

ΕΛΕΓΧΟΣ

313

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΙΜΩΝ
ΚΑΙ
ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΛΗΨΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ
ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΑ ΣΤΗΝ
ΑΝΩΤΑΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΓΕΝ. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Α.Β.Σ.Π.
Α/Α ΕΙΣΑΓ 12224

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΑΡ. ΕΙΣ. 18884
COMP. 16308 w 22475
ΤΑΞΙΝ. 658 I ΠΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 1987

Στη μνήμη του πατέρα μου

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Ε Γ Χ Α Ρ Ι Σ Τ Ι Ε Σ

Και από αυτή τη θέση αισθάνομαι την ανάγκη να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον Πρόσφορο και τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, καθηγητές κ.κ. Παν. Ηλιοαθανασίου, Βασ. Σοφεντή και Χρ. Νάουρ, οι οποίοι με πολλή προσοχή και μεγάλο ενδιαφέρον παρακολούθησαν την εξέλιξη της διατριβής και έσωσαν σημαντικές και κρίσιμες κατασκευασές στην ολη πορεία της. Επίσης θεωρώ υποχρέωση να ευχαριστήσω και τους καθηγητές κ.κ. Γεωρ. Καφουρή και Γεωρ. Βενιέρη που συμπλήρωναν την πεντομελή εξέταστική επιτροπή και οι οποίοι επίσης πρόσφεραν κρίσιμες παρατηρήσεις και συμβουλές.

Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής είχα επίσης την τύχη να συνεργαστώ με τους διαπρεπείς στις Η.Π.Α. καθηγητές κ.κ. Ν. Βογιά και Γ. Μάλλιερη οι οποίοι με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον πρόσφεραν πολύτιμες συμβουλές για την εξέλιξη της διατριβής μου και τους οποίους βαθύτατα ευχαριστώ. Κατά την ίδια περίοδο το Πανεπιστήμιο ΛΟΥΙΣΙΑ του Σικάγου μου διέθεσε καθε δυνατό βοήθεια για την περαιώση της διατριβής μου και για το λόγο αυτό ευχαριστώ θερμά την ηγεσία του Πανεπιστημίου. Τις ευχαριστίες μου, επίσης στο μεταπτυχιακό σπουδαστή του Πανεπιστημίου ΛΟΥΙΣΙΑ Jack Falthast που με βοήθησε στην εισαγωγή και επεξεργασία των δεδομένων στον Η/Υ.

Μείνει, ακόμη να τονίσω τη συμβολή πολλών Καθηγητών της Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Πειραιώς στην ανάπτυξη και διευκρίνιση συγκεκριμένων εννοιών, και ειδικότερα των: Νικ. Μπλεσιού, Βασ. Αρτίκη, Πέτρ. Μάλλιερη και Σωτ. Καρβουνή.

Μείνει, επίσης να εξάρω την προσφορά συναδέλφων και φοιτητών της Ανωτάτης Βιομηχανικής Σχολής Πειραιώς : Ιου. Φαίδ. Ανδριόπουλου, ο οποίος βοήθησε στη γραμματική και συντακτική διόρθωση, των Ανδρ. Κασσιέρη, Αλέκ. Βαλακοπούλο και Πέτρ. Ισουλτούρα, που με βοήθησαν ιδιαίτερα στη σύνθεση της σχετικής με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή υλης.

Ευχαριστώ, επίσης τις Μαρία Γκούμα, Αθηνά Λυμπεροπούλου, Ηρώ Κολιτοπούλου και Ευσ. Αρετάκη που δακτυλόγραψαν και

απορβώσαν με ιδιαίτερη προθυμία το κείμενο αυτής της διατριβής.

Θα ήταν πράγματι σοβαρή παράλειψη να μην αναφέρω τον αείμνηστο Καθηγητή μου Δημήτρη Παπαδημητρίου, ο οποίος μέχρι τις τελευταίες ώρες της ζωής του δεν σταμάτησε να με συμβουλεύει.

Τέλος, δεν μπορώ να αποφύγω την ανάγκη να ευχαριστήσω τη σύζυγό μου Χάρη, και τα παιδιά μου Κωνσταντίνο, Δημήτρη και Σωτήρη, που άντεξαν την επι-τρεπτικότητα και πήσαν ένταση που με κατείχε, πράγματι το οποίο τους ευχαριστώ.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ι

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

	Σελίδα
1.0. Εισαγωγή	1
1.1. Επιπτώσεις του Πληθωρισμού στις Οικονομικές Μονάδες.....	2
1.2. Ποσοτική Αντιμετώπιση των Συνεπειών του Πληθωρισμού.....	5
1.2. Αντικειμενικοί Σκοποί της Έρευνας.....	6
1.3. Δομή της Μελέτης.....	9
1.4. Περιορισμοί.....	10

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ι Ι

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ

2.0. Εισαγωγή	14
2.1. Επισκόπηση των Μεθόδων λογιστικής πληθωρισμού	14
2.1.1. Λογιστική Γενικού Επιπέδου Τιμών	15
2.1.2. Λογιστική της Τρέχουσας Αξίας ή του Τρέχοντος Κόστους	19
2.1.2.1 Μεθόδοι υπολογισμού της Τρέχουσας Αξίας	20
2.2. Παρατηρήσεις επί των Μεθόδων της λογιστικής πληθωρισμού	24
2.3. Ιστορική ανασκόπηση της λογιστικής Πληθωρισμού σε διάφορες χώρες	32
2.3.1. Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής	32
2.3.2. Μεγάλη Βρετανία	38

2.3.3.	Καναδάς	44
2.3.4.	Αυστραλία	45
2.3.5.	Γαλλία	47
2.3.6.	Κάτω χώρες	47
2.3.7.	Γερμανία	49
2.3.8.	λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	50
2.3.9.	Ελλάδα	50
2.3.10.	Νότιος Αμερική	53
2.4.	Οι διεθνείς τράπεζες στη λογιστική πληθωρισμού	56
2.5.	Περίληψη	56

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο III

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ, ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΟΥ Γ.Ε.Τ.

3.0.	Εισαγωγή	56
3.1.	Λογιστική και θεωρία των Μετρήσεων	58
3.2.	Εμπειρικές Μελέτες Αναφερόμενες σε Προσαρμοχές χρηματοοικονομικών καταστάσεων στο Γενικό Επίπεδο Τιμών	66
3.3.	Η χρήση των χρηματοοικονομικών δεικτών	79
3.3.1.	Η Ιστορική Εξέλιξη των χρηματοοικονομικών δεικτών	79
3.3.2.	Εμπειρικές Μελέτες Αναφερόμενες στη χρησιμότητα των χρηματοοικονομικών δεικτών	82
3.4.	Περίληψη	85

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο IV

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΤΙΜΩΝ

4.0. Εισαγωγή	85
4.1. Η Επistemολογική Βάση της Ποσοτικής Γενικού Επιπέδου Τιμών	87
4.2. Άρθρα που διέπουν την ποσοτική Γενικού Επιπέδου Τιμών	91
4.3. Ταξινόμηση των Στοιχείων των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σε Νομισματικά και μη Νομισματικά στοιχεία	92
4.4. Αντιμετώπιση των Αποτελεσμάτων Γενικού Επιπέδου Τιμών	96
4.4.1. Εμφάνιση ή όχι των Αποτελεσμάτων Γενικού Επιπέ- δου Τιμών στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις	99
4.5. Διαδικασία Προσαρμογής των Χρηματοοικονομικών Καταστά- σεων στα Γενικά Επίπεδα Τιμών	101
4.6. Η Προσαρμογή των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων συμφω- να με την Προτεινόμενη Μεθοδολογία	113
4.6.1. Προσαρμογή του Ισολογισμού	113
4.6.2. Υπολογισμός των Αποτελεσμάτων Γ.Ε.Τ	117

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο V

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

5.0. Εισαγωγή	123
5.1. Επιλογή της Χρονικής Περιόδου της Έρευνας και των Εκτι- μωτών του δείγματος	123
5.2. Προσαρμογή Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων με βάση τη ποσοτική Γενικού Επιπέδου Τιμών	126
5.3. Επιλογή των χρηματοοικονομικών Δεικτών και Μεγεθών	126
5.4. Διατύπωση Βασικών Υποθέσεων και Επιλογή Στατιστικής Αναλύσεως	130
5.5. Αναμενόμενα Αποτελέσματα	139
5.6. Περίληψη	142

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

6.0. Εισαγωγή	144
6.1. Ελέγχος των υποθέσεων	144
6.1. 1. Υπόθεση Μηδέν H_0 (I)	144
6.1. 2. Υπόθεση Μηδέν H_0 (II)	152
6.1. 3. Υπόθεση Μηδέν H_0 (III)	157
6.2. Ανάλυση Αποτελεσμάτων	164
6.2. 1. Υπόθεση Μηδέν H_0 (I)	164
6.2. 2. Υπόθεση Μηδέν H_0 (II)	170
6.2. 3. Υπόθεση Μηδέν H_0 (III)	174
6.4. Περίληψη	176

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο VII

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

7.0. Εισαγωγή	179
7.1. Στόχοι της Έρευνας	179
7.2. Αποτελέσματα Ελέγχου των Στατιστικών Υποθέσεων	180
7.3. Περίληψη των Αποτελεσμάτων για τα Χρηματοοικονομικά Μεγέθη και τους Δείκτες	183
7.4. Συμπεράσματα της Μελέτης και Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα	190

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α Α

1. Πίνακας Νο 1, Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	195
2. Πίνακας Νο II, Δείκτης Γενικού Επίπεδου Τιμών περιόδου 1968-1983	196
3. Πίνακας Νο III, Βιομηχανικές Επιχειρήσεις κατά κλάδο που περιλαμβάνονται στην μελέτη	197
4. Πίνακας Νο IV, Δείκτες μετατροπής των προσαρμοσμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε δόχμες αγοραστικής δύναμης της 31-12-83	198
5. Πίνακας Νο V, Χρηματοοικονομικοί δείκτες και μετέθι που επελέγησαν	199
6. Πίνακας Νο VI, Τιμές του t του κριτηρίου Student t για την $H_0 (I)$	200
7. Πίνακας Νο VII, Τιμές της πιθανότητας III του κριτηρίου της Μονομεταβλητής Κατανομής για την $H_0 (I)$	202
8. Πίνακας Νο VIII, Τιμές του III του κριτηρίου Wilcoxon για την $H_0 (I)$	204
9. Πίνακας Νο IX, Τιμές του I του κριτηρίου Wilcoxon για την $H_0 (II)$	206
10. Πίνακας Νο X, Τιμές της πιθανότητας III του κριτηρίου της Μονομεταβλητής Κατανομής για την $H_0 (III)$	207
11. Πίνακας Νο XI, Τιμές I2 του κριτηρίου Wilcoxon για την $H_0 (III)$	208
12. Πίνακας Νο XII, Τιμές του t του κριτηρίου Student t για την $H_0 (III)$	209
13. Πίνακας Νο XIII, Τιμές του I για τα κριτήρια Wilcoxon	210
14. Πίνακας XIV, Προσαρμοσμένα αποτελέσματα, αποτελέσματα Γ.Ε.Ι, συνολικά προσαρμοσμένα αποτελέσματα, προσαρμοσμένοι τόκοι και ιστορικά αποτελέσματα των εταιρειών Α, Β, Γ για τη χρονική περίοδο 1974-1983. (Τα προσαρμοσμένα ποσοστά έχουν τροποποιηθεί για να εκφράζουν δόχμες αγοραστικής δύναμης της 31.12.83)	211
15. Πίνακας XV, Σύγκριση των διαφορών του καθαρού αποτελέσματος (Ιστορικού - Προσαρμοσμένου)	213

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

1. Διαγράμμα I, Πτώση της αγοραστικής δύναμης της δραχμής στην περίοδο 1969- 1985	214
2. Διαγράμμα II, Εξέλιξη των πωλήσεων της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτών μέσα από ευθεία τάσεως	215
3. Διαγράμμα III, Εξέλιξη του καθαρού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως	216
4. Διαγράμμα IV, Εξέλιξη του συνολικού ενεργητικού της περιόδου 1974-1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως	217
5. Διαγράμμα V, Εξέλιξη της καθαρής θέσεως της περιόδου 1974-1983 και η τάση αυτής μέσα από ευθεία τάσεως	218
6. Διαγράμμα VI, Εξέλιξη του κυκλοφορούντος ενεργητικού της περιόδου 1974-1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως	219
7. Διαγράμμα VII, Εξέλιξη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτών μέσα από ευθεία τάσεως	220
8. Διαγράμμα VIII, Εξέλιξη των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της περιόδου 1974-1983 και η τάση αυτών μέσα από ευθεία τάσεως	221
9. Διαγράμμα IX, Εξέλιξη του κόστους των πωληθέντων της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως	222
10. Διαγράμμα X, Εξέλιξη των αποθεμάτων της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτών μέσα από ευθεία τάσεως	223
11. Διαγράμμα XI, Εξέλιξη του πάχους ενεργητικού της περιόδου 1974-1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως	224
12. Διαγράμμα XII, Εξέλιξη του κεφαλαίου κινήσεως της περιόδου 1974-1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως	225

13. Διάγραμμα XIII, Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφορίας των αποθεμάτων της περιόδου 1974 - 1983 και τάση αυτών μέσα από ευθεία τάσεως 226
14. Διάγραμμα XIV, Εξέλιξη του δείκτη ρευστότητας της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως 227
15. Διάγραμμα XV, Εξέλιξη του δείκτη περιθωρίου κέρδους στις πωλήσεις της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως 228
16. Διάγραμμα XVI, Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως 229
17. Διάγραμμα XVII, Εξέλιξη του δείκτη αποδοτικότητας επενδεδυμένων κεφαλαίων της περιόδου 1974-1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως 230
18. Διάγραμμα XVIII, Εξέλιξη του δείκτη αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως 231
19. Διάγραμμα ΙΧ, Εξέλιξη του δείκτη δανειακής επιβαρύνσεως της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως 232
20. Διάγραμμα Χ, Εξέλιξη του δείκτη μακροπρόθεσμης χρηματοδότησεως συνολικού απασχολούμενου μακροπρόθεσμου κεφαλαίου της περιόδου 1974 -1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως 233
21. Διάγραμμα ΧΙ, Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας παχίων της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως 234
22. Διάγραμμα ΧΙΙ, Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας κεφαλαίου κινήσεως της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως 235
23. Διάγραμμα ΧΙΙΙ, Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ρευστότητας ενεργητικού της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως 236
24. Διάγραμμα ΧΙV, Εξέλιξη του δείκτη συμμετοχής ιδίων κε-

- φαιλών στο συνολικό ενεργητικό της περιόδου 1974 - 1983
και η τάση αυτών μέσα από ευθεία τάσεως 237
25. Διάγραμμα XXV, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου αποτελέσματος,
του αποτελέσματος Γ.Ε.Ι., του συνολικού προσαρμοσμένου
αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και του ιστορικού
αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Α ... 238
26. Διάγραμμα XXVI, Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Ι., του
καθαρού προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της
περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Α 239
27. Διάγραμμα XXVII, Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Ι. και
των τόκων της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Α 240
28. Διάγραμμα XXVIII, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου και ιστο-
ρικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την
εταιρεία Α 241
29. Διάγραμμα IXX, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου αποτελέσματος,
του αποτελέσματος Γ.Ε.Ι., του συνολικού προσαρμοσμένου
αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και του ιστορικού
αποτελέσματος της περιόδου 1974-1983 για την εταιρεία Β 242
30. Διάγραμμα LXX, Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Ι., του
καθαρού προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της
περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Β 243
31. Διάγραμμα LXXI, Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Ι. και
των τόκων της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Β 244
32. Διάγραμμα LXXII, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου και ιστο-
ρικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την
εταιρεία Β 245
33. Διάγραμμα LXXIII, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου αποτε-
λέσματος, του αποτελέσματος Γ.Ε.Ι., του συνολικού προσα-
ρμοσμένου αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και
του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για
την εταιρεία Γ 246
34. Διάγραμμα LXXIV, Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Ι., του
καθαρού προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της
περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Γ 247
35. Διάγραμμα LXXV, Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Ι. και

των τόκων της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Γ	246
36. Ιστογράμμο λxxvi, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Γ	249

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

1. Ιστογράμμο I, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου αποτελέσματος, του αποτελέσματος Γ.Ε.Γ., του συνολικού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974-1983 για την εταιρεία Η	250
2. Ιστογράμμο II, Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Γ, του καθαρού προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974-1983 για την εταιρεία Η	251
3. Ιστογράμμο III, Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Γ και των τόκων της περιόδου 1974-1983 για την εταιρεία Η	252
4. Ιστογράμμο IV, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Η	253
5. Ιστογράμμο V, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου αποτελέσματος, του αποτελέσματος Γ.Ε.Γ, του συνολικού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974-1983 για την εταιρεία Β	254
6. Ιστογράμμο VI, Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Γ, του καθαρού προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974-1983 για την εταιρεία Β	255
7. Ιστογράμμο VII, Εξέλιξη του Γ.Ε.Γ και των τόκων της περιόδου 1974-1983 για την εταιρεία Β	256
8. Ιστογράμμο VIII, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Β	257
9. Ιστογράμμο IX, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου αποτελέσματος, του αποτελέσματος Γ.Ε.Γ, του συνολικού προσαρμοσμένου	

αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974-1983 για την εταιρεία Γ'	258
10. Ιστογράμμο Χ, Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Γ, του καθαρού προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974-1983 για την εταιρεία Γ'	259
11. Ιστογράμμο ΧΙ, Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Γ και των τόκων της περιόδου 1974-1983 για την εταιρεία Γ'	260
12. Ιστογράμμο ΧΙΙ, Εξέλιξη του προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974-1983 για την εταιρεία Γ'	261

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

1. Χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιόδου 1973-1983 της εταιρείας Β, προσαρμοσμένες στο Γ.Ε.Τ 262
2. Προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιόδου 1973-1983 αναπροσαρμοσμένες σε βραχύτες αμοιβαίως δυνατές της 31-12-83 282

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

283

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Κ Α Τ Α Λ Ο Γ Ο Σ Π Ι Ν Α Κ Ω Ν

1. Πίνακας 1.1, Μείωση της ελαστικής συνάρσεως της απαρχής	11
2. Ιστογράμμο 1.1, Μείωση της ελαστικής συνάρσεως της απαρχής	13
3. Πίνακας 3.1, απόδοση τίμων κεφαλαίων από σεβασμένα ιστορικών και προσαρμοσμένων χρηματοοικονομικών καταστά- σεων	20
4. Πίνακας 3.11, Επιπτώση των κερών Γ.Ε.Ι και των απορριψεων στη διαμορφωση του τελικού αποτελέσματος	23
5. Πίνακας 3.111, Προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος σε Ποσοστά στο Συμβατικό κέρδος	24
6. Πίνακας 4.1, Φύλλο Επεξεργασίας Ισολογισμού 19x1-19x2	108
7. Πίνακας 4.11, Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως.....	110
8. Πίνακας 4.111, Ισολογισμός Αποτελεσμάτων Γενικού Επιπέδου Γιμων	111
9. Πίνακας 4.1V, Φύλλο Επεξεργασίας Ισολογισμού 19x1-19x2 συμφωνα με Προτεινόμενη Μεθοδολογία	115
10. Πίνακας 4.V, Ισολογισμός των Αποτελεσμάτων Γενικού Επι- πέδου Γιμων συμφωνα με Προτεινόμενη Μεθοδολογία	121
11. Πίνακας 6.1, Απορριψεων και Αποδοχών της υποθέσεως Ho 1 συμφωνα με το κριτήριο Student t	147
12. Πίνακας 6.11, Απορριψεων και Αποδοχών της υποθέσεως Ho 1 συμφωνα με το Απαραμετρικό Κριτήριο Wilcoxon	149
13. Πίνακας 6.111, Απορριψεων και Αποδοχών της υποθέσεως Ho 1 συμφωνα με το Κριτήριο της Μονομεταβλητής Κατανομής	151
14. Πίνακας 6.IV, Απορριψεων και Αποδοχών της υποθέσεως Ho (II) με βάση το Κριτήριο Wilcoxon	154
15. Πίνακας 6.V, Επι ταις % των Μεταβολών (Δ) του Ιστορικού Συντελεστού Β από τον Αντίστοιχο Προσαρμοσμένο, για όλες τις Εταιρείες του Δείγματος	156

16. Πίνακας δ.VI, Απορρίψεων και Αποδοχών της Υποθέσεως $H_0(III)$ με βάση το κριτήριο Student t	157
17. Πίνακας δ.VII, Απορρίψεων και Αποδοχών της Υποθέσεως $H_0(III)$ με βάση το κριτήριο Wilcoxon	161
18. Πίνακας δ.VIII, Απορρίψεων και Αποδοχών της Υποθέσεως $H_0(III)$ με βάση το κριτήριο της Πανομεταβάλλτης Κατανομής ...	163
20. Πίνακας δ.IX, Απορρίψεων της Υποθέσεως $H_0(I)$ με βάση τα Στατιστικά Κριτήρια Student t, Wilcoxon και Πανομεταβάλλτης Κατανομής	166
21. Πίνακας λ, Απορρίψεων της Υποθέσεως $H_0(I)$ με βάση τα Στατιστικά Κριτήρια Student t, Wilcoxon και Πανομεταβάλλτης Κατανομής	168
22. Πίνακας δ.XI, Απορρίψεων της Υποθέσεως $H_0(II)$ με βάση το Στατιστικό κριτήριο Wilcoxon	170
23. Πίνακας δ.XII, Απορρίψεων της Υποθέσεως $H_0(II)$ με βάση το Στατιστικό κριτήριο Wilcoxon	172
24. Πίνακας δ.XIII, Απορρίψεων της Υποθέσεως $H_0(III)$ με βάση τα Στατιστικά Κριτήρια Student t, Wilcoxon και Πανομεταβάλλτης Κατανομής	174
25. Πίνακας δ.XIV, Απορρίψεων της Υποθέσεως $H_0(III)$ με βάση τα Στατιστικά Κριτήρια Student t, Wilcoxon και Πανομεταβάλλτης Κατανομής	175

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο   Ι

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

1.0 Εισαγωγή

Μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο, ο πληθωρισμός αποτέλεσε επαναλαμβανόμενο ή και σχετικό μόνιμο φαινόμενο πολλών οικονομιών. Το φαινόμενο αυτό, πέρα από τα σοβαρά οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα προβλήματα, είχε επιπτώσεις και στα χρηματοοικονομικά μεξέθη των οικονομικών μονάδων, όπως αυτά εκφράζονται στις σχετικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις ιστορικού κόστους. Δημιουργήθηκε έτσι η ανάγκη υιοθέτησης μιας μεθοδολογίας, σύμφωνα με την οποία θα ήταν δυνατόν να προσαρμοστούν τα μεξέθη του ενεργητικού και παθητικού των επιχειρήσεων, καθώς και το αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημιά) με βάση την τρέχουσα αγοραστική αξία του νομίσματος.

Η λογιστική φιλοσοφία έχει από πολύ παλιά αναγνωρίσει ότι οι μεταβολές στις τιμές των διαφόρων αγαθών και υπηρεσιών δημιουργούν σοβαρά προβλήματα στη μέτρηση και τη σύγκριση των στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ο W. Paton (1920), σε άρθρο του είχε επισημάνει την ανάγκη δημιουργίας λογαριασμών που θα παρουσιάζουν την επίπτωση που υφίστανται τα χρηματοοικονομικά μεξέθη της επιχειρήσεως από τις μεταβολές της αγοραστικής δυνάμεως του νομίσματος.

Για να επισημάνει τη διαστρέβλωση που υφίστανται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις από τις μεταβολές των τιμών, ο συγγραφέας, στο ίδιο άρθρο, ανέφερε:

" .... η αξία του δολαρίου - η γενική αγοραστική του δύναμη - υπόκειται σε σοβαρές μεταβολές με την πάροδο

του χρόνου. Οι λοχιστές ασχολούνται με ασταθείς, κυμαινόμενες αξίες. Συγκρίσεις χρηματοοικονομικών καταστάσεων που συντάσσονται σε διάφορα χρονικά διαστήματα, μη προσαρμοσμένες στις μεταβολές του γενικού επιπέδου των τιμών είναι, κατά συνέπεια, περισσότερο ή λιγότερο μη ικανοποιητικές και οδηγούν συχνά σε εσφαλμένα συμπεράσματα."

Σκοπός συνεπώς, της προσαρμογής των παραπάνω μεθεθών που προκύπτουν από τη λοχιστική του ιστορικού κόστους, είναι η έκφρασή τους σε νομισματικές μονάδες τρέχουσας αξίας. Η προσαρμογή αναφέρεται σε όλα τα στοιχεία του ενεργητικού, του παθητικού, των εσόδων και εξόδων που είχαν αποδοθεί σε τρέχουσες νομισματικές μονάδες κατά το χρόνο της δημιουργίας τους. Είναι φανερό ότι σε μεταγενέστερη χρονική στιγμή - χρόνος προσαρμογής - οι παραπάνω νομισματικές αξίες (ιστορικές αξίες) είναι διαφορετικής αγοραστικής δύναμης (τρέχουσες αξίες).

Είναι συνεπώς προφανές, ότι από την προσαρμογή θα προκύψουν διαφορές μεταξύ ιστορικών και τρέχουσών αξιών οι οποίες θα αναφέρονται:

α. Σε διαφορές των οικονομικών μεθεθών που συνθέτουν το ενεργητικό και το παθητικό, και

β. Σε διαφορές των μεθεθών που προσδιορίζουν το αποτέλεσμα.

1.1 Επιπτώσεις του Πληθωρισμού στις Οικονομικές Μονάδες

Μια συντομή αναφορά στην εξέλιξη του πληθωρισμού παρέχουν τα παρακάτω δεδομένα σχετικά με τις μεταβολές των τιμών στις διάφορες χώρες.

Στη διάρκεια της δεκαετίας του 70, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του πληθωρισμού - με βάση το δείκτη Τιμών Καταναλωτή - ήταν στην Ελλάδα 12,3%, στις ΗΠΑ 6,7%, στη Γαλλία 9% , στη Βρετανία 13,2%, στο Μεξικό 15%, στη Βραζιλία

28,3% , στην Αργεντινή 117% και στη Χιλή 163,6% (1984) .
 Στη δεκαετία 1973-1983, ο μέσος δείκτης πληθωρισμού έφτασε
 στη χώρα μας στο 18,77% (Πίνακας Νο 1.1) .

Ανοφορικά με τις επιπτώσεις του πληθωρισμού στις
 οικονομικές μονάδες, λόγω μη προσαρμογής των λογιστικών
 καταστάσεων, σημειώνονται περιληπτικά τα ακόλουθα:

1. Τα κέρδη των επιχειρήσεων που προκύπτουν με βάση τα
 δεδομένα του ιστορικού κόστους είναι σε μεγάλη έκταση
 πλάσματικά.

Τα έσοδα μετρούνται κατά βάση σε δραχμές τρέχουσας
 αγοραστικής δύναμης, ενώ το κόστος της παραγωγής είναι ένα
 μείγμα αξιών τρέχουσας και ιστορικής αγοραστικής δύναμης.
 Πράγματι, ορισμένες δαπάνες αποδίδονται σε δραχμές παλαιάς
 αγοραστικής δύναμης (αποσβέσεις), άλλες μετρώνται σε
 δραχμές σχετικά πρόσφατης αγοραστικής δύναμης (αποθεματα),
 ενώ άλλες απεικονίζονται σε δραχμές τρέχουσας αγοραστικής
 δύναμης (ναύλοι, έσοδα πωλήσεων).

Θα πρέπει να τονισθεί ότι ο υπολογισμός των αποσβέσεων επί
 του ιστορικού κόστους των στοιχείων του παχίου ενεργητικού
 δίνει ποσά ανεπαρκή, τα οποία δεν ανταποκρίνονται στις
 ανάγκες αυτοκρηματοδότησης, ενώ παράλληλα είναι πιθανόν να
 οδηγήσει σε ανάλωση κεφαλαίου.

Η συσχέτιση νομισματικών μονάδων με διαφορετική αγοραστική
 δυναμική για τον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων έχει σαν
 συνέπεια τα κέρδη να προκύπτουν από τη διαφορά αξιών
 διαφορετικής συνθέσεως. Πράγματι, η συσχέτιση των εσόδων (
 νομισματικές αξίες τρέχουσας αγοραστικής δύναμης) με το
 κόστος (μείγμα τρεχουσών και ιστορικών αξιών) οδηγεί σε
 πληθωριστικά κέρδη ή αλλιώς σε πλάσματικά κέρδη.

2. Ο εσφαλμένος προσδιορισμός του αποτελέσματος μπορεί να
 οδηγήσει σε διανομή πλάσματικών κερδών και επιπρασθέτως
 συνεπάγεται αυξημένη φορολογία, αφού οι φόροι υπολογίζονται
 επί των ονομαστικών και όχι επί των πραγματικών κερδών.
 Αποτέλεσμα αυτών είναι η απώλεια κεφαλαίου και συνεπώς οι
 απαιτήσεις σε πρόσθετα κεφάλαια, για τη διατήρησή του ίδιου

επιπέδου δυναμικότητας, να αυξάνονται με επακόλουθο την ολλοίωση της κεφαλαιακής διάρθρωσης των επιχειρήσεων.

Ειδικότερα για το θέμα της φορολογίας των επιχειρήσεων επί των ονομαστικών (πληθωριστικών) και όχι επί των πραγματικών κερδών, ο William Nordhouse (1972) αναφέρει ότι στις ΗΠΑ τα κέρδη των εταιρειών μετά την αφαίρεση των φορών μειώθηκαν από 10% το 1965 σε 5% μέχρι 5,5% το 1970. Στο μεταξύ ο πραγματικός φόρος από 38,7% το 1965 ανήλθε σε 48,6% το 1970. Αποτέλεσμα των εξελίξεων αυτών ήταν να μειωθεί η συμμετοχή της αυτοχρηματοδότησης στο σύνολο των νέων επενδύσεων στις ΗΠΑ, με συνέπεια να αλλάξει η κεφαλαιακή διάρθρωση των εταιρειών.

3. Οι επιβαρύνσεις από τα δανειακά κεφάλαια λόγω ανάγκης αναπλήρωσης της απώλειας του ίδιου κεφαλαίου αυξάνονται. Η δανειοδότηση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της αποδοτικότητας των ίδιων κεφαλαίων, πράγμα που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα αφού στην ουσία έχουμε συρρίκνωση του ίδιου κεφαλαίου.

4. Η ανάγκη αυξημένου δανεισμού δημιουργεί πολλές φορές προβλήματα ρευστότητας με συνεπακόλουθο την αδυναμία αντικατάστασης των αναλωθέντων αποθεμάτων και ανανεώσεως του εξοπλισμού. Κρίνεται σκόπιμο να σημειωθεί ότι αυτό το πρόβλημα ανάγκασε επιχειρήσεις στις ΗΠΑ (όπως τη Ford, την Polaroid κ.ά.) να διανείμουν μερίσματα όχι επί των καθαρών κερδών που προέκυψαν από την εφαρμογή της λοχιστικής του Ιστορικού Κόστους (H.I.K.), αλλά επί των πραγματικών καθαρών κερδών που προέκυψαν από την εφαρμογή της λοχιστικής που λαμβάνει υπόψη της, τις επιπτώσεις του πληθωρισμού. (1975).

5. Το πραγματικό εισόδημα μπορεί να μειώνεται λόγω της ταχύτερης αύξησης των τιμών έναντι του εισοδήματος. Ειδικότερα στη χώρα μας, η αχαραστική δύναμη της δραχμής του 1985 σε σχέση με την αντίστοιχη του 1973 μειώθηκε περίπου 7,5 φορές. Συγκεκριμένα, από την παραπάνω αιτία ο Έλληνας καταναλωτής μεταξύ 1973 - 1985 απώλεσε περίπου το 35% του πραγματικού του εισοδήματος. Θα πρέπει βέβαια να

επισημανθεί, ότι η αχαραστική ικανότητα του Έλληνα καταναλωτή επιδεινώθηκε ακόμη περισσότερο από την προσόευτική φορολογία του εισοδήματος και των λοιπών φορολογικών επιβαρύνσεων οι οποίες υπολογίζονται πάνω στο ονομαστικό και όχι στο πραγματικό εισόδημα (Πίνακας Νο 1.1 και ιστόγραμμα Νο.1.1)

1.2 Λοχιστική Αντιμετώπιση των Συνεπειών του Πληθωρισμού

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκαλεί ο πληθωρισμός στη δραστηριότητα των επιχειρήσεων από την εφαρμογή της Λοχιστικής του Ιστορικού Κόστους, διαμορφώθηκαν και αναπτύχθηκαν μέθοδοι αντιμετώπισής τους, όπως είναι η Λοχιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών (Λ.Γ.Ε.Τ) και η Λοχιστική της Τρέχουσας Αξίας (Λ.Τ.Α) με τις παραλλαγές της. Όλες οι πιο πάνω μέθοδοι αναφέρονται ως Λοχιστική Πληθωρισμού.

Ο George O. May (1949) παραθέτοντας την άποψή του για το ίδιο θέμα, ανέφερε:

«...Μεγάλη επιτυχία στον υπολογισμό του εισοδήματος θα ήταν αν κατορθωνόταν: α) τα έσοδα και τα έξοδα να αναφέρονται σε μονάδες της ίδιας αχαραστικής δυνάμεως, και β) η συμπεριφορά όλων των ειδών κόστους να ήταν ομοιογενής.»(σελ.42)

Τα γενικά συμπεράσματα των μέχρι σήμερα εξελίξεων και ερευνητικών προσπαθειών σχετικά με το θέμα της υιοθετήσεως της Λοχιστικής Πληθωρισμού συνοψίζονται στις πιο κάτω παρατηρήσεις:

- α. Η πρακτική χρησιμότητα της Λοχιστικής Πληθωρισμού αμφισβητείται, με συνέπεια την επίδειξη διστακτικότητας, από κρατικής τουλάχιστον σκοπιάς, υιοθετήσεως των αρχών της.
- β. Η αξιολογήση και η πρόκριση της καλύτερης και

χρησιμότερης μεθόδου ποσοτικής Πληθωρισμού είναι δυσχερές λόγω έλλειψης συγκριτικής θεωρητικής έρευνας σχετικά με τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα κάθε μεθόδου ώστε να αξιολογηθούν κατάλληλα.

Ειδικότερα η εμπειρική έρευνα που αφορά την Λ.Γ.Ε.Τ., βασίστηκε είτε σε παρατηρήσεις που αφορούσαν μικρό αριθμό εταιρειών (1 - 5) και χρονική περίοδο (1 - 5) ή (έως 12 έτη), όπως οι Corbin (1954), Boyd (1955), Bierman (1956), Jones (1955) και άλλοι (Accounting Research Study No 6 1963) είτε σε αριθμό επιχειρήσεων μεγαλύτερο των πέντε, και σε χρονική περίοδο (1 - 2) ή (έως 7 έτη), όπως οι Mackenzie (1970), Rosenfield (1969), κ.α έχοντας περισσότερο τη μορφή μελετών περιπτώσεων (Case Studies).

1.3 Αντικειμενικοί Σκοποί της Έρευνας

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι οι προηγούμενες μελέτες είτε στηρίχθηκαν σε περιορισμένο αριθμό εταιρειών είτε η διάρκεια την οποία κάλυπταν ήταν περιορισμένη. Επομένως, μια συγκριτική μελέτη πάνω σε επιλεγμένους χρηματοοικονομικούς δείκτες και μεγέθη παρουσιάζεται ως μια χονιμή περιοχή έρευνας. Σκοπός της διατριβής αυτής είναι η συγκριτική ανάλυση και αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων καθώς και ο υπολογισμός μιας σειράς δεικτών και μεγεθών που στηρίζονται αφενός στις αρχές της Λ.Ι.Κ και αφετέρου στις αρχές της ποσοτικής Πληθωρισμού. Ειδικότερα η μελέτη θα ασχοληθεί με τη μέθοδο της Λ.Γ.Ε.Τ. Οι λόγοι αυτής της επιλογής αναπτύσσονται διεξοδικά σε επόμενες ενότητες. Τα ερωτήματα στα οποία θα προσπαθήσει να απαντήσει η μελέτη αυτή είναι συνοπτικά τα ακόλουθα:

1. Διαφοροποιούνται σημαντικά τα βασικά οικονομικά μεγέθη και οι χρηματοοικονομικοί δείκτες της επιχειρήσεως με την υιοθέτηση της ποσοτικής του Γενικού Επιπέδου Τιμών ;
- Τα βασικά μεγέθη και δείκτες (μεταβλητές) που θα

εξεταστούν είναι μεταξύ των άλλων.

- Πωλήσεις
- Κυκλοφορούν Ενεργητικά
- Αποσβέσεις
- Δείκτης ρευστότητας
- Δείκτης δανειακής επιβαρύνσεως

2. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές των δεικτών και των μεγεθών που προσαρμόστηκαν στα Γ.Ε.Τ. σε σχέση με τους αντίστοιχους δείκτες του ιστορικού κόστους όλων των επιχειρήσεων για κάθε εξεταζόμενο έτος και επιχειρήσει;

3. Οι διαφορές που τυχόν παρουσιάζονται στα βασικά οικονομικά μεγέθη και τους χρηματοοικονομικούς δείκτες - ιστορικούς και προσαρμοσμένους - παρατηρούνται και στις τάσεις των παραπάνω δεικτών και μεγεθών;

4. Υπάρχουν περιθώρια βελτιώσεως των τεχνικών που εφαρμόζονται για τη προσαρμογή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων;

Αν οι απαντήσεις στα ανωτέρω ερωτήματα είναι καταφατικές, τότε η μελέτη αυτή αφενός θα ενισχύσει τα επιχειρήματα για προσαρμοχές σύμφωνα με τη Λ.Γ.Ε.Τ και αφετέρου θα φανεί χρήσιμη στις οικονομικές μονάδες εκείνες που θα ήθελαν να εφαρμόσουν τη Λ.Γ.Ε.Τ στο να επιλέξουν εκείνους τους δείκτες που επηρεάζονται από τις αλλαγές των τιμών. Εάν, από την άλλη πλευρά, οι απαντήσεις είναι αρνητικές, αυτό θα σημαίνει ότι είτε οι αλλαγές στην αχαραστική δύναμη του νομίσματος είναι ασήμαντες είτε ο υπολογισμός των δεικτών εξομαλύνει τις επιδράσεις αυτών των αλλαγών. Τα παραπάνω ερωτήματα θα διερευνηθούν με την επιστημονική μεθοδολογία της Επαχρωχικής Στατιστικής.

α. Υπόθεση Μηδέν $H_0(I)$

Δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά μεταξύ της τιμής της μεταβλητής $\Delta\eta$ για το έτος $\chi\eta$ και για την επιχείρηση $\text{E}\eta$ είτε η τιμή της μεταβλητής υπολογίζεται από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων Λ.Ι.Κ είτε από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων προσαρμοσμένων στο Γ.Ε.Τ.

β. Υπόθεση Μηδέν H_0 (II)

Δεν υπάρχουν στατιστικώς σημαντικές διαφορές μεταξύ των τάσεων που προκύπτουν από τη μεταβλητή $\Delta\eta$, για την εταιρεία $\text{E}\eta$ για περίοδο 10 χρόνων είτε οι τάσεις υπολογίζονται από μεταβλητές εκφρασμένες σε ιστορικές αξίες είτε από μεταβλητές εκφρασμένες σε τρέχουσες αξίες.

γ. Υπόθεση Μηδέν H_0 (III)

Δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά μεταξύ της τιμής της μεταβλητής $\Delta\eta$ για το έτος $\chi\eta$ για όλο το δείγμα, είτε η τιμή της μεταβλητής εκφράζεται σε ιστορικές αξίες είτε σε τρέχουσες αξίες.

Η μεθοδολογία έλεγχου των υποθέσεων θα ακολουθήσει τα επόμενα στάδια:

1. Επιλογή της χρονικής περιόδου της έρευνας και των εταιρειών του δείγματος.
2. Προσαρμογή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του δείγματος σύμφωνα με τη Λ.Γ.Ε.Τ.
3. Επιλογή των χρηματοοικονομικών μεθεθών και δεικτών.
4. Επιλογή των στατιστικών μεθόδων για τον έλεγχο των υποθέσεων.

1.4 Δομή της Μελέτης

Η έρευνα για την αξιολόγηση της επίδρασης της μεταβολής του γενικού επιπέδου των τιμών σε επιλεγμένους χρηματοοικονομικούς δείκτες και μέγεθη αναπτύσσεται στα εξής κεφάλαια.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, γίνεται αρχικά μια συντομή παρουσίαση των μεθόδων ποζιτιστικής Πληθωρισμού που έχουν αναπτυχθεί και ακολουθεί κριτική ανάλυση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων των διαφόρων μεθόδων. Στη συνέχεια παρουσιάζεται μια ευρύτερη επισκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τις εξελίξεις και τις τάσεις της ποζιτιστικής Πληθωρισμού και ειδικότερα σε προσαρμοχές του Γενικού Επιπέδου Τιμών (Γ.Ε.Τ.).

Στο τρίτο κεφάλαιο αποδεικνύεται η συνέπεια της π.Γ.Ε.Τ με τη θεωρία της μετρήσεως. Στη συνέχεια ακολουθεί κριτική παρουσίαση των πιο σημαντικών εμπειρικών ερευνών που αναφέρονται σε προσαρμοχές χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τη ποζιτιστική του Γ.Ε.Τ., καθώς και ορισμένων εμπειρικών ερευνών που αναφέρονται στη χρησιμότητα των χρηματοοικονομικών δεικτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναπτύσσονται οι επιστημονικές διαδικασίες της προσαρμοχής των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στο Γ.Ε.Τ. Στο ίδιο κεφάλαιο παρουσιάζεται και αναπτύσσεται μια νέα μέθοδος ταυτόχρονης προσαρμοχής των λογαριασμών « Αποτελέσματα χρήσεως » και « Κέρδη και ζημιές Γ.Ε.Τ. ».

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι υποθέσεις που υιοθετήθηκαν και η στατιστική ανάλυση που χρησιμοποιήθηκε για τον έλεγχο τους.

Στο έκτο κεφάλαιο εξετάζονται οι έλεγχοι των υποθέσεων. Ειδικότερα η κάθε μια από τις υποθέσεις, εφαρμόζεται ξεχωριστά σε κάθε δείκτη και μέγεθος που έχουν επιλεγεί. Τα αποτελέσματα αναλύονται πρώτα σύμφωνα με τις υποθέσεις και

στη συνέχεια σύμφωνα με κάθε δείκτη και μέγεθος.

Το εβδομο κεφάλαιο περιλαμβάνει περίληψη της έρευνας και εκθέτονται τα συμπεράσματα σχετικά με την επίδραση των προσαρμοχών του Γ.Ε.Τ σε χρηματοοικονομικούς δείκτες και μεγέθη. Ακόμη παρουσιάζονται προτάσεις σχετικά με τη χρησιμοποίησή της Α.Γ.Ε.Τ. και την κατεύθυνση μελλοντικής έρευνας στον τομέα αυτό.

1.5 Περιορισμοί

Αναφορικά με τα στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε το εμπειρικό μέρος της διατριβής είναι απαραίτητο να αναφερθούν τα ακόλουθα:

1. Ο αριθμός των δεκαπεντε εταιρειών που συμπεριλήφθηκαν στο τυχαίο δείγμα και οι οποίες προήλθαν από τον πληθυσμό των μεγαλύτερων ελληνικών βιομηχανικών εταιρειών είναι κατ'ανάγκη περιορισμένος. Αυτό οφείλεται αφενός στην έλλειψη δημοσιευμένων στοιχείων απαραίτητων για τη διαδικασία της προσαρμογής στο Γ.Ε.Τ, αφετέρου στη δυστακτικότητα των επιχειρήσεων να διαθέσουν τα απαιτούμενα στοιχεία.
2. Η χρονική περίοδος της έρευνας περιορίστηκε στα 10 χρόνια, αν και η αρχική πρόθεσή μας ήταν να χρησιμοποιήσουμε μεγαλύτερη χρονική περίοδο, η έλλειψη όμως των σχετικών στοιχείων δεν το επέτρεψε.
3. Το τυχαίο δείγμα περιλαμβάνει μόνον επιχειρήσεις που είχαν αναπροσαρμόσει τα πάγια στοιχεία τους στις 31/12/73 σύμφωνα με τον Α.Ν. 148/1967 (ΦΕΚ 173/67) και το Ν.Δ. 1314/72 (ΦΕΚ 232/72).

Πίνακας 1.1

Μείωση Αγοραστικής Δυνάμεως της Δραχμής
(Υπολογισμένη με βάση το Δ.Τ.Κ*)

Ετος	Δ.Τ.Κ 1982=100 της Δραχμής	Αγοραστική Δύναμη της Δραχμής 1985=1**	Ετήσιος Δείκτης Πληθωρισμού***
1969	17,00	10,00	2,40%
1970	17,50	9,70	3,00
1971	18,00	9,40	2,90
1972	18,80	9,00	4,40
1973	21,70	7,80	15,40
1974	27,60	6,20	27,20
1975	31,20	5,60	13,00
1976	35,40	4,80	13,50
1977	39,70	4,30	12,00
1978	44,70	3,80	12,60
1979	53,20	3,20	19,00
1980	66,40	2,60	24,80
1981	82,70	2,05	24,50
1982	100	1,70	20,90
1983	120,20	1,40	20,20
1984	142,40	1,20	18,50
1985	169,90	1,00	19,30

* Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε

** Ετήσιος Δείκτης Πληθωρισμού $\frac{\Delta.Τ.Κ_t - \Delta.Τ.Κ_{t-1}}{\Delta.Τ.Κ_{t-1}}$

*** Υπολογισμός Αγοραστικής Δυνάμεως Δραχμής:

$$\frac{\Delta.Τ.Κ_{t-1} - \Delta.Τ.Κ_t}{\Delta.Τ.Κ_t} + 1$$

** όπου: t ο δείκτης του έτους του οποίου ζητείται ο ετήσιος δείκτης πληθωρισμού, π.χ. έστω ζητείται ετήσιος δείκτης πληθωρισμού του έτους 1977, τότε $t=1977$ και $t-1=1976$ και η πιο πάνω σχέση γίνεται:

$$\frac{\Delta.Ι.Κ.1977}{\Delta.Ι.Κ.1976} = \frac{39,7}{35,4}$$

*** όπου: β , ο δείκτης του έτους βάσεως, δηλαδή του 1985 και α , ο δείκτης του έτους του οποίου ζητείται να υπολογισθεί η μείωση της αγοραστικής δύναμης της δραχμής, π.χ. έστω ότι ζητείται η μείωση της αγοραστικής δύναμης της δραχμής του έτους 1977, η πιο πάνω σχέση γίνεται:

$$\frac{\Delta.Ι.Κ.1985}{\Delta.Ι.Κ.1977} = \frac{169,9}{39,7}$$

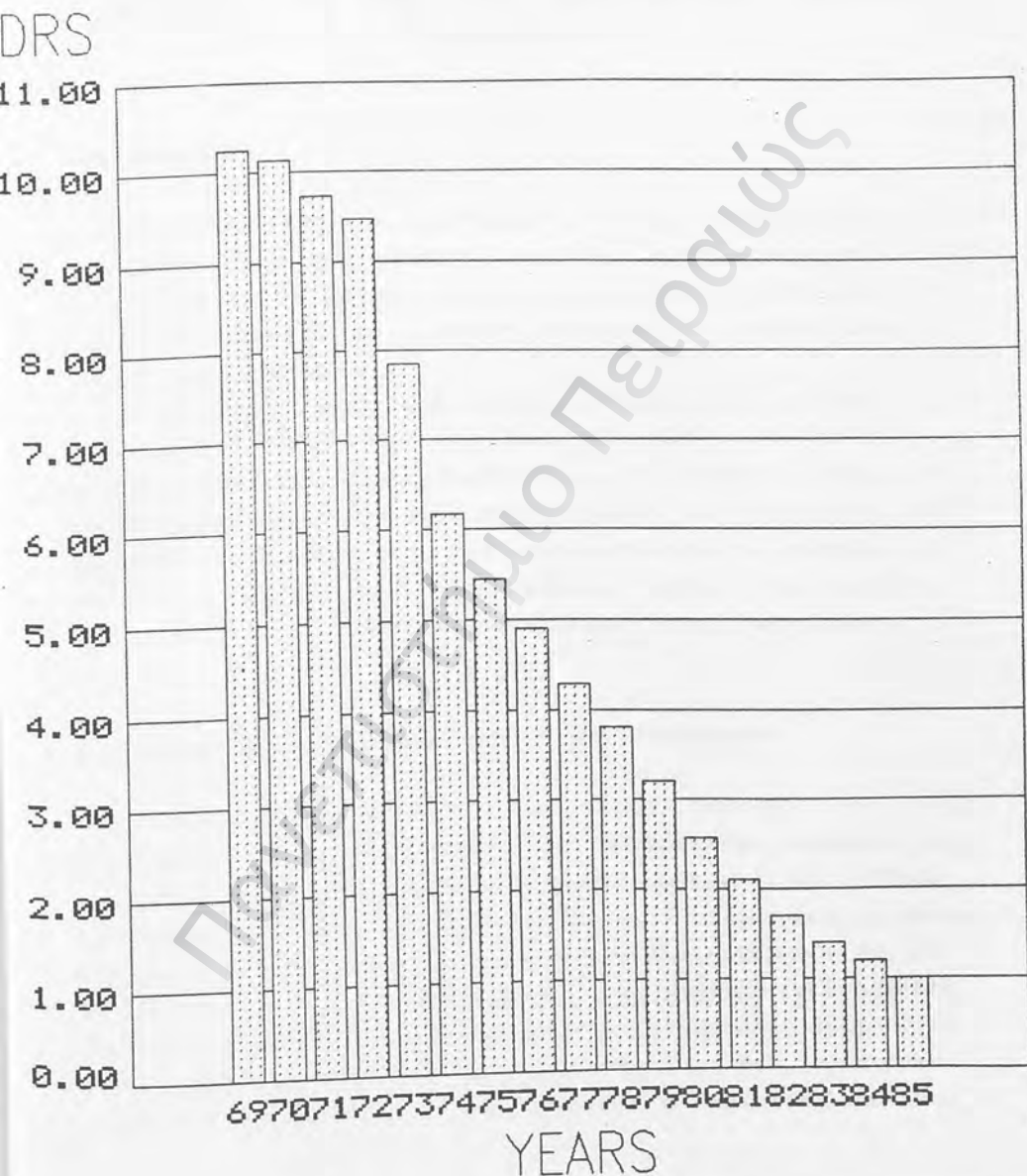
Επίσης από τη στήλη (***) προκύπτει ότι:

(α) Ο Ετήσιος Μέσος Δείκτης Πληθωρισμού της δεκαετίας 70 ήταν 12,3%

(β) Ο Ετήσιος Μέσος Δείκτης Πληθωρισμού των ετών 1974-1983 ήταν 18,77%

Ιστογράμμα 1.1

Μείωση Αγοραστικής Δυνάμεως της Δραχμής
στην περίοδο 1969 - 1985

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο   Ι Ι

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ

2.0 Εισαγωγή

Στο πρώτο κεφάλαιο έγινε μια συντομή παρουσίαση των επιπτώσεων και των προβλημάτων που προκαλούνται από τον πληθωρισμό στα χρηματοοικονομικά μεγέθη και τη δραστηριότητα των επιχειρήσεων, και επίσης τέθηκαν οι αντικειμενικοί στόχοι της μελέτης.

Στο κεφάλαιο αυτό εξετάζονται συνοπτικά οι μέθοδοι της λογιστικής Πληθωρισμού που έχουν αναπτυχθεί, τονίζονται τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά τους και γίνεται μια κριτική αξιολόγησής τους. Στη συνέχεια ακολουθεί μια επισκόπηση της διεθνούς εμπειρίας από την χρησιμοποίηση των μεθόδων της λογιστικής Πληθωρισμού σε διάφορες χώρες, ενώ συγχρόνως παρουσιάζονται οι τάσεις που επικρατούν στις χώρες αυτές.

2.1 Ανασκόπηση των Μεθόδων Λογιστικής Πληθωρισμού

Οι κυριότερες μέθοδοι που έχουν προταθεί για την απεικόνιση των επιπτώσεων του πληθωρισμού μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις ομάδες. Η πρώτη αναφέρεται σε μεθόδους αναπροσαρμογής των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση διάφορους δείκτες τιμών. Η ουσία αυτών των μεθόδων είναι ότι τα λογιστικά μεγέθη εκφράζονται σε νομισματικές μονάδες σταθερής αγοραστικής δύναμης. Οι μεταβολές όμως στις συγκεκριμένες τιμές των διαφόρων στοιχείων δεν λαμβάνονται υπόψη. Οι μέθοδοι αυτές είναι γνωστές ως Λογιστική Γενικού

Επιπέδου (Α.Γ.Ε.Τ) (General Price Level Accounting Η.Π.Α. ή Current Purchasing Power Accounting Μεγάλη Βρετανία).

Η δεύτερη ομάδα περιλαμβάνει μεθόδους σύμφωνα με τις οποίες τα λογιστικά στοιχεία εκφράζονται σε «τρέχουσες αξίες» (current values). Οι μέθοδοι όμως αυτές δεν λαμβάνουν υπόψη τις μεταβολές στην αγοραστική δύναμη του νομίσματος. Οι μέθοδοι αυτές αναφέρονται ως λογιστική της Τρέχουσας αξίας ή του Τρέχοντος Κόστους (Α.Τ.Α ή Τ.Κ) (Current Value Accounting ή Current Cost Accounting).

Η τρίτη ομάδα προέρχεται από το συνδυασμό των δύο πρώτων ομάδων και συνεπώς περιλαμβάνει μεθόδους οι οποίες εκφράζουν τα λογιστικά στοιχεία σε «τρέχουσες αξίες», αλλά ταυτόχρονα λαμβάνουν υπόψη και τις μεταβολές στην αγοραστική δύναμη του νομίσματος. Οι μέθοδοι αυτές ονομάζονται λογιστική Τρέχοντος Κόστους/Αγοραστική Σταθερής Αγοραστικής Δυνάμεως (Current Cost Accounting/Constant Purchasing Power Accounting).

2.2.1 Λογιστική Γενικού Επιπέδου Τιμών

Βασικές έννοιες. Σύμφωνα με τη Α.Γ.Ε.Τ τα μεγέθη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, οι οποίες καταρτίζονται σύμφωνα με την Α.Π.Κ., προσαρμόζονται με τη χρησιμοποίηση διαφόρων δεικτών τιμών εκφράζουν μεγέθη σε νομισματικές μονάδες σταθερής αγοραστικής δύναμης.

Περίληπτικά οι αρχές πάνω στις οποίες στηρίζεται η Α.Γ.Ε.Τ είναι οι ακόλουθες :

1. Όλα τα στοιχεία των λογιστικών καταστάσεων ταξινομούνται σε δύο βασικές ομάδες:

- α) Σε μη νομισματικά στοιχεία, και
- β) Σε νομισματικά ή ονομαστικά στοιχεία.

2. Τα μη νομισματικά στοιχεία προσαρμόζονται με βάση ένα γενικό δείκτη. Οι δείκτες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν είναι:

- α) Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή,

β) Ο Αποπληθωριστής του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος

γ) Ο Γενικός Δείκτης Λιανικού Εμπορίου

Ο δείκτης που επιλέχεται απεικονίζει την αύξηση των τιμών από την ημερομηνία αποκτήσεως ή επανεκτιμήσεως των στοιχείων μέχρι την ημερομηνία κατάρτισεως των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Η διαφορά που προκύπτει από την προσαρμογή αυτή εμφανίζεται σε λογαριασμό καθαρής θέσεως, δηλαδή δεν θεωρείται αποτέλεσμα.

3. Τα νομισματικά στοιχεία, η έννοια των οποίων αναπτύσσεται στο κεφάλαιο (IV), δεν προσαρμόζονται αλλά απεικονίζονται στις προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις στο ιστορικό τους κόστος, διότι τα ποσά των στοιχείων αυτών παραμένουν σταθερά, ανεξαρτήτως από τις μεταβολές των τιμών.

4. Υπολογίζεται το αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημία), που οφείλεται στην αδυναμία των νομισματικών στοιχείων να διατηρήσουν την αχαρακτητική τους δύναμη, καθώς το επίπεδο των τιμών αλλάζει. Το αποτέλεσμα αυτό καλείται αποτέλεσμα γενικής αχαρακτητικής δυνάμεως ή αποτέλεσμα γενικού επιπέδου τιμών και εμφανίζεται σε ξεχωριστό λογαριασμό στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως.

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα: Η Δ.Γ.Ε.Ι εμφανίζει διάφορα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Τόσο τα πρώτα όσο και τα δεύτερα παρουσιάζονται σε δημοσιεύματα διαφόρων συγγραφέων όπως των εξής: Welsch, Zlatkovich και White (1972), Ahmed Belkaoui (1981), Kieso (1984).

α. Πλεονεκτήματα της Δ.Γ.Ε.Ι.

1. Το λογιστικό αποτέλεσμα, σύμφωνα με τη Δ.Γ.Ε.Ι., προκύπτει από το συσχετισμό των εσόδων - εξόδων που εκφράζονται σε νομισματικές μονάδες της ίδιας αχαρακτητικής δυνάμεως, με συνέπεια το αποτέλεσμα να προκύπτει από διαφορά αξιών ίδιας συνθέσεως.

2. Ο υπολογισμός της αποσβέσεως, με βάση τη Λ.Γ.Ε.Τ., παρέχει τη δυνατότητα στην επιχείρηση ορθότερου προσδιορισμού του οικονομικού της αποτελέσματος. Συνέπεια αυτού είναι η απολλαγή από την φορολογία σημαντικής οξοραστικής δύναμης και η αποφυγή διανομής πλεοναστικών κερδών, με επακόλουθο τη δυνατότητα αντικατάστασης των περιουσιακών στοιχείων ή την αποκατάσταση και συνεπώς τη διατήρηση του παραγωγικού δυναμικού της επιχείρησης.

3. Ο υπολογισμός, με βάση τη Λ.Γ.Ε.Τ., εμφανίζει όλα τα νομισματικά στοιχεία του σε μονάδες τρέχουσας οξοραστικής δύναμης με συνέπεια καλύτερες διαχρονικές συγκρίσεις.

4. Οι χρήστες των προσαρμοσμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, μπορούν καλύτερα να εκτιμήσουν την αποτελεσματικότητα της διοίκησης στην προσπάθειά της να διατηρήσει την ακεραιότητα του ίδιου κεφαλαίου.

5. Το αποτέλεσμα που οφείλεται στη μεταβολή της αξίας των νομισματικών στοιχείων παρέχει πληροφορίες για τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας της διοίκησης σχετικά με την απόφασή της στη σύνθεση του κεφαλαίου κινήσεως και τη δημιουργία μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων.

6. Η Λ. Γ. Ε. Τ παρέχει τη ευχέρεια σε κάθε ενδιαφερόμενο να πληροφορείται πλήρως τις επιδράσεις του πληθωρισμού πάνω στην οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και οργανισμών και κατ'επέκτασή στην οικονομία.

7. Η εφαρμογή της Λ.Γ.Ε.Τ είναι σχετικά απλή. Πρόκειται ουσιαστικά για αντικατάσταση της αξίας μιας «παλιός νομισματικής μονάδας» με μια «νέα νομισματική μονάδα». Η Λ.Γ.Ε.Τ παρουσιάζει τη μικρότερη απομάκρυνση από τις αποδεκτές αρχές της λογιστικής του ιστορικού κόστους, με συνέπεια να είναι σχετικά αντικειμενική και επαληθεύσιμη. Αυτά τα χαρακτηριστικά μπορεί να κάνουν τη λογιστική αυτή περισσότερο αποδεκτή, από πολλές εταιρείες, αντί της λογιστικής της Τρέχουσας Αξίας.

β. Μειονεκτήματα της Λ.Γ.Ε.Τ.

1. Η παραδοσιακή λοχιστική είναι ομοιόμορφη χωρίς το στοιχείο της υποκειμενικότητας, που ενδεχομένα υπεισέρχεται στην επιλογή δεικτών, και συνεπώς είναι πιο αντικειμενική. Η παραδοσιακή λοχιστική βασίζεται στην επαληθευμένη απόδειξη και είναι ευρύτερα κατανοητή.

2. Οι αποσβέσεις πρέπει να υπολογίζονται σε δαπάνες κτήσεως και όχι σε μελλοντικές δαπάνες που υπολογίζονται ότι θα διαμορφωθούν σύμφωνα με εκτιμήσεις, όπως με δείκτες ή άλλα μέσα.

3. Η Λ.Γ.Ε.Τ. λαμβάνει υπόψη της μόνο τις μεταβολές στο γενικό επίπεδο τιμών και όχι τις αλλαγές του ειδικού επιπέδου τιμών (Changes in Specific Price Level). Τις μεταβολές άλλωστε του γενικού επιπέδου τιμών δεν ακολουθούν ισορροπία οι αλλαγές στις ειδικές τιμές των αγαθών που συνθέτουν τα στοιχεία του ενεργητικού μιας συγκεκριμένης επιχείρησης.

4. Τη λοχιστική του ιστορικού κόστους σφρηλάτησε η μακροαιώνη πράξη και καθιέρωσε ο νομοθέτης με κανόνες δικαίου.

5. Η σημασία της Λ.Γ.Ε.Τ. έχει βασικά μεγαλοποιηθεί σε σχέση με την ακρίβεια των πληροφοριών που υποτίθεται ότι παρέχει.

6. Οι επενδυτές πιθανόν να βρεθούν σε συχνοση με την παράλληλη δημοσίευση συμβατικών και προσαρμοσμένων στο Γ.Ε.Τ. χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

7. Το κόστος προσαρμοχής των δεδομένων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στο Γ.Ε.Τ., πιθανόν, να είναι μεγαλύτερο από την αναμενόμενη ωφέλεια.

8. Ο πληθωρισμός επιδρά διαφορετικά στις οικονομικές μονάδες. Για παράδειγμα, οι οικονομικές μονάδες εντάσεως κεφαλαίου μπορεί να επηρεάζονται από τον πληθωρισμό περισσότερο από εκείνες που απασχολούν κυρίως κυκλοφοριακά στοιχεία. Επίσης, η μεγάλης δανειακής επιβαρύνσεως εταιρείες είναι δυνατόν να κερδίζουν από τον πληθωρισμό, με συνέπεια η

Λ.Γ.Ε.Τ. να παραπαιεί το καθαρό αποτέλεσμα.

Ο Miller (1978) εξάλλου, θεμελιώνοντας την αντίθεση του στην εφαρμογή της Λ.Γ.Ε.Τ. διατύπωσε τα πιο κάτω επιχειρήματα υπέρ της Λογιστικής της Τρέχουσας Αξίας:

α. Οι επιχειρήσεις που ακολουθούν τη Λ.Γ.Ε.Τ. ίσως στερηθούν της δυνατότητας να χρησιμοποιούν (στις Η.Π.Α) την LIFO ως μέθοδο αποτίμησης για φορολογικούς σκοπούς.

β. Προσαρμογή στο γενικό επίπεδο τιμών μπορεί να δώσει υψηλότερες φορολογητέες αξίες, που αναμφισβήτα δεν συνιστούν εισόδημα.

γ. Οι αναλυτές πρέπει να ανατρέκουν σε προηγούμενα χρόνια, προκειμένου η διαχρονική εικόνα της επιχείρησης να είναι πλήρης και συγκρίσιμη.

Συμφώνη με την άποψη του Miller, ο σωστότερος δρόμος για να αποκαλυφθεί η επίδραση του πληθωρισμού στα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού καθώς και στο αποτέλεσμα είναι η Λογιστική της Τρέχουσας Αξίας.

2.1.2 Λογιστική της Τρέχουσας Αξίας ή του Τρέχοντος Κόστους

Βασικές Έννοιες. Στη Λογιστική της Τρέχουσας Αξίας η κύρια βάση μετρήσεως για τη συντάξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και τον υπολογισμό των αποτελεσμάτων είναι η τρέχουσα αξία των στοιχείων των οικονομικών μονάδων.

Τα μη νομισματικά στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων αποτιμώνται στις ειδικές τρέχουσες αξίες τους, ενώ το κόστος των πωληθέντων, υπολογίζεται με βάση το τρέχον κόστος αντικατάστασης των στοιχείων, που συνθέτουν το κόστος τη στιγμή της πώλησής τους. Οι αποσβέσεις, επίσης, υπολογίζονται με βάση το τρέχον κόστος αντικατάστασης των παχίων στοιχείων (στην κατάσταση που βρίσκονται). Τα νομισματικά στοιχεία εμφανίζονται στην ιστορική τους αξία που είναι και η τρέχουσα.

Έτσι, στη Λογιστική της Τ.Α. το αποτέλεσμα διαχωρίζεται :

α. Σε μικτό αποτέλεσμα τρεχουσών τιμών, που προσδιορίζεται ως διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και του κόστους αντικαταστάσεως των πωληθέντων κατά τη στιγμή της πώλησης.

β. Σε πλάσματικό αποτέλεσμα, που αποτελείται:

1. Από τη διαφορά μεταξύ του τρέχοντος κόστους αντικαταστάσεως και του κόστους κτήσεως των πωληθέντων τη στιγμή της πώλησης.

2. Από τη διαφορά μεταξύ του τρέχοντος κόστους και του αρχικού κόστους κτήσεως των παχίων στοιχείων τη στιγμή καταρτίσεως των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Το πλάσματικό αυτό αποτέλεσμα, «πλεονασμάτος» ες αναπροσαρμογής» (Holding Gains), προέρχεται, όπως είναι φανερό, από τις μεταβολές της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και εμφανίζονται σε λογαριασμό καθαρής θέσεως.

2.1.2.1 Μέθοδοι Υπολογισμού της Τρέχουσας Αξίας

Στη λογιστική βιβλιογραφία ο όρος «τρέχουσες αξίες» ή «τρέχον κόστος» χρησιμοποιείται για να υποδηλώσει συνήθως τις αξίες οι οποίες αναφέρονται στις εξής γενικές έννοιες ή μεθόδους:

1. Την αξία κεφαλαιοποιήσεως.
2. Την τρέχουσα αξία (τιμή) εισόδου ή αγοράς
3. Την τρέχουσα αξία (τιμή) εξόδου

1. Μέθοδος κεφαλαιοποιήσεως ή οικονομικής ή παρούσας αξίας ή αξίας χρήσεως (Capitalization or Present Value or Economic Value or Value in use Method). Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή η τρέχουσα αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού (ή ομάδας στοιχείων) είναι η παρούσα αξία των προσδοκόμενων ταμιακών ροών του στοιχείου (ή ομάδας στοιχείων) κατά το χρόνο της ωφέλιμης ζωής του στοιχείου. Για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας πρέπει να είναι γνωστές οι πιο κάτω μεταβλητές.

- α) Οι προσδοκώμενες ταμιακές ροές ως αποτέλεσμα της χρησιμοποιήσεως ή εκποιήσεως του στοιχείου.
 β) Η χρονική κατανομή των ταμιακών ροών.
 γ) Το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησεως

Η κεφαλαιοποίηση ή η παρούσα αξία μπορεί να αποδοθεί με τις πιο κάτω σχέσεις:

$$Π_{Π0} = \sum_{i=1}^n \frac{\overline{TP}_i}{(1+\epsilon)^i}$$

οπου

$Π_{Π0}$ = η παρούσα αξία στο χρόνο 0,

$\overline{TP}_i$ = οι καθαρές προσδοκώμενες ταμιακές ροές στη περίοδο i ,

ϵ = το επιτόκιο προεξόφλησεως, και

i = 1, ..., n χρονικές περιόδους.

2. Μέθοδος της τρέχουσας αξίας εισόδου ή αγοράς (Current Entry Price). Η μέθοδος αυτή δείχνει το ποσό των μετρητών ή άλλων περιουσιακών στοιχείων τα οποία απαιτούνται για την απόκτηση του ίδιου ή ισοδύναμου στοιχείου. Ουσιαστικά πρόκειται για το τρέχον κόστος αντικατάστασεως, που μπορεί να σημαίνει:

α) Το κόστος αντικατάστασεως ενός χρησιμοποιούμενου παρομοίου στοιχείου του ενεργητικού, που να έχει τον ίδιο αναπόμειναντα ωφέλιμο χρόνο ζωής (Replacement Cost-Used), ή

β) Το κόστος αναπαραγωγής ενός παρομοίου στοιχείου του ενεργητικού, με το συγκεκριμένο στοιχείο που υπάρχει (Reproduction Cost).

Η Security and Exchange Commission (SEC) των Η.Π.Α. στο ASR No 190, προσδιόρισε το κόστος αντικατάστασεως ως « το کاملότερο ποσό που θα πρέπει να πληρωθεί στη φυσιολογική πηγή της επιχειρήσεως, για να αποκτήσει η επιχείρηση ένα νέο στοιχείο ισοδύναμης λειτουργικής ή παραγωγικής

ικανότητας.....* . Απορρίπτει δε η Επιτροπή αυτή τρεις μεθόδους εκτίμησης του τρέχοντος κόστους αντικατάστασης:

- α) Τους δείκτες τιμών (Indexing)
- β) Την άμεση τιμολόγηση (Direct Pricing)
- γ) Την τιμολόγηση της μονάδας (Unit Pricing)
- δ) Τη λειτουργική τιμολόγηση (Functional Pricing)

3. Μέθοδος της τρέχουσας αξίας εξόδου (Current Exit Price). Η τρέχουσα αξία, σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, είναι η αξία εξόδου ή εκποίησης του στοιχείου του ενεργητικού, δηλαδή η τιμή στην οποία μπορεί να πωληθεί το στοιχείο αυτό. Ο καθορισμός της τιμής αυτής γίνεται είτε με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης παρόμοιων στοιχείων είτε με βάση ειδικούς τιμήριθμους είτε με εκτιμήσεις της ίδιας της επιχείρησης.

Η μέθοδος αυτή αντιβαίνει στη βασική αρχή της συνέχειας της επιχείρησης (Continuity or going concern), διότι δεν είναι δυνατόν κατά την κατάρτιση του ισολογισμού ο συντάκτης του να ασχολείται με τη δυνατότητα ρευστοποίησης των στοιχείων της επιχείρησης.

Μερικοί υποστηρίζουν ότι η χρησιμοποίηση της μεθόδου αυτής θα πρέπει να περιορίζεται μόνο στην εκτίμηση της αξίας των στοιχείων τα οποία προορίζονται να πωληθούν και μάλιστα στοιχείων των οποίων η τρέχουσα αξία εξακριβώνεται ευκόλα (όπως π.χ. των χρεογράφων). Την άποψη αυτή δέχεται και το FASB στην έκθεση Νο 33.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η μέθοδος αυτή δεν υποστηρίζεται τόσο ευρέως, λόγω της υποκειμενικότητας της, των σοβαρών δυσκολιών και του υψηλού κόστους εφαρμογής της, σε σχέση με τη μέθοδο της τρέχουσας αξίας εισόδου. Οι τελευταίες δε απαιτήσεις της SEC και το Financial Accounting Standards Board (FASB) στηρίζονται στην τρέχουσα αξία εισόδου, δηλαδή στο τρέχον κόστος αντικατάστασης (Current Replacement Cost).

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της Δ.Ι.Α : Η Δ.Ι.Α εκφράζει διάφορα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Αμφότερα παρουσιάζονται σε δημόσιευματα συγχροφών όπως των εξής: Baumann (1980), Marcil (1979), Ernst και Whinnery (1976) και Χρυσοκέρη (1979).

α. Πλεονεκτήματα.

1. Η Δ.Ι.Α λαμβάνει υπόψη της τις μεταβολές των ειδικών τιμών του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση, καθώς επίσης και τις ειδικές τιμές της επιχείρησης και συνεπώς οι οικονομικές καταστάσεις δεν εκφράζουν αχάραστική δυναμική, αλλά την τρέχουσα αξία του ενεργητικού της επιχείρησης.
2. Οι αποσβέσεις και το κόστος των πωληθέντων προσδιορίζονται με βάση το τρέχον κόστος.
3. Το αποτέλεσμα της χρήσης περιλαμβάνει -σε έκχωριστό λογαριασμό- το αποτέλεσμα που προκύπτει από τις μεταβολές των ειδικών τιμών στα πάγια περιουσιακά στοιχεία και τα αποθέματα. Το αποτέλεσμα αυτό εφόσον εμφανίζεται αυξητικό της καθαρής θέσεως αναφέρεται με τον όρο « πλεονασμα εξ αναπροσαρμογής » (Holding Gains).
4. Παρέχει τη δυνατότητα διατήρησης της ακεραιότητας των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης.

β. Μειονεκτήματα.

1. Η Δ.Ι.Α απομακρύνεται από τις αρχές της Δ.Ι.Κ.
2. Ο υπολογισμός της τρέχουσας αξίας των στοιχείων του ενεργητικού συνεπάγεται σοβαρή οικονομική επιβάρυνση για τις οικονομικές μονάδες.
3. Δεν έχει καθιερωθεί ακόμη μία κοινής αποδοχής και πλήρως αποσαφηνισμένης τεχνικής της Δ.Ι.Α, αλλά εφαρμόζεται μία ποικιλία τεχνικών, γεγονός που επιτείνει τη σύγχυση.
4. Οι διάφορες παραλλαγές της μεθόδου που έχουν ήδη αναπτυχθεί διαφέρουν μεταξύ τους όσο διαφέρουν και με τη

Α.Ι.Κ.

5. Η Α.Ι.Α αγνοεί τις επιπτώσεις του πληθωρισμού σε μερικά νομισματικά στοιχεία της επιχειρήσεως (ηποτελέσματα ηθροαστικής Δυνάμεως).

2.2.3 Παρατηρήσεις επί των Μεθόδων της Λογιστικής Πληθωρισμού

Ένα σημείο το οποίο αξίζει να αναφερθεί είναι η σύγχυση που υπάρχει σχετικά με τις αναπτυχθείσες μεθόδους και η οποία ήταν έντονος την περίοδο των ετών 1974 - 1975. Μερικοί συγγραφείς προφανώς πιστεύουν ότι οι δύο μέθοδοι είναι αμοιβαία αποκλειόμενες, δηλαδή ότι μόνο η μία εκ των δύο (όχι και οι δύο μαζί) μπορούν να υιοθετηθούν σε μία σειρά χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Άλλοι επίσης πιστεύουν ότι η Α.Γ.Ε.Τ είναι βασικά ένας τρόπος για να προσεγγίσουμε την τρέχουσα αξία ή ότι η Α.Ι.Α είναι κυρία ένα μέσο για να εξουδετερωθεί η επίδραση του πληθωρισμού από τα μερέθια που εκφράζουν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Η σύγχυση γενικά φαίνεται από τον τρόπο που οι λογιστές συζητούν για τις δύο προτάσεις. Οι συζητήσεις γενικά ξεκινούν με την υπόθεση ότι η λογιστική πρακτική πρέπει να διαλέξει μεταξύ των δύο ποια μέθοδος είναι η καλύτερη. Επίσης, η άποψη, ότι οι προσαρμοχές στο γενικό επίπεδο τιμών είναι η λιγότερο έραστική απομάκρυνση από την παροδοσιακή λογιστική του Ιστορικού Κόστους δημιούργησε την εντύπωση ότι είναι το πρώτο βήμα για την Α.Ι.Α. Το μερέθιο της συχυσως που υπήρχε αναφορικά με την χρήση των δύο μεθόδων φαίνεται από την πιο κάτω φράση των Λογιστών των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής AICPA (1963).

....πολλά από όσα έχουν λεχθεί επί του θέματος Τ.Α και Γ.Ε.Τ δείχνουν ότι δεν έχει γίνει κατανοητή η διαφορά. (σελ. 29).

Πολλά άρθρα επίσης δίνουν την εντύπωση ότι οι δύο μέθοδοι είναι ασυμβίβαστες σαν εναλλακτικές λύσεις, σύμφωνα με τις ακόλουθες παρατηρήσεις των Rufus, Kell, Bedford (1970) :

.....εκείνοι που ευνοούν την απομάκρυνση από το παραδοσιακό κόστος δεν μπορούν να συμφωνήσουν στο αν οι προσαρμοχές πρέπει να απεικονίζουν τις αλλαγές του γενικού δείκτη τιμών ή της τρέχουσας αξίας. (σελ.28).

και του Gustafson (1970):

....η προσοχή δίνεται προς την κατεύθυνση της σχετικής ως προς τα αγαθά αξίας του χρήματος (σύμφωνα με την αγοραστική δύναμη) μάλλον, παρά σε οποιαδήποτε ειδική αλλαγή της αξίας του ερχοστασίου και του εξοπλισμού per se (Gustafson, 1970). (σελ.58).

Αντίθετα, άλλοι συγγραφείς τονίζουν τη συσχέτιση των δύο μεθόδων προσαρμοχής και υποστηρίζουν ότι η πρώτη μέθοδος είναι το «αρχικό» βήμα για τη δεύτερη μέθοδο (Λ.Τ.Α). Σχετικά οι απόψεις του Mautz (1970) για το θέμα ήταν :

«.... Δεν θα ήσαν ικανοποιημένοι με την προσαρμογή χρηματοοικονομικών καταστάσεων στις αλλαγές του Γ.Ε.Τ. Πιστεύουν βασικά ότι η Λογιστική θα έπρεπε να χρησιμοποιεί μία μέθοδο εκτιμήσεως που να μετράει τα περιουσιακά στοιχεία με τιμές όσο γίνεται πιο κοντά στην τρέχουσα αξία τους. (σελ. 7).

Ο Bierman (1971) επίσης, αναφέρει τα εξής:

Στη Λογιστική βιβλιογραφία διαμορφώθηκαν τρεις διαφορετικές απόψεις σχετικά με τον τρόπο καταγραφής των στοιχείων του ενεργητικού. Στο ένα άκρο είναι οι οπαδοί της Λ.Ι.Κ και στο άλλο οι οπαδοί της Λ.Τ.Α. Κα-

που στη μέση είναι οι οδοί της Λ.Γ.Ε.Τ. (σελ.693).

Με βάση την υπόθεση ότι σε συνθήκες επιταχυνόμενου πληθωρισμού δεν υπάρχει χρονική υστέρηση στις μεταβολές των ειδικών τιμών ως προς τις μεταβολές του γενικού επιπέδου τιμών, τότε η προσαρμογή βάσει του Γ.Ε.Τ πλησιάζει ως προς το αποτέλεσμα την προσαρμογή με βάση τη μέθοδο της Λ.Α. Σύμφωνα με την παραδοχή αυτή ο Rosen (1972), διατυπώνει την ακόλουθη παρατήρηση:

...Πιθανώς η μόνη κατάσταση όπου η αναπροσαρμογή των τιμών σύμφωνα με τη μέθοδο Γ.Ε.Τ. θα μπορούσε να αποτελέσει μια λογική εκλογή είναι όταν ο πληθωρισμός είναι τόσο επιταχυνόμενος ώστε να αναπτύσσεται μια δυνατή στατιστική σχέση ανάμεσα στα αναπροσαρμοσμένα ποσά και σε βασικά μεγέθη όπως το κόστος αντικατάστασης ή οι τιμές πώλησης. (σελ.8).

Ο Rosenfield (1972) εξάλλου έκανε ορισμένες αντίστοιχες παρατηρήσεις κατά τις οποίες:

...Η Λ.Γ.Ε.Τ. και η Λ.Τ.Α. είναι συμπληρωματικές απαντήσεις σε ανεξάρτητες ερωτήσεις. Κάθε μια μέθοδος χωριστά ή και οι δύο μαζί μπορούν να υιοθετηθούν για την προσαρμογή χρηματοοικονομικών καταστάσεων. (σελ.63)

Κατά τον Rosenfield, Η Λ.Γ.Ε.Τ απευθύνεται στο πρότυπο (μέτρο) που θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί στη λογιστική για να συγκριθούν διαφορετικές πηγές. Για παράδειγμα κάποιος μπορεί να θέλει να συγκρίνει το παρόν ύψος των αποθεμάτων του, με εκείνο που είχε πριν ένα χρόνο ή με εκείνο που προβλέπεται να έχει σε ένα χρόνο. Αντίθετα η Λ.Τ.Α. απευθύνεται στη σχέση που θα έπρεπε να τανιστεί στη λογιστική μεταξύ των πηγών και του προτύπου (μέτρου).

Ένα πρότυπο (μέτρο) που χρησιμοποιείται για συγκρίσεις διαφορετικών πηγών, έχει συνήθως σχέση με τις πηγές αυτές με διάφορους τρόπους. Η σχέση μεταξύ πηγών που συγκρίνονται και

του πρότυπου (μέτρου) πρέπει να διαλεχθεί αφού επιλεγεί το πρότυπο (μέτρο). Παραδείγματα σχέσεων μεταξύ πηγών και του πρότυπου (μέτρου), για παράδειγμα, μονάδες χρήματος είναι:

1. Η ποσότητα του πρότυπου (μέτρου) που θυσιάστηκε για την απόκτησή της πηγής (historical cost).

2. Η ποσότητα του πρότυπου (μέτρου) που μπορεί να αποκτηθεί με την ανταλλαγή της πηγής (selling price).

3. Η ποσότητα του πρότυπου (μέτρου) που απαιτείται για την αντικατάστασή της πηγής (replacement price).

4. Η ποσότητα του πρότυπου (μέτρου) που θα αποκτηθεί στο μέλλον από την ανταλλαγή της πηγής ή του προϊόντος της (future net receipts).

Οι ανωτέρω απόψεις είναι σχετικά αντιπροσωπευτικές των επιχειρημάτων και των τάσεων που διαμορφώθηκαν σχετικά με τη μέθοδο προσαρμογής βάσει του Γ.Ε.Τ. Οι Welsch, Zlatkovich και White (1972) όπως και άλλοι υποστηρικτές και επικριτές της μεθόδου, φαίνεται ότι δεν αναγνώρισαν πλήρως την ύπαρξη διακεκριμένης διαφοράς μεταξύ της Λ.Γ.Ε.Τ και της Λ.Ι.Η. Η διαφορά αυτή υφίσταται και όταν ακόμη συμπτωματικώς οι τιμές των στοιχείων του ενεργητικού ακολουθούν την ίδια πορεία με εκείνη του γενικού δείκτη τιμών. Στην περίπτωση αυτή, όπως είναι φανερό, τα ποσά του ισολογισμού και με τις δυο μεθόδους θα είναι ίδια.

Η αναπροσαρμογή στο Γ.Ε.Τ. δεν αλλάζει την τονιζόμενη σχέση μεταξύ πηγών και του πρότυπου (μέτρου) συγκρίσεως. Για παράδειγμα, ένας ισολογισμός που εχίνε με βάση το ιστορικό κόστος δίνει έμφασή στη λογιστική του ιστορικού κόστους. Η σχέση που τονίζεται - στον ίδιο ισολογισμό - προσαρμοσμένο στο Γ.Ε.Τ., είναι πάλι το ιστορικό κόστος, εδώ όμως το μέτρο συγκρίσεως δεν είναι πλέον νομισματικές μονάδες (π.χ. δραχμές), αλλά μονάδες γενικής αχαραστικής δύναμεις. Από την άλλη πλευρά, η λογιστική της Γ.Α. αλλάζει την τονιζόμενη σχέση από τη λογιστική του Ιστορικού Κόστους σε μια σχέση τρέχουσας αξίας.

Η αναπροσαρμογή ενός ισολογισμού με βάση τη Λ.Γ.Ε.Τ. δεν

προσεγγίζεται με ένα ισολογισμό με βάση τη Λ.Γ.Η., παρά την οποία συμπίπτει των αριθμών, διότι οι δύο ισολογισμοί εκφράζουν δύο εντελώς διαφορετικές σχέσεις. Για παράδειγμα, το αναπροσαρμοσμένο ιστορικό κόστος ενός παχίου περιουσιακού στοιχείου σαν έννοια δεν είναι το ίδιο με τη τρέχουσα αξία του παχίου περιουσιακού στοιχείου ακόμη και αν τα ποσά συμπίπτουν, όπως ακριβώς το ύψος ενός ανθρώπου δεν είναι σαν ύψος το ίδιο πράγμα με το βάρος του, ακόμη και αν τα ποσά είναι τα ίδια. Επίσης θα μπορούσε να τονιστεί ότι η διαφορά μεταξύ των δύο μεθόδων γίνεται πιο εμφανής όταν συγκρίνονται τα αποτελέσματα χρήσεως που προκύπτουν από αυτές.

Το FASB (1974), σε σχετικό υπόμνημα, αναφέρεται στα υπέρ και τα κατά που διατυπώθηκαν από τον Welch και άλλους, αλλά δίνει έμφαση στο γεγονός ότι η Λ.Γ.Ε.Ι. είναι η έκφραση της Λ.Γ.Κ., προσαρμοσμένης στις μεταβολές των τιμών, με τη χρησιμοποίηση ενός επιλεγμένου δείκτη, και δεν είναι εκτίμηση τρέχουσας αξίας. Αυτή η διάκριση μεταξύ της Λ.Γ.Ε.Ι. και της Λ.Γ.Η. τονίζεται επίσης στο κείμενο του FASB καθώς και σε άρθρα που εμφανίστηκαν την δεκαετία 1965-1975.

Συνοπτικά, οι αντιθετές απόψεις με τη θέση του FASB μπορούν να ταξινομηθούν σε δύο ομάδες. Η πρώτη ομάδα υποστηρίζει την λογιστική της Γ.Α. ως την πιο κατάλληλη μέθοδο για την εξουδετέρωση των επιδράσεων του πληθωρισμού στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι Revsine και Weygandt (1974) συζητούν για κόστος αντικατάστασης ή και για προσαρμοχές του ιστορικού κόστους με ειδικούς δείκτες για κάθε στοιχείο του ενεργητικού. Αυτή είναι βασικά και η θέση που πήρε και ο Burton (1975). Οι Sterling (1975) και Chambers (1975) σε άρθρα τους ισχυρίζονται ότι η Λ.Γ.Ε.Ι. δεν οδηγεί πολύ μακριά, δεδομένου ότι η λογιστική του Γ.Ε.Τ. δεν εκφράζει την πραγματική αξία των στοιχείων του ενεργητικού.

Οι Ernst και Ernst (1975), που ανήκουν στη δεύτερη ομάδα, υποστηρίζουν την λογιστική του ιστορικού κόστους, και

αντιτίθενται στη θέση του FASB με την εξής παρατήρηση: η Λ.Γ.Ε.Τ κατά τον προσδιορισμό του καθαρού αποτελέσματος μπορεί να περιλαμβάνει αποτελέσματα που προκύπτουν από την προσαρμογή στοιχείων που αναφέρονται σε προεπιράξεις και προπληρωμές. Το κόστος δε της διαδικασίας της προσαρμοχής στο Γ.Ε.Τ μπορεί να υπερβεί τις ωφέλειες και τέλος ότι, αν και οι προσαρμοχές στο Γ.Ε.Τ ουζήτουνται επί 40 και πλέον χρόνια, εντούτοις δεν εδραιώθηκε μια γενική πεποίθηση για την αναγκαιότητα προσαρμοχής των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Ο Rosenfield σε μια σειρά άρθρων από το 1972 μέχρι το 1975, υποστηρίζει τις θέσεις του FASB υποστηλώντας έτσι τη μέθοδο της Λ.Γ.Ε.Τ. Σύμφωνα με την άποψή του, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις για να γίνουν συγκρισιμες μεταξύ τους, κάτω από συνθήκες πληθωρισμού, θα πρέπει να εκφράζονται σε μονάδες σταθερής και όχι μεταβαλλομένης αγοραστικής δύναμης.

Με δεδομένο το γεγονός μιας μεταβολής της αγοραστικής δύναμης του χρήματος, είναι αναγκαίο και προφανές ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να εκφράζουν την αύξηση ή την μείωση της διαθέσιμης αγοραστικής δύναμης. Η απόδοση αυτής της αυξομειώσεως φαίνεται να είναι κατά τον Rosenfield πολύ ουσιώδης, όσο ουσιώδης είναι και η απόδοση ή η έκφραση της αξίας των στοιχείων της περιουσίας σαν σύνολο αγοραστικής δύναμης.

Παρά τις απόψεις υπέρ και κατά της Λ.Γ.Ε.Τ βασικά ερωτήματα παραμένουν. Η Λ.Γ.Ε.Τ είναι ή όχι αναγκαία σαν λογιστική μέθοδος κάτω από συνθήκες πληθωρισμού; Η Λ.Γ.Ε.Τ προχωρεί μέχρι του σημείου ώστε να καλύπτει την ανάγκη της ορθής λογιστικής πληροφόρησης και τι προϋποθέτει για αναλυτική διερεύνηση της πορείας της επιχείρησης;

Φαίνεται ότι τόσο η μέθοδος της Λ.Γ.Ε.Τ. όσο και η μέθοδος της Λ.Τ.Α. μειονεκτούν αναφορικά με την ικανότητά τους να υπηρετήσουν τους θεμελιώδεις στόχους της ολοκληρωμένης, πλήρους και ορθής λογιστικής πληροφόρησης.

Πιστεύουμε ότι οπωσδήποτε το πρόβλημα της προσαρμοχής δεν λύνεται απλά και μόνο αν τα μερεθία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων αναπροσαρμόζονται με βάση τη Λ.Γ.Ε.Γ. ή τη Λ.Γ.Α, αφού τελικά και οι δύο προσαρμοχές καταλήγουν στο να εκφράζουν η μὲν πρώτη (Γ.Ε.Γ.) το υψος του δεσμευμένου κεφαλαίου σε τρέχουσα μέση αγοράστική δύναμη, η δε δεύτερη (Γ.Α.) το υψος του δεσμευμένου κεφαλαίου σε αξίες αντικατάστασης ή διαθέσεως του. Καμιά όμως από τις αξίες αυτές δεν δίνει τίποτα περισσότερο από μια γενική αντίληψη περί του υψους του δεσμευμένου κεφαλαίου.

Νομίζουμε όμως ότι με βάση την αρχή της συνέχειας της δραστηριότητας της επιχείρησης (going concern concept) κάθε λογιστική μετρήσή ή προσαρμογή θα πρέπει βασικά να καλύπτει την ανάγκη ορθών σχετικά πληροφοριών για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων ικανών να διασφαλίζουν την επιτευξη των στόχων της επιχείρησης. Την προσεχιστή αξιολογήσεως των στοιχείων που προκύπτουν από την προσαρμογή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων για τη λήψη ορθών αποφάσεων ακολουθεί η παρούσα διατριβή εφαρμόζοντας βασικά τη μέθοδο Λ.Γ.Ε.Γ. Η πρόκριση της Λ.Γ.Ε.Γ. έγινε βασικά για τους πιο κάτω λόγους:

1. Η εφαρμογή της Λ.Γ.Ε.Γ. δεν παρουσιάζει σημαντικά προβλήματα. Χαρακτηρίζεται για τη σχετική απλότητα των υπολογισμών και την ευχέρεια ελέγχου, όπως προκύπτει από όσα εκτίθενται στο κεφάλαιο IV.
2. Η Λ.Γ.Α πάσχει, εξαιτίας της υποκειμενικότητας που περιλαμβάνουν οι διάφορες μέθοδοι εκτιμήσεως της τρέχουσας αξίας των στοιχείων του επιχειρήσεως.
3. Ο προβληματισμός μας, ανεξαρτήτως των δυσκολιών εφαρμογής για το ποιά μέθοδος Γ.Α. θα έπρεπε να επιλεγεί, όταν είναι γνωστό, όπως ήδη έχει αναφερθεί, ότι οι μέθοδοι της Γ.Α. διαφέρουν μεταξύ τους όσο διαφέρουν και με τη Λ.Γ.Κ.
4. Η έλλειψη αξιολογιστών δεικτών για εφαρμογή της οποιασδήποτε μεθόδου.
5. Η απομάκρυνση από τη Λ.Γ.Κ που προκαλείται με την υιοθε-

τηση των μεθόδων της Δ.Ι.Α κρίνεται πρόωρος για την Ελληνική πραγματικότητα, και

δ. Η Δ.Γ.Ε.Τ παρέχει εξίσου αξιόπιστες πληροφορίες, που δεν αποκαλύπτονται από την εφαρμογή της Δ.Ι.Κ, για τις επιπτώσεις του πληθωρισμού στα χρηματοοικονομικά μεγέθη.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

2.3. Ιστορική Ανασκόπηση της Λογιστικής Πληθωρισμού σε Διάφορες Χώρες

Στις επόμενες ενότητες παρουσιάζονται οι σημαντικότεροι σταθμοί της εξέλιξης της λογιστικής Πληθωρισμού σε χώρες οι οποίες έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον για τη λογιστική Πληθωρισμού.

2.3.1. Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής

Η πρώτη συστηματική προσέγγιση για προσαρμοχές στο γενικό επίπεδο τιμών ανήκει στον Sweeney (1936), ο οποίος προτείνει την προσαρμογή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με τη χρησιμοποίηση αριθμοδεικτών, με αντικειμενικό στόχο την απεικόνιση των αξιών των λογιστικών μεθεθών σε συγκρίσιμες μονάδες αγοραστικής αξίας. Ο Sweeney είχε παρατηρήσει τα ακόλουθα:

" .... Δεν είμαι καθόλου εντυπωσιασμένος από τους ορθόδοξους κανόνες αποτιμήσεως ... είχα διδαχθεί ότι ένα δολάριο ήταν πάντοτε ένα δολάριο και οι φοιτητές της λογιστικής στις Η.Π.Α. πρόσθεταν, αφαιρούσαν, πολλαπλασίαζαν και διαιρούσαν αριθμούς που δεν μπορούν να μετρηθούν με την ίδια μονάδα, ακριβώς σαν να είχαν προσθέσει 1.000 άλογα με 1.500 αελάδες και ως αποτέλεσμα είχαν 2.500 πρόβατα.....Ετσι έπρεπε να υπάρχει μία σταθερή χρηματική μονάδα για τις μετρήσεις". (σελ.20)

Από την παρατήρηση αυτή προκύπτει σαφώς η διαπίστωση της ανάγκης για μια μεθοδολογία λογιστικής « Σταθερών Μεθεθών » (Stabilized Accounting). Ακολούθως και μέχρι τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου δεν δόθηκε συνέχεια στην πρώτη αυτή προσπάθεια.

Το 1947, η Committee on Accounting Procedure of American Institute of Certified Public Accountants (A.I.C.P.A.) δημοσίευσε την Accounting Research Bulletin No 33, η

εργασία αυτή διαπραχμάτευται κυρίως το πρόβλημα που δημιουργεί ο πληθωρισμός στις αποσβέσεις των παχίων όταν χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό τους η λοχιστική του Ιστορικού Κόστους. Η επιτροπή αν και πίστευε στη σοβαρότητα του προβλήματος εντούτοις κατέληξε στο ότι η αλλαγή της λοχιστικής του Ιστορικού Κόστους δεν ήταν ώριμη.

Τον επόμενο χρόνο η ίδια επιτροπή επανερχόμενη στο *Bulletin No 33*, τόνιζε ότι μια ριζική αλλαγή στην παραδοσιακή λοχιστική θα μπορούσε να αποβεί τόσο εκτεταμένη, ώστε αυτή θα έχανε την πρακτική της σπουδαιότητα με συνέπεια να είναι αναγκαία μια επαναξιολόγηση όλων των στοιχείων του ενεργητικού της επιχειρήσεως. Παρ' όλα αυτά, η ίδια επιτροπή σε άλλο σημείο υποστήριξε τη χρησιμοποίηση συμπληρωματικών πινάκων, εισηγήσεων και υποσημειώσεων μέσω των οποίων η διοίκηση θα εξέλιπε την ανάγκη παρακρατήσεως κερδών τα οποία θα χρησιμοποιούντο για την αντικατάσταση των παχίων στοιχείων.

Στη συνέχεια και μέχρι το 1969 διάφοροι συγγραφείς, σε άρθρα τους, υποστήριξαν την εφαρμογή της Α.Γ.Ε.Τ., όπως οι Moonitz (1961), R. Sprouse και M. Moonitz (1962), C. Tierney (1963), ο P. Rosenfield κ.α. Το Αμερικανικό Ινστιτούτο των Ὀρκωτων Λοχιστων (AICPA) εξέδωσε το 1963 το *Accounting Research Study No 6 (ARS)*, με το οποίο συνιστούσε ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις «ιστορικών δολαρίων» πρέπει να συμπληρώνονται και με πληροφορίες γενικού επιπέδου τιμών.

Το *Accounting Principles Board (A.P.B.)*, 1969, αναφερόμενο στους προβληματισμούς του (AICPA), υπέδειξε μεθοδολογία διαμορφώσεως και παρουσιάσεως των συμπληρωματικών πληροφοριών σχετικά με τις αλλαγές του γενικού επιπέδου τιμών. Το Σώμα πίστευε ότι οι προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρέχουν πληροφορίες τις οποίες είναι αδύνατο να απεικονίσει το ιστορικό κόστος. Οι προσαρμοσμένες αυτές χρηματοοικονομικές καταστάσεις θα μπορούσαν να ήταν συμπληρωματικές και η δημοσίευσή τους να

τελεί υπό την κρίση των διοικούντων τις επιχειρήσεις.

Μισό αιώνα περίπου από τις πρώτες προσπάθειες ανάπτυξης της λογιστικής Πληθωρισμού μια έρευνα (AICPA 1972) έδειξε ότι καμία επιχείρηση δεν δημοσίευσε συμπληρωματικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις προσαρμοσμένες στις αλλαγές του γενικού επιπέδου τιμών, σύμφωνα με τις οδηγίες του A.F.B.

Άρχότερα, το Financial Accounting Standards Board (FASB), Ιανουάριος 1974, ασχολήθηκε με το θέμα της παρουσίας των επιδράσεων των μεταβολών του γενικού επιπέδου τιμών και εξέδωσε στις 15/2/74 το Discussion Memorandum (FASB 1974).

Στα μνημόνια αυτό αναφέρεται ότι ενώ οι προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις επιτρεπόταν ως συμπληρωματικές από την οδηγία Νο 3, εντούτοις πολύ λίγες εταιρείες την ακολούθησαν.

Έτσι, το βασικό ερώτημα που επικράτησε στη δημόσια συζήτηση που προκάλεσε το Σώμα τον Απρίλιο του ίδιου έτους ήταν: «θα έπρεπε οι εκθέσεις των αλλαγών στο γενικό επίπεδο τιμών να ζητούνται σαν συμπληρωματικές πληροφορίες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των βασισμένων στο ιστορικό κόστος;»

Το Δεκέμβριο του ίδιου έτους κυκλοφόρησε ένα Σχέδιο (Exposure Draft -FASB Δεκ. 1974) που πρότεινε την ανάγκη συμπληρωματικών πληροφοριών αναφορικά με συγκεκριμένα οικονομικά μεγέθη που είχαν εκφραστεί σε μονάδες γενικής αγοραστικής δύναμης, παράλληλα με τη δημοσίευση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στο ιστορικό κόστος.

Το Securities and Exchange Commission (SEC), Μάρτιος 1976, κυκλοφόρησε το Accounting Series Release (A.S.R) No 190 και ζητούσε από ορισμένες εταιρείες που οι μετοχές τους ανήκουν στο κοινό να αποκαλύπτουν πληροφοριακά στοιχεία σε τρέχον κόστος σχετικά με τα αποθέματα, το κόστος των πωληθέντων, την παραγωγική ικανότητα και τις αποσβέσεις.

Το FASB (Δεκέμβριος 1976) δημοσίευσε ένα τμήμα από το

Σχέδιο που κατόρθωσε, δηλαδή ένα Μηνιαίο Συμπόσιο που αναφέρονταν στις προήκουσες θέσεις του.

Το 1977, δημοσίευσε μία έρευνα όπου συνοψίζονταν τα αποτελέσματα από τη δοκιμαστική εφαρμογή σε 101 εταιρείες της τεχνικής επαναπαρουσίασης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε μονάδες γενικού επιπέδου τιμών που προτάθηκε το 1974.

Το 1978, εξέδωσε ένα ακόμη Σχέδιο και τον Μάρτιο του 1979 δημοσίευσε ένα επιπλέον σχέδιο που συμπλήρωνε το Σχέδιο που προτάθηκε το 1974.

Τέλος, επειτά από πολλούς προβληματισμούς, το Σεπτέμβριο του 1979, το FASB κατέληξε στην έκθεση No 33. Η έκθεση αυτή αναφέρεται τόσο στις μεταβολές των τιμών λόγω του πληθωρισμού όσο και στις μεταβολές των τιμών ορισμένων μονοστοιχείων του ενεργητικού, χαρακτηριστικά της έκθεσης αποτελεί η υποχρέωση των επιχειρηματικών μονάδων να παρουσιάζουν πληροφορίες τόσο βάση νομοτατικών μονάδων σταθερής αγοραστικής δύναμης όσο και βάση τρεχόντος κόστους.

Συγκεκριμένα, στην έκθεση αυτή, αφού αναπτύσσονται τα προβλήματα που δημιουργούνται από τις μεταβολές των τιμών, καθιερώνονται λογιστικά πρότυπα αναφορικά με τον τρόπο παρουσίασης στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ορισμένων μεγάλων οικονομικών μονάδων, των οποίων οι μετοχές είναι εισηχμένες στο χρηματιστήριο, των επιπτώσεων του πληθωρισμού στα οικονομικά μεέθη.

Σύμφωνα με την έκθεση αυτή, δεν μεταβάλλονται οι αρχές της λογιστικής του Ιστορικού Κόστους και της παρουσίασης των χρηματοοικονομικών πληροφοριών οι οποίες χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των βασικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων της επιχειρήσεως (Statement No 33 παραγράφος 26).

Οι πληροφορίες στις οποίες αναφέρεται η έκθεση αυτή πρέπει να παρουσιάζονται ως συμπληρωματικές πληροφορίες παράλληλα με τις πληροφορίες των συμβατικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων (Statement No 33 παρ.27).

Η έκθεση αυτή υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να δίνουν πληροφορίες:

1. Σε σχέση με την εφαρμογή της Λ.Γ.Ε.Τ. για :

α. Το αποτέλεσμα από τη συνεχή λειτουργία του τρέκοντος οικονομικού έτους, με βάση τη λογιστική του Γ.Ε.Τ.

β. Το αποτέλεσμα της οχραστικής δυναμεις από τα καθαρά νομισματικά στοιχεία του οικονομικού έτους. Το αποτέλεσμα αυτό δεν πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στο αποτέλεσμα από συνεχή λειτουργία.

2. Σε σχέση με την εφαρμογή του τρέκοντος κόστους για :

α. Το αποτέλεσμα από τη συνεχή λειτουργία του τρέκοντος οικονομικού έτους με βάση τη λογιστική του τρέκοντος κόστους.

β. Τα ποσά βάσει του τρέκοντος κόστους των αποθεμάτων και των ακινήτων, των εγκαταστάσεων και του μηχανολογικού εξοπλισμού του τρέκοντος οικονομικού έτους.

γ. Τις αυξήσεις ή μειώσεις για το τρέκον οικονομικό έτος στο ποσά βάσει του τρέκοντος κόστους των αποθεμάτων και των ακινήτων, των εγκαταστάσεων και του μηχανολογικού εξοπλισμού, μετά την αφαίρεση των επιδράσεων από τον πληθωρισμό. Οι αυξήσεις ή μειώσεις στα ποσά βάσει τρέκοντος κόστους δεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στο αποτέλεσμα από συνεχή λειτουργία (παραρ. 29).

Επίσης η έκθεση ζητούσε συμπληρωματικές πληροφορίες από τις επιχειρήσεις σχετικά με:

α. Τους κυριότερους τύπους πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του τρέκοντος κόστους των αποθεμάτων, ακινήτων κ.λ.π. παχίων στοιχείων, του κόστους πωληθέντων και των αποσβέσεων.

β. Τις διαφορές μεταξύ (1) των μεθόδων των αποσβέσεων, των εκτιμήσεων της ωφέλιμης ζωής και των υπολειματικών αξιών των στοιχείων του ενεργητικού που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των αποσβέσεων βάσει της Λ.Γ.Ε.Τ. (2) των μεθόδων και εκτιμήσεων που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των αποσβέσεων στις ιστορικές χρηματοοικονομικές

καταστάσεις (παραρτ.34).

Εξάλλου, σε άλλο σημείο της εκθέσεως αναφέρεται η απαίτηση για γνωστοποίηση των ακόλουθων πληροφοριών για κάθε ένα από τα πέντε τελευταία οικονομικά έτη:

α. Καθαρές πωλήσεις και άλλα λειτουργικά έσοδα.
 β. Πληροφορίες ιστορικού κόστους / νομισματικών μονάδων σταθερής αγοραστικής δύναμews (π.Γ.Ε.Ι.).

γ. Πληροφορίες τρέχοντος κόστους

δ. άλλες πληροφορίες, όπως:

1. Το κέρδος ή την απώλεια της αγοραστικής ικανότητας των καθάρων νομισματικών στοιχείων.

2. Τα θλωθέντα μερίσματα σε κρήμα κατά βολική μεταχή.

3. Την αγοραία τιμή της κοινής μεταχής στο τέλος του οικονομικού έτους.

Όλες οι επιχειρήσεις που είναι υποχρεωμένες να παρέχουν τις πιο πάνω πληροφορίες θα πρέπει να δημοσιεύουν σε υποσημείωση στην περίληψη των πενταετών πληροφοριών το μεσο επίπεδο ή το επίπεδο στο τέλος του έτους του δείκτη τιμών καταναλωτή για κάθε έτος που περιλαμβάνεται στην περίληψη (παραρτ.35).

Το FASB πιστεύει ότι με την οδηγία εκείνη εκπλήρωνε μια επειγούσα ανάγκη για σωστή πληροφόρηση σχετικά με τις επιδράσεις των αλλαγών των τιμών στην επιχειρήσεως.

Μια μελέτη, που έγινε σχετικά με την εφαρμογή της λογιστικής Πληθωρισμού από την AICPA το 1980 και δημοσιεύτηκε στο Accounting Trends and Techniques, έδειξε ότι σε ένα δείγμα 600 εταιρειών οι 326 απ' αυτές (54%) έδιναν πληροφορίες σχετικά με τη λογιστική Γενικού Επιπέδου Τιμών, 119 (20%) έδιναν πληροφορίες σχετικά με τη λογιστική της Τρέχουσας Αξίας και 155 (26%) έδιναν πληροφορίες σε σχέση με το κόστος Αντικατάστασεως του Ενεργητικού.

Πέντε χρόνια αργότερα, το Νοέμβριο του 1984, το FASB εξέδωσε την εκθεση FASB 82, με την οποία αντικαθιστούσε ορισμένα μέρη της FASB 33. Η FASB 82 προσερχίζει με δυο διαφορετικούς τρόπους το πρόβλημα της μεταβολής των τιμών.

Όπως ήδη έχει αναφερθεί η λοχιστική του Τρέκοντος Κόστους εξετάζει τις επιπτώσεις που δημιουργούν στα μερέθια των χρηματοοικονομικών καταστάσεων οι μεταβολές των ειδικών τιμών, ενώ η λοχιστική του Γ.Ε.Τ εξετάζει τις επιπτώσεις της μεταβολής των τιμών που προκαλούν στα μερέθια αυτών οι μεταβολές του γενικού επιπέδου τιμών. Η προτεινόμενη προσέγγιση λοχιστικής Τρέκοντος Κόστους/Λοχιστικής Σταθερής Αχαραστικής Δυνάμεως (Γ.Ε.Τ) που προτείνεται έχει θεωρηθεί από πολλούς, όπως Sterling (1975), Champers (1975), Belkaoui (1981), ότι είναι θεωρητικά ανώτερη από τις ανωτέρω δύο προσεγγίσεις.

2.3.2 Μεγάλη Βρετανία

Ανάμεσα στις ευρωπαϊκές χώρες που δοκιμάστηκαν από πλήθωρισμο μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο ήταν και η Μεγάλη Βρετανία η οποία, σχετικά νωρίς, πείστηκε να αναγνωρίσει τα αποτελέσματα του πλήθωρισμού στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων.

Το Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW, 1949), εκδίδει την οδηγία No 12, με τον τίτλο «Οι αυξήσεις του επιπέδου των τιμών σε σχέση με τους λογαριασμούς» (Rising Price Levels in Relation to Accounts). Η οδηγία No 12 πρότεινε ότι το ενεργητικό θα εξακολουθούσε να απεικονίζεται με βάση τη λοχιστική του Ιστορικού Κόστους και ότι ένα ειδικό αποθεματικό κεφαλαίου πρέπει να δημιουργηθεί για να αντιμετωπίσει το αυξανόμενο κόστος.

Αντίθετα, η Association of Certified and Corporate Accountants (ACCA) διαφώνησε, υποστηρίζοντας ότι κάθε πρόσθετη απόσβεση που απαιτείται για αντικατάσταση (πάχλιου) πρέπει να θεωρείται έξοδο της περιόδου και να αναγράφεται σαν πρόβλεψη κεφαλαίου.

Η ICAEW διατηρεί τη θέση της και εκδίδει καινούργια σύσταση, την No 15 «Η Λοχιστική σε σχέση με τις μεταβολές

της αγοραστικής δύναμης του χρήματος», σύμφωνα με την οποία συνιστά όπως οι διευθυντές στις αναφορές τους αναφέρουν τα αποτελέσματα των μεταβολών στο γενικό επίπεδο τιμών. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η σύσταση Νο 15 ποτέ δεν ενεργηποιήθηκε.

Τις πιο πάνω οδηγίες πολυ λίγες εταιρείες ακολούθησαν λόγω αφενός των διαφορετικών απόψεων ανάμεσα στην ICAEW και την ACCA και αφετέρου της αμφισβήτησής ως προς το ποσοστό του πληθωρισμού. Από τις εταιρείες που έκαναν προσαρμοχές, αναφέρουμε την British American Tobacco Co.Ltd, Guest Keen και Nettlefields Limited και την Unilever, που είναι και οι μεγαλύτερες στη Μεγάλη Βρετανία.

Το Research Foundation of the Institute of Chartered Accountants (1963) πρότεινε ένα σύστημα λογιστικής Γενικού Επιπέδου Τιμών, με τη χρησιμοποίησή του δείκτη τιμών καταναλωτή, «λογιστική για εποπτεία σε περιόδους πληθωρισμού». Το έχρηστα αυτό επί παρόν συνιστά ότι τα κέρδη εξ αναπροσαρμογής των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων πρέπει να αντισταθμίζονται τις αντίστοιχες επιβαρύνσεις από τόκους.

Η Accounting Standards Steering Committee (ASSC) 1971, αντιπροσωπεύοντας το κυριότερο λογιστικό σώμα στην Μεγάλη Βρετανία, δημοσίευσε ένα άρθρο με τον τίτλο «Πληθωρισμός και λογαριασμοί» (Inflation and Accounts), στο οποίο συνιστά τη μέθοδο του Γενικού Επιπέδου Τιμών. Η λογιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών προτάθηκε τότε να εφαρμοστεί στα μη νομισματικά στοιχεία (πάγια ενεργήματα και αποθέματα) ομάδας εταιρειών σύμφωνα με το σχέδιο Νο 8 «Λογιστική των μεταβολών της αγοραστικής δύναμης του χρήματος» που εκδόθηκε το 1973.

Τον ίδιο χρόνο η Βρετανική Κυβέρνηση συνέστησε την «Επιτροπή Λογιστικής Πληθωρισμού» (The Inflation Accounting Committee) με σκοπό να μελετήσει και να προτείνει μέθοδο λογιστικής Πληθωρισμού. Αυτή η επιτροπή έγινε αρχότερα γνωστή σαν Sandilands Committee. Τον ίδιο χρόνο η επιτροπή αυτή συστήνει την απόρριψη της λογιστικής του Γενικού

Επιπέδου Τιμών λόγω της μη δυνατότητας της να απεικονίσει τις ειδικές επιδράσεις του πληθωρισμού στα μη νομισματικά στοιχεία και για το λόγο αυτό προτείνει μια μέθοδο λογιστικής Τρέχοντος Κόστους, σύμφωνα με την οποία οι επιχειρήσεις έπρεπε να μετατρέψουν τα ενεργητικά τους, στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που δημοσιεύουν, στην αξία που το ενεργητικό αυτό είχε για την επιχείρησή τους. Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται με την αξία που έχουν στη συγκεκριμένη επιχείρηση, που είναι η χαμηλότερη αξία μεταξύ τρέχοντος κόστους και καθαράς ρευστοποιήσιμης αξίας.

Ενώ η επιτροπή Sandilands στη συνέχεια δεν υιοθετήθηκε, η ASSC (1973) στην προσπάθειά της να επιβάλει τη λογιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών, κατέληξε στο Statement of Standard Accounting Practice No 7 με το οποίο συνίστασε την προσαρμογή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τη λογιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών και σύμφωνα με τους κανόνες και τους περιορισμούς που είχε θέσει αρχικά η επιτροπή Sandilands.

Δύο χρόνια αργότερα, η ASSC (1975) συζητώντας την «Έκθεση Πεπραχμένων» (The Corporate Report) εξέτασε τους σκοπούς και τις μεθόδους προσαρμογής. Στην έκθεσή εκείνη είχε συστάση παρουσίσεως των χρηματοοικονομικών καταστάσεων προσαρμοσμένων στο επίπεδο τιμών σαν ισοδύναμες με τις αντίστοιχες του ιστορικού κόστους.

Η Inflation Accounting Steering Group (γνωστή σαν επιτροπή Morpeth, 1976), δημοσίευσε ένα σχέδιο γνωστό σαν Exposure Draft 18 (E.D 18) για λογιστική Τρέχοντος Κόστους. Η επιτροπή προτείνει ότι το τρέχον κόστος πρέπει να εμφανίζεται με τη χαμηλότερη τιμή αντικαταστάσεως ή με την καθαρή αξία εκποίησης των αποθεμάτων. Τα πάγια στοιχεία θα έπρεπε να αποτιμηθούν στην αγοράια τιμή (market value) που ανταποκρίνεται στο βαθμό παλαιότητας (χρησιμότητας) του στοιχείου. Εκτός αυτού θα πρέπει να υπάρχει και μια ιδιαίτερη κατάσταση με τα παραδοσιακά κέρδη και ζημιές, στην

αποία θα δείχνεται η μεταβολή της αχαραστικής δύναμης της καθαρής θέσης των μετόχων. Σ αυτή την ιδιαίτερη κατάσταση, θα παρουσιάζεται ένα αποθεματικό προερχόμενο από την επανεκτίμηση, το οποίο οι διευθύνοντες μπορούν να το μεταφέρουν σε ένα λογαριασμό όπου συγκεντρώνονται όλα τα κέρδη και ζημιές από τις μεταβολές της αξίας του χρήματος.

Η αντίδραση των Βρετανών Λογιστών στην Ε.Δ. 18 ήταν αναμικτή. Μερικοί απέρριψαν την ιδέα της λογιστικής του τρέχοντος κόστους εξ ολοκλήρου. Άλλοι έκριναν ότι τα προτεινόμενα πρότυπα είναι πολύπλοκα και υποκειντά σε χρήσιμες μεταβολές. Τέλος, άλλοι αποδέχτηκαν τη λογιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών για προσαρμογή του Ιστορικού Κόστους. Ανεξάρτητα από τις πιο πάνω αντιδράσεις των λογιστών, τον Ιούνιο του 1976, η ICAEW πρότεινε την απόρριψη των προτάσεων της Επιτροπής Morpeth.

Στις 27 Ιουλίου του 1977 η Accounting Standards Committee (ASC) -διάδοχος της ASSC- δημοσίευσε τις θέσεις της με τις οποίες υποστήριζε:

- 1) Ότι αναγνωρίζεται ευρύτερα το γεγονός ότι η χρήση μεταβολή του επιπέδου τιμών αλλοιώνει σοβαρά τα διαπιστευμένα αποτελέσματα με βάση το Ιστορικό Κόστος.
- 2) υπάρχει επείγουσα ανάγκη διαπιστώσεως του μεγέθους αυτής της αλλοιώσεως των αποτελεσμάτων.

Στην πρόταση αυτή της Επιτροπής γίνεται αναφορά στην ύπαρξη ενός αποδεκτού και εφαρμόσιμου συστήματος λογιστικής Γενικού Επιπέδου Τιμών και της καθιερώσεως ενός οδηχού που θα λύνει το πρόβλημα του πληθωρισμού στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Στις 4 Νοεμβρίου του 1977 η ASC εκδίδει τις Hyde Guidelines με σκοπό την απλοποίηση της παρουσιάσεως της καταστάσεως των αποτελεσμάτων με βάση το πρότυπο του τρέχοντος κόστους. Σύμφωνα με τις " Κατευθυντήριες Οδηγίες " της Επιτροπής Hyde θα πρέπει να γίνονται οι πιο κάτω προσαρμοχές στην κατάσταση των αποτελεσμάτων που υπολογίζεται με βάση τις αρχές του Ιστορικού Κόστους:

1. Στις ηπιοσβέσεις
2. Στο κόστος ηπιοθεράτων
3. Στη «Bearing» (δανειακής σνμφοράς)

ηρχότερα, την 31-3-1980, μετά 10 χρόνια πολν σκληρής εργασίας και προβληματισμού των κυριότερων λογιστικών οργανώσεων της Μεγάλης Βρετανίας και της Ιρλανδίας, δημοσιεύτηκε το λογιστικό πρότυπο « Λογιστική Τρέχοντος Κόστους » (1980). Αυτή είναι χνώστη με τη μορφή της Statement of Standard Accounting Practise No 16 (SSAP No 16) και ισχύει από την 1ην Ιανουαρίου 1980. Εφαρμόζεται δε στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις όλων σχεδόν των Εταιρειών που έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο, όπως και των περισσότερων άλλων μεγάλων οργανώσεων που δημοσιεύουν ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Το πρότυπο αυτό αναφέρει, μεταξύ των άλλων και τα ακόλουθα:

Προβλέπει να συμπεριλαμβάνονται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παράλληλα με τις πληροφορίες ιστορικού κόστους και πληροφορίες τρέχοντος κόστους. Η μεθόδος λογιστικής τρέχοντος κόστους βασίζεται στην έννοια του κεφαλαίου που αποδίδεται από τα καθαρά λειτουργικά στοιχεία του ενεργητικού μιας επιχειρηματικής μονάδας... (παραρρ.3).

(Τα «καθαρά λειτουργικά στοιχεία του ενεργητικού» - net operating assets - ορίζονται σ αυτή την παράγραφο του προτύπου ως τα στοιχεία του πάχου ενεργητικού, τα αποθέματα και το ονομαστικό ή νομισματικό κεφάλαιο κινήσεως, δηλαδή τα ίδια που συμπεριλαμβάνονται και στους λογαριασμούς του ιστορικού κόστους, με τη διαφορά ότι στους λογαριασμούς τρέχοντος κόστους τα στοιχεία του πάχου ενεργητικού και των αποθεμάτων εκφράζονται με βάση το τρέχον κόστος τους. Τα καθαρά λειτουργικά στοιχεία του ενεργητικού θα μπορούσε να λέχθει ότι αντιπροσωπεύουν, σε λογιστικούς όρους, τη λειτουργική ικανότητα της επιχειρηματικής μονάδας...)

Εξάλλου, ως « λειτουργική ικανότητα » (operating

carability) στη παράγραφο 39 ορίζεται :

...το ποσό των αγαθών και υπηρεσιών τα οποία μια επιχείρηση δύναται να παρέχει με τα υφιστάμενα μέσα της στη διάρκεια της σχετικής χρονικής περιόδου. Τα μέσα αυτά αντιπροσωπεύονται .... από τα καθαρά λειτουργικά στοιχεία του ενεργητικού εκπεφρασμένα με βάση τη λογιστική τρέχοντος κόστους.

Μεταβολή στις τιμές εισαρών των αγαθών και υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται και χρηματοδοτούνται από την επιχειρηματική μονάδα επηρεάζει το ποσό των απαιτούμενων κεφαλαίων για τη διατήρησή της λειτουργικής ικανότητας των καθαρών λειτουργικών στοιχείων του ενεργητικού. Οι λογαριασμοί του τρέχοντος κόστους, σε αντίθεση με τους ιστορικούς του ιστορικού κόστους, είναι σχεδιασμένοι για να αντικατοπτρίζουν τη μεταβολή αυτή κατά τον προσδιορισμό του κέρδους και στον ισολογισμό (παραρτ. 4).

Ο βασικός αντικειμενικός σκοπός των λογαριασμών τρέχοντος κόστους είναι να παρέχουν πιο χρήσιμες πληροφορίες επιχειρήσεων, των μετόχων και άλλων, σε θέματα όπως:

- α. της χρηματοοικονομικής βιωσιμότητας της επιχείρησης
- β. της αποδόσεως των επενδύσεων
- γ. της τιμολογιακής πολιτικής, του ελέγχου του κόστους και των αποφάσεων διανομής, και
- δ. της δανειακής συμβολής (παραρτ. 5).

Κατά τον προσδιορισμό των κερδών μιας λογιστικής περιόδου με βάση το τρέχον κόστος, ο αντικειμενικός σκοπός επιτυγχάνεται σε δύο στάδια: Στο πρώτο στάδιο, προσδιορίζεται το λειτουργικό κέρδος βάσει του τρέχοντος κόστους. Το μέγεθος αυτό είναι το πλεόνασμα το οποίο προκύπτει από την κανονική δραστηριότητα της επιχειρηματικής μονάδας μέσα στην περίοδο, αφού ληφθούν υπόψη οι συνέπειες των μεταβολών των τιμών στα απαιτούμενα κεφάλαια για τη συνέχιση της υπάρχουσας επιχειρηματικής δραστηριότητας και τη διατήρησή της λειτουργικής της ικανότητας, αλλά χωρίς να ληφθεί υπόψη ο τρόπος με τον οποίο χρηματοδοτήθηκε.....

Στο δεύτερο στάδιο, προσδιορίζεται το αποδιδόμενο στους μετόχους κέρδος βάσει τρέχοντος κόστους. Για τον προσδιορισμό του κέρδους αυτού λαμβάνεται υπόψη ο τρόπος με τον οποίο κρηματοδοτείται η επιχειρηματική μονάδα (παραρ. 5).

Το Πρότυπο αυτό δεν ασχολείται με τη διατήρηση του χρηματοοικονομικού κεφαλαίου με βάση τη γενική αγοραστική δύναμη του χρήματος..... (παραρ. 36)

Όπως και με τους λογαριασμούς που καταρτίζονται με βάση το ιστορικό κόστος και τα ποσά κερδών και χρησιμοποιούμενων κεφαλαίων με βάση τη λογιστική τρέχοντος κόστους διαχρονικά δεν είναι συγκρίσιμα εκτός αν προσαρμοστούν βάσει ενός κοινής τιμής.... (παραρ. 37).

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των επιχειρηματικών μονάδων σύμφωνα με το παρόν Πρότυπο πρέπει να περιλαμβάνουν εκτός των λογαριασμών ιστορικού κόστους ή των πληροφοριών ιστορικού κόστους και λογαριασμούς τρέχοντος κόστους σύμφωνα με τις αρχές του Προτύπου... (παραρ. 47).

2.3.3 Καναδάς

Αν και ο Καναδάς έχει το δικό του Σώμα Ορκωτών Λογιστών, το Canadian Institute of Chartered Accountants (CICA), τα καναδικά πρότυπα παρουσιάζονται σε παράλληλη ευθυγράμμιση με αυτά της Μεγάλης Βρετανίας και των Η.Π.Α.

Το CICA (1971) δημοσίευσε ένα σχέδιο συζητήσεων πάνω στη λογιστική της Τρέχουσας Αξίας και της αναπροσαρμοχής στο Γενικό Επίπεδο Τιμών.

Στο σχέδιο αυτό υποστηρίζεται ότι επειδή το ιστορικό κόστος καθιερώθηκε από την πράξη και νομοθετήθηκε με διατάξεις νόμου, το κόστος αυτό πρέπει να προορίζεται για εξωτερικές εκθέσεις. Το σχέδιο αυτό καταλήγει ότι αν πρέπει να γίνουν προσαρμοχές, αυτές θα πρέπει να αναφέρονται σε προσαρμοχές στο Γενικό Επίπεδο Τιμών.

Εντούτοις, το 1974 από την Accounting Committee του CICA

εκδόθηκε το κατευθυντήριο έγγραφο «λοχιστική για τις αλλαγές στην ηχοραστική δύναμη του λρήματος» για την κατ εκλογή δηροασίευση προσαρμοσμένων κρηματοοικονομικών καταστάσεων στο Γενικό Επίπεδο Τιμών ως συμπληρωματικών των δηροασίευμένων ιστορικών καταστάσεων. Το έγγραφο αυτό πολύ λίγες εταιρείες το ακολουθήσαν. Το 1975 το έγγραφο ξανσεκδόθηκε.

Το 1977 η πιο πάνω επιτροπή εξέδωσε ένα άλλο οχεδιο «λοχιστική Γρεκουσας Αξίας», που περιλαμβάνει ένα μειγμα τρεχοντος κόστους αντικαταστάσεως για το παχιο ενεργητικό και το αποθεμάτο, και για την αξιολόγηση των τομιοματικών μεθεθων προτείνει την μέθοδο της προεξοφλήσεως (discounted cash flow valuation proposed for monetary items).

Το Δεκεμβριο του 1979 η επιτροπή εξέδωσε ένα προσέδιο λοχιστικού προτυπου για τη λοχιστική Γρεκουσας Κόστους.

2.3.4 Αυστραλία

Στην Αυστραλία, η πρωτοβουλία για τον προσδιορισμό των επιπτώσεων του πληθωρισμου ανήκει στη Κυβέρνηση, η οποία ανεθεσε σε Επιτροπή (γνωστή ως Matthews Committee) τον καθορισμό της επιδράσεως του πληθωρισμού στη φορολογία.

Η Επιτροπή πρότεινε τα εξής:

α. Πρέπει να γίνει αναμόρφωση της φορολογικής κλίμακας των φυσικών προσώπων έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις του πληθωρισμού στα εισοδήματα των φυσικών προσώπων.

β. Τα κέρδη των επιχειρήσεων πρέπει να επαναπροσδιορίζονται με βάση τον υπολογισμό του κόστους των πωληθέντων σύμφωνα με τις τιμές αντικατάστασεως (τρέκουσες αγοραίες τιμές των αποθεμάτων).

γ. Οι αποσβέσεις των παχίων στοιχείων πρέπει να παρουσιάζονται προσαρμοσμένες στο Γενικό Επίπεδο Τιμών.

Συνεπώς, η πρόταση της Επιτροπής αυτής συνιστά την εφαρμογή της τρέκουσας αξίας για τα κυκλοφορούντα στοιχεία και τη λοχιστική του Γ.Ε.Τ για τα παχια στοιχεία. Αυτή η διπλή προσέγγιση προσαρμοχής προφανώς αποσκοπει στα εξής:

1) Εφαρμόζοντας τις αρχές της Τρέχουσας Αξίας στα εμπορευσιμα στοιχεία (αποθέματα κυρίως) υπηρετεί την αρχή της συνέχειας της λειτουργικότητας της επιχείρησης.

2) Η εφαρμογή των αρχών της Δ.Ι.Ε.Τ αποσκοπεί στο να προσδώσει μια εικόνα της μεταβολής της αξίας των μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης, στο μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον αφενός και αφετέρου να προσορμόσει την αναγκαία παρακράτηση (αποσβεση) εισοδήματος για αντικατάσταση ή ανανέωση (ιδίως δεν είναι απαραίτητα να είναι ο ίδιος) του κεφαλοαιουκικού εσολπιου.

Στη συνέχεια εκδόθηκαν οδηγίες για τον προσδιορισμό των φόρων φυσικών προσώπων, τον τρόπο προσαρμοής του κόστους των πωλήσεων αλλά οι οδηγίες για την προσαρμογή των αποσβέσεων ακόμα καθυστερούν.

Η Australian Accounting Standards Committee (AASC) το 1974 εξέδωσε οδηγίες σχετικά με την προσαρμογή στο Γενικό Επιπεδο Τιμών. Τον Ιουνιο του 1975 εξέδωσε άλλη οδηγία σχετικά με τη λοχιστική της Τρέχουσας Αξίας. Συμφωνα με αυτή την οδηγία, η τρέχουσα αξία στα προσωρινά πρότυπα ορίζεται ως κόστος αντικατάστασης για τα μη νομισματικά στοιχεία, ενώ τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού εμφανίζονται στα καθαρά προχρηματοποίημα ποσά και οι υποχρεώσεις στο ιστορικό κόστος.

Τον Ιουλιο 1978 εκδόθηκε ένα προσχέδιο σχετικά με την τακτοποίηση των νομισματικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού μέσα στο πλαίσιο του λοχιστικού προτύπου τρέχοντος κόστους. Αυτό το προσχέδιο αναθεωρήθηκε τον Αυχουστο 1979. Επίσης ένα άλλο συμπληρωματικό προσχέδιο εκδόθηκε τον Μάρτιο 1980. Αυτό αποτελείται από 13 κεφάλαια που καλύπτουν το χώρο των επενδύσεων, των συναλλαχρατικών διαφορών και της φήμης και πελατείας. Επίσης, η Australian Association of Stock Exchanges, με εχκυκλιο της προς όλες τις εισαχμένες στα κρηματιστήρια εταιρείες, αναφέρονταν σε σχέδια που είχαν από κοινου εκδοθεί από το Research Foundation, το Institute of Chartered Accountants Australia και την Australia Society of

Accountants και ζητούσε από τις εταιρείες να κινήθουν όσο γίνεταί ταχύτερα, ώστε να είναι σε θέση να καταρτίσουν πληθρείς λογαριασμούς τρέχοντος κόστους. Στο μεταξύ ζητούσε από τις εταιρείες να περιλαμβάνουν σε μία κατάσταση, ή σε σχόλιο στις ετήσιες εκθέσεις, τις ακόλουθες τουλάχιστον εκτιμήσεις τους: (α) το κόστος πωληθέντων, προσαρμοσμένο σε σχέση με το αναλωθέν απόθεμα, (β) την τρέχουσα αξία για την επεξεύρηση των στοιχείων που αποσβένονται και το ποσό των αποσβέσεων, υπολογισμένο αυτή την αξία.

2.3.5 Γαλλία

Τον Δεκέμβριο του 1976, ενώ η επιτροπή που συστάθηκε από την Κυβέρνηση είχε συστήσει την χρήση της λογιστικής του Γενικού Επιπέδου Τιμών για την εξουδετέρωση των επιπτώσεων του πληθωρισμού στους λογαριασμούς της λογιστικής του Ιστορικού Κόστους, εντούτοις η κυβερνητική αυτή πρωτοβουλία δεν είχε συνέχεια, με αποτέλεσμα η αρχική προσπάθεια να μεταιωθεί. Τον επόμενο χρόνο η *Committee des Operation de Bourse*, αντίστοιχη της SEC των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, έδειξε το ενδιαφέρον της για μία μέθοδο λογιστικής Πληθωρισμού, χωρίς να διευκρινίσει ποιά μέθοδος την ενδιέφερε. Υπήρχε μία τάση για αποδοχή της λογιστικής του Γενικού Επιπέδου Τιμών παράλληλα με την λογιστική του Ιστορικού Κόστους. (Lafferty, 1977). Αργότερα, η ΟΕΕΑΑ (1981) εξέδωσε ένα σχέδιο οδηγιών με το οποίο πρότεινε την προσαρμογή του κόστους των πωλήσεων, την προσαρμογή των αποσβέσεων και την προσαρμογή του Νομισματικού Κεφαλαίου κινήσεως (McRae, 1982).

2.3.6 Κάτω Χώρες

Ίσως η καλύτερη εφαρμογή συστήματος λογιστικής Πληθωρισμού από εταιρείες στο διεθνή χώρο είναι αυτή της εταιρείας N.V.

Philips Cloacilampfabrieken. Η μέθοδος της Philips εφαρμόστηκε αρχικά για εσωτερική χρήση από τα τέλη του 1930, αλλά άρχισαν να δημοσιεύονται τα αποτελέσματα της μεθόδου από το 1951.

Η μέθοδος της Philips είναι ένας τύπος προερχόμενης του κόστους αντικαταστάσεως με τη χρησιμοποίηση αρκετών δείκτων. Οι αξίες αντικαταστάσεως παρουσιάζονται στους δημοσιευμένους λογαριασμούς ενώ με τα πλεονάσματα εξ αναπροσαρμογής (holding gains) πιστώνονται λογαριασμοί ειδικών αποθεματικών. Τα κέρδη υπολογίζονται με βάση το κόστος αντικαταστάσεως.

Η χρησιμοποίηση αυτής της μεθόδου από τη Philips είναι ενδιαφέρουσα ιδιαίτερα αν λάβουμε υπόψη μας το γεγονός ότι το κόστος αντικαταστάσεως δεν είναι αποδεκτό για φορολογικούς σκοπούς. (Η L.I.F.U. είναι το μόνο στοιχείο του φορολογικού συστήματος που αντικατοπτρίζει την επίδραση του πληθωρισμού).

Αν και η Philips είναι γνωστή για τις πρακτικές μεθόδους της, ο Ολλανδός ορκωτός λογιστής Jules W. Muis (1975) ισχυρίστηκε ότι η λογιστική της Τρέκουσας Αξίας στην προχρηματικότητα μόνο από λίγες εταιρείες εφαρμόζεται στις κάτω χώρες, οι οποίες χρησιμοποιούν τις δικές τους τεχνικές με ποικίλους βαθμούς ακρίβειας. Οι ισχυρισμοί του Muis βασίζονται σε τρεις (3) έρευνες στις κάτω χώρες (1975).

Οι διαφορές στη χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία ανάμεσα στις ολλανδικές εταιρείες αποδίδονται στη λογιστική νομολογία και στη μοναδική επιτροπή προτύπων που λειτουργεί στις κάτω χώρες. Οι προσαρμοχές των ετήσιων λογαριασμών των επιχειρήσεων προτάθηκαν το 1971, αλλά επειδή αφορούσαν γενικές κατευθύνσεις είχαν αιτία πολλών συζητήσεων. Αργότερα αποφασίζεται η σύσταση της « Τριμελούς Ομάδας Έρευνας » με στόχο τον προσδιορισμό αποδεκτών λογιστικών προτύπων. Την ομάδα συζητούσαν αντιπρόσωποι των εργαζομένων, των ενώσεων και το Ινστιτούτο Λογιστών των κάτω χωρών (Institut van Registeraccountants) και οι οδηγίες

τους παρουσιάζονται περισσότερο σαν χνώμες και λιγότερο σαν κανόνες. Η επιτροπή συνιστούσε ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις με βάση τη λογιστική του Ιστορικού Κόστους πρέπει να συμπληρώνονται από πληροφορίες τρέχουσας αξίας εφόσον τα κονδύλια που απεικονίζονται στον ισολογισμό είναι ποσοπλαηπτικά εξαιτίας της επιδράσεως του πληθωρισμού.

2.3.7 Γερμανία

Η λογιστική Πληθωρισμού, έχει μεγάλη παραδοχή στη Γερμανία. Από την εποχή του μεγάλου πληθωρισμού μετά τον Β Παγκόσμιο, αρκετές προτάσεις έχουν συζητηθεί για τον υπολογισμό των επιπτώσεων του πληθωρισμού.

Πιθανόν η κυρίαρχη επίδραση στην ανάπτυξη των λογιστικών πρακτικών στην Γερμανία ήταν η κατάρτησή όχι ενός μόνο λογαριασμού κερδών και ζημιών για φορολογικούς σκοπούς καθώς και για τους αντίστοιχους - χρηματοοικονομικούς. Πράγματι, ένας λογαριασμός δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ταυτόχρονα για φορολογικούς σκοπούς και για πληροφόρηση των μετόχων. Το αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής είναι μία αναφορά στο λειτουργικό αποτέλεσμα, που στρεβλώνεται με την επίδραση των επιταχυνόμενων αποσβέσεων ή άλλων στόχων που δίδουν οικονομικά και νομικά κίνητρα σ εκείνες τις εταιρείες που σχετίζονται ελάχιστα με την δική τους δράση. Η μόνη πρόβλεψη στο Γερμανικό φορολογικό σύστημα για τον πληθωρισμό είναι ένας λογαριασμός αποθεμάτων, με στόχο την ανακούφιση των κυρίως αποθεμάτων, που χρησιμοποιείται μόνο σε χρόνια όπου το κόστος των αποθεμάτων αυξάνεται με ρυθμούς 10% ή περισσότερο και το αποθεματικό αυτό πρέπει να εκκαθαριστεί σε 6 χρόνια. Αυτό πιθανόν αντικατοπτρίζει το χαμηλό επίπεδο πληθωρισμού στην Γερμανία εξ αιτίας της στασιμότητας των τιμών μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο και έχει εμποδίσει την ανάπτυξη της λογιστικής Πληθωρισμού. Τον Οκτώβριο του 75, όμως το Ινστιτούτο των Wirtschaftsprüfer έκανε μία σύσταση για λογιστική τρέχουσας αξίας με στόχο την διατήρηση της

πραγματικής αξίας της επένδυσης.

Η επιτροπή προτείνει μια εθελοντική συμπληρωματική κατάσταση όπου να δείχνεται μια αυξημένη απόσβεση, που να αντανακλά τρέχουσες αξίες.

Όπως οι προσαρμοχές περιορίζονται μόνο σε φυσικά περιουσιακά στοιχεία και μόνο εφόσον αυτά έχουν χρηματοδοτηθεί από την καθαρή θέση και όχι από δανεισμό. (Αυτό προϋποθέτει μία σταθερή αναλογία κρεων/κ.θ. και αυτό συνεπάγεται ότι τυχόν αυξήσεις στην αξία των στοιχείων του ενεργητικού θα πρέπει να αφορούν μόνο τους μετακούς και σε αναλογία της καθαρής θέσεως).

2.3.8 Άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες

Στη Σουηδία, το Ινστιτούτο Λογιστικής (FAR) έχει εκδώσει ένα σχέδιο που συνιστά τη λογιστική του Τρεχάντος Κόστους από το 1980. (McRae, 1982). Στην Ιταλία, δεν έχει εμφανιστεί κοινή αντίδραση από την κυβέρνηση ή άλλες οργανώσεις. Πολλές όμως εταιρείες καταρτίζουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τη λογιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών σαν συμπληρωματικές των αντίστοιχων ιστορικών. Η αποκρυφή, πρέπει να σημειωθεί, επιτρέπεται να υπολογίζεται με τη μέθοδο της LIFO (McRae, 1982).

Στο Ισραήλ, το Ινστιτούτο Ορκωτών Λογιστών (1979) εδημοσίευσε τη Γνωμοδότηση Νο 23 «Πληροφορίες των Οικονομικών Καταστάσεων για τα αποτελέσματα που έχουν οι μεταβολές της αγοράστικής δύναμης στα κέρδη και τις ζημιές των εταιρειών» (Σακέλης 1982).

2.3.9 Ελλάδα

Ανάμεσα στις χώρες που δοκιμάστηκαν και δοκιμάζονται από τον Πληθωρισμό είναι και η χώρα μας. Άπο κρατικής σκοπιάς για να επανορθωθεί η διαστρέβλωση των λογιστικών κονδυλίων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που προκαλούνται από τον

πληθωρισμό είχαν δύο κατηγοριών προσαρμογές των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με αντίθετους στόχους. Η πρώτη κατηγορία αφορούσε την υποχρεωτική προσαρμογή όλων των ποσών στοιχείων του ενεργητικού των επιχειρήσεων (και των αποθεμάτων τους) και την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των επιχειρήσεων. Η δεύτερη κατηγορία αφορούσε την προσαρμογή των αποθεμάτων πάσης φύσεως, χωρίς καμία φορολογική επιβάρυνση. Η κατηγορία αυτή των αναπροσαρμογών έγινε τέσσερις φορές σε χρονικό διάστημα 12 χρόνων (1945 μέχρι και του 1956) και συγκεκριμένα με τους πιο κάτω νόμους:

- α. Με τον Α.Ν. 505/1945 (ΦΕΚ 206/1945), για τους εσλοχισμούς που εκλείσαν μέχρι 10 Νοεμβρίου 1945.
- β. Με το Β.Δ. της 7.7.1946 (ΦΕΚ 273/1946), για τους εσλοχισμούς που εκλείσαν από 11 Νοεμβρίου 1945 μέχρι 10 Νοεμβρίου 1947.
- γ. Με το Β.Δ. της 7.7.1948 (ΦΕΚ 177/1948), για τους εσλοχισμούς που εκλείσαν από 11 Νοεμβρίου 1947 μέχρι 27.11.1950.
- δ. Με το Β.Δ. 14.11.1956 (ΦΕΚ 288/1956), για τους εσλοχισμούς που εκλείσαν από 28 Νοεμβρίου 1956 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1956 και σε μερικές περιπτώσεις μέχρι της 30 Ιουνίου 1957. Αυτό το Β.Δ. κυρώθηκε με το Ν.Δ. 4319/1963. (ΦΕΚ 8/11.6.1963).

Η δεύτερη κατηγορία προσαρμογών ήταν άλλοτε μεν υποχρεωτική, άλλοτε δε όχι και αφορούσε την επαναξιολόγηση μόνον των ζηπέδων και των κτιριακών εγκαταστάσεων. Σε μία από αυτές, που η προσαρμογή δεν ήταν υποχρεωτική, η αξία των προσαρμοσμένων, ζηπέδων και κτισμάτων, καθοριζόταν από την Εκτιμητική Επιτροπή του άρθρου 9 του Νόμου 2190/20, Α.Ν. 148/67 (ΦΕΚ 173/67) και το Ν.Δ. 1314/72 (ΦΕΚ 232/72. Στις άλλες, δύο, η προσαρμογή ήταν υποχρεωτική και η αξία των προσαρμοσμένων στοιχείων καθοριζόταν με συντελεστές που προβλεπόνταν από τους σχετικούς Νόμους. Στόχος των προσαρμογών αυτών ήταν κυρία η φορολογική επιβάρυνση άλλοτε μεν των επιχειρήσεων άλλοτε δε των μετόχων και η αντίστροφη φορολογικών εσόδων.

Συγκεκριμένα, ο Νόμος 1249/82 επαναλαμβάνει τις διατάξεις του Ν.542/67 και υποχρεώνει σε νέα αναπροσαρμογή την αξία των ακινήτων με συντελεστές: α) από 4 έως 1,30 για τα γήπεδα και β) από 3 έως 1,20 για τα κτίσματα και για τις οροσφύσεις τους. Παράλληλα επιβάλλει -μέσω της επιχείρησής σε βάρος των μετόχων- φορο 8% για την υπεραξία των γηπέδων και 20% για τη φορολογήτσα υπεραξία των κτισμάτων. Φορολογήτσα υπεραξία των κτισμάτων θεωρείται η αναπροσαρμοσμένη αξία τους.

Ενώ από κρατικής πλευράς έχουν γίνει όσα αναφέραμε, από πλευράς νομιστικών Σωμάτων και άλλων Οργανώσεων μέχρι και το 1981 δεν έχει παρατηρηθεί τίποτε το αξιολογικό. Το 1982 το Ινστιτούτο Οικονομικής Διοικήσεως της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως των Επιχειρήσεων οργάνωσε ένα συνέδριο με θέμα «Πληθωρισμός και Οικονομικότητα των Επιχειρήσεων». Μερικά από τα ερωτήματα που απασχόλησαν το συνέδριο ήταν τα εξής:

1. Μήπως οι οικονομικές καταστάσεις που εκφράζουν αξίες και συντάσσονται με βάση τις παραδοσιακές λογιστικές αρχές δίνουν εσφαλμένη πληροφορία για την οικονομική θέση των οικονομικών μονάδων/επιχειρήσεων ;

2. Μήπως χρειάζεται αναθεώρηση/συμπλήρωση των παραδεχόμενων αρχών λογιστικής για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που ανακύπτουν από ένα υψηλό και παρατεταμένο πληθωρισμό ;

3. Τι πρακτικά προβλήματα αντιμετωπίζουν σήμερα οι επιχειρήσεις/ επιχειρηματίες λόγω του συνδυασμού των ανωτέρω ;

4. Υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις στο πρόβλημα;

Στο συνέδριο αυτό βασικοί ομιλητές ήταν Έλληνες και Ξένοι καθηγητές, αλλά και έμπειρα οικονομικά στελέχη επιχειρήσεων και οργανώσεων. Όλοι οι ομιλητές στις παρουσιάσεις τους, διαπίστωσαν την ανάγκη για τη χρησιμοποίηση μεθόδων λογιστικής Πληθωρισμού με αποτέλεσμα μια καλύτερη πληροφορία πάνω στην οικονομικότητα των επιχειρήσεων. Οι διαπιστώσεις του συνεδρίου αυτού συνοψίζονται στα εξής σημεία:

1. Το παραδοσιακό σύστημα του ιστορικού κόστους υπό συνθήκες πληθωρισμού παραποιεί την οικονομική πραγματικότητα της επιχειρήσεως, ιδιαίτερα στη χώρα μας η οποία έχει συνθήκες υψηλού και παρατεταμένου πληθωρισμού ή ανάγκη αντιμετώπισης του προβλήματος αυτού είναι επιτακτική.

2. Το ταχύν σύστημα εκκυρώνει κινδύνους για όλο το φάσμα της παραγωγικής λειτουργίας, ιδιαίτερα όμως κινδυνεύει με ανάσωση το κεφαλαιουχικό αποθεματικό της Εθνικής Οικονομίας.

3. Υπάρχει ανάγκη άμεσης αναθεώρησης του τρόπου παρουσιάσεως των λογιστικών στοιχείων με αντικειμενικό σκοπό την πληρέστερη πληροφόρηση για τη λήψη σωστών αποφάσεων από όλους τους σχετικούς φορείς μέσα και έξω από την επιχείρηση.

2.3.10 Νότιος Αμερική

Οι χώρες της Νοτίου Αμερικής τις τελευταίες δεκαετίες επλήγησαν με ένα πληθωρισμό της τάξεως διψήφιων και τριψήφιων αριθμών που προκάλεσε την οικονομική εξάρθρωση των χωρών αυτών. Πρώτη, από τις χώρες αυτές που προσπάθησε να αντιμετωπίσει άμεσα το πρόβλημα που δημιούργησε ο πληθωρισμός στην οικονομική ζωή της χώρας ήταν η Βραζιλία, το υπόδειγμα της οποίας ακολούθησαν όλες σχεδόν οι υπόλοιπες χώρες της Νοτίου Αμερικής. Ακριβώς για το λόγο αυτό κρίνουμε σκοπμό να αναπτύξουμε κάπως εκτενέστερα την περίπτωση της Βραζιλίας καλύπτοντας έτσι και τις υπόλοιπες χώρες της Νοτίου Αμερικής.

Η περίπτωση της Βραζιλίας

Λόγω του ιδιαίτερου υψηλού ρυθμού πληθωρισμού από τα τέλη του 1964, άρχισε η εφαρμογή της « Νομισματικής Διορθώσεως » (Correcao Monetaria) που κάλυπτε κυρία τα παχια στοιχεία του ενεργητικού και το κεφάλαιο κινήσεως.

Προφανώς, η προσέγγιση αυτή θεμελιώνεται στη σκέψη ότι οι θετικές διαφορές εξ αναπροσαρμογής λόγω πληθωρισμού δεν συνιστούν πραγματικό αποτέλεσμα ενώ οι αρνητικές εκ προσαρμογής λόγω πληθωρισμού εκλαμβάνονται ως προβλέψεις εναντί μειώσεως του πραγματικού αποτελέσματος.

α. Νομισματική Διόρθωση Πάχιων Στοιχείων

Συμφώνη με τη «νομισματική διόρθωση» όλες οι εταιρείες της Βραζιλίας αναπροσαρμόζουν την αξία των στοιχείων του πάχιου ενεργητικού με αντίστοιχη ισοπоставίωση της καθαρής θέσεως ή του χρεωστικού κεφαλαίου. Η «νομισματική διόρθωση» γίνεται σε ετήσια βάση και στηρίζεται σε επίσημους δείκτες που λιγότερο ή πολύ αντικατοπτρίζουν τη μείωση της αγοραστικής δύναμης του Cruzera (νομισματική μονάδα της Βραζιλίας).

Η ίδια διαδικασία ισχύει και για τις αποσβέσεις των πάχιων περιουσιακών στοιχείων που επιτρέπεται να εκπιπώνται από τα φορολογητέα κέρδη.

Η εξέλιξη αυτής της αντιμετώπισεως είναι ότι οι επιχειρήσεις μπορούν κατά αυτό τον τρόπο να διατηρούν την αγοραστική ικανότητα των εξασθενημένων Cruzeros.

β. Αποθεματικό για τη Διατήρηση της Αγοραστικής Δυνάμεις του Κεφαλαίου Κινήσεως.

Το αποθεματικό για τη διατήρηση της αγοραστικής δύναμης του κεφαλαίου κινήσεως δημιουργείται με τη δυνατότητα μειώσεως του αποτελέσματος. Αυτή η χρέωση είναι σύμφωνη με την αρχή των ζημιών γενικού επιπέδου τιμών και παρουσιάζεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του γενικού επιπέδου τιμών.

Η χρέωση (επιβάρυνση) επιχειρεί να ποσοτικοποιήσει τη διάβρωση της αγοραστικής δύναμης που προκαλεί ο πληθωρισμός και ως εκ τούτου δεν υπάρχει αντίστοιχος λογαριασμός στις ιστορικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Το αποθεματικό

αυτό θεωρείται ένας λογαριασμός κεφαλαίου και ταξινομείται στο τμήμα του ισολαγισμού όπου απεικονίζονται τα κεφάλαια των μετοχών. Αυτό συχνά ενσωματώνεται τυπικά στο κεφάλαιο των μετοχών με την έκδοση νέων μετοχών. Το αποτέλεσμα αυτής της ενέργειας είναι να περιοριστούν τα κέρδη που είχαν προσδιοριστεί με τη χρήση της λογιστικής του ιστορικού κόστους, τα οποία διαφορετικά θα είχαν διανεμηθεί. Αυτή η μεταχείριση του αποθεματικού βοήθησε επίσης τις επιχειρήσεις να αποφυχούν τη σταδιακή αποκεφαλαίωση τους.

Μια από τις προβλέψεις της αρχικής φορολογικής νομοθεσίας για τη διατήρηση του κεφαλαίου κινήσεως ήταν αφενός μεν η μη φορολόγηση των κερδών γενικού επιπέδου τιμών, αφετέρου δε η εκπτώση από το αποτέλεσμα των αντίστοιχων ζημιών.

χ. Ζημιές Ξένου Συναλλάγματος

Οι βραζιλιανές εταιρείες χρηματοδοτήθηκαν στο μεγαλύτερο μέρος από τις Η.Π.Α. και άλλες χώρες εξωχώρης κεφαλαίων. Οι συνεχείς υποτιμήσεις των δολαρίων, όπως είναι γνωστό, είναι στενά συνδεδεμένες με τις αλλαγές στο σχετικό επίπεδο τιμών τόσο των σφειλετών όσο και των πιστωτών κρατών. Στη Βραζιλία, η φορολογική νομοθεσία κάνει διακρίση μεταξύ των ξένων δανείων που αποκτήθηκαν για χρηματοδότηση των κεφαλαίων κινήσεως και εκείνων για αγοράς πάχινων στοιχείων. Συναλλαγματικές ζημιές που συνεβήσαν σε δάνεια για χρηματοδότηση του κεφαλαίου κινήσεως διαφοροποιούνται στον ισολαγισμό τους για σκοπούς φορολογικής πολιτικής μέχρις ότου τα δάνεια εξοφληθούν στο χρόνο που γίνονται απαιτήτα. Στην πράξη όμως, οι ζημιές πραγματοποιήθηκαν όταν έγινε η υποτίμηση του δολαρίου και κανονικά θα έπρεπε να εκπέσουν στο ίδιο έτος. Η αναχώνριση αυτής της ανισότητας οδήγησε αρχότερα στην αλλαγή της φορολογικής νομοθεσίας δηλαδή στην άμεση μείωση του φορολογητέου αποτελέσματος. Οι συναλλαγματικές ζημιές που συμβαίνουν στη χρηματοδότηση των πάχινων στοιχείων αντιμετωπίζονται σαν πρόσθετο κόστος των

παχίων που αποκτήθηκαν. Η εκπτώση των ζημιών αυτών από τα φορολογήτεια αποτελέσματα διενεργείται μέσω των αποσβέσεων καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του παχίου στοιχείου.

2.4 Οι Διεθνείς Τάσεις στη Λογιστική Πληθωρισμού

Αν προσπαθήσουμε να συνοψίσουμε τις διεθνείς τάσεις που διαμορφώθηκαν σχετικά με τη Λογιστική Πληθωρισμού θα καταλήξουμε σε τρεις βασικές προσεγγίσεις του προβλήματος.

Η πρώτη, αφορά εκείνες τις χώρες όπου η απεικόνιση των οικονομικών μεγεθών στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις συνδέεται άμεσα με το νομικό και φορολογικό πλαίσιο που προστατεύει τις αρχές της Λ.Ι.Κ., με αποτέλεσμα να έχει γίνει μικρή πρόοδος στην εισαγωγή της Λογιστικής Πληθωρισμού σε πλατιά βάση. Αυτή η προσέγγιση ακολουθείται βασικά στην Ευρώπη, και ειδικότερα Γερμανία, Βέλγιο, Ελλάδα κ.α.

Κατά τη δεύτερη προσέγγιση, χώρες όπως οι Η.Π.Α., η Αγγλία και η Ολλανδία, έχουν περιλάβει και αναγνωρίσει είτε τις αλλαγές του γενικού επιπέδου τιμών είτε τις αλλαγές των ειδικών τιμών. Η προσέγγιση αυτή έχει ήδη ακολουθηθεί ή είναι υπό συζήτηση σε πολλές από τις χώρες τις οποίες αναφερόμε σε προηγούμενες ενότητες.

Η τρίτη προσέγγιση συνίσταται από ένα μεγάλο αριθμό δεικτών για προσαρμογή τόσο των μεγεθών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων όσο και των χρηματικών συναλλαγών. Αυτή η προσέγγιση έχει υιοθετηθεί σε χώρες με υψηλούς ρυθμούς πληθωρισμού, όπως η Βραζιλία, όπου η ανάγκη για άμεση λύση του προβλήματος ήταν ιδιαίτερα πιεστική παρά η αναζήτηση εξεζητημένων λύσεων.

Περίληψη

Από τη συνοπτική παρουσίαση των διαφόρων μεθόδων Λογιστικής Πληθωρισμού και των τάσεων που έχουν διαμορφωθεί στις διάφορες χώρες γίνεται φανερό ότι οι μέθοδοι Λογιστικής

Πληθωρισμού που αναπτύχθηκαν απεικονίζουν τις αλλαγές στις μεταβολές των τιμών με τη δική τους φιλοσοφία και ότι δεν ταυτίζονται μεταξύ τους ούτε αμοιβαία αποκλείονται αλλά η μια συμπληρώνει την άλλη. Μέχρι σήμερα καμία χώρα στο κόσμο από αυτές που έχουν υιοθετήσει κάποια μέθοδο δεν έχει καταλήξει οριστικά σε μια από τις δύο μεθόδους ή σε κάποια μέθοδο λαχιστικής Τρέχουσας Αξίας. Οι πειραματισμοί συνεχίζονται και η αμφιβολία για το αν οι μέθοδοι αποκαλύπτουν τις επιπτώσεις του πληθωρισμού εξακολουθούν να υπάρχουν.

Η μελέτη αυτή, σε συνθήκες διαφορετικών ρυθμών πληθωρισμού, πιστεύεται ότι θα συντελέσει στη μείωση της αμφιβολίας και της διστακτικότητας που υπάρχει σχετικά με τις μεθόδους που αναπτύχθηκαν και ειδικότερα με αυτήν του Γ.Ε.Γ.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑ ΜΕΤΡΗΣΕΩΣ, ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ
ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΟΥ Γ.Ε.Τ.

3.0 Εισαγωγή

Στο δεύτερο κεφάλαιο έγινε μια ιστορική επισκόπηση των εξελίξεων και των τάσεων της Λογιστικής Πληθωρισμού. Οι βασικοί στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι δύο. Ο πρώτος αποβλέπει στο να διαπιστώσει τη συνέπεια της Λογιστικής του Γ.Ε.Τ. με τη θεωρία Μετρήσεως. Ο δεύτερος αποσκοπεί, να επιστημονήσει με την παρουσίαση εμπειρικών μελετών που έχουν γίνει σε χρηματοοικονομικές καταστάσεις προσαρμοσμένες στο Γ.Ε.Τ., περιοχές που θα ήταν χοντρές για περαιτέρω έρευνα. Η παρουσίαση αυτή ακολουθείται από μια σύντομη ανάπτυξη της ιστορικής εξέλιξης των χρηματοοικονομικών δεικτών και από παράλληλη αναφορά επιλεγμένων εμπειρικών μελετών που βεβαιώνουν τη χρησιμότητα αυτών των δεικτών στη λήψη αποφάσεων.

3.1 Λογιστική και Θεωρία Μετρήσεως

Η παραδοσιακή Λογιστική, η Λ.Ι.Κ., παρακολουθεί ορθά τα χρηματοοικονομικά μεγέθη υπό μια - απόλυτα θεμελειώδη - παραδοχή ότι: οι νομισματικές μονάδες που καταγράφει είναι απόλυτα ομοειδείς, ότι δηλαδή παριστάνουν ένα σταθερό μέτρο αξίας. Με άλλα λόγια, ότι 1 νομισματική μονάδα παραμένει 1 νομισματική μονάδα στη διαδρομή του χρόνου. Όμως, όπως έχει ήδη διαπιστωθεί από το πρώτο Κεφάλαιο η νομισματική μονάδα δεν παραμένει σταθερή και ότι η αγοραστική της δύναμη, ημέρα με την ημέρα, μεταβάλλεται. Ειδικότερα στη χώρα μας 1 δραχμή του 1967 ισοδυναμεί με 10 δραχμές τα 1969, δηλαδή υπήρξε μια μείωση της αγοραστικής της δύναμης κατά 900%.

Επομένως, η Λ.Ι.Κ προσθέτει, αφαιρεί, πολλαπλασιάζει και

διαίρει δραχμές διαφορετικής αχαραστικής δυναμews, που είναι το ίδιο σα να προσθέτει, αφαιρεί κλπ. διαφορετικά νομίσματα. Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δείξει αφενός τη σχέση της λογιστικής με τη θεωρία Μετρήσεως και αφετέρου τη συνέπεια της Δ.Γ.Ε.Τ με αυτή.

Η ιδέα να θεωρηθεί η λογιστική ως διαδικασία μετρήσεως δεν είναι νέα. Αναφέρεται ενδεικτικά, από τους συγγραφείς λογιστικών εγχειριδίων της δεκαετίας του 20, ο E.De Faces, ο οποίος διατύπωσε την πρωτότυπη για την εποχή του άποψη ότι η λογιστική αποτελεί την επιστήμη μετρήσεως «των εν κινήσει αξιών». Αλλά επρέπε να διατυπωθεί πρώτα μια γενικότερη θεωρία των μετρήσεων, για να εμφανιστεί, κατά τα τελευταία χρόνια, και το θέμα των λογιστικών μετρήσεων κάτω από μια νέα μορφή. Σύμφωνα με το λεξικό του Webster, "μέτρηση" σημαίνει η προσεκτική επιλογή ή ο έλεγχος, η κατανομή ή η διανομή, δηλαδή το να κατανέμονται ή να διανέμονται μετρημένες ποσότητες, το να υπολογίζονται ή να εκτιμώνται με βάση κάποια κριτήρια.

Στη διερεύνηση της έννοιας της μετρήσεως, θεμελιώδη κυρίως θέση κατέχει η μελέτη του ψυχολόγου S.S.Stevens "On the Theory of Scales of Measurement", (1946).

Πριν από τον Stevens οι μετρήσεις, που αφορούσαν τις φυσικές επιστήμες, διακρίνονταν είτε σε "βασικές" είτε σε "παράγωγες". Ο προσδιορισμός π.χ. του μήκους και η στάθμισή του βάρους, αποτελούν βασικές μετρήσεις, χαρακτηριστικό των οποίων είναι ότι με μια φυσική και απλή εφαρμογή καθορίζεται ποσοτικά μια ιδιότητα. Αντίθετα οι παράγωγες μετρήσεις συνδέουν δυο ιδιότητες που καθορίζονται εκ των προτέρων ποσοτικά με τη χρήση βασικών μετρήσεων. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν η μέτρηση της ταχύτητας και της πυκνότητας. Η αντίληψη αυτή των μετρήσεων, που οφείλεται στον N.R.Campbell (1920), συμπληρώθηκε από τον Torgerson με μια τρίτη κατηγορία μετρήσεων, η οποία δεν παρουσιάζει την αυστηρότητα των προηγουμένων, επειδή δεν στηρίζεται σε υποθέσεις που έχουν σχέση με την ακαμψία των φυσικών νόμων.

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι μετρήσεις των οικονομικών μεγεθών και οι αποτιμήσεις.

Ο Stevens θεώρησε ανεπαρκή την πιο πάνω διακρίση των μετρήσεων. Κατά τον συγγραφέα υπάρχουν τέσσερις κατηγορίες μετρήσεων, και κάθε μια διενεργείται με βάση μια ιδιαίτερη " κλίμακα " μετρήσεως. Οι κλίμακες αυτές, χαρακτηριστικές των διαφόρων τύπων μετρήσεων είναι:

- α. Η Ονομαστική κλίμακα (Nominal Scale)
- β. Η Τακτική κλίμακα (Ordinal Scale)
- γ. Η Κλίμακα των Διαστημάτων (Interval Scale)
- δ. Η Κλίμακα των Συντελεστών ή Αναλογιών (Ratio Scale)

Κάθε μια από τις πιο πάνω κλίμακες χαρακτηρίζεται από το ότι προκύπτει από την άμεσως προηγούμενη, με την προσθήκη ορισμένων περιορισμών. Η Ονομαστική κλίμακα είναι απλά ένα σύστημα ταξινόμησης σε διάφορες κατηγορίες. Αυτή χαρακτηρίζει με αριθμούς μεμονωμένα άτομα ή κατηγορίες για να αναγνωρίζονται σύμφωνα με τους κανόνες που έχουν οριστεί: π.χ. δεν δίνεται ο ίδιος αριθμός σε διαφορετικές κατηγορίες ή διαφορετικοί αριθμοί στην ίδια κατηγορία. Ετσι, χρησιμοποιώντας την Ονομαστική κλίμακα διαπιστώνεται αν μία ορισμένη παρατήρηση ανήκει ή όχι σε μία συγκεκριμένη τάξη $\alpha = \beta$ ή $\alpha \neq \beta$.

Αν οι διάφοροι αυτοί αριθμοί ή διάφορες κατηγορίες διαδεχονται ή μία την άλλη κατά ορισμένη τάξη, τότε μεταπίπτουν στην Τακτική κλίμακα. Η κλίμακα αυτή προέρχεται από τους τακτικούς αριθμούς. Στην κλίμακα αυτή είναι $1 < 2 < 3 \dots$. Ετσι, αντιστοιχώντας π.χ. τον αριθμό 3 σε κάτι και τον αριθμό 4 σε κάτι άλλο υποτίθεται ότι το 4 είναι μεγαλύτερο από το 3 και ότι το 2 είναι μεγαλύτερο από το 1. Αλλά, αδυνατεί να προσδιορίσει την απόσταση που υπάρχει ανάμεσα στο 1 και το 2, στο 2 και το 3 και στο 3 και το 4.

Εάν κάθε τάξη υποδιαιρεθεί σε μικρότερα διαστήματα, τα οποία να επιτρέπουν μεγαλύτερη ακρίβεια ποσοτικού

προσδιορισμού, προκύπτει η κλίμακα των διαστημάτων. Η κλίμακα αυτή περιέχει τις ιδιότητες των δυο προηγουμένων κλιμάκων και ακόμα μια: την απόσταση. Η απόσταση ανάμεσα σε δυο συνεχόμενους αριθμούς είναι ίση με την απόσταση που υπάρχει ανάμεσα σε οποιουδήποτε άλλους συνεχόμενους αριθμούς της κλίμακας. Με άλλα λόγια $\alpha - \beta = \gamma - \delta$. Το μηδέν σε αυτή την κλίμακα λαμβάνεται σαν συμβατικό, δεν σημαίνει το απόλυτο μηδέν. Η μετατροπή από μία τακτική κλίμακα σε άλλη γίνεται με την απλή γραμμική εξίσωση $\psi = \alpha x$.

Ετσι, η χρησιμότητα κλιμάκας των διαστημάτων στη λογιστική επιτρέπει τον σχηματισμό ισότητων ($\alpha = \beta$) ή ανισοτήτων ($\alpha > \beta$), ($\alpha < \beta$) τακτικής αριθμώσεως ($\alpha - \beta$ ή $\beta - \alpha$) και αναλογιών ($\alpha/\beta = \gamma/\delta$).

Ημε την κλίμακα των διαστημάτων γίνεται αλλαγή στην κλίμακα των Συντελεστών ή Αναλογιών, εάν υπάρχει δυνατότητα να καθοριστεί ένα σημείο αναφοράς όπως το μηδέν, κατά τρόπο όχι αυθαίρετο ή συμβατικό, αλλά στηριζόμενο σε μια "απόλυτη" ιδιότητα, δηλαδή σ' αυτή του "απόλυτου μηδενός". Η κλίμακα των ακέραιων αριθμών ανήκει σ' αυτή την κατηγορία. Το μηδέν εκφράζει σ' αυτήν το "απόλυτο μηδέν", δηλαδή ένα σημείο απόλυτης απουσίας και χωρίζει τις ποσότητες σε δυο κατηγορίες, τις θετικές και τις αρνητικές. Η χρησιμοποίηση της κλιμάκας των διαστημάτων σε συνδυασμό με την κλίμακα των Συντελεστών στη λογιστική επιτρέπει τον σχηματισμό ισότητων ($\alpha = \beta$) ή ανισοτήτων ($\alpha > \beta$), τακτικής αριθμώσεως ($\alpha - \beta$ ή $\beta - \alpha$) και αναλογιών ($\alpha/\beta = \gamma/\delta$, $\alpha/\beta - \gamma/\delta$, ή $\alpha/\beta > \gamma/\delta$).

Ετσι, στα πλαίσια της θεωρίας του Stevens, ως μέτρηση μπορεί να οριστεί γενικότερα κάθε διαδικασία που αντιστοιχεί αριθμούς σε ορισμένα αντικείμενα ή γεγονότα με βάση προκαθορισμένους κανόνες. Είναι, συνεπώς, αδιάφορο εάν μια τέτοια συσχέτιση αντικειμένων - αριθμών αποβλέπει σε ένα ποσοτικό καθορισμό ή αν συνιστά "αριθμητική έκφραση ποιοτικών χαρακτηριστικών". Οι Luce, Bush και Galanter (1963) εξήγησαν ότι μέτρηση είναι "....ο χαρακτηρισμός με αριθμούς αντικειμένων ή φαινομένων". Σχετικό με το ίδιο θέμα

ο Ijiri (1967) προσθέτει, μια "ειδική γλώσσα" που χαρακτηρίζει αληθινά φαινόμενα με αριθμούς και αριθμητικές σχέσεις που προσδιορίστηκαν με βάση ένα αριθμητικό σύστημα.

Ο Mattessich (1964), εξάλλου, ερευνώντας τις σχέσεις της λοχιστικής και της θεωρίας Μετρήσεως, διατύπωσε την άποψη ότι στη λοχιστική συνδυάζεται η εφαρμογή και των τεσσάρων κλίμακων μετρήσεως του Stevens. Συνοψίζοντας την άποψη του διαπιστώνεται ότι το λοχιστικό σχέδιο το οποίο απαιτείται σε κάθε λοχιστική εφαρμογή, στηρίζεται στη χρησιμοποίηση της ονομαστικής κλίμακας σε συνδυασμό με μια κλίμακα τάξεως. Η πρώτη καθορίζει τις οριζόντιες διαστάσεις του σχεδίου, η δεύτερη το βάθος αυτού (λοχαρισμοί πρώτης, δεύτερης κ.λ.π. τάξεως).

Η εφαρμογή της κλίμακας Διαστημάτων χρησιμοποιείται κατά τη μέτρηση των αποκλίσεων από το πρότυπο κόστος. Διαστήματα στην προκειμένη περίπτωση είναι οι νομισματικές μονάδες. Το σημείο αναφοράς των μετρήσεων, δεν είναι απόλυτο αλλά συμβολικό, επειδή εξαρτάται από το είδος του προτύπου (ιδεώδες, καλής πραγματοποιήσιμης απόδοσης, μέσης πραγματοποιήσιμης απόδοσης).

Η κλίμακα των Συντελεστών επιβάλλεται σε αποτιμητικές διαδικασίες, δηλαδή σε κλίμακα στην οποία το σημείο αναφοράς των μετρήσεων έχει τη σημασία του απόλυτου μηδενός. Πράγματι, αυτό συμβαίνει διότι με οποιαδήποτε νομισματική μονάδα και εάν αποτιμηθεί ένα στοιχείο του ενεργητικού και με βάση οποιαδήποτε μέθοδο αποτιμήσεως, θα λάβει πάντοτε την τιμή μηδέν, εφόσον η οικονομική του απαξίωση είναι πλήρης.

Απο τις πιο πάνω απόψεις του Mattessich, απορρέει η ιδιαίτερη σημασία την οποία έχουν για τη λοχιστική οι μετρήσεις με βάση την κλίμακα των Συντελεστών. Από όσα έχουν λεχθεί, δεν είναι δύσκολο να προκύψει ότι οι μετρήσεις αυτής της κατηγορίας αντιστοιχούν πραγματικούς αριθμούς σε χεχονότα ή αντικείμενα, έτσι ώστε να εκφραστεί ποσοτικά μια ιδιότητά τους. Η ενέργεια αυτή βασίζεται:

1. Στην ισομορφία των αριθμών που αντιστοιχούν στις

ποσότητες.

2. Στην ισοτιμία διαστημάτων μεταξύ βαθμίδων της κλίμακας.

Στις λογιστικές μετρήσεις η ισοτιμία των διαστημάτων της κλίμακας εξασφαλίζεται με τον καθορισμό τους σε νομισματικές μονάδες. Έτσι το διάστημα της κλίμακας είναι μια νομισματική μονάδα. Αλλά ενώ στις μετρήσεις των φυσικών επιστημών η μονάδα μέτρησης παραμένει σταθερή, π.χ. ένα μέτρο είναι πάντοτε το ίδιο, στη λογιστική του Ιστορικού Κόστους, είναι γνωστό, ότι η νομισματική μονάδα που χρησιμοποιείται μεταβάλλεται συνεχώς λόγω μεταβολής της αγοραστικής δύναμης του νομίσματος. Το γεγονός αυτό εισάγει μια ασφιστία στις λογιστικές μετρήσεις με συνέπεια οι λογιστικές μετρήσεις που γίνονται με τέτοια νομισματική μονάδα να μην είναι ικανοποιητικές και να οδηγούν συχνά σε εσφαλμένα συμπεράσματα.

Εξάλλου, ο Vickery (1970), υποστήριξε ότι αν η λογιστική είναι και επιστήμη μέτρησης, τότε μόνο με τη χρησιμοποίηση τρεχουσών αξιών μπορεί να επιτευχθεί ο σκοπός της. Σε αυτό το σημείο ο Vickery ίσως κάνει λάθος εφόσον υποθέτει ότι μόνο οι τρέχουσες αξίες παρουσιάζουν ενδιαφέρον. Οι τρέχουσες αξίες είτε μετρούνται με τις τρέχουσες τιμές πώλησης, είτε με τρέχουσες τιμές αντικατάστασης, είτε με τις τωρινές αξίες μελλοντικών εισροών, είναι πάντοτε σχετικοί παράγοντες (Relevant Attributes). Αλλά το πρόβλημα των τρεχουσών αξιών δεν είναι ο στόχος της έρευνας αυτής. Το ιστορικό κόστος αποτελεί επί του παρόντος τη βάση για εκτιμήσεις στην προετοιμασία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Από την άποψη αυτή και η λογιστική του ιστορικού κόστους θεωρείται σχετικός παράγων (Relevant Attribute) του ενεργητικού και παθητικού καθώς και των εσόδων και εξόδων.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που προετοιμάζονται από τη διοίκηση των επιχειρήσεων για να διανεμηθούν στους μετόχους και στους άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, επί του παρόντος ετοιμάζονται με βάση το ιστορικό κόστος. Το

ιστορικό κόστος μετρείται με τον αριθμό των δραχμών που ανταλλάσσονται σε μια συναλλαγή κατά το χρόνο της συναλλαγής, π.χ. αγορά πρώτων υλών, αποκτήσεις παζίων στοιχείων κλπ.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι το αλγεβρικό άθροισμα των διαφόρων ποσών που προκύπτουν από τις συναλλαγές. Με τη χρησιμοποίηση της γνωστής εξίσωσης της λογιστικής προκύπτουν οι πιο κάτω σχέσεις.

$$\text{Ενεργητικό (Ε)} = \text{Παθητικό (Π)} + \text{Καθαρή θέση (ΚΒ)}$$

ως Ενεργητικό ορίζεται το πιθανό οικονομικό όφελος που αποκτάται ή ελέγχεται από την επιχείρηση σαν αποτέλεσμα συναλλαγών ή γεγονότων του παρελθόντος, π.χ. μετρητά, αποθέματα υλικών ή εμπορευμάτων, μηχανήματα κ.λ.π. Τα στοιχεία του Ενεργητικού ταξινομούνται συνήθως σε δύο βασικές κατηγορίες:

- α. Στα παζία (ΠΕ) και,
- β. Στα κυκλοφοριακά (ΚΕ)

Η μαθηματική έκφραση του Ενεργητικού είναι:

$$E = ΠΕ + ΚΕ$$

Η Απογραφή των υλικών και των προϊόντων για πώληση είναι το άθροισμα αυτών κατά το τέλος της προηγούμενης περιόδου, συν αυτά που αποκτήθηκαν κατά την τρέχουσα περίοδο. Ο χρόνος που μεσολαβεί από την απόκτηση μέχρι την χρήση αυτών των αγαθών είναι σχετικά μικρός.

Τα Παζία στοιχεία του ενεργητικού είναι το άθροισμα αυτών που έχουν αποκτήθει, μείον την ανάλωση (από αποσβέση και διάθεση). Ο χρόνος ζωής των παζίων στοιχείων του ενεργητικού κυμαίνεται από ένα έτος και μερικές φορές μέχρι 40 ή 50 έτη.

ως Παθητικό ορίζεται η πιθανή μελλοντική θυσία οικονομικών ωφελειών που δημιουργούνται από τωρινές υποχρεώσεις της επιχείρησης να μεταφέρει στοιχεία του ενεργητικού ή να παράσχει υπηρεσίες σε άλλες επιχειρήσεις στο μέλλον σαν

αποτέλεσμα συναλλαγών ή γεγονότων του παρελθόντος, π.χ. πληρωτέοι λογαριασμοί, πληρωτέα δάνεια κ.λ.π. Αυτές οι υποχρεώσεις μπορεί να σφειλονται σε τρέχουσες συναλλαγές ή σε άλλες που έχουν συμβεί κατά το παρελθόν. Οι υποχρεώσεις αυτές μπορεί να πρέπει να εξοφληθούν στο εγγύς ή στο απώτερο μέλλον. Συνεπώς το Παθητικό είναι το άθροισμα των βραχυπρόθεσμων (BY) και των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων (MY) και η μαθηματική απόδοσή του είναι:

$$\Pi = BY + MY$$

ως καθαρή θέση ορίζεται η απαιτηση της επιχείρησης στα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού που απομένουν μετά την αφαίρεση του παθητικού:

$$KB = E - \Pi$$

Η καθαρή θέση της επιχείρησης μπορεί να διακριθεί σε δύο τμήματα, στα κεφάλαια (K) και τα κέρδη σε νέο (KσN):

$$KB = K + K\sigma N$$

Το κεφάλαιο είναι το άθροισμα των κεφαλαίων τα οποία έχουν επενδυθεί ο οποιαδήποτε στιγμή από την έναρξη της επιχείρησης. Τα κέρδη σε νέο είναι το άθροισμα του καθαρού κέρδους από της ίδρυσης της επιχείρησης μείον τα κέρδη που διανεμήθηκαν στους μετόχους και την μόνιμη κεφαλαιοποίηση του κέρδους.

ως καθαρό κέρδος ορίζεται η θετική διαφορά που προκύπτει από τη συσχέτιση των εσόδων (πλέον των διάφορων πρόσδοων και εκτακτων κερδών) και των εξόδων (πλέον των έκτακτων ζημιών). Αλγεβρικά το καθαρό κέρδος δίνεται από τη σχέση:

$$\text{Καθαρό Κέρδος} = \text{Εσοδα} + \text{Διάφορες Πρόσοδοι} + \text{Εκτακτα Κέρδη} \\ - (\text{Εξοδα} + \text{Εκτακτες Ζημιές})$$

Εξοδα είναι το άθροισμα του κόστους των πωληθέντων αγαθών και των εξόδων εκμεταλλεύσεως της επιχείρησης. Το κόστος των πωληθέντων αγαθών είναι το άθροισμα του κόστους των πρώτων υλών και του κόστους μετατροπής (άμεση και έμμεση εργασία, αποσβέσεις κλπ.).

Οι αποσβέσεις των πάχων στοιχείων περιλαμβάνονται στο κόστος παραγωγής και επομένως στο κόστος πωληθέντων, εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί πωλήσεις ή και στα έξοδα εκμεταλλεύσεως σαν μη κοστολογηθείσες.

Ενώ τα έσοδα μετρούνται με την τιμή ανταλλαγής των αγαθών που πωλήθηκαν στην συγκεκριμένη περίοδο, τα έξοδα μετρούνται με τιμές ανταλλαγής διαφορετικών περιόδων όπως οι δαπάνες που περιλαμβάνονται στο κόστος των πωληθέντων (αποσβέσεις, υλικά κ.α.).

Επομένως, γίνεται αντιληπτό ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι το αλγεβρικό άθροισμα ποσών που προκύπτουν από τις συναλλαγές οι οποίες μετρούνται σε συγκεκριμένη τιμή ανταλλαγής τη στιγμή της συναλλαγής. Αυτά οι υπολογισμοί κατά την προετοιμασία του ισολογισμού προϋποθέτουν τη χρήση της κλίμακας των Αναλογιών. Η κλίμακα αυτή χρησιμοποιείται επίσης και για συγκρίσεις μεταξύ ισολογισμών της ίδιας επιχειρήσεως και μεταξύ ισολογισμών διαφόρων επιχειρήσεων.

Η λογιστική του Ιστορικού Κόστους που χρησιμοποιεί ως πρότυπο (μέτρο) μετρήσεων νομισματικές μονάδες των οποίων η αγοραστική δύναμη δεν παραμένει σταθερή στις μεταβολές των τιμών, αδυνατεί να εφαρμόσει όχι μόνο την κλίμακα των Συντελεστών ή Αναλογιών, αλλά και οποιαδήποτε άλλη κλίμακα.

Επομένως, με τα όσα αναπτυχθήκαν στην ενότητα αυτή έγινε φανερό αφενός η σχέση της λογιστικής με τη θεωρία Μετρήσεως και αφετέρου η συνέπεια της λογιστικής του Γ.Ε.Τ. με αυτή.

3.2 Εμπειρικές Μελέτες Αναφερόμενες σε Προσαρμοχές Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων στο Γενικό Επίπεδο Τιμών

Από τότε που ο Sweeney δημοσίευσε τις εργασίες του στη δεκαετία του 1930, ένας μεγάλος αριθμός άρθρων έχει γραφτεί πάνω σε θέματα λογιστικής Πληθωρισμού. Το American Institute of Certified Public Accountants (1963)

συγκέντρωσε και περιέλαβε στο Accounting Research Study No 6, περίπου 200 άρθρα που είχαν μέχρι τότε δημοσιευθεί, από τα οποία ένας μικρός αριθμός αναφέρονταν σε εμπειρικές μελέτες.

Πριν αναφερθούμε στα συμπεράσματα των μελετών που περιλαμβάνονται στο Accounting Research Study, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί η βασική εμπειρική μελέτη του Jones.

Ο Jones (1955) στη μελέτη του αναφέρει ότι ο ρυθμός της αποδόσεως του επενδυμένου κεφαλαίου μπορεί να οδηγήσει σε λανθασμένα συμπεράσματα αν υπολογιστεί σε ανάμοια ιστορικά δολάρια, όταν η αξία του δολαρίου αλλάζει με σημαντικό ρυθμό. Όταν το γενικό επίπεδο των τιμών αυξάνεται, δηλαδή όταν η αξία του δολαρίου μειώνεται, τα έσοδα αποτελούνται εξολοκλήρου από τρέχουσας αξίας δολάρια, ενώ και τα έξοδα και το επενδυμένο κεφάλαιο εκφράζονται σε παλαιότερης ηλικίας δολάρια (αυξημένης αγοραστικής δύναμης) με συνέπεια « πλοσματικά και όχι πραγματικά κέρδη ».

Ο ισχυρισμός αυτός του Jones ήταν προϊόν των αλλαγών που προέκυψαν στον δείκτη αποδόσεως των ιδίων κεφαλαίων για τις τέσσερις εταιρείες της μελέτης του, που αναλυτικά για κάθε εταιρεία ήταν οι εξής:

Πίνακας 3.1

Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων από Δεδομένα Ιστορικών
και Προσαρμοσμένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

	Μέσος	
	Ιστορικός	προσαρμοσμένος
Armstrong Cork Company		
1946 - 1948	10,4%	5,0%
1949 - 1951	10,1	5,8
The Reece Corporation		
1946 - 1948	7,6%	4,7%
1949 - 1951	7,3	4,3
Sargent and Company		
1946 - 1948	9,5%	3,3%
1949 - 1951	8,7	3,4
New York Telephone Company		
1946 - 1948	6,3%	3,3%
1949 - 1951	5,5	2,8

Πηγή: Jones, American Accounting Association (σελ.6)

Τα αποτελέσματα αυτά του Jones είναι δύσκολο να γενικευθούν για το σύνολο όλων των επιχειρήσεων, επειδή λίγες από αυτές και αν ακόμη υπάρχουν παρόμοιες, έχουν ομοιόμορφη χρονική κατανομή αποκτήσεως των παζιών στοιχείων και ομοιόμορφη κατανομή χρόνου ζωής των. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι κάθε επιχείρηση αποκτά περιοδικά διαφορετικά μείγμα στοιχείων με διαφορετική συνολική αξία.

Ο Jones κατά την εξέταση των 4 πιο πάνω εταιρειών για την περίοδο 1940-1952 προσαρμόζε τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις για αλλαγές του Γενικού Επιπέδου Τιμών με τη χρησιμοποίηση του δείκτη τιμών καταναλωτή. Τα γενικά συμπεράσματα από αυτή την έρευνα ήταν ότι:

1) Ο πληθωρισμός, που είχε μειώσει κατά το μισό την αγοραστική δύναμη του δολαρίου στην περίοδο 1940-1952, είχε

ελαχιστοποιήσει τη χρησιμότητα των οικονομικών καταστάσεων που βασίζονται στη λογιστική του ιστορικού κόστους.

2) Η μετατροπή για προσαρμοχές Γενικού Επιπέδου Τιμών ήταν απλά και μόνο μια προσαρμογή της βασικής μονάδας μετρήσεως.

3) Παρατηρήθηκε μια διαφορά στο εισόδημα (μείωση) στις περιπτώσεις που τα μερίσματα ήταν από ανάληψη του ίδιου κεφαλαίου.

4) Οι περιορισμοί υπολογισμού της αποσβέσεως στο ιστορικό κόστος για λόγους φορολογικούς ανέβασαν τους προχρηματικούς δείκτες φορολογίας πολύ πάνω από τους θεσπιζόμενους δείκτες.

Ο Jones υποστήριξε ότι αφού « το βασικό χαρακτηριστικό του χρήματος είναι η γενική αγοραστική δύναμη », οι αξίες των οικονομικών καταστάσεων πρέπει να προσαρμόζονται για συγκριτικούς σκοπούς σε «όμοια δολάρια», έτσι ώστε όλες να αντιπροσωπεύουν την ίδια γενική αγοραστική δύναμη.

Εκκολιζόντας τα συμπεράσματα της εργασίας του Jones, και ειδικότερα τα σχετικά με τις αποσβέσεις που υπολογίζονται στο ιστορικό κόστος, μπορεί να λεχθεί ότι η επίδραση των αποσβέσεων σε συζυγνή στοιχεία υπήρξε σημαντική σε κάθε περίπτωση. Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι όσο τα πάγια στοιχεία είναι σημαντικά για μια εταιρεία, τόσο πιο μεγάλη θα είναι η επίδραση των αποσβέσεων πάνω στο αποτέλεσμα, και ότι επίσης μπορεί να διαπιστωθεί ότι όσο υψηλότερο και σταθερό είναι το αποτέλεσμα της επιχειρήσεως τόσο πιο εύκολο είναι να προβλεφθεί η επίδρασή τους.

Στο Accounting Research Study, όπως αναφέρθηκε, περιλαμβάνονται εκτός των άλλων και οι εργασίες των Gordon (1953), Corbin (1954), Bierman (1956), Warner (1954), Baxter (1959), Kunkler (1961), McNickols (1954) και Hendrikson (1961).

Οι μελέτες αυτές χρησιμοποίησαν διάφορους δείκτες, αλλά ο δείκτης τιμών καταναλωτή ήταν εκείνος που είχε περισσότερο χρησιμοποιηθεί.

Αντικείμενο πολλών από τις μελέτες αυτές ήταν οι επιδράσεις του πληθωρισμού στα πάγια στοιχεία του

ενεργητικού, στο κόστος των αποσβέσεων και στο αποτέλεσμα πάνω στο καθαρό κέρδος. Η χρονική περίοδος που εξετάστηκε αναφέρεται από το 1930 έως το 1950. Θα πρέπει εδώ να τονισθεί ότι κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου συνέβη η μεγάλη οικονομική κρίση, ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος και η περίοδος της προσαρμοχής από μια οικονομία πολεμικής περιόδου σε μια οικονομία μεταπολεμικής περιόδου.

Οι πιο πάνω μελέτες κατέληξαν στα ακόλουθα βασικά συμπεράσματα:

1) Το πάχιο στοιχείο του ενεργητικού και οι αποσβέσεις ήταν μεγαλύτερου ποσού στις προσαρμοσμένες οικονομικές καταστάσεις από ό,τι στις συμβατικές (ιστορικές) οικονομικές καταστάσεις.

2) Το καθαρό κέρδος ήταν χαμηλότερο στις προσαρμοσμένες καταστάσεις από ότι στις συμβατικές. Σε μερικές περιπτώσεις, το ποσό της διαφοράς δείχνει ότι τα μερίσματα πληρώθηκαν από τα κεφάλαια μάλλον παρά από τα κέρδη.

3) Οι αυξημένες αξίες, λόγω προσαρμοχής, των πωλήσεων, των αποθεμάτων και του πάχιου ενεργητικού πιθανόν να παρουσιάζονται διακωμένες.

Στη συνέχεια γίνεται αναφορά των σημαντικότερων μελετών που ασχολήθηκαν με προσαρμοχές στο Γ.Ε.Τ.

Ο **Hollander (1959)**, προσαρμόζοντας τα ιστορικά δεδομένα ενός βιομηχανικού κλάδου, βρήκε ότι είναι οπατήλη η παραδοχή των λογιστών για την ύπαρξη σταθερής νομισματικής μονάδας μέσα στην εταιρεία και μεταξύ των εταιρειών του κλάδου. Τα αποτελέσματα του έδειξαν σημαντικές αλλαγές για μια βιομηχανία διαχρονικά, καθώς επίσης και μεταξύ των βιομηχανιών του κλάδου για μια δεδομένη στιγμή.

Ο **Rosenfield (1969)**, παρουσίασε μια έρευνα ενός κλάδου (Field Test) σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Accounting Principles Board. Στην έρευνα αυτή ζητήθηκε από 18 εταιρείες να προσαρμόσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις της περιόδου 1966-67 σύμφωνα με τις υποδείξεις του Accounting Research Study No 6. Λαμβανομένου υπόψη ότι το ποσοστό

πληθωρισμού, σύμφωνα με τον δείκτη αποπληθωρισμού του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος (G.N.P. Deflator), ήταν για τα έτη 1966 και 1967 αντίστοιχα 2,7% και 3%.

Τα συμπεράσματα της έρευνας αυτής ήταν τα ακόλουθα:

1) Υπήρξαν μεγάλες αποκλίσεις στα καθαρά κέρδη που προσδιορίστηκε με βάση το γενικό επίπεδο τιμών σε σύγκριση με το ιστορικό κόστος. Για παράδειγμα, μια εταιρεία δεν εμφάνισε διαφορά, ενώ άλλες παρουσίασαν αποκλίσεις της τάξεως του 4-31% στα αποτελέσματα από έτος σε έτος.

2) Ορισμένα στοιχεία που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του καθαρού κέρδους αυξήθηκαν, ενώ άλλα μειώθηκαν σαν αποτέλεσμα της προσαρμοχής.

3) Η φύση των στοιχείων του ενεργητικού, η διάρθρωση των υποχρεώσεων, ο βαθμός απασχόλησης των παχίων στοιχείων και η ταχύτητα κυκλοφορίας των αποθεμάτων θα μπορούσαν να είναι οι αιτίες που κάνουν τα αποτελέσματα των προσαρμοχών στο Γενικό Επίπεδο Τιμών να είναι διαφορετικά.

Τα αποτελέσματα των ερευνητικών μελετών τεκμηριώνουν την άποψη του Accounting Research No 6, ότι η παρουσία επιπρόσθετων οικονομικών στοιχείων γενικού επιπέδου τιμών μπορούν να δώσουν πολύ χρήσιμες πληροφορίες, οι οποίες δεν θα ήτο δυνατό να δοθούν με άλλον τρόπο.

Ο Patric B. McKenzie (1970) εξέτασε 9 αεροπορικές εταιρείες για την χρονική περίοδο 1959-1966 με βάση ένα μοντέλο προβλέψεων, προσπαθώντας να προσδιορίσει αν υπήρχε διαφορά ανάμεσα στις προβλέψεις που λαμβάνονται από οικονομικές καταστάσεις ιστορικού κόστους και από αντίστοιχες προσαρμοσμένες στο γενικό επίπεδο τιμών. Η μελέτη κατέληξε στο ότι δεν υπήρχαν ουσιαστικές διαφορές στις προβλέψεις του δείγματος που επέλεξε από ένα πληθωριστικά περιβάλλον, όπου ο ετήσιος δείκτης πληθωρισμού ήταν κατά μέσο όρο 2%.

Ο T.R. Dyckman (1969) παρουσίασε μια μελέτη συμπεριφοράς για να προσδιορίσει αν η αξιολόγηση της επενδύσεως αλλάζει όταν τα λογιστικά στοιχεία έχουν μεταβληθεί έτσι, ώστε να

απεικονίζονται σε προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις στο γενικό επίπεδο τιμών. Το βασικό συμπέρασμα του ήταν ότι:

Οι διαφορές που παρατηρήθηκαν οφείλονταν στο αποτέλεσμα της προσαρμοχής στο γενικό επίπεδο τιμών. Η άποψη όμως αυτή δεν είναι τόσο ισχυρή, λόγω της υποκειμενικής γνώμης των αξιολογητών που χρησιμοποιήθηκαν.

Ακόμη αυτές οι εκτιμήσεις επηρεάστηκαν και από άλλους παράγοντες, τους οποίους η έρευνά του δεν θα μπορούσε να εκτιμήσει.

Υπήρξαν περιορισμοί που προέκυψαν από τη χρησιμοποίησις μεθοδολογία της συμπεριφοράς και της στατιστικής και τέλος ότι μόνο δύο εταιρείες χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνά του και για τη χρονική περίοδο 1957-1966, με ετήσιο πληθωρισμό 2% περίπου.

Ο Petersen (1975), σε άρθρο του, περιέγραψε την έρευνά του σχετικά με την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων και το καθαρό κέρδος στην επιχείρησή όταν οι παράμετροι αυτές είχαν υπολογιστεί από οικονομικές καταστάσεις προσαρμοσμένες στις αλλαγές του γενικού επιπέδου τιμών.

Τα συμπεράσματα της μελέτης του ήταν ότι: τα αποτελέσματα που προσδιορίζονται από προσαρμοσμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν κάποια διαφορά συγκρινόμενα με τα αποτελέσματα των καταστάσεων που έχουν υπολογιστεί με βάση το ιστορικό κόστος. Επίσης σε ορισμένες εταιρείες παρουσιάστηκαν εμφανέστερες διαφορές από ότι σε άλλες.

Αν και ο Peterson (1971) εξέτασε μόνον την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων και το καθαρό κέρδος, η μελέτη του ήταν μοναδική και πρωτοποριακή επειδή ανέπτυξε πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή το οποίο μπορούσε να προσαρμόσει στο Γ.Ε.Τ. τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που απεικονίζονταν στο ιστορικό κόστος.

Η εμπειρική έρευνα που προήχθη από εκείνη του Peterson ήταν περιορισμένη και ως προς τον αριθμό των εταιρειών και ως προς τον αριθμό των ετών. Το πρόγραμμα του Peterson ήταν

μία προσέχρηστη και απαιτούσε μόνο δημοσιευμένες ετήσιες καταστάσεις σαν βάση για την διαδικασία της προσαρμογής.

Ο Kintzele (1975) παρουσίασε τα αποτελέσματα μιας έρευνας σε δύο επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας για τη διετία 1972-1973. Το επίκεντρο της έρευνας ήταν αφενός μεν η ανεπάρκεια των αποσβέσεων που υπολογίζονται σύμφωνα με το ιστορικό κόστος, αφετέρου δε τα "κέρδη" Γενικής Αγοραστικής Δυνάμεως από νομισματικά στοιχεία. Ο λόγος που επέλεξε για έρευνα τις "αποσβέσεις" και τα "κέρδη" Γ.Α.Δ. ήταν το ότι οι κυριότεροι παράγοντες - σε εταιρείες κοινής ωφέλειας - που επηρεάζονται από τον πληθωρισμό είναι τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις, ενώ τα αποθέματα δεν είναι σημαντικά σ' αυτόν του είδους τις βιομηχανίες. Η προσαρμογή έγινε με τη χρησιμοποίηση του αποπληθωριστή του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος. Ο πληθωρισμός για τα έτη 1972 και 73 ήταν 10,2% και 5,6% αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα της έρευνας ήταν:

Πίνακας 3.11

Η επίπτωση των "Κερδών Γ.Ε.Τ." και των "Αποσβέσεων" στη Διαμόρφωση του Τελικού "Αποτελέσματος"

Αριθμός Εταιρειών	Χρονική περίοδος 1972			Χρονική περίοδος 1973		
	Κέρδη Γ.Ε.Τ	Αποσβέσεις	Συνολικά Κέρδη	Κέρδη Γ.Ε.Τ	Αποσβέσεις	Συνολικά Κέρδη
Μεγ. αλλαγή						
1	68 %	31 %	37 %	157 %	44 %	113
1	64 %	31 %	33 %	152 %	44 %	108
Μικρή αλλαγή						
2	27 %	14 %	13 %	66 %	16 %	50
Ενδιάμ. αλλαγή						
2	48 %	24 %	24 %	103 %	23 %	80

Πηγή: Kintzele, Public Utilities Fortnightly (σελ.31)

Απο την εξέταση της ενδιάμεσης μεταβολής του πίνακα, προκύπτει ότι:

Όταν δύο δημόσιες επιχειρήσεις προσαρμόσαν τις οικονομικές τους καταστάσεις στις αλλαγές του γενικού επιπέδου τιμών το

1972, το "συνολικό αποτέλεσμα" αυξήθηκε κατά 24%, ως συνέπεια της αύξησης του "αποτελέσματος" από κέρδη νομισματικών στοιχείων κατά 48%, και μείωσης του κατά 24% από τις αυξημένες προσαρμοσμένες αποσβέσεις.

Το ίδιο έτος οι Sidney Davidson και Roman E. Weil (1975) δημοσίευσαν μια εργασία παρουσιάζοντας την παραμόρφωση που υφίσταται το καθαρό αποτέλεσμα από την επίδραση του πληθωρισμού. Τα αποτελέσματά τους παρουσιάστηκαν με τις πιο κάτω διακρίσεις παραμορφώσεων.

Πίνακας 3.III
Προσαρμοσμένο Καθαρό Κέρδος σε Ποσοστό
στο Συμβατικό Κέρδος.

	Δεν περιλαμβάνονται κέρδη Γ.Ε.Λ.	Περιλαμβάνονται κέρδη Γ.Ε.Λ.
<u>Μικρότερες παραμορφώσεις</u>		
Inasoda copper	94 %	110 %
Eastman Kodak	93	82
Union Carbide	86	94
<u>Μεγαλύτερες παραμορφώσεις</u>		
United Technologies	-4	25
Esmark	7	60
General Foods	20	67
<u>Ενδιάμεσα παραμόρφωση</u>		
Bethlehem Steel	64	81
International Paper	64	81
Standar Oil California	65	89

Πηγή: Financial Analysts Journal (σελ.64)

Το βασικό συμπέρασμα των Davinson & Weil ήταν ότι:

Τα κέρδη γενικού επιπέδου τιμών προέκυψαν από τη δυνατότητα των δανειζόμενων εταιρειών να εξοφλούν τα χρέη τους σε δολάρια μικρότερης αγοραστικής δύναμης και ότι η εννοια των κερδών αγοραστικής δύναμης, θα πρέπει να συζητηθεί σε περισσότερο βάθος.

Ο Lawrence (1976), χρησιμοποιώντας το μοντέλο του Petersen, μελέτησε ένα δείγμα 30 εταιρειών για μια 10ετία (1964-73) με σκοπό να αναλύσει τις επιδράσεις του πληθωρισμού σε επιλεγμένους χρηματοοικονομικούς δείκτες και οικονομικά μεγέθη. Η ανάλυση έγινε με τη χρησιμοποίηση της λοχιστικής του Γενικού Επιπέδου Τιμών. Τα συμπεράσματα του ήταν ότι :

1. Τα οικονομικά μεγέθη όταν απεικονίζονται σύμφωνα με τη λοχιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών είναι στατιστικώς διαφορετικά από τα αντίστοιχα της λοχιστικής του Ιστορικού Κόστους, εκτός του οικονομικού μεγέθους των «καθάρων κερδών», το οποίο δεν παρουσιάστηκε στατιστικώς σημαντικό. Αυτή η διαφοροποίηση οφείλεται στην επίδραση των κερδών και ζήτων Γενικού Επιπέδου Τιμών στην τελική διαμόρφωση του καθαρού αποτελέσματος.

2. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες όταν υπολογίζονται από δεδομένα που προκύπτουν από την λοχιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών είναι στατιστικώς σημαντικοί από τους αντίστοιχους που υπολογίζονται από δεδομένα λοχιστικής Ιστορικού Κόστους, εκτός των δεικτών «καθαρό κέρδος / πωλήσεις», «κόστος πωληθέντων / μέσο επίπεδο αποθεμάτων», «κεφάλαιο κίνησης/συνολικό ενεργητικό».

Η μελέτη των Curtis L. Norton και Ralph Smith (1979) είχε βασικό σκοπό τη σύγκριση των προβλεψεων των πτωχεύσεων που βασίζεται σε δείκτες υπολογισμένους από χρηματοοικονομικές καταστάσεις προσαρμοσμένες στο Γ.Ε.Τ. και σ αυτές που βασίζονται σε δείκτες υπολογισμένους στο ιστορικό κόστος.

Για τον σκοπό αυτό επέλεξαν ένα δείγμα από ίσο αριθμό πτωχευμένων και μη πτωχευμένων εταιρειών και οι χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις προσαρμόστηκαν στο Γ.Ε.Τ. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες υπολογίστηκαν από αμφότερες τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις (ιστορικές-προσαρμοσμένες). Για την ταξινόμηση των πτωχεύσεων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της διακριτικής

αναλυσεως.

Οι συγχροφεις συμπεριαινουν οτι οι δεικτες τοσο του Γ.Ε.Τ οσο και του ιστορικου κοστους ειχαν τη δυνατοτητα να προβλεψουν τις πτωχευσεις. Παρα τις σημαντικες διαφορες μεγεθους που υπηρχαν μεταξυ των ισολογισμων, ιστορικου και Γ.Ε.Τ, μικρη διαφορα βρεθηκε στις προβλεψεις για πτωχευση. Τα στοιχεια των Γ.Ε.Τ εδειξαν κατα τροπο συνεη οτι δεν ηταν ουτε περισσοτερα ουτε λιγοτερα ακριβεστερα απο τα ιστορικα στοιχεια για την προβλεψη των πτωχευσεων.

Οι Arie Baran, Josef Lakonishok and Aharon R. Ofer (1980), εξετασαν το κατα ποσον στοιχεια που εκουν προσαρμοσται στο Γ.Ε.Τ περιεχουν πληροφοριες που δεν συμπεριλαμβανονται στα στοιχεια του ιστορικου κοστους. Το κριτηριο που χρησιμοποιηθηκε ηταν ο σχετικος βαθμος συνδεσεως μεταξυ των εναλλακτικων λογιστικων μεγεθων και της συμπεριφορας της τιμης των κρεακροφων. Η συνδεση αυτη χινεται με βαση εναν δεικτη που παρεχει το μεγεθος με το οποιο ενα συνολο πληροφοριων που παρεχεται συσχετιζεται με ενα ευρυτερο συνολο αποφσεων που χρησιμοποιουν οι επενδυτες. Τα αποτελεματα της μελετης φαίνεται να υποστηριζουν την υποθεση οτι τα στοιχεια που ειαι προσαρμοσμενα στο Γ.Ε.Τ περιεχουν πληροφοριες που δεν περιεχονται στις χρηματοοικονομικες καταστασεις ιστορικου κοστους.

Οι Ira Solomon and Paul J. Beck 1980, σχολιαζοντας την εργασία των Norton και Smith (1979), παρατηρησαν οτι αν και η προβλεψη για πτωχευση αντιπροσωπευει μια πιθανη κρηση των πληροφοριων των χρηματοοικονομικων καταστασεων, οι Norton και Smith δεν εδωσαν εμφαση στη κρηση των πληροφοριων Γ.Ε.Τ απο την αποψη αυτη. Απο παλλες αποψεις η αποτυχια τους να αναπτυξουν ενα εννοιολογικο συνδεσμο μεταξυ του χερονοτος της πτωχευσεως και των πληροφοριων των χρηματοοικονομικων καταστασεων συνεβαλε σημαντικα στην αδυναμια που εντοπιστηκε πιο πανω.

Κατ αρχην, οι πληροφοριες των συστηματων του ιστορικου

κόστους και του Γ.Ε.Τ χρησιμοποιήθηκαν σαν ανταγωνιστές - αν και τα δύο ουσιαστικά εκπλήρουν τον ίδιο σκοπό. Αυτά ή μεταχειρήση για την εκτίμησή της χρησιμότητας των πληροφοριών του Γ.Ε.Τ. κρίνεται μη επαρκείς. Δεύτερον, η αποτυχία των Norton και Smith να κατασκευάσουν δείκτες στο Γ.Ε.Τ (που για παράδειγμα απομονώνουν νομισματικά κέρδη ή ζημιές) είχε σαν αποτέλεσμα να αποκλειστούν πληροφορίες από τα υποδείγματα Γ.Ε.Τ και έτσι υποεκτιμήθηκε μια δυνητική ικανότητα πρόβλεψης. Τέλος η αξιολόγηση που έκαναν οι Norton και Smith για το πληροφοριακό σύστημα του Γ.Ε.Τ ήταν βασισμένη σε οσκετες συγκρίσεις αφού 3 από τα 4 υποδείγματα όχι μόνο δεν υποστηρίχθηκαν θεωρητικά αλλά ήταν κυρίαρχα από το υπόδειγμα Νο 2 του Γ.Ε.Τ. Εστω και αν μερικές οψεις της μελέτης των Norton και Smith μεροληπτουσαν ενάντια στα υποδείγματα το Γ.Ε.Τ, ένα από τα υποδείγματα το Νο 2 κυριόρχησε κατά τρόπο σαβηνή στα 4 υποδείγματα ιστορικού κόστους. Ωστόσο, το αποτέλεσμα αυτό δεν αναγνωρίστηκε ποθενά στη μελέτη των Norton και Smith. Ετσι δεν είναι ξεκαθαρισμένο αν αυτό το εύρημα σημαίνει τίποτα διότι η σχετική ικανότητα πρόβλεψης των υποδειγμάτων ιστορικού κόστους και Γ.Ε.Τ δεν μπορεί να εκτιμηθεί επακριβώς χωρίς διαχρονική διερεύνηση.

Οι Curtis Norton και Ralph E. Smith 1980, απαντώντας στα σχόλια των Solomon και Beck, παρατηρούν ότι οι Solomon και Beck σωστά υπέδειξαν ότι θα πρέπει να εξετασθούν και άλλες χρήσεις των πληροφοριών Γ.Ε.Τ. Ίσως το επίκεντρο της μελλοντικής έρευνας θα πρέπει να είναι ο καθορισμός του κατά πόσο οι πληροφορίες του Γ.Ε.Τ είναι χρήσιμες στο να βοηθήσουν τους επενδυτές και πιστωτές να προβλέψουν μελλοντικές ταμιακές ροές. Ωστόσο οι Solomon και Beck, τονίζουν οι Norton και Smith, απέτυχαν να δείξουν ότι το συμπέρασμα τους «στην πράξη δεν βγαίνει από την ανάλυση και τα αποτελέσματα». Επίσης δεν υπέδειξαν οποιαδήποτε σοβαρά μειονεκτήματα στη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για να φθάσουν στα αποτελέσματα αυτά. Συνεχίζουν να υποστηρίζουν

οτι αν το κριτήριο της χρησιμότητας είναι η ικανότητα προβλέψεως πτωχεύσεων, τότε η μελέτη τους δείχνει ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις Γ.Ε.Τ είναι εξίσου χρήσιμες και όχι περισσότερο χρήσιμες από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ιστορικού κόστους.

Ο Brock Murdoch (1986), εξετάζει την ικανότητα των δεδομένων που προβλέπονται από την FASB 33 για την απόδοση των Ιδίων Κεφαλαίων σχετικά με την αξιολόγηση της αποδόσεως των χρεωγράφων. Αρχικά, ελεγχθηκε η ικανότητα των δεδομένων που προβλέπονται από τη FASB 33 να προσθέτουν ερμηνευτική δυναμη στα δεδομένα του ιστορικού κόστους. Ακολούθως εκτιμάται η ικανότητα της αποδόσεως του ιστορικού κόστους να προσθέσει την ερμηνευτική ικανότητα της FASB 33 στην απόδοση των Κεφαλαίων. Για τον σκοπό αυτό τα στοιχεία των ετών 1980, 1981 και 1982, αναλύθηκαν με τη χρησιμοποίηση της σταυρωειδους συσχετισσεως (cross-sectional correlation) πάνω σε ζευγη εξηρητημένων και ανεξάρτητων μεταβλητών.

Ελεγχθηκαν τέσσερις παραλλαγές των δεδομένων που προβλέπονται στο FASB 33 σχετικά με την απόδοση των Ιδίων Κεφαλαίων. Τα αποτελεσματα της έρευνας κατέληξαν στα εξής συμπεράσματα:

1. Η μέθοδος του Γ.Ε.Τ στην απόδοση των Ιδίων Κεφαλαίων έδειξε ένα ελάχιστο επιπλέον πληροφοριακό περιεχόμενο σε σχέση με το ιστορικό κόστος στην εξήγηση της αποδόσεως των χρεωγράφων.
2. Η μέθοδος του Τρέχοντος κόστους δεν παρουσίασε επιπλέον πληροφορίες σε σχέση με το ιστορικό κόστος στην εξήγηση της αποδόσεως των χρεωγράφων.
3. Η μέθοδος του Ιστορικού κόστους έδειξε ελάχιστες πληροφορίες πέρα από αυτές που παρέχει η μέθοδος του σταθερού δολαρίου και του Γ.Ε.Τ στην εξήγηση της αποδόσεως των χρεωγράφων.
4. Η μέθοδος του Ιστορικού κόστους δεν παρουσίασε επιπλέον πληροφοριακό περιεχόμενο σε σχέση με το Τρέχον κόστος στην εξήγηση της αποδόσεως των χρεωγράφων.

Τα βασικά συμπεράσματα σε ό,τι αφορά τις μέχρι σήμερα εμπειρικές μελέτες είναι ότι:

α) Όλες οι έρευνες μέχρι του Petersen εξέτασαν ένα μικρό αριθμό εταιρειών και για μικρή χρονική περίοδο.

β) Μετά τον Petersen, ερευνητές όπως οι Lawrence (1976), Kintzelle (1975), S. Davidson & R. Weil (1975), C. Norton & R. Smith (1979), Hillison (1979) κ.α. εξέτασαν μεγαλύτερο αριθμό εταιρειών και για μεγαλύτερη χρονική περίοδο.

3.3. Η Χρήση των Χρηματοοικονομικών Δεικτών

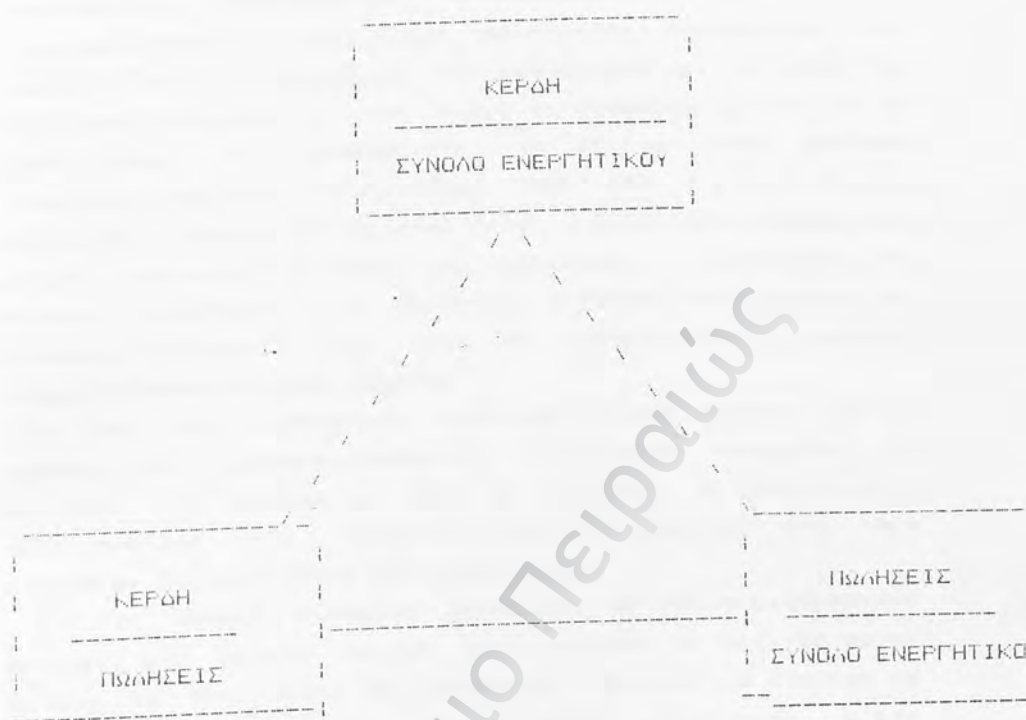
3.3.1. Η Ιστορική Εξέλιξη των Χρηματοοικονομικών Δεικτών.

Πρόδρομος της ανάπτυξης των αναλογιών (δεικτών) υπήρξε ο Ευκλείδης (300 π.χ.) με τη θεωρητική του άποψη σχετικά με την ανάλυση τους, όπως αναφέρεται στο βιβλίο του V περι «Στοιχείων». Εντούτοις, η υιοθέτηση των δεικτών ως εργαλείο ανάλυσης χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι σχετικά πρόσφατο γεγονός. Οι πρώτες εφαρμογές των δεικτών για ανάλυση χρηματοοικονομικών δεδομένων μπορούν να αναζητηθούν στα τελευταία στάδια της βιομηχανικής "ωριμότητας" των Η.Π.Α. δηλαδή το τελευταίο ήμισυ του 19ου αιώνα. Σ αυτή την περίοδο που χαρακτηρίζεται από τη μεταβίβαση της διοίκησης των επιχειρήσεων από τον κεφαλαιούχο επιχειρηματία στον επαγγελματικό διοικητικό στέλεχος και από ταχεία οικονομική ανάπτυξη, τόσο αυξανόταν η ανάγκη για τη χρησιμοποίηση αναλυτικών μεθόδων αξιολόγησης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η ανάλυση των δεικτών εξελίχθηκε σε δύο βασικά διαφορετικά στάδια. Το πρώτο στάδιο ανάπτυξης αναφέρεται στην ανάλυση των δεικτών για πιστωτικούς σκοπούς. Οι δείκτες αυτοί έδωσαν έμφαση στην ανάλυση των πιστώσεων δηλαδή στην ικανότητα πληρωμών. Η ικανότητα εξοφλήσεως των δανειακών κεφαλαίων ήταν πρωταρχικής σημασίας. Έτσι κατά τη 10ετία του 1890 ήρθε

στην επιφάνεια ή σύγκριση του κυκλοφορούντος ενεργητικού με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Η χρήση του γενικού δείκτη ρευστότητας «κυκλοφορούν ενεργητικό / βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» αναπτύχθηκε και υπήρξε ουσιαστικά η αρχή της ανάλυσης των δεικτών. Το δεύτερο στάδιο ανάπτυξης των δεικτών αναφέρεται στην ανάλυση της Κατάστασης των Αποτελεσμάτων χρήσεως. Η πρώτη συστηματική χρήση τέτοιων δεικτών στο βιομηχανικό χώρο έγινε από την εταιρεία du Pont. Το 1919 η εταιρεία du Pont άρχισε να χρησιμοποιεί ένα « τριγωνικό σύστημα εκτιμήσεως των αποτελεσμάτων ». Στην κορυφή του τριγώνου βρίσκεται η απόδοση των επενδεδυμένων κεφαλαίων και στη βάση του τριγώνου ο δείκτης περιθωρίου κέρδους στις πωλήσεις και η κυκλοφοριακή ταχύτητα του ενεργητικού (Horrigan, 1968) όπως παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα.

Αρχότερα, στην 10ετία του 1920, εμφανίζεται το φαινόμενο της συλλογής όλων των βιομηχανικών δεικτών υπό τον ευρύτερο τίτλο «επιστημονική ανάλυση δεικτών», με τη διαφορά όμως ότι ο όρος «επιστημονικός» είναι ανεπιτυχής μιά και δεν υπήρχε κανένα στοιχείο θεωρητικού πλαισίου ή δημιουργία υποθέσεων και έλεγχου των υποθέσεων (Horrigan, 1968). Ο Roy Fault, ένας εργαζόμενος της Dun and Bradstreet, ήταν ο πιο επιτυχημένος προωθητής των ετήσιων βιομηχανικών δεικτών. Η Dun & Bradstreet άρχισε την έκδοση των ετήσιων μέσων όρων των δεικτών των βιομηχανικών κλάδων το 1933 (Horrigan, 1968).

Αρχότερα και άλλα γραφεία ή εταιρείες χρηματοοικονομικής ανάλυσης (Investor Services), εκτός της Dun and Bradstreet, άρχισαν να δημοσιεύουν δείκτες για τις

βιομηχανικές επιχειρήσεις. Τα περισσότερα λογιστικά και χρηματοοικονομικά εγχειρίδια αφιερώνουν τουλάχιστον ένα κεφάλαιο όπου περιγράφουν τον υπολογισμό και τη χρήση των χρηματοοικονομικών δεικτών. Αυτές οι αναφορές εξισώνουν για να υποστηρίξουν τη χρησιμότητα των δεικτών στην ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Μια από τις γενικότερα αποδεκτές χρήσεις των δεικτών είναι η δυνατότητα σύγκρισης μεταξύ εταιρειών διαφορετικού μεγέθους. Η μετατροπή σε δείκτες απομονώνει τις απόλυτες διαφορές των μεγεθών των διάφορων εταιρειών έτσι ώστε να συγκρίνονται τα σχετικά χρηματοοικονομικά τους μεγέθη.

Αν και δεν αναπτύχθηκε μία ολοκληρωμένη θεωρία, πολλοί χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων συνεχίζουν να βασίζονται τις αναλύσεις τους σε δείκτες. Η ανάπτυξη στη χρησιμοποίηση των χρηματοοικονομικών δεικτών στη λήψη αποφάσεων διευκολύνθηκε ουσιαστικά από:

1. Την ύπαρξη διάφορων δημοσιευμάτων που περιλαμβάνουν δείκτες για μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων. Οι δείκτες αυτοί δίνουν τη δυνατότητα σε επενδυτές ή διοικητικά στελέχη να συγκρίνουν π.χ. μια συγκεκριμένη επιχείρηση με ένα βιομηχανικό κλάδο. Τις δημοσιεύσεις αυτές κάνουν τα διάφορα γραφεία ή εταιρείες χρηματοοικονομικής ανάλυσης όπως η Moodys (1974), η Standard and Poors (1973) καθώς επίσης και διάφορα εμπορικά περιοδικά όπως η Almanac of Business and Industrial Financial Ratios.

2. Την έκδοση πολυαριθμών λογιστικών και χρηματοοικονομικών εγχειριδίων που αφιερώναν ένα τουλάχιστον ολοκληρωμένο κεφάλαιο στη χρήση των χρηματοοικονομικών δεικτών. Αυτά οι δείκτες ως γνωστόν χρησιμοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται για συγκρίσεις διαφορετικών επιχειρήσεων, για διαχρονικές συγκρίσεις μιας επιχείρησης καθώς και για διακλαδικές συγκρίσεις.

3.3.2. Εμπειρικές Μελέτες Αναφερόμενες στη Χρησιμότητα των Χρηματοοικονομικών Δεικτών

Κατά τα τελευταία 25 χρόνια υπήρξε ένας αριθμός εμπειρικών μελετών που αναφέρονταν στην χρησιμότητα των χρηματοοικονομικών δεικτών. Ανάμεσα αυτές τις μελέτες φαίνονται πιο σημαντικές οι εργασίες των Horrigan (1965, 1966), Beaver (1966, 1968), Westerdahl (1961), Deakin (1972) και O'Conner (1973).

Ο Horrigan (1965), εξέτασε ορισμένους δείκτες από 24 επιχειρήσεις πετρελαίου για τη χρονική περίοδο 1948-1957 και βρήκε ότι πολλοί από αυτούς συσχετιζόνταν τόσο μεταξύ τους όσο και διαχρονικά, μιά και πολλά από τα στοιχεία που τους αποτελούσαν ήταν κοινά. Η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μόνον ένας μικρός αριθμός δεικτών χρειάζεται για να εκφράσει τις περισσότερες από τις διαθέσιμες πληροφορίες, αλλά όμως πρέπει να γίνεται προσεκτική επιλογή των δεικτών. Σε μια δεύτερη μελέτη ο Horrigan (1966), εξέτασε τη δυνατότητα που έχουν οι χρηματοοικονομικοί δείκτες να προβλέπουν, μέσω μίας τεχνικής πολλαπλής παλινδρόμησης, την κατάσταση των ομολογιών με κριτήριο τον επιχειρηματικό κίνδυνο (bond ratings). Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι χρηματοοικονομικοί δείκτες ήταν επαρκείς να προβλέψουν πάνω από το ήμισυ των ομολογιών που κατατάσσονται με το κριτήριο αυτό. Ενδεικτικά αναφέρουμε μερικούς από τους δείκτες που χρησιμοποίησε στην έρευνά του όπως:

- α. Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού (total assets turnover)
- β. Δείκτης εξυπηρέτησης μακροπρόθεσμου δανεισμού (long-term solvency ratio),
- γ. Δείκτης ανακυκλώσεως του βραχυπρόθεσμου κεφαλαίου (short-term capital turnover ratio), και
- δ. Δείκτη περιθωρίου κέρδους στις πωλήσεις (profit margin ratio)

Ο Beaver (1966), πιθανότατα ένας από τους σημαντικότερους συγγραφείς πάνω στο θέμα, αφιέρωσε τις προσπάθειές του στην πρόβλεψη της "αποτυχίας". Η έρευνά του

βασίζονταν σε 79 "αποτυχημένες" και 79 "επιτυχημένες" επιχειρήσεις και για τη χρονική περίοδο 1954 - 1964. Οι μελέτες του (1966 και 1968) έδειξαν ότι:

1) Οι επιτυχημένες επιχειρήσεις είχαν σταθερούς δείκτες ενώ οι αποτυχημένες επιχειρήσεις έδειχναν μία χειροτέρευση της χρηματοοικονομικής τους κατάστασης και των δραστηριοτήτων τους μία βετία πριν την πτώχευση.

2) Οι δείκτες που υπολογίζονταν από δυσχερώς ρευστοποιήσιμα στοιχεία του ενεργητικού προέβλεπαν καλύτερα από αυτούς που βασίζονταν σε στοιχεία του ενεργητικού ταχείας κυκλοφορίας (ευχερώς ρευστοποιήσιμα).

3) Υπήρξε μία αντίδραση της αγοράς στη χειροτέρευση των δεικτών, αλλά η έλλειψη της εντόνου συσχετισμού έδειχνε ότι υπήρχαν και άλλοι παράγοντες.

4) Ο επενδυτής ενδιαφερόταν για τα δημοσιευμένα κέρδη και δεν χρησιμοποιούσε άλλες μεταβλητές για να ελέγξει τα δημοσιευμένα κέρδη.

Ο Deakin (1972) εξάλλου, χρησιμοποίησε τη μέθοδο της διακριτικής ανάλυσης (discriminate analysis) σε μία προσπάθεια να προβλέψει την αποτυχία των επιχειρήσεων. Αφού έκανε εφαρμογή της ανάλυσης στους ίδιους δείκτες που είχε χρησιμοποιήσει και ο Beaver, συμπέρανε ότι οι χρηματοοικονομικοί δείκτες μπορούσαν να προβλέψουν την πτώχευση τρία (3) χρόνια πριν αυτή συμβεί. Το βασικό του συμπέρασμα ήταν ότι η ανάλυση του θα μπορούσε να δώσει στη διοίκηση αρκετό χρόνο για να αντιδράσει κατάλληλα.

Ο O'Connor (1973), εξέτασε 127 επιχειρήσεις για την περίοδο 1950 έως 1966, για να προσδιορίσει αν οι χρηματοοικονομικοί δείκτες ήταν χρήσιμοι στο να προβλέπουν την αποδοτικότητα των επενδύσεων. Η μέθοδος της μονομεταβλητής ανάλυσης (univariate analysis) που χρησιμοποίησε, έδειξε ότι οι δείκτες που χρησιμοποιούνταν μεμονωμένα δεν μπορούσαν να πετύχουν διαφοροποίηση ανάμεσα στις κοινές μεταχές που έδιναν υψηλά ποσοστά αποδόσεως από τις κοινές μεταχές που έδιναν χαμηλά ποσοστά αποδόσεως. Η

μέθοδος της πολυμεταβλητής ανάλυσης (multivariate analysis) που επίσης ακολουθήσε, ήταν αρκετά καλύτερη στην πρόβλεψη της αποδοσεως, αλλά ο ίδιος ήταν ακόμα ικανός να αμφισβητήσει τη χρησιμότητα των δεικτών για την πρόβλεψη της αποδοσεως.

Ο Westerdahl (1961) μελέτησε δείκτες "προβληματικών επιχειρήσεων" που δημοσιεύτηκαν στο Duns Review & Modern Industry. Βρήκε δε ότι, ενώ τα βασικά συμπτώματα ήταν οι ανεπάρκεις πωλήσεις και η ανταγωνιστική αδυναμία, η περαιτέρω ανάλυση των δεικτών αποκάλυψε τα ακόλουθα:

- α. Προβλήματα αποθεμάτων,
- β. Προβλήματα εισπρακτέων λογαριασμών,
- γ. υπερβολικές επενδύσεις σε πάγια στοιχεία, και
- δ. υψηλά λειτουργικά έξοδα.

Ετσι κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι δείκτες θα πρέπει να είναι χρήσιμοι στη διοίκηση αφενός μεν για να εντοπίζει τις προβληματικές περιοχές αφετέρου δε για να επεμβαίνει διορθωτικά. Τόνισε δε ότι η σύγκριση των μέσων όρων της βιομηχανίας είναι χρήσιμη, αλλά η σύγκριση των τάσεων (κλίσεων) μπορεί να είναι ακόμα πιο αποκαλυπτική. Επίσης έδωσε έμφαση στον προβληματισμό του ότι οι δείκτες που προκύπτουν από πάγια στοιχεία δεν μπορούν να είναι τόσο χρήσιμοι επειδή τόσο η ηλικία των πάγιων στοιχείων όσο και ο ρυθμός του υπάρχοντος πληθωρισμού μπορούν να κάνουν τη σύγκριση αδύνατη.

3.4 Π ε ρ ι λ η ψ η

Ενώ η διεθνής πτώση της αγοραστικής δυνάμεως του νομίσματος προξένησε μεγάλο προβληματισμό και ενδιαφέρον σε παγκόσμια κλίμακα λόγω των σοβαρών αμφισβητήσεων της χρησιμότητας των οικονομικών καταστάσεων που βασίζονται στη Λ.Ι.Κ. Στη χώρα μας, παρά τους υψηλούς ρυθμούς πληθωρισμού της τελευταίας δεκαετίας, μείωση της αγοραστικής δυνάμεως της δροχμής κατά 10 φορές περίπου, μόλις τα τελευταία έτη

παρουσιάστηκε ενδιαφέρον σχετικά με τις αμφισβητήσεις της χρησιμότητας της Λ.Ι.Κ.

Η ανάγκη για σταθερή μονάδα μέτρησης οδήγησε διάφορα λογιστικά σώματα - κερών με μονοψήφιους ρυθμούς πληθωρισμού - όπως π.χ. το FASB, το οποίο απαιτεί τη δημοσίευση συμπληρωματικών καταστάσεων, με τις οποίες θα απεικονίζονται οι αλλαγές της αγοραστικής δύναμης των νομισμάτων, παράλληλα με τις ιστορικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Αυτές οι συμπληρωματικές καταστάσεις που απεικονίζουν τις ιστορικές συναλλαγές προσαρμοσμένες στις αλλαγές του Γενικού Επιπέδου Τιμών είναι συμφωνές με τη θεωρία Μέτρησης. Πράγματι, η αδυναμία να αναγνωρίζει κανείς ουσιαστικές αλλαγές στην αγοραστική δύναμη της νομισματικής μονάδας μπορεί να κάνει τη μέτρηση αδύνατη. Οι αριθμητικές πράξεις με νομισματικές μονάδες διάφορης αγοραστικής δύναμης είναι παρόμοιες με προσθέσεις κλάσμάτων χωρίς την αναγωγή τους σε κοινό παρονομαστή.

Η επισκόπηση των εμπειρικών μελετών στη Λ.Γ.Ε.Τ έδειξε ότι η έρευνα μέχρι το 1971 είχε περιοριστεί σε μικρό αριθμό επιχειρήσεων και σε μικρή συνήθως χρονική διάρκεια. Πρωτότυπη αναπτύχθηκε από τον Petersen η προσεχιστική του μέθοδος, ο μόνος τρόπος να προσαρμοστούν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις στις αλλαγές του επιπέδου τιμών, ήταν σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπονταν από το Accounting Principles Board (APB) έκθεση Νο 3. Η προσπάθεια στα απαραίτητα δεδομένα περιοριζόταν και η μέθοδος προσαρμοχής απαιτούσε αρκετό χρόνο για ερευνητικές προσπάθειες. Με το μοντέλο του Petersen, ένας μεγαλύτερος αριθμός χρηματοοικονομικών καταστάσεων μπορούσε να δώσει στον ερευνητή μία πιο αντιπροσωπευτική σειρά δεδομένων. Εντούτοις, η επισκόπηση της βιβλιογραφίας αποκάλυψε μόνο δυο εφαρμογές του υποδείγματος Η/Υ του Petersen από ερευνητές, αυτές των Lawrence και Norton & Smith. Η προσπάθεια μας να εφαρμόσουμε το υπόδειγμα του δεν είχε ανάλογη επιτυχία. Τα συμπεράσματά μας από την επίμονη και επίπονη προσπάθεια

ενεργοποίησής του υποδείγματος του Petersen ώστε να μπορέσουμε στη συνέχεια να το προσαρμόσουμε στη δική μας λογιστική πρακτική παρουσίασε σοβαρά προβλήματα στη λειτουργικότητά του, πιθανόν είτε λόγω προβληματικότητας του ίδιου του υποδείγματος είτε λόγω σκόπιμης προσθήκης κοπιών υπολογιστικής τρυπας.

Η έρευνα σχετικά με τη χρησιμοποίησή χρηματοοικονομικών δεικτών έδειξε ότι, παρόλο που δεν είναι παγκόσμια αποδεκτοί χρησιμοποιήθηκαν και χρησιμοποιούνται για ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Από όσα ανάπτυχθηκαν σε προηγούμενες ενότητες δείχθηκε κάποια επιτυχία στις προβλέψεις που βασίζονται σε επιλεγμένους χρηματοοικονομικούς δείκτες. Σήμερα η έρευνα στο θέμα των χρηματοοικονομικών δεικτών βασίζεται χενικά στην ικανότητα τους να προβλέπει κανείς μελετώντας και αναλύοντας τους σχετικούς δείκτες. Μεχρι σήμερα, εκτός από την εργασία του Lawrence, καμία άλλη εργασία δεν έχει γίνει που να περιλαμβάνει δείκτες υπολογισμένους από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων που προσαρμόστηκαν έτσι ώστε να απεικονίζουν αλλαγές του επιπέδου τιμών. Μελέτες που προσδιορίζουν το αποτέλεσμα των προσαρμοχών στο επίπεδο τιμών πάνω σε χρηματοοικονομικούς δείκτες θα αποδειχθούν χρήσιμες διότι:

1) Αν δεν υπάρξουν αλλαγές στους δείκτες και τα μεγέθη που υπολογίζονται από προσαρμοσμένες οικονομικές καταστάσεις όταν αυτοί συγκρίνονται με συμβατικούς δείκτες, θα μπορούσε να συμπεράνει κανείς ότι:

- α. είτε οι μεταβολές στην αγοραστική δύναμη της νομισματικής μανάδας είναι ασήμαντες
- β. είτε ο υπολογισμός των δεικτών εξομαλύνει τα αποτελέσματα των αλλαγών της αγοραστικής δύναμης.

2) Αν οι προσαρμοσμένοι δείκτες είναι διαφορετικοί από τους αντίστοιχους συμβατικούς, τότε θα υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι οι αλλαγές στην αγοραστική δύναμη, αν αντανάκλωνται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, θα

μπορούσαν να διαφοροποιήσουν μερικές από τις πληροφορίες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

3) Αν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι προσαρμοσμένες στις αλλαγές του Γενικού Επιπέδου των Τιμών τότε πρέπει να γίνει προσπάθεια να καθοριστεί ποιά από τους δείκτες αλλάζουν και ποιά θα μπορούσε να είναι η εξέλιξη και ερμηνεία της αλλαγής. Αν οι δείκτες αλλάζουν, τότε η διαδικασία ερμηνείας και αξιολόγησης των δεικτών μπορεί να απαιτείται να αναπροσαρμόσεται.

Μια και η έρευνα μέχρι σήμερα περιοριζόταν σε μερικές μόνο επιχειρήσεις και για μερικά μόνο έτη, για οικονομικές καταστάσεις προσαρμοσμένες στο επίπεδο τιμών, και επειδή η σχετική έρευνα αξιολόγησης των δεικτών βασικά αφορούσε τον έλεγχο της ικανότητας τους για πρόβλεψη, δεν έχει αναπτυχθεί συγκεκριμένη μεθοδολογία για να συγκριθούν οι δείκτες που προκύπτουν από συμβατικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις με τους αντίστοιχους δείκτες που προκύπτουν από αντίστοιχες καταστάσεις προσαρμοσμένες στις μεταβολές του Γενικού Επιπέδου Τιμών.

Ετσι, προκειμένου να συγκρίνει κανείς συμβατικούς με προσαρμοσμένους δείκτες για να διαπιστώσει τυχόν διαφοροποιήσεις τους, πρέπει να αναπτυχθεί μια μεθοδολογία που να επιτρέπει τον έλεγχο των αντίστοιχων διαφοροποιήσεων.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο IV

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΤΙΜΩΝ

4.0 Εισαγωγή

Ένας από τους πρωταρχικούς σκοπούς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των οικονομικών μονάδων είναι η παροχή πληροφοριών για τη λήψη αποφάσεων. Χρήστες των καταστάσεων αυτών είναι, ως γνωστόν, οι επενδυτές, οι πιστωτές, οι δικαιούτες τις μονάδες αυτές κ.λ.π. Οι χρήστες αυτοί δεν θυμούνται κατά κανόνα να αντιληφθούν επαρκείς και αξιόπιστες πληροφορίες, αν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις βασίζονται στη νομισματική Ιστορικού κόστους (α.Ι.Κ) διότι πιθανόν να μην αντικατοπτρίζουν την τρέχουσα οικονομική πραγματικότητα των οικονομικών μονάδων. Για την εξάλειψη αυτής της βασικής αδυναμίας, έχει προταθεί, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενα κεφάλαια, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις του ιστορικού κόστους να προσυμμόζονται στις αλλαγές της αξίας του χρήματος ή να αντικατασταθεί η α.Ι.Κ με τη α.Ι.Α ή του Ι.Κ.

Στο κεφάλαιο αυτό θα περιγραφούν οι επιστημονικές διαδικασίες, που ακολουθούνται για την προσαρμογή και παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τη νομισματική του Γ.Ε.Γ.. Παράλληλα θα παρουσιαστεί βελτιωμένη τεχνική προσαρμοχής των χρηματοοικονομικών καταστάσεων η οποία αναφέρεται αφενός στη μείωση των πιθανών υπολογιστικών λαθών και αφετέρου στην ταυτόχρονη προσαρμογή της « Καταστάσεως Ηποτελεσμάτων Χρήσεως » και του λογαριασμού « Ηποτελεσμάτα Γ.Ε.Γ ».

4.1 Η Εννοιολογική Βάση της Νομισματικής Γενικού Επιπέδου Τιμών

Είναι γνωστό, ότι η ποζιστική του ιστορικού κόστους είναι ένα πληροφοριακό σύστημα που ασχολείται με μετρήσεις, επεξεργασία και μετάδοση πληροφοριών οι οποίες αποσκοπούν να βοηθήσουν στη λήψη των "κολλίτερων" οικονομικών αποφάσεων. Οι μετρήσεις, όπως έχει ήδη αναφερθεί, στηρίζονται στην υποθεση ότι η νομισματική μονάδα που αυτή χρησιμοποιεί είναι σταθερή. Η ποζιστική του Γ.Ε.Τ., από την άλλη πλευρά, είναι και αυτή επίσης ένα πληροφοριακό σύστημα που στηρίζεται στις ίδιες αρχές με αυτές της ποζιστικής του ιστορικού κόστους.

Η ουσιαστική διαφορά ανάμεσα στη ποζιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών και την ποζιστική του ιστορικού κόστους βρίσκεται στο πρότυπο (μέτρο) της νομισματικής μονάδας με το οποίο γίνονται οι μετρήσεις και εκφράζονται η οικονομική κατάσταση και τα λειτουργικά αποτελέσματα των οικονομικών μονάδων.

Το πρότυπο που χρησιμοποιείται στη ποζιστική του ιστορικού κόστους σαν νομισματική μονάδα είναι η ποσότητα των αγαθών και υπηρεσιών που μπορούν να αποκτήθουν με ένα δεδομένο ποσό χρημάτων. Το πρότυπο αυτό μεριονεκτεί σε περιόδους αυψωτικών ή πτωτικών τάσεων των τιμών, επειδή δεν υπάρχει σταθερή ισοδυναμία για ένα δεδομένο ποσό χρημάτων και αγαθών ή υπηρεσιών από χρόνο σε χρόνο. Τυχόν ενδοχρονικές συγκρίσεις που γίνονται με τον τύπο αυτό της νομισματικής μονάδας, κάτω από ορισμένες συνθήκες, μπορεί να οδηγήσουν σε λανθασμένα συμπεράσματα.

Αντίθετα το πρότυπο (μέτρο) εκφράσεως της αξίας των αγαθών που χρησιμοποιείται στη ποζιστική του Γ.Ε.Τ. είναι πιο σαφέστερο καθορισμένο. Σύμφωνα με το πρότυπο αυτό, ο "χρόνος" κατά τον οποίο γίνεται η ισοδυναμία μεταξύ χρήματος και αγαθών και υπηρεσιών καθιερώθηκε ως μονάδα μετρήσεως της νομισματικής μονάδας π.χ. η δραχμή του 1975, του 1985 ή άλλου έτους. Έτσι η αγοραστική δύναμη του νομίσματος μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, επιτυγχάνει την εκφραση της αξίας των στοιχείων σε ισοδύναμες νομισματικές μονάδες.

Ζυνεώς η νομισματική μονάδα που χρησιμοποιείται στη λογιστική του Γ.Ε.Γ. συνδέεται άμεσα με τον χρόνο και αποκαλείται νομισματική μονάδα αγοραστικής δύναμews σεδωμένου χρόνου (του 1970, του 1980 κ.ο.κ). Έτσι, με τον άλλο αυτό χρόνο καθορίζεται ότι το πρότυπο της νομισματικής μονάδας είναι το ποσό των αγαθών και υπηρεσιών γενικά που θα αποκτώνται με 1 δραχμή σε διάφορες χρονικές περιόδους (το 1970, 1980 κ.λ.π.).

4.2. Άρχες που διέχουν τη λογιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών

Η λογιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών ή της τρέχουσας αγοραστικής δύναμews ή οποία έχει ονομασθεί και «τιμολογική λογιστική» Ι.Χρυσόκερη (1979), διέπεται από ορισμένες αρχές. Οι αρχές αυτές οι οποίες αναφέρονται μεταξύ των άλλων και στις δημοσιεύσεις του ΑΡΒ (1969) και του ΕΝΣΒ (1974) έχουν ως εξής:

1. Η λογιστική του Γ.Ε.Γ. πρέπει να ακολουθεί τις ίδιες αρχές με τη Ν.Ι.Κ.
2. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις με βάση το Γενικό Επίπεδο Τιμών πρέπει να παρουσιάζονται ταυτόχρονα με τις αντίστοιχες της Ν.Ι.Κ., δηλαδή στο τέλος του οικονομικού έτους.
3. Η προσαρμογή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων πρέπει να γίνεται σε νομισματικές μονάδες αγοραστικής δύναμews της ημερομηνίας κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ιστορικής λογιστικής.
4. Η προσαρμογή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων πρέπει να γίνεται με τη χρησιμοποίηση ενός γενικού δείκτη τιμών και όχι ενός ειδικού δείκτη τιμών ορισμένων αγαθών ή υπηρεσιών.
5. Τα στοιχεία του ισολογισμού απαιτείται να διακρίνονται σε νομισματικά και μη νομισματικά στοιχεία.
6. Τα μη νομισματικά στοιχεία απαιτείται να προσαρμόζονται σε νομισματικές μονάδες τρέχουσας αγοραστικής δύναμews της

πρεσβυτησίας κλεισίματος.

7. Τα νομισματικά στοιχεία θα πρέπει να παρουσιάζονται, στις προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, με τα ίδια ποσά που απεικονίζονται στις αντίστοιχες του ιστορικού κόστους.

8. Η "κατάσταση ηπιοτελεσμάτων χρήσεως" απαιτείται να προσαρμόζεται σε νομισματικές μονάδες τρέχουσας αγοραστικής δύναμης της ημερομηνίας τέλους χρήσεως.

9. Η "κατάσταση ηπιοτελεσμάτων χρήσεως" πρέπει να εμφανίζει και το "ηπιοτελεστότα Γενικής Αγοραστικής Δυνάμεως", σε νομισματικές μονάδες τρέχουσας αγοραστικής δύναμης.

10. Τα χρηματικά ποσά όλων των στοιχείων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων προηγουμένης χρήσεως για σταθμικές συγκρίσεις, πρέπει να εμφανίζονται αναπροσαρμοσμένα στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του έτους αναφοράς, έτσι ώστε να απεικονίζουν νομισματικές μονάδες αγοραστικής δύναμης της ημερομηνίας του τέλους χρήσεως του έτους βάσεως (Rolling Forward).

4.3 Ταξινόμηση των Στοιχείων των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σε Νομισματικά και μη Νομισματικά Στοιχεία

Η προσαρμογή του Ισολογισμού Ιστορικού Κόστους στη Λ.Γ.Ε.Τ. απαιτεί τη διάκριση των στοιχείων του Ισολογισμού σε δύο βασικές κατηγορίες:

- α. Σε μη νομισματικά στοιχεία, και
- β. Σε νομισματικά στοιχεία.

Η διάκριση αυτή απορρέει από το γεγονός ότι τα στοιχεία του Ισολογισμού δεν αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο κατά την προσαρμογή τους στη Λ.Γ.Ε.Τ.

Είναι γνωστό ότι η νομισματική μονάδα σε μια συναλλάκτική οικονομία χρησιμοποιείται ως κοινός παρανομαστής για τη μέτρηση των αξιών των στοιχείων μιας οικονομικής μονάδας. Για το λόγο αυτό, η τιμή του χρήματος, όχι βέβαια η αγοραστική αξία, παραμένει σταθερή και δεν μπορεί να

διακυμανθεί. Διευκρινίζεται ότι με τον όρο τιμή του χρήματος εννοούμε την αγοραστική του αξία.

Σχετικά ο Halm (1961) παρατηρεί:

« Το χρήμα, σαν μονάδα λογισμού, διαχωρίζεται από τα αχαιά από το γεγονός ότι η τιμή του δεν μπορεί να μεταβληθεί, η τιμή του είναι πάντα μία. Η τιμή των αγαθών, από την άλλη πλευρά, κατά κανόνα, είναι ελεύθερη να διακυμαίνεται. Η ακαμψία της τιμής του χρήματος είναι χαρακτηριστική του ιδιότητας » (σελ.5).

Η ιδιότητα αυτή του χρήματος βοηθά στον καθορισμό του βασικού κριτηρίου ταξινόμησης των στοιχείων του Ισολογισμού σε νομισματικά και μη νομισματικά στοιχεία.

Συμφώνα με τη Ν.Γ.Ε.Ι, ένα στοιχείο χαρακτηρίζεται σαν νομισματικό, εάν κατά τη διάρκεια μεταβολών του γενικού επιπέδου τιμών ο κάτοχος αυτού του στοιχείου σφελείται ή ζημιώνεται από τις μεταβολές αυτές.

Ο Raymond I. Chambers (1966) διακρίνει τα νομισματικά από τα μη νομισματικά στοιχεία με βάση το κριτήριο του κινδύνου. Σχετικά δε αναφέρει:

« Η σπουδαιότητα της διακρίσεως βρίσκεται στο γεγονός ότι τα νομισματικά και μη νομισματικά στοιχεία υπόκεινται σε εντελώς διαφορετικό κίνδυνο. Η κατοχή νομισματικών στοιχείων υπόκειται στον κίνδυνο των αλλαγών της αγοραστικής δύναμης του νομίσματος. Αν, για οποιαδήποτε αιτία, το γενικό επίπεδο τιμών ανέρχεται, η αγοραστική δύναμη του χρήματος μειούται, με αποτέλεσμα να απαιτείται μεγαλύτερος αριθμός μονάδων χρήματος για την αγορά δεδομένου αγαθού. Από την άλλη πλευρά, τα μη νομισματικά στοιχεία υπόκεινται στις ίδιες επιδράσεις, αλλά αντίθετης κατευθύνσεως. Αν το επίπεδο τιμών αναμένεται να ανέλθει, είναι φανερό

«... ότι είναι προτιμότερο να διατηρείς αχαθά και να δημιουργείς υποχρεώσεις σταθερού ποσού, παρά να διατηρείς νομισματικά στοιχεία». (σελ.196).

Για το ίδιο θέμα ο F.Virgil Boyd (1954) διακρίνει τα νομισματικά στοιχεία από τα μη νομισματικά από την άποψη της σταθεροποίησης της αγοραίας αξίας τους στις μεταβολές του γενικού επιπέδου τιμών. Σύμφωνα με την άποψη του, νομισματικά στοιχεία είναι εκείνα των οποίων τα ποσά τους παραμένουν σταθερά και δεν μεταβάλλονται ανάλογα με τις μεταβολές του γενικού επιπέδου τιμών. Για παράδειγμα, αν οι τιμές ανέρχονται και τα στοιχεία του ενεργητικού μιας επιχείρησης αποβελώνται από μετρητά, τότε η επιχείρηση θα υψώσει μια ζήμια στην αγοραστή της δύναμη, διότι τα μετρητά δεν θα αγοράζουν τις ίδιες ποσότητες αγαθών και υπηρεσιών που θα μπορούσαν να αγοράσουν πριν από την αύξηση του γενικού επιπέδου τιμών.

Και άλλοι συγγραφείς που ασχολήθηκαν με τη νομισματική του Γενικού Επιπέδου Τιμών έδωσαν διάφορους ορισμούς για το τι είναι νομισματικά στοιχεία, όπως οι Sweeney (1936), Mason (1956), Jones (1955) κ.α., όμως ο ορισμός που αναφέρει το FASB (1979), στην έκθεσή του Νο 33, σχετικά με τα νομισματικά και μη νομισματικά στοιχεία, θεωρείται πιο ολοκληρωμένος και σαφέστερος και συνεπώς κρίθηκε σκόπιμο να αναφερθεί, όπως ακριβώς δόθηκε:

« Νομισματικά στοιχεία είναι χρήματα και απαιτήσεις, τα ποσά των οποίων είναι καθορισμένα ή προσδιοριστέα, χωρίς ο προσδιορισμός τους να συσχετίζεται με μελλοντικές τιμές ειδικών αγαθών ή υπηρεσιών. Οι νομισματικές υποχρεώσεις είναι υποχρεώσεις πληρωμής χρηματικών ποσών, τα οποία είναι καθορισμένα ή προσδιοριστέα, χωρίς ο προσδιορισμός τους να αναφέρεται σε μελλοντικές τιμές αγαθών ή υπηρεσιών»

(παρ 47).

ως συμπέρασμα των όσων έχουν αναφερθεί, προκύπτει ότι νομισματικά στοιχεία είναι εκείνα τα στοιχεία του ενεργητικού ή του παθητικού των οποίων οι κάτοχοι κερδίζουν ή χάνουν αχαρακτική δύναμη σε περιόδους πληθωρισμού ή αντιπληθωρισμού ως αποτέλεσμα των μεταβολών του χενικού επιπέδου τιμών. Δηλαδή τα ποσά νομισματικών μονάδων των στοιχείων αυτών παραμένουν σταθερά ποσά και δεν επηρεάζονται από τις διακυμανδείς του επιπέδου τιμών. Τα νομισματικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

Τα διαθέσιμα και τα στοιχεία τα οποία αναφέρονται σε απαιτήσεις ή υποχρεώσεις, και τα ποσά των οποίων είναι σταθερά και έχουν καθοριστεί με σύμφωνη οικονομική απόφαση και νομοθετικό θεσπίσμα.

Είναι ευνόητο ότι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που εκφράζονται σε νομισματικές μονάδες δεδομένης χώρας δεν συνιστούν νομισματικά στοιχεία εάν και εφόσον στη συμφωνία περιλαμβάνεται ο όρος «τιμολογική» προσαρμογής ή προσαρμογής τους με βάση το νόμισμα άλλης χώρας (τιμολογική ρήτρα ή ρήτρα $\neq$ κ.α.κ.). Στις περιπτώσεις αυτές οι νομισματικές μονάδες των απαιτήσεων και υποχρεώσεων πρέπει να υπόκεινται σε ανάλογες προσαρμογές και συνεπώς εντάσσονται στα μη νομισματικά στοιχεία.

Τα ποσά των νομισματικών στοιχείων που απεικονίζονται στις προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, με βάση τη νομισματική του Γενικού Επιπέδου Τιμών, είναι τα ίδια ακριβώς με τα ποσά που αναφέρονται στις αντίστοιχες καταστάσεις της λογιστικής του ιστορικού κόστους.

Μη νομισματικά στοιχεία, από την άλλη πλευρά, είναι κατά βάση τα στοιχεία εκείνα που η αξία τους επηρεάζεται από τις μεταβολές των τιμών (Γ.Ε.Τ και Ε.Ε.Τ), όπως των αποθεμάτων (υλικών, προϊόντων κ.λ.π), των ενσώματων παχίων, των συμμετοχών σε επιχειρήσεις, των εξόδων επομένων χρήσεων και των υποχρεώσεων από προκαταβολές πελατών κ.α. Η αξία αυτών

των στοιχείων εμφανίζεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις προσαρμοσμένη στο Ι.Ε.Ι. Έτσι οι κάτοχοι τέτοιων στοιχείων δεν έχουν κάποιο αποτέλεσμα (κέρφος ή ζημία) από τις μεταβολές του γενικού επιπέδου τιμών.

Βεβαίως, οι τιμές των στοιχείων αυτών είναι δυνατόν, όπως έχει αναφερθεί, να μεταβάλλονται και εξαιτίας της αλλαγής της ειδικής τιμής αυτών. Στην περίπτωση αυτή, δεν προβλέπεται από τη λογιστική του Ι.Ε.Ι ο υπολογισμός του αποτελέσματος (κέρφος ή ζημία) από την κατοχή τέτοιων στοιχείων.

Επομένως, η λογιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών αναγνωρίζει και παρακολουθεί μόνο τα "αποτελέσματα" από τις μεταβολές του γενικού επιπέδου τιμών και βεβαίως δεν αναγνωρίζει τα "αποτελέσματα" που προκύπτουν στη περίπτωση που οι ειδικές τιμές μεταβάλλονται διαφορετικά από το γενικό επίπεδο τιμών. Στο σημείο αυτό βασικά στήριζεται και η πολιτική των υποστηρικτών των προσαρμογών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στις ειδικές τιμές των οχρών.

Το συμπέρασμα των όσων ελεγχθούν είναι ότι τα νομισματικά στοιχεία όπως τα μετρητά κερδίζουν ή κάνουν αχρηστική ύλη, ενώ στα μη νομισματικά στοιχεία όπως τα εμπορεύματα δεν παρατηρείται το φαινόμενο αυτό.

Τέλος, το FASB (1979) δημοσίευσε ταξινόμηση των νομισματικών και μη νομισματικών στοιχείων. Στη χώρα μας, ο Ι. Χρυσόκρης (1978) παρουσίασε μια συνοπτική μορφή ταξινόμησης των στοιχείων του Ισολογισμού σε νομισματικά και μη νομισματικά στοιχεία. Επίσης ο Εμμ. Σακέλης (1983) προσέβαλε ταξινόμηση των στοιχείων του Ισολογισμού, όπως προβλέπονται από το ενιαίο λογιστικό Σχέδιο, σε νομισματικά και μη νομισματικά στοιχεία.

4.4. Αντιμετώπιση των Αποτελεσμάτων Γενικού Επιπέδου Τιμών

Το κέρφο ή οι ζημιές, ως αποτέλεσμα των επιδράσεως της

μεταβολής του γενικού επιπέδου τιμών στα νομισματικά στοιχεία, αναφέρονται στη διεθνή βιβλιογραφία σαν «κέρδη ή ζημιές πληθωρισμού», ή «νομισματικά κέρδη ή ζημιές», ή «κέρδη ή ζημιές αγοραστικής δύναμης», καθώς και «κέρδη ή ζημιές γενικού επιπέδου τιμών». Το FASB στην έκθεσή του Νο 33 τα ονομάζει «κέρδη ή ζημιές της αγοραστικής δύναμης των καθαρών νομισματικών στοιχείων». Στην παρούσα μελέτη αναφέρονται ως «Αποτελέσματα Γενικού Επιπέδου Τιμών ή Αποτελέσματα Αγοραστικής Δύναμης».

Σχετικά με τη φύση των αποτελεσμάτων του Γενικού Επιπέδου Τιμών και τη λογιστική τους αντιμετώπιση δεν υπάρχει μια πρόταση γενικής αποδοχής. Οι σχετικές προτάσεις που έχουν διατυπωθεί από τα διάφορα λογιστικά σώματα όπως αυτές αναφέρονται από τον Βελκονί (1982) έχουν ως ακολούθως:

- α. Το A.R.S. Νο 6 και το A.P.B. έκθεση Νο 3, το FASB και το CISA διατύπωσαν τη θέση ότι τα «Αποτελέσματα Γενικού Επιπέδου Τιμών» πρέπει να περιλαμβάνονται στο τρέχον Αποτέλεσμα.
- β. Σύμφωνα με άποψη άλλων εισηγητών των λογιστικών αρχών των Η.Π.Α., διατυπώθηκε η θέση ότι μόνον οι «ζημιές» Γενικού Επιπέδου Τιμών πρέπει να περιλαμβάνονται στο τρέχον αποτέλεσμα, ενώ τα «κέρδη» πρέπει να αντιμετωπίζονται σαν στοιχεία κεφαλαίου.
- γ. Άλλοι επίσης διατύπωσαν την άποψη ότι τα «Αποτελέσματα Γενικού Επιπέδου Τιμών» πρέπει να αντιμετωπίζονται σαν στοιχεία κεφαλαίου.
- δ. Μια άλλη άποψη ήταν ότι, τα «Αποτελέσματα του Γενικού Επιπέδου Τιμών» πρέπει να περιλαμβάνονται στο τρέχον αποτέλεσμα εκτός εκείνων που προέρχονται από μακροπρόθεσμο δανεισμό.

ε. Τέλος άλλοι υποστήριξαν τη θέση ότι, τα « Αποτελέσματα του Γενικού Επιπέδου Τιμών » πρέπει να περιλαμβάνονται στο τρέχον αποτέλεσμα, εκτός εκείνων που προκύπτουν από νομισματικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην καθαρή θέση της επιχείρησης, όπως για παράδειγμα, οι προνομιούχες μεταχές.

Παρά την διαφωνία που προκλήθηκε από τις διαφορετικές απόψεις, η επικρατέστερη άποψη για την αντιμετώπιση των « Αποτελεσμάτων Γενικού Επιπέδου Τιμών », σύμφωνα με τις θέσεις των περισσότερων λογιστικών σωμάτων, ήταν η πρώτη πρόταση.

Στον Καναδά, το CICA διατύπωσε την ίδια άποψη με την πρώτη πρόταση ενώ η ARCC αναγνώρισε, ως γενικό κανόνα, ότι όλα τα « αποτελέσματα του Γενικού Επιπέδου Τιμών » πρέπει να παρουσιάζονται στον λογαριασμό του « αποτελεσματος χρήσεως ». Η μόνη εξαιρεση που συνιστάται από την επιτροπή, αναφέρεται στα αποτελέσματα που προκύπτουν από τις προνομιούχες μεταχές, τα οποία στον λογαριασμό πρέπει να εμφανίζονται αφαιρετικά ή προσθετικά, ανάλογα αν είναι ζημιάλογα ή κερδοφόρα, της καθαρής θέσεως των κατοκών κοινών μεταχών.

Στην Ελλάδα, η ASSC, Μάιος 1974, συμφωνώντας με την πρώτη πρόταση, δικαιολόγησε την άποψή της ως εξής:

« Έχει υποστηριχθεί ότι το " κέρδος " από μακροπρόθεσμο δανεισμό δεν πρέπει να παρουσιάζεται σαν κέρδος στη συμπληρωματική κατάσταση διότι μπορεί να μην ήταν δυνατό να διανεμηθεί χωρίς αυξημένη επιπρόσθετη χρηματοδότηση. Αυτό το επιχείρημα, πάντως, συγχέει τη μέτρηση της αποδοτικότητας με τη μέτρηση της ρευστότητας. Ακόμα και σε απουσία πληθωρισμού, το συνολικό κέρδος μιας εταιρείας δεν μπορεί να διανεμηθεί χωρίς αυξανόμενη επιπρόσθετη χρηματοδότηση, διότι το κέρδος έχει επενδυθεί, ή προορίζεται για επενδύσεις σε μη ρευστοποιήσιμα στοιχεία του ενεργητικού.

Επιπλέον, θα πρέπει να τονίσουμε ότι είναι ασυμβίβαστα με την αρχή της συνέπειας να αποκλείονται τέτοια κέρδη (gain), όταν το επιχειρηματικό κέρδος (profit) έχει μειωθεί με το κόστος δανεισμού (το οποίο πρέπει να είναι έτσι υπολογισμένο ώστε να αντανάκλα την πρόβλεψη του πληθωρισμού για την χρονική διάρκεια του δανείου) καθώς και με τις αποσβέσεις υπολογισμένες στην προσαρμοσμένη αξία των παζίων περιουσιακών στοιχείων.

4.4.1 Εμφάνιση ή όχι των «Αποτελεσμάτων» Γενικού Επιπέδου Τιμών στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις;

Στην παράγραφο αυτή θα εξετάσουμε τους λόγους που επιβάλλουν την αποκάλυψη των «Αποτελεσμάτων Γ.Ε.Ι.» σε ξεχωριστό λογαριασμό στην κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσεως.

Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 4.5, ένας προσαρμοσμένος ισολογισμός μπορεί να ετοιμαστεί χωρίς να απαιτείται προσαρμογή της κατάστασης των αποτελεσμάτων χρήσεως και υπολογισμός του αποτελέσματος της αγοραστικής δύναμης των καθαρών νομισματικών στοιχείων. Αυτού του είδους η προσαρμογή δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων να κατανοήσουν το αποτέλεσμα που προέκυψε από την προσαρμογή του ισολογισμού, διότι το αποτέλεσμα αυτό είναι προϊόν των παρακάτω διαδικασιών:

α. Της προσαρμογής της «Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσεως», και

β. Της κατάστασης υπολογισμού των «Αποτελεσμάτων Γ.Ε.Ι.».

Λόγω αυτής της αλληλοσυνδέσεως των δυο αυτών διαδικασιών είναι απαραίτητη η αποκάλυψη του αποτελέσματος που προέκυψε από τα νομισματικά στοιχεία σε ξεχωριστό λογαριασμό, για λόγους σωστής πληροφόρησης των χρηστών. Η αναγκαιότητα της διαφοροποιήσεως του αποτελέσματος αυτού γίνεται πιο καθαρή αν παρατηρήσει κάποιος στον πίνακα 4.1 αυτού του κεφαλαίου,

το ποσό του προσαρμοσμένου λογαριασμού των "αδιανεμήτων κερών" που ανέρχεται σε δρχ.39.908. Το ποσό αυτό σαν πληροφορία των κρηστών δεν έχει καμιά συνιστατική αξία χωρίς την ανάλυσή του. Η ανάλυση του ποσού αυτού δίνεται μόνο με την παράλληλη δημοσίευση των πιο πάνω καταστάσεων. Ειδικά δε η ανάλυση του συγκεκριμένου ποσού των 39.908 δρχ., όπως προκύπτει από τους πίνακες 4.11 και 4.111, είναι 44.708 δρχ. καθαρό λειτουργικό κέρφος και 4.800 δρχ. ζημιές Ι.Ε.Ι.

Είναι λοιπόν φανερό, ότι για έναν αναγνωστή λογαριασμών αυτό το αποτέλεσμα θα είναι δύσκολο να κατανοηθεί εκτός αν τα αποτελέσματα από την κατοχή νομισματικών στοιχείων ή υποχρεώσεων αποκαλύπτονται.

Τώες ένας σημαντικός λόγος υπέρ της εμφανίσεως των αποτελεσμάτων είναι η παροχή της αναγκαίας πληροφορήσεως στους κρηστές των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, υπό την οπση του επιχειρηματικού ελέγχου τα «Αποτελέσματα του γενικού επιπέδου τιμών» πρέπει να θεωρούνται ως τμήμα των εσόδων ή εσόδων της επιχειρηματικής μονάδας όπως κάθε άλλο στοιχείο. Στην πραγματικότητα τα επιχειρηματικά κέρφη αυξάνονται για τους μετόχους αν η εταιρεία έχει στο τέλος της περιόδου μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη από ό,τι είχε στην αρχή. Με βάση αυτόν τον ορισμό, το καθαρό αποτέλεσμα που προκύπτει σύμφωνα με τη λογιστική του ιστορικού κόστους και πιθανόν και οι αποφάσεις που βασίζονται σ'αυτό πρέπει να αναθεωρηθούν για να περιλαμβάνουν ως έξοδα τις οποιοδήποτε ζημιές αγοραστικής δυνάμεως ως αποτέλεσμα της κατοχής νομισματικών στοιχείων.

Η αποκάλυψη των «Αποτελεσμάτων του γενικού επιπέδου τιμών» πιθανόν, να επηρεάσει τόσο την μερισματική πολιτική της επιχειρήσεως όσο και τις αποφάσεις της για κεφάλαιο κινήσεως.

Μπορεί να υποστηριχθεί, λόγω της επιδράσεως του πληθωρισμού, ότι το αποτέλεσμα που προκύπτει από τη λογιστική του ιστορικού κόστους δεν απεικονίζει την «αληθή και δίκαια» οικονομική πραγματικότητα της εταιρείας. Ενώ, αντίθετα το

αποτελέσματα που προκύπτει από τη λογιστική του Γ.Ε.Ι με την παραλληλή αναφορά του «αποτελεσμάτων Γ.Ε.Ι» σε ξεχωριστό λογαριασμό παρέχει τόσο στη Διοίκηση όσο και στους μετόχους και άλλους χρήστες μια "αληθεστέρα και δικαιότερη" εικόνα της οικονομικής προχρηματικότητας της εταιρείας. Η σύγκριση των δυο αυτών αποτελεσμάτων πιθανόν να διαφοροποιήσει τη μερισματική πολιτική της Διοικήσεως.

Οι αποφάσεις της Διοικήσεως για κεφάλαια κινήσεως, εξάλλου, κατά τη διάρκεια περιόδων εντόνου πληθωρισμού, εμπλεκονται διάρκως στη σύγκριση μεταξύ της υπάρξεως επαρκών διαθέσιμων μέσων, και της διατήρησης επαρκών αποθεμάτων για την ικανοποίηση της ζήτησης των προϊόντων. Παρόλο που η δημιουργία υπερβολικών διαθέσιμων στοιχείων ενεργητικού δεν είναι ένα συνήθισμένο πρόβλημα, εντούτοις θα πρέπει να εξεταστούν οι συνέπειες των πιθανών αυξήσεων των μετρητών ή άλλων νομισματικών στοιχείων κυκλοφορούντος ενεργητικού. Φυσικά, κάθε απόπειρα θα πρέπει να γίνεται για τη διατήρηση ενός ικανού κεφαλαίου κινήσεως για να εξασφαλιστεί τις ανάγκες λειτουργίας της εταιρείας, αλλά θα πρέπει παράλληλα να αναγνωριστεί ότι αν επενδύονται κεφάλαια σε διαθέσιμα και κυκλοφορούντα νομισματικά στοιχεία, η εταιρεία αναλαμβάνει και την πιθανότητα του κινδύνου απώλειας μερικής αγοράστικής δύναμης, αν αυξάνεται το επίπεδο τιμών.

Επίσης η εμφάνιση των «αποτελεσμάτων του Γενικού Επιπέδου Τιμών», στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σε ξεχωριστό λογαριασμό πιθανόν να επηρεάσει την επιλογή μεθόδων χρηματοδότησεως. Αν τα παχιά στοιχεία ενεργητικού χρηματοδοτούνται από μακροπρόθεσμο δανεισμό, τα κέρδη ή ζημιές που προστίθενται στα παχιά στοιχεία, αντισταθμίζονται από τα κέρδη ή τις ζημιές των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων.

4.5 Διαδικασία Προσαρμογής Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων στο Γενικό Επίπεδο Τιμών

Για την παρουσίαση της διαδικασίας που απαιτείται για την προσαρμογή χρηματοοικονομικών καταστάσεων στο Γενικό Επίπεδο Τιμών, θα χρησιμοποιήσουμε ένα απλοποιημένο μαθηματικό υπόδειγμα που ανέπτυξε ο Chambers (1961).

Υποθέτουμε ότι έχει γίνει η διάκριση των στοιχείων του ισολογισμού σε νομισματικά και μη νομισματικά στοιχεία σύμφωνα με όσα έχουν λεχθεί.

Η εξίσωση του ισολογισμού, εκφρασμένη σε νομισματικές μονάδες για το έτος 0, είναι:

$$Mo + No = Ro$$

όπου

Mo=καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων

No=μη νομισματικά στοιχεία

Ro=καθαρή περιουσία.

Ης υποθέσουμε ότι υπάρχει μια αλλαγή στο γενικό επίπεδο τιμών p .

Εξ' ορισμού, $p = (r_1/r_0) - 1$, όπου r_0 η τιμή του δείκτη στο έτος 0 και r_1 η τιμή του δείκτη στο έτος 1. Η εξίσωση του Ισολογισμού στο έτος 1, τροποποιημένη για αλλαγές στο γενικό επίπεδο τιμών, είναι:

$$M_0(1+p) + N_0(1+p) = R_0(1+p)$$

η οποία είναι ισοδύναμη με

$$M_0 + M_0p + N_0 + N_0p = R_0 + R_0p$$

Δοθέντος ότι, εξ' ορισμού, η καθαρή θέση των νομισματικών στοιχείων εκφράζεται σε ποσά σταθερών νομισματικών μονάδων, είναι επιτρεπτό να μεταφερθεί το M_0p από το ένα μέλος της εξίσωσης στο άλλο και να αντικαταστήσουμε το M_0 με M_1 , οπότε η εξίσωση γίνεται:

$$M_1 + (N_0 + N_0p) = (R_0 + R_0p) - M_0p$$

Αυτή η εξίσωση μπορεί να ερμηνευθεί ως εξής:

1. Το $H1$ εκφράζει την καθαρή θέση των νομισματικών στοιχείων στο έτος 1.
2. Το άθροισμα $(N0 + N0p)$ εκφράζει την αξία των μη νομισματικών στοιχείων προσαρμοσμένη στα γενικά επίπεδα τιμών για κάθε έτος.
3. Το άθροισμα $(R0 + R0p)$ εκφράζει την αξία της καθαρής περιουσίας προσαρμοσμένη στα γενικά επίπεδα στο έτος 1.
4. Το $M0p$ εκφράζει κέρδη ή ζημιές νομισματικών στοιχείων.

Εξάλλου επειδή, εκ ορισμού, $M0 = C0 - L0$

όπου $L0$ τα νομισματικά στοιχεία ενεργητικού και
 $L0$ τα νομισματικά στοιχεία του παθητικού.

Η εξίσωση του Ισολογισμού στο έτος 1 μπορεί να λάβει την εξής μορφή:

$$C1 + (N0 + N0p) - L1 = (R0 + R0p) - (C0p - L0p)$$

ή

$$C1 + (N0 + N0p) - L1 = (R0 + R0p) - C0p + L0p$$

Κατά συνέπεια, το $L0p$ εκφράζει τα κέρδη από νομισματικά στοιχεία του παθητικού κατά τη διάρκεια της περιόδου, και $C0p$ εκφράζει τις ζημιές από την κατοχή νομισματικών στοιχείων από το έτος 0 στο έτος 1.

Μετά την πιο πάνω απλουστευμένη μαθηματική εισαγωγή, μπορούμε να αναπτύξουμε τη μεθοδολογία που απαιτείται για την προσαρμογή των ιστορικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων στις αλλαγές του γενικού επιπέδου τιμών. Η απαιτούμενη διαδικασία είναι η εξής:

1. Απόκτηση μιας πλήρους σειράς χρηματοοικονομικών καταστάσεων και ταξινόμηση των στοιχείων του Ισολογισμού σε νομισματικά και μη νομισματικά στοιχεία.
2. Εξέυρεση ενός κατάλληλου και αποδέκτου δείκτη γενικού

επιπέδου τιμών, με διαθέσιμα στοιχεία που να καλύπτουν χρονικά τις περιόδους αποκτήσεως των παλαιότερων μη νομισματικών στοιχείων που αναφέρονται στον λογαριασμό με βάση το ιστορικό κόστος.

3. Ταξινόμηση των μη νομισματικών στοιχείων του λογαριασμού κατά χρονολογική σειρά αποκτήσεως αυτών.

4. Προσαρμογή των μη νομισματικών στοιχείων με έναν δείκτη που να απεικονίζει την τρέχουσα αγοραστική δύναμη.

5. Προσαρμογή της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσεως.

6. Υπολογισμός των « αποτελεσμάτων της αγοραστικής ανόδου » ή του Γενικού Επιπέδου Τιμών των καθαρών νομισματικών στοιχείων*.

7. Ηναπροσαρμογή των προσαρμοσμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων προηγουμένου έτους σε άραχμες αγοραστικής ανόδου του τρέχοντος έτους.

Στις επόμενες σελίδες αυτού του κεφαλαίου γίνεται εφαρμογή της πιο πάνω διαδικασίας σε ένα υποθετικό παράδειγμα επιχειρήσεως με χρόνο ζωής δύο ετών. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις για τα δύο έτη είναι οι ακόλουθες:

Ισολογισμοί των ετών 19Χ1 και 19Χ2

(τα ποσά σε χιλιάδες δραχμές)

Ενεργητικό	31/12/Χ1	31/12/Χ2
Νομισματικά στοιχεία (Ν.Σ.)		
(Μετρητά + ημειωθέντα)	200.000	260.000
Αποθεματα (ΑΠΘ)	150.000	130.000
Γήπεδα (Γ)	40.000	40.000
Λοιπά Πόγια (Λ.Π.)	210.000	270.000
Μειον: Αποσβεσθέντα (-Α)	---	(29.000)
Σύνολο Ενεργητικού (Σ.Ε.)	600.000	670.000
Παθητικό		
Γρήγορες υποχρεώσεις (Γ.Υ.)	80.000	70.000
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (Μ.Υ.)	100.000	116.000
Μετοχικό κεφάλαιο (Μ.Κ.)	140.000	140.000
Αποθεματικά από έκδοση μετοχών		
υπερ το όριο (Α.Μ.Υ.Α)	280.000	280.000
Αδιανέμητα κέρδη (ΑΔΚ)	---	50.000
Σύνολο Παθητικού (Σ.Π.)	600.000	670.000

Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως 1-1/31-12-Χ2

Πωλήσεις		800.000
Μειον: Κόστος Πωληθέντων		
Αποθεματα αρχής	150.000	
Άξαρτες	500.000	
Μειον: αποθεματα τέλους	130.000	520.000
Μικτό Περιθώριο		280.000
Μειον: Έξοδα εκμεταλλεύσεως	96.000	
Αποσβεσεις	24.000	120.000
Κέρδη προ φόρου εισοδήματος		160.000
Φόρος εισοδήματος		70.000
Καθαρά κέρδη		90.000
Μειον: Μερισματα		40.000
Αδιανέμητα κέρδη σε νέο		50.000

Ο δείκτης τιμών καταναλωτή (Δ.Τ.Κ.) για το έτος 19Χ2 ήταν:

	Δ.Τ.Κ.
31/12/Χ1	150,0
Μέσος όρος έτους	157,5
1/7/Χ2	157,5
31/12/Χ2	163,8

Οι συντελεστές προσαρμοχής που προκύπτουν με βάση τα πιο πάνω δεδομένα είναι:

$$\alpha. 163,8/150 = 1,092$$

$$\beta. 163,8/157,5 = 1,040$$

Ακολουθεί μια σύντομη επεξήγηση της διαδικασίας που απαιτείται για την προσαρμογή των πιο κάτω χρηματοοικονομικών μεγεθών.

Πωλήσεις: υποθέτουμε ότι οι πωλήσεις εξελίχθηκαν ομαλά, χωρίς έντονες διακυμάνσεις, κατά τη διάρκεια του έτους. Για τον λόγο αυτό, προσαρμόζονται με το δείκτη 1,040, ώστε οι πωλήσεις να εκφράζουν δραχμές της 31/12/Χ2. Ο συντελεστής προσαρμοχής υπολογίστηκε διαιρώντας την τιμή του δείκτη 4 τριμήνου του Χ2 με την μεση τιμή του δείκτη του έτους 19Χ1.

Αποθέματα αρχής: Τα αποθέματα αποκτήθηκαν όταν η τιμή του δείκτη ήταν 150,0. Η προσαρμογή τους σε δραχμές της 31/12/Χ2 έγινε με το δείκτη 1,092, που προέκυψε από τη διαίρεση της τιμής του δείκτη 4 τριμήνου του 19Χ2 (163,8) με την τιμή του δείκτη του 4 τριμήνου του έτους 19Χ1 (150,0).

Αγορές: Γίνεται η ίδια υπόθεση όπως και στις πωλήσεις, δηλαδή ότι οι αγορές εξελίχθηκαν ομαλά, χωρίς έντονες διακυμάνσεις, κατά τη διάρκεια του έτους. Η προσαρμογή τους σε δραχμές αγοραστικής δύναμης της 31/12/Χ2 γίνεται με τον πάλλαπλασιασμό της αξίας τους με το δείκτη 1,040.

Αποθέματα τέλους: Επειδή τα αποθέματα αποτιμώνται με τη μέθοδο της F.I.F.O, υποτίθεται ότι τα αποθέματα τέλους αγοράστηκαν με τη μεση τιμή του έτους 19Χ2. Ετσι, τα αποθέματα τέλους προσαρμόζονται με το δείκτη 1,040 (ίδιος με το δείκτη που χρησιμοποιήθηκε για τις αγορές).

Εξόδα εκμεταλλεύσεως: Τα εξόδα δημιουργήθηκαν μέσα στο έτος και προσαρμόζονται με το δείκτη 1,040.

Αποσβέσεις: Οι αποσβέσεις αποτελούνται από δύο ποσά. Το ένα ποσό των 21.000 δραχ. αφορά πάγια που αποκτήθηκαν τον προηγούμενο χρόνο, το υπολοίπο ποσό των 3.000 δραχ. αφορά πάγια που αποκτήθηκαν την 1/7/Χ2, όταν ο δείκτης τιμών καταναλωτή ήταν 157,5.

Ετσι, αναπροσαρμογή των αποσβέσεων γίνεται με δύο διαφορετικούς δείκτες προσαρμογής. Ο ένας αναφέρεται σε αποκτήσεις που έγιναν τον προηγούμενο χρόνο και ο άλλος σε αποκτήσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια του έτους. Η διαδικασία προσαρμογής των αποσβέσεων γίνεται ως εξής:

Δραχμές 21.000 x (163,8 : 150,0)	22.932
" 3.000 x (163,8 : 157,5)	3.120

Συνολο αναπροσαρμοσμένων αποσβέσεων σε
δραχμές της 31/12/Χ2

26.052

Φόρος εισοδήματος: Ο φόρος εισοδήματος δημιουργείται κατά τη διάρκεια του έτους, όπως ακριβώς τα έσοδα και έξοδα. Ετσι, το ποσό του φόρου εισοδήματος προσαρμόζεται σε δραχμές της 31/12/Χ2, με δείκτη προσαρμογής 1,040.

Η παρουσίαση της προσαρμογής των χρηματοοικονομικών καταστάσεων γίνεται με τους πίνακες που ακολουθούν:

- Του φύλλου επεξεργασίας Ισολογισμών
- Της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσεως και
- Του υπολογισμού των « Αποτελεσμάτων της Γενικής Αξιοπρατικής Δυναμείας ».

Πίνακας 4.1
Φύλλο επεξεργασίας Ισολογισμών 19X1 - 19X2

	19X1		19X2	
	Δραχμές	Δραχμές	Δραχμές	Δραχμές
ΕΠΕΡΧΑΖΟΜΕΝΑ	317,127,711	317,127,711	317,127,711	317,127,711
Νομιμοποιητικά Στοιχεία:	200,000	218,400	260,000	260,000
Αποθεματα:	150,000	163,800	130,000	135,200
Γήπεδα:	40,000	43,680	40,000	43,680
Κτήρια:	210,000	229,320	270,000	291,720
Μείζον: Αποσβ/τα:	(100)	(100)	(24,000)	(26,052)
Σύνολο Επερχομένων:	600,000	655,200	676,000	704,548
ΠΡΟΒΛΗΤΙΚΑ				
Τρέχουσες Υποχρεώσεις:	80,000	87,360	90,000	90,000
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις:	100,000	109,200	116,000	116,000
Μετοχικό Κεφάλαιο:	140,000	152,880	140,000	152,880
Αποθεματικά από έκδοση:				
Μετοχών υπέρ το ήρτιο:	280,000	305,760	280,000	305,760
Αδισανάμεπτα Κέρδη:	(100)	(100)	50,000	39,908
Σύνολο Προβλητικών:	600,000	655,200	676,000	704,548

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Α. Προκύπτει από τη διαίρεση του Δ.Τ.Κ. της 31/12/Χ2 με τον αντίστοιχο Δ.Τ.Κ. της 31/12/Χ1, δηλ. $(163,8/150,0)$.

Β. Τα νομισματικά στοιχεία δεν προσαρμόζονται.

Γ. Τα λοιπά Πάγια προσαρμόζονται στις αλλαγές των τιμών ως εξής:

Αποκτήσεις στο τέλος του 19Χ1:	$210.000 \times 1,092 =$	229.320
* $163,8/150$		
Αποκτήσεις τη 1ου Ιουλίου του 19Χ2:	$80.000 \times 1,040 =$	82.400
* $163,8/157,5$		
Σύνολο προσαρμόσμένων κτιρίων		291.720

Δ. Οι συσσωρευμένες αποσβέσεις προσαρμόζονται στις αλλαγές του γενικού επιπέδου των τιμών ως εξής:

Για αποκτήσεις του 19Χ1:	$21000 \times 1,092 =$	22.932
Για αποκτήσεις του 19Χ2:	$3000 \times 1,040 =$	3.120
Σύνολο προσαρμόσμένων αποσβέσεων		26.052

Ε. Ο Δ.Τ.Κ. της 31/12/Χ2 (163,8) διαιρείται με τον μέσο όρο του έτους 19Χ2 (157,5), δηλαδή $163,8: 157,5 = 1,040$.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.11

Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως 1-1/31-12-7Χ2
(Προσαρμοσμένης σε άρκ. 31/12/Χ2)

	Δραχμές	Συντ/σής	Δραχμ
	Ι.Κ.	Προσ/σής	31/12/
Πωλήσεις	800.000	1,040	832.0
Μειον: Κόστος πωληθέντων			
Αποθεματα	150.000	α	
Άγορές	500.000	α	
Κόστος Προϊόντων διαθέσιμων για πώληση	650.000		
Μειον: Αποθεματα τέλους	130.000	520.000	α
Μικτό περιθώριο	280.000		283.4
Μειον: Έξοδα Εκμετάλλευσσης	90.000	1,040	93.6
Αποσβέσεις	24.000	β	26.054
Καθαρά κέρδη προ φόρου	160.000		157.5
Μειον: Φόρος εισοδήματος	70.000	1,040	72.800
Καθαρά λειτουργικά κέρδος	90.000		84.7
Μειον: Ζημιές αξιολογικής δυνάμεως	-		4.80
Μερισματα	40.000	1	40.000
Αδιανεμήτα κέρδη	50.000		39.908

α. Βλέπε δεδομένα από πίνακα σελίδας 105

β. Βλέπε υπολογισμούς σελίδας 107

Δραχμές Ι.Κ. = Δραχμές σε Ιστορικό Κόστος.

Δραχμές 31/12/Χ2 = Δραχμές Αξιολογικής Δυνάμεως της

31/12/Χ2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.111

Υπολογισμός Αποτελεσμάτων Γενικού Επιπέδου Τιμών

		Ιστορικό κόστος	Δεικτής προσαρμογής	Προσαρμοσμέ- νο κόστος
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων την 31/12/Χ1				
Νομισματικά στοιχεία	200.000			
Γρέκονες υποχρεώσεις	(80.000)			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	(100.000)	20.000	1,092	21.840
Συν: Πίναξ αντίθετος της καθαρής θέσεως των νομι- σματικών στοιχείων				
Πωληθείς		<u>800.000</u>	1,040	<u>832.000</u>
Σύνολο		820.000		853.840
Μείον: Χρήσεις της καθαρής θέσεως των νομισμα- τικών στοιχείων				
Αξιορές		500.000	1,040	520.000
Αξιορές παζίων		60.000	1,040	62.400
Εξόδα εκμεταλλεύσεως		96.000	1,040	99.840
Φόρος εισοδήματος		70.000	1,040	72.800
Μερίσματα		<u>40.000</u>	1,000	<u>40.000</u>
Σύνολο χρήσεων		766.000		795.040
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων προσαρμοσμένων σε όρχ. 31/12/Χ2 (853840-795040)				58.800
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων της 31/12/Χ2				
Νομισματικά στοιχεία	260.000			

Τρέχουσες υποχρεώσεις	(90.000)		
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	<u>(116.000)</u>	<u>54.000</u>	<u>54.000</u>
Ζήτητο Αξιοπιστευτικό Ουδένως			(4.800)

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

4.6 Η Προσαρμογή των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Σύμφωνα με την Προτεινόμενη Μεθοδολογία

Η συνήθης διαδικασία της προσαρμογής των οικονομικών μεγεθών που απεικονίζονται στις συμβατικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, όπως προκύπτει από τα εκτεθέντα στην παράγραφο 4.5, είναι η εξής:

- α. Προσαρμογή των μη νομιμοποιημένων στοιχείων του ισολογισμού.
- β. Προσαρμογή της καταστάσεως των αποτελεσμάτων χρήσεως.
- γ. Υπολογισμός των αποτελεσμάτων του Γ.Ε.Ι των καθαρών νομιμοποιημένων στοιχείων.

Η πιο πάνω διαδικασία παρασιτάζει αφενός αυστηρά ενταξίσεων τυχόν υπολογιστικών λαθών και αφετέρου απαιτεί κατά τον υπολογισμό των "Αποτελεσμάτων του Γ.Ε.Ι" αλγεβρικές προσθεσεις και αφαιρέσεις των μεγεθών που συμμετεχούν στον υπολογισμό του αποτελέσματος αυτού, με επακόλουθα την πιθανότητα χαρακτηρισμού του τελικού αποτελέσματος ως "κέρδους" ενώ στην πραγματικότητα πρόκειται για ζημία και το αντίθετο.

Προς αρση αυτών των μειονεκτημάτων αναπτύχθηκε μια μεθοδολογία που αναφέρεται:

1. Στην προσαρμογή των ισολογισμών με μείωση της πιθανότητας υπολογιστικών λαθών, και
2. Στον υπολογισμό των "Αποτελεσμάτων του Γ.Ε.Ι" με ταυτόχρονα υπολογισμό του καθαρού προσαρμοσμένου λειτουργικού αποτελέσματος χρήσεως.

4.6.1 Προσαρμογή του Ισολογισμού

Η κλασσική μεθοδολογία προσαρμογής των ισολογισμών προβλέπει δύο στήλες για τους δύο συνεχόμενους συμβατικούς ισολογισμούς και άλλες δύο για τους αντίστοιχους

προσαρμοσμένους, όπως ήδη παρουσιάστηκε στον πίνακα (4.II).

Η προτεινόμενη μεθοδολογία προβλέπει τρεις επιπλέον στήλες για τα ιστορικά δεδομένα και άλλες τρεις στήλες για τα αντίστοιχα προσαρμοσμένα στοιχεία. Οι στήλες αυτές αναφέρονται:

- α. Στις ετήσιες μεταβολές των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού.
- β. Στις χρήσεις των κεφαλαίων στη διάρκεια του οικονομικού έτους.
- γ. Στις πηγές των κεφαλαίων που αντλήθηκαν στη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Η εφαρμογή της προτεινόμενης μεθοδολογίας στο υποθετικό παράδειγμα που ήδη αναπτύχθηκε με την κλασική μεθοδολογία εκτίθεται στον επόμενο πίνακα (4.IV).

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Φύλλο ανακεφαλαίωσης Ισολογισμού 19Χ1-19Χ2
 Σύμφωνα με προτεινόμενη Μεθοδολογία

ΕΞΗΛΙΞΟ	ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ		ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ		ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΑ
	ΜΕΛΕΤΕΣ ΣΕ ΕΡΓΑΣΙΑ	ΕΤΗΡΕΣ	ΜΕΛΕΤΕΣ ΣΕ ΕΡΓΑΣΙΑ	ΕΤΗΡΕΣ		
ΜΕΣΟΛΑΒΙΑ	40.000	40.000	229.320	229.320	62.400	62.400
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	210.000	210.000	-	62.400	62.400	62.400
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	60.000	60.000	60.000	60.000	62.400	62.400
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	(24.000)	(24.000)	(24.000)	(24.000)	(26.052)	(26.052)
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	130.000	(20.000)	163.800	135.200	(28.600)	520.000 (3)
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	200.000	200.000	218.400	250.000	41.600	41.600
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	600.000	676.000	655.200	704.548	47.348	47.348
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	140.000	140.000	152.800	152.800	152.800	152.800
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	280.000	280.000	305.760	305.760	305.760	305.760
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	-	50.000	-	39.908	39.908	39.908
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	80.000	90.000	87.360	90.000	87.360	87.360
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	100.000	116.000	109.200	116.000	109.200	109.200
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	600.000	676.000	655.000	704.548	45.348	45.348
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	280.000	280.000	280.000	280.000	280.000	280.000
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	90.000	10.000	87.360	90.000	87.360	87.360
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000	76.000
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	660.000	660.000	660.000	660.000	660.000	660.000
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	84.708	84.708	84.708	84.708	84.708	84.708
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	(4.800)	(4.800)	(4.800)	(4.800)	(4.800)	(4.800)
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	2.640	2.640	2.640	2.640	2.640	2.640
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	548.600	548.600	548.600	548.600	548.600	548.600
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	664.000	664.000	664.000	664.000	664.000	664.000

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑΣ

Όπου τα (1), (2), (3), κ.λ.π. του πίνακα αυτού αναφέρονται στα ακόλουθα:

- (1) 500.000 δρχ. αξίες περιόδου.
- (2) 520.000 " κόστος πωληθέντων (αποθεματα αρχής + αξίες - αποθεματα τέλους).
- (3) 520.000 " αξίες περιόδου προσαρμοσμένες σε όραμα της 31/12/Χ2.
- (4) 584.600 " κόστος πωληθέντων προσαρμοσμένο σε όραμα της 31/12/Χ2.
- (5) 90.000 " καθαρό λειτουργικό κέρδος.
- (6) 84.708 " καθαρό προσαρμοσμένο λειτουργικό κέρδος.
- (7) 50.000 " αδιανεμητά ιστορικά κέρδη.
- (8) 39.908 " αδιανεμητά προσαρμοσμένα κέρδη.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Όπως φαίνεται, από τον πίνακα 4.IV, οι δυνατότητες εντοπισμού τυχόν υπολογιστικών λαθών αυξάνονται, διότι θα πρέπει αν δεν έχουν γίνει υπολογιστικά λάθη:

1. Να συμφωνούν οι ετήσιες μεταβολές του ενεργητικού με τις αντίστοιχες μεταβολές του παθητικού (στήλη 3).

2. Να συμφωνούν οι ετήσιες χρήσεις των κεφαλαίων με τις αντίστοιχες πηγές των κεφαλαίων (στήλη 4 και 5).

Πρόχρησι, όπως μπορεί να παρατηρήσει κανείς, οι ετήσιες μεταβολές του ενεργητικού ανέρχονται σε 76.000 έρχ., όλες είναι και οι ετήσιες μεταβολές του παθητικού. Επίσης οι ετήσιες χρήσεις των κεφαλαίων είναι 660.000 έρχ., όλες είναι και οι ετήσιες πηγές των κεφαλαίων.

4.6.2 Υπολογισμός των "Αποτελεσμάτων Γ.Ε.Τ."

Η κλασική μεθοδολογία για τον υπολογισμό του προσαρμοσμένου λειτουργικού αποτελέσματος χρήσης και του αποτελέσματος του Γενικού Επιπέδου Τιμών προβλέπει δύο ξεχωριστές καταστάσεις υπολογισμών (βλέπε πίνακες 4.II, 4.III).

Για το χαρακτηρισμό του αποτελέσματος του Γ.Ε.Τ ως "κέρδος ή ζημία" πρέπει το αλγεβρικό άθροισμα των καθαρών νομισματικών στοιχείων αρχής περιόδου και των ετήσιων πηγών (πωλήσεις, άλλες πρόσδοσι) αυξήσεως των νομισματικών στοιχείων, να αφαιρεθεί από το σύνολο των ετήσιων χρήσεων των νομισματικών στοιχείων. Αν το αποτέλεσμα είναι θετικό τότε αυτό, καταρχήν, σημαίνει ζημία Γ.Ε.Τ, και από το αποτέλεσμα αυτό αφαιρούμε το ποσό των καθαρών νομισματικών στοιχείων τέλους περιόδου. Για να οριστικοποιήσουμε το χαρακτηρισμό του αποτελέσματος ως "κέρδος ή ζημία", θα πρέπει να εξετάσουμε ποιά είναι η θέση των καθαρών νομισματικών στοιχείων τέλους περιόδου. Οι δυνατές εναλλακτικές θέσεις των νομισματικών στοιχείων τέλους περιόδου είναι:

α. Να είναι θετικές και μεγαλύτερες ή μικρότερες σε

απόλυτους αριθμούς του προηγουμένου, καταρχήν, ζημιοζώνου αποτελέσματος.

Στην πρώτη περίπτωση, δηλαδή όταν είναι θετικές και μεγαλύτερες το τελικό αποτέλεσμα του Γ.Ε.Τ θα είναι κέρδος, ενώ στην δεύτερη περίπτωση δηλαδή όταν είναι θετικές και μικρότερες το αποτέλεσμα θα είναι ζημία Γ.Ε.Τ.

β. Να είναι αρνητικές και μεγαλύτερες ή μικρότερες σε απόλυτους αριθμούς του προηγουμένου, καταρχήν, ζημιοζώνου αποτελέσματος.

Στην πρώτη περίπτωση, δηλαδή όταν είναι αρνητικές και μεγαλύτερες, το τελικό αποτέλεσμα του Γ.Ε.Τ θα είναι κέρδος, ενώ στην δεύτερη περίπτωση δηλαδή όταν είναι αρνητικές και μικρότερες το αποτέλεσμα θα είναι ζημία Γ.Ε.Τ.

Οι παραπάνω συλλογισμοί είναι ενδεικτικοί των δυνατών περιπτώσεων που μπορεί να προκύψουν κατά τον υπολογισμό του αποτελέσματος του Γ.Ε.Τ. Σε αντίθεση με την κλασική μέθοδο που αναπτύχθηκε, η προτεινόμενη μέθοδος είναι απλούστερη στην εφαρμογή της και επιπλέον παρουσιάζει και το λειτουργικό προσαρμοσμένο αποτέλεσμα.

Για τη συνδεση του λειτουργικού αποτελέσματος χρήσεως με το « κέρδος ή ζημία » αμοραστικής δύναμews χρησιμοποιήθηκε η εξίσωση των πωλήσεων.

Οι πωλήσεις σε μαθηματική έκφραση είναι:

$$\Pi = \text{ΚΠ} + \text{Α} + \text{ΕΕ} + \text{ΚΚ}$$

όπου Π = Πωλήσεις

ΚΠ = Κόστος Πωληθέντων

Α = Ηπασβέσεις

ΕΕ = Εξοδα εκμεταλλεύσεως

ΚΚ = καθαρό κέρδος προ φορολογίας

$\text{ην, } \Pi = \text{ΚΠ} + \text{Α} + \text{ΕΕ} + \text{ΚΚ}$ (1) οι πωλήσεις στο ιστορικό κόστος και

$\Pi = \text{ΚΠ}' + \text{Α}' + \text{ΕΕ}' + \text{Χ}$ (2) οι προσαρμοσμένες πωλήσεις στο

γενικό επίπεδο τιμών, με άγνωστο (x) το προσαρμοσμένο κέρδος, και αν υποθέσουμε ότι $EE = 0$ και $EE' = 0$, τότε οι δύο εξισώσεις λαμβάνουν τη μορφή:

$$\Pi = K\Pi + A + KK \quad (1)$$

και

$$\Pi' = K\Pi' + A' + x \quad (2)$$

Αν πολλαπλασιάσουμε την (1) με το συντελεστή προσαρμοχής

$$(\Sigma\Pi) = \frac{\text{Δείκτης τιμών καταναλωτή } \Delta \text{ τριμήνου έτους}}{\text{Ποσοστό Δείκτη τιμών καταναλωτή έτους}}$$

τότε η (1) γίνεται:

$$\Pi \times (\Sigma\Pi) = (K\Pi + A + KK) \times (\Sigma\Pi)$$

αν: (α) το γινόμενο $\Pi \times (\Sigma\Pi) > \Pi'$,

τότε η διαφορά $\Pi \times (\Sigma\Pi) - \Pi'$ δίνει το προσαρμοσμένο λειτουργικό κέρδος.

(β) το γινόμενο $\Pi \times (\Sigma\Pi) < \Pi'$,

τότε η διαφορά $\Pi \times (\Sigma\Pi) - \Pi'$ δίνει την προσαρμοσμένη λειτουργική ζημία.

Στη συνέχεια, η διαφορά μεταξύ ιστορικών πωλήσεων (Π) και προσαρμοσμένων ($\Pi \times \Sigma\Pi$) παρουσιάζει τη ζημία Γ.Ε.Τ.

Στον πίνακα 4.Υ η διαφορά αυτή δείχνεται ως εξής:

$$634.000 - 659.360 = 25.360 \text{ Ζημία Γ.Ε.Τ.}$$

Στα πιο πάνω ποσά προστίθενται τυχόν υπάρχουσες άλλες παχές εσόδων. Το άθροισμά τους παρέχει το σύνολο των εσόδων ιστορικών και προσαρμοσμένων καθώς και τη ζημία Γ.Ε.Τ.

Από τα ποσά αυτά αφαιρούνται οι ιστορικές και προσαρμοσμένες χρήσεις της καθαρής θέσεως των νομισματικών στοιχείων που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια του έτους.

Η διαφορά ιστορικών και προσαρμοσμένων χρήσεων νομισματικών στοιχείων παρουσιάζει τα κέρδη Γ.Ε.Τ. Στον ίδιο πίνακα η διαφορά αυτή είναι:

$$600.000 - 622.400 = 22.400 \text{ κέρδος Γ.Ε.Τ.}$$

Η διαφορά μεταξύ συνολικών εσόδων και συνολικών κήσεων νομισματικών στοιχείων απεικονίζει την ετήσια μεταβολή της καθαρής θέσεως των νομισματικών στοιχείων στη διάρκεια του έτους και στο παρατιθέμενο παράδειγμα είναι:

$$34.000 - 36.960 = 2.960 \text{ Ζημία Γ.Ε.Τ. (1)}$$

Στα ποσά αυτά, ιστορικά και προσαρμοσμένα, προστίθεται η καθαρή θέση των νομισματικών στοιχείων αρχής περιόδου, η οποία είναι:

$$20.000 - 21.840 = 1.840 \text{ Ζημία Γ.Ε.Τ. (2)}$$

Από το άθροισμα των (1) και (2) προκύπτει το τελικό "Αποτέλεσμα Γ.Ε.Τ.", που είναι τελικά 4.800 δρχ. Ζημία Γ.Ε.Τ.

Σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν η εφαρμογή της προτεινόμενης μεθόδου με το υποθετικό παράδειγμα παρατίθεται στους πίνακες (4.1V, 4.V).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.Υ

Προτεινόμενης Μεθοδολογίας υπολογισμού Αποτελεσμάτων
Γενικού Επιπέδου Τιμών

	Ιστορικές	Πρ/νες	Ιστορικές	Πρ/νες	Διαφορά Κ. ή Ζ
	€ρχ.	€ρχ.	€ρχ.	€ρχ.	
Καθαρά κέρδη	90.000				
Κόστος Πωληθέντων	520.000	548.000			
Αποσβέσεις	<u>24.000</u>	<u>26.052</u>			
Πωλήσεις	634.000	574.652			
	634.000 x 1,040	659.360	634.000	659.360	25.360Z
Προσαρμοσμένο λειτουργικό καθαρό κέρδος		<u>84.708</u>			
Συν: άλλες πηγές εσόδων					
Σύνολο			634.000	659.360	25.360Z
Μείον: χρήσεις της καθ. θέσεως των νομισματικών στοιχείων					
Αγορές υλικών			500.000	520.000	20.000K
Αγορές πάγιων			60.000	62.400	2.400K
Μερίσματα			<u>40.000</u>	<u>40.000</u>	-
Σύνολο χρήσεων			600.000	622.400	22.400K
Μεταβολές της καθαρής θέσεως των νομισματικών στοιχείων κατά τη διάρκεια του έτους			34.000	36.960	2.960Z
Συν: καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων αρχής περιόδου			<u>20.000</u>	<u>21.840</u>	<u>1.840Z</u>

Σύνολο	54.000	58.800	4.800
Ζημιές οξοδωτικής ένταξης από νο- μομαρτυρικά στοιχεία		4.800	
Καθαρή θέση νομιμοποιημένων στοιχείων 31/12/Χ2	54.000	54.000	

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο V

Μ Ε Θ Ο Δ Ο Λ Ο Γ Ι Α Τ Η Σ Ε Ρ Ε Υ Ν Α Σ

5.0 Εισαγωγή

Η προσαρμογή των μεθεθών των συμβατικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων στο Γ.Ε.Τ προκαλεί διαφορές μεταξύ των προσαρμοσμένων μεθεθών και των αντίστοιχων ιστορικών. Αυτές οι διαφορές, είναι ευνόητο, ότι μπορούν να επηρεάσουν τις αποφάσεις των χρηστών αυτών των καταστάσεων μόνον όταν είναι στατιστικά σημαντικές.

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να αναπτύξει τη μεθοδολογία της έρευνας που ακολουθήσαμε και η οποία είναι η εξής:

- α. Επιλογή της χρονικής περιόδου της έρευνας και των εταιρειών του δείγματος.
- β. Προσαρμογή χρηματοοικονομικών καταστάσεων στο Γενικό Επίπεδο Τιμών.
- γ. Επιλογή των χρηματοοικονομικών δεικτών και μεθεθών.
- δ. Διατύπωση βασικών υποθέσεων και επιλογή μεθοδολογίας στατιστικής ανάλυσης.

5.1 Επιλογή της Χρονικής Περιόδου της Έρευνας και των Εταιρειών του Δείγματος.

Στο τρίτο κεφάλαιο και συγκεκριμένα στην παράγραφο 3.2, η οποία αναφέρεται στην επισκόπηση εμπειρικών μελετών σε προσαρμοχές στο Γ.Ε.Τ, έγινε φανερό ότι οι μελέτες που έγιναν σ' άλλες χώρες κάλυπταν μεγάλη σχετικά χρονική περίοδο όταν αναφέρονταν σε μικρό δείγμα οικονομικών μονάδων (1-3) και αντίθετα έρευνες με μεγάλο σχετικά δείγμα οικονομικών

μονάδων (10-30) μελετούσαν μικρή χρονική περίοδο (1-5) ετη.

Επειδή στη χώρα μας σχετική έρευνα γίνεται για πρώτη φορά, για να δοθεί μια πλήρωςτερη και εκτενέστερη παρουσίαση των προβλημάτων που δημιουργεί ο πληθωρισμός στα οικονομικά μεγέθη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των ελληνικών βιομηχανικών επιχειρήσεων, επιλέχσαν δέκα πέντε βιομηχανικές επιχειρήσεις - όπως αναφέρεται στη συνέχεια της παραγράφου- για μια μεγάλη σχετικά χρονική περίοδο και συγκεκριμένα για την περίοδο της δεκαετίας 1974-1983 κατά την οποία ο μέσος ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού, με βάση το Δ.Τ.Κ., ήταν 18,77%.

Από το Δελτίο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (ΣΕΒ), τα οποία περιλαμβάνει τις 200 μεγαλύτερες βιομηχανικές επιχειρήσεις από την άποψη του απασχολούμενου προσωπικού, επιλέχθηκε αρχικά ένα δείγμα 30 εταιρειών. Η επιλογή αυτού του δείγματος έγινε με την χρησιμοποίηση των πινακών των τυχαίων αριθμών (Herbert Arklin 1963).

Μετά την επιλογή αυτών των εταιρειών, στάλθηκαν επιστολές (βλέπε παράρτημα αντίγραφο επιστολής) και ζητήθηκαν οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και ορισμένα μη δημοσιευμένα στοιχεία για την περίοδο 1973 - 1983. Με τις εταιρείες αυτές, εκτός των επιστολών, είχαμε επανειλημμένες τηλεφωνικές συνδιαλέξεις και προσωπικές συνεντεύξεις με τους υπεύθυνους των εταιρειών.

Το αποτέλεσμα της παραπάνω προσπάθειας ήταν τό εξής:

- α. Τέσσερις (4) εταιρείες αρνήθηκαν οποιαδήποτε παραχή πληροφοριών.
  - β. Ενδεκα (11) αρνήθηκαν να δώσουν πληροφορίες σχετικά με τα μη δημοσιευμένα στοιχεία τους.
  - γ. Εννέα (9) απέστειλαν μέρος των μη δημοσιευμένων στοιχείων τους.
  - δ. Έξι (6) έδειξαν σοβαρό ενδιαφέρον για την έρευνα με αποτέλεσμα να διαθέσουν όλα τα ζητηθέντα μη δημοσιευμένα στοιχεία τους.
- Για τη συμπλήρωση των πληροφοριών που μας έλειπαν

αποτανήκαμε σε άλλες πηγές, όπως ΣΕΒ, AICAP, Τράπεζες κ.α. Η συγκεντρώση των στοιχείων που μας έλειπαν από περισσότερες της μιας πηγής αποσκοπούσε στη διασταύρωση της ακρίβειας των στοιχείων.

Από την παραπάνω προσπάθεια καταλήξαμε να έχουμε μια πλήρη σειρά στοιχείων μόνο για ενδεκά (11) εταιρείες από το επιλεγέν αρχικό δείγμα των τριάντα (30) εταιρειών.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω δυσκολίες κατά το ένα και πλέον έτος που διέρρησε για την εξασφάλιση των στοιχείων των ενδεκά (11) εταιρειών, αναθεωρήσαμε τον αριθμό των εταιρειών που θα συμπεριλαμβάναμε στην έρευνά μας και το περιορίσαμε στις δεκά πέντε (15) εταιρείες.

Ετσι έπρεπε να εξασφαλίσουμε στοιχεία για τέσσερις (4) ακόμα εταιρείες. Για το σκοπό αυτό επελέγησαν τυχαίως με την παραπάνω διαδικασία άλλες δεκά πέντε (15) εταιρείες.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σειρά με την οποία επελέγησαν οι εταιρείες προσπαθήσαμε να συγκεντρώσουμε στοιχεία για τις τέσσερις (4) εταιρείες. Η προσπάθεια αυτή καρποφόρησε φθάνοντας μέχρι και την ενάτη εταιρεία του νέου δείγματος των δεκά πέντε (15) εταιρειών.

Ετσι οι δεκά πέντε (15) εταιρείες για τις οποίες τελικώς συγκεντρώσαμε όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, που είναι απαραίτητα για την προσαρμογή των ιστορικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων στο Γ.Ε.Τ, εμφανίζονται στο παράρτημα Α όχι ονομαστικώς αλλά κατά κλάδους. Η παρουσίαση αυτή είναι αποτέλεσμα αφενός μεν της επιθυμίας των εταιρειών που μας έδωσαν τα στοιχεία τους να διατηρήσουν την ανωνυμία τους, αφετέρου δε της προσωπικής μας δεσμεύσεως έναντι των υπευθύνων των άλλων πηγών να διατηρήσουμε την ανωνυμία των εταιρειών.

Λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρική έρευνα σε προσαρμοχές στο Γ.Ε.Τ στις άλλες χώρες και ιδιαίτερα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, γίνεται φανερό ότι η μελέτη αυτή συγκριτικά με αντίστοιχες μελέτες καλύπτει αφενός σχετικά μεγαλύτερη χρονική περίοδο και αφετέρου αναφέρεται σε μεγαλύτερο

ποσοτικά δείγμα εταιρειών με συνέπεια τη σχετικά μεγαλύτερη, έναντι των άλλων μελετών, πληρότητα και έκταση. Είναι περίττο να τονιστεί ότι η προσπάθεια αυτή επιτεύχθηκε με σημαντικό κόστος σε χρόνο, χρήμα και προσπάθεια.

5.2 Προσαρμογή Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων με Βάση τη Λογιστική Γενικού Επιπέδου Τιμών

Η διαδικασία της προσαρμογής με βάση τη Λ.Γ.Ε.Τ. των οικονομικών μεθεθών που εκφράζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναπτύχθηκε στο κεφάλαιο IV. Στο παράρτημα Δ παρατίθενται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ή για τη χρονική περίοδο 1974 - 1983, προσαρμοσμένες με βάση τη Λ.Γ.Ε.Τ.

5.3 Επιλογή των Χρηματοοικονομικών Δεικτών και Μεθεθών

Λάβουμε υπόψη αρκετούς παράγοντες προκειμένου να προχωρήσουμε στην επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών δεικτών και μεθεθών που έπρεπε να εξεταστούν.

Πρώτον, έγινε μια ανασκόπηση των πρόσφατα εκδοθέντων συγγραμμάτων λογιστικής, χρηματοοικονομικής λογιστικής, μονογραφιών και λοιπών σχετικών δημοσιευμάτων για να προσδιορισθούν οι δείκτες και τα μεθεθώ που περισσότερο αναφέρονται σαν τα πιο "κατάλληλα" από τη σχετική βιβλιογραφία.

Δεύτερον, έγινε μια έρευνα στην ελληνική αγορά -πιστωτικά ιδρύματα, δημόσια, επιχειρήσεις- για να διαπιστωθεί ποιές από τις μεταβλητές (δείκτες, μεθεθώ) χρησιμοποιούνται περισσότερο. Τρίτον, επειδή σχετική έρευνα στη χώρα μας γίνεται για πρώτη φορά, έπειτα από τη σύμφωνη γνώμη του καθηγητή Virgil Boyd επικράτησε η άποψη για τη χρησιμοποίηση εκείνων των χρηματοοικονομικών δεικτών και μεθεθών που θα

ικανοποιούσαν αφενός μεν την ιδιαιτερότητα της ζήτησης της ελληνικής αγοράς και που παράλληλα θα παρουσίαζαν και τη μεγαλύτερη συχνότητα αναφοράς τους από τη διεθνή βιβλιογραφία.

Με αυτά λοιπόν τα κριτήρια καταλήξαμε στην επιλογή των ακόλουθων χρηματοοικονομικών δεικτών και μεθεθών.

1. Πρωτογενές έσοδο
2. Καθαρά κέρδη
3. Πάγιο ενεργή
4. Αποθέματα
5. Χρηματοοικονομική κατάσταση
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...
11. ...
12. ...
13. ...
14. ...
15. ...
16. ...
17. ...
18. ...
19. ...
20. ...
21. ...
22. ...
23. ...
24. ...
25. ...
26. ...
27. ...
28. ...
29. ...
30. ...
31. ...
32. ...
33. ...
34. ...
35. ...
36. ...
37. ...
38. ...
39. ...
40. ...
41. ...
42. ...
43. ...
44. ...
45. ...
46. ...
47. ...
48. ...
49. ...
50. ...
51. ...
52. ...
53. ...
54. ...
55. ...
56. ...
57. ...
58. ...
59. ...
60. ...
61. ...
62. ...
63. ...
64. ...
65. ...
66. ...
67. ...
68. ...
69. ...
70. ...
71. ...
72. ...
73. ...
74. ...
75. ...
76. ...
77. ...
78. ...
79. ...
80. ...
81. ...
82. ...
83. ...
84. ...
85. ...
86. ...
87. ...
88. ...
89. ...
90. ...
91. ...
92. ...
93. ...
94. ...
95. ...
96. ...
97. ...
98. ...
99. ...
100. ...

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

α. Χρηματοοικονομικά Μεγέθη

1. Πωλήσεις.
2. Καθαρό αποτέλεσμα (μετά την αφαίρεση φόρων).
3. Συνολικό ενεργητικό.
4. Καθαρά θέση.
5. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.
6. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.
7. Κυκλοφορούν ενεργητικό.
8. Κόστος πωληθέντων.
9. Πάγιο ενεργητικό
10. Αποθεμάτα.
11. Κεφάλαια Κινήσεως

β. Χρηματοοικονομικοί Δείκτες

12. (α) Κυκλοφορίας Αποθεμάτων (ΚΕ/ΒΥ)
13. (β) Κυκλοφορίας Ρευστότητας (ΚΠ/Μέσος όρος Αποθεμάτων)
14. (γ) Περιθωρίου Κέρδους στις Πωλήσεις (ΚΚ/Π)
15. (δ) Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Ενεργητικού (Π/ΣΕ)
16. (ε) Αποδοτικότητας Επενδυμένων Κεφαλαίων 13x14 (ΚΚ/ΣΕ)
17. (στ) Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων (ΚΚ/ΚΘ)
18. (ζ) Δανειακής Επιβαρύνσεως (ΣΥ/ΣΕ)
19. (η) Μακρ/ομής Χρηματοδοτήσεως Συνολικού Απασχολούμενου
Μακρ/ομου Κεφαλαίου (ΜΥ/ΜΥ+ΚΘ)
20. (θ) Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Παγίων (Π/ΠΕ)
21. (ι) Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Κεφαλαίου Κινήσεως (Π/Κεφ.Κιν)
22. (ια) Κυκλοφοριακής Ρευστότητας Ενεργητικού (Κεφ.Κιν./ΣΕ)
23. (ιβ) Συμμετοχής Ιδίων Κεφαλαίων στο Συνολικό Ενεργητικό (ΚΘ/ΣΕ)

Κάθε μία από τις πιο πάνω 23 μεταβλητές υπολογίστηκε και χιά τις δύο χρηματοοικονομικές καταστάσεις (ιστορικές και προσαρμοσμένες).

Η διαδικασία της προσαρμοχής που ακολουθήθηκε χιά την ανάλυση και τον έλεγχο των υποθέσεων απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα.

 Ιστορικές
 χρηματοοικονομικές καταστάσεις
 ταξινομημένες σε
 Νομισματικά και μη Νομισματικά Στοιχεία

 Προσαρμογή
 στη λογιστική του Γ.Ε.Τ.

 Ιστορικές
 χρηματοοικονομικές
 καταστάσεις

 Προσαρμοσμένες
 χρηματοοικονομικές
 καταστάσεις

 Υπολογισμός
 Μεταβλητών

 Μεταβλητές εκφρασμένες
 σε
 ιστορικά δεδομένα

 Μεταβλητές εκφρασμένες
 σε
 προσαρμοσμένα δεδομένα

 Έλεγχος
 Υποθέσεων HoI, HoII, HoIII

5.4. Διατύπωση Βασικών Υποθέσεων και Επιλογή Στατιστικής Αναλύσεως.

Ο έλεγχος υπάρξεως στατιστικής σημαντικών διαφορών ανάμεσα στους επιλεγμένους χρηματοοικονομικούς δείκτες και μέγεθη που υπολογίστηκαν από ιστορικά και προσαρμοσμένα δεδομένα προσδιορίζεται με τον έλεγχο τριών διαφορετικών υποθέσεων και με τη μεθοδολογία της Επαγωγικής Στατιστικής.

Πρώτη υποθεση: Όταν παρατήρουμε ένα δείκτη ή μέγεθος μιας επιχειρήσεως, υπάρχει η πιθανότητα να βρούμε μια απόλυτη διαφορά ανάμεσα στον δείκτη ή μέγεθος που υπολογίστηκε από τα δεδομένα μιας χρηματοοικονομικής καταστάσεως ιστορικού κόστους και του ίδιου δείκτη που υπολογίστηκε από τα προσαρμοσμένα δεδομένα στο Γ.Ε.Τ. της ίδιας χρηματοοικονομικής καταστάσεως.

Ο έλεγχος μιας τέτοιας διαφοράς θα εξεταστεί με τη υποθεση μηδέν $H_0(I)$ και η οποία στη περίπτωση μας ορίζεται ως εξής:

Δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά μεταξύ της μεταβλητής $\Delta\eta$ για το έτος $\chi\eta$ και για την επιχείρηση $E\eta$ είτε, η μεταβλητή υπολογίζεται από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων λογιστικής Ιστορικού Κόστους είτε, από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων προσαρμοσμένων με βάση τη λογιστική του Γ.Ε.Τ.

Η υπόθεση αυτή θα ελεγχθεί για κάθε δείκτη και μέγεθος κάθε επιχειρήσεως, η οποία συμπεριλαμβάνεται στη μελέτη μας, για χρονική περίοδο 10 ετών.

Επειδή έχουν επιλεγεί 15 εταιρείες και 23 μεταβλητές (δείκτες και μέγεθη), η υπόθεση $H_0(I)$ θα ελεγχθεί χρησιμοποιώντας 345 διαφορετικά σύνολα δεδομένων. Κάθε

αυτολόγος δεδομένων θα αναφέρεται σε ζευγή μεταβλητών - σε ιστορικές και τρέχουσες αγοραστικής δύναμης δραχμές - για κάθε ένα από τα 10 χρόνια της χρονολογικής περιόδου 1974 - 1983.

Η υπόθεση μηδέν $H_0(1)$, η οποία υιοθετήθηκε και ορίστηκε ανωτέρω, καθώς επίσης και οι επόμενες δύο που ακολουθούν θα ελεγχθούν για να διαπιστωθεί με αντικειμενικό επιστημονικό τρόπο αν υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα σε μεταβλητές που υπολογίστηκαν από ιστορικά δεδομένα και σε μεταβλητές που υπολογίστηκαν από προσαρμοσμένα δεδομένα. Η μεθοδολογία της Επαγωγικής Στατιστικής πιστεύεται ότι θα εντοπίσει τις τυχαίες διαφοροποιήσεις που ασκούνται από την επίδραση του πληθωρισμού στα χρηματοοικονομικά μεγέθη. Κάθε υπόθεση θα ελεγχθεί για κάθε μια από τις 23 μεταβλητές.

Για τον έλεγχο της στατιστικής υπόθεσης μηδέν $H_0(1)$ θα χρησιμοποιηθούν δύο στατιστικά κριτήρια, για λόγους επιστημονικής πληρότητας.

Το πρώτο κριτήριο που επιλεχθηκε ήταν το κριτήριο του Student t , το οποίο αναφέρεται στη σύγκριση των μέσων δύο δειγμάτων. Με άλλα λόγια, υποθέτουμε ότι για μια δεδομένη εταιρεία, για μια δεδομένη μεταβλητή και για μια περίοδο 10 χρόνων έχουμε δύο δείγματα τα οποία αναφέρονται αφενός μόν σε μεταβλητές που είναι υπολογισμένες σε ιστορικές δραχμές και αφετέρου σε μεταβλητές που είναι υπολογισμένες σε δραχμές τρέχουσας αγοραστικής δύναμης. Για να ελέγξουμε την υπόθεση H_0 θεωρούμε ότι, τα δύο τυχαία δείγματα προέρχονται από ανεξάρτητους κανονικούς πληθυσμούς, τα οποία στη δική μας περίπτωση έχουν το ίδιο πλήθος παρατηρήσεων, εφόσον αναφέρονται σε περίοδο 10 ετών, και υποθέτουμε ότι η μέση τιμή $\bar{x}_1$, του πρώτου δείγματος των 10 ετών σε ιστορικές δραχμές, και η μέση τιμή $\bar{x}_2$, του δεύτερου δείγματος των 10 επίσης ετών σε δραχμές τρέχουσας αγοραστικής δύναμης ακολουθούν την κατανομή t . Με τη βοήθεια της μεθοδολογίας της Επαγωγικής Στατιστικής Κριτήριο του Student t), θα κρίνουμε αν οι μέσες τιμές διαφέρουν στατιστικώς σημαντικά ή

αν αυτά τα δύο δείγματα μπορούν να θεωρηθούν ότι προέρχονται από τον ίδιο πληθυσμό.

Επειδή οι μέσες τιμές $\bar{X}_1$ και $\bar{X}_2$ κατανομούνται κανονικά με διακυμάνσεις αντίστοιχα σ_1/n_1 και σ_2/n_2 , που στην περίπτωση μας και τα δύο n είναι ίσα με 10, και επειδή τα δείγματα θεωρούνται ανεξάρτητα, η διαφορά: $X_1 - X_2$ κατανομείται επίσης κανονικά με μέσο το μηδέν και με διακύμανση:

$$S^2 (1/n_1 + 1/n_2) = s_*^2 \quad \text{όπου} \quad S^2 = \frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$\text{και} \quad s_1^2 = \frac{1}{n_1 - 1} \sum_{i=1}^{n_1} (x_{1i} - \bar{x}_1)^2$$

$$s_2^2 = \frac{1}{n_2 - 1} \sum_{i=1}^{n_2} (x_{2i} - \bar{x}_2)^2$$

Επομένως η σχέση που μας δίνει την τιμή του t είναι:

$$t_v = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{s_*} = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{s \sqrt{1/n_1 + 1/n_2}} = \frac{(\bar{x}_1 - \bar{x}_2) n_1 n_2}{s \sqrt{n_1 + n_2}}$$

Οι κριτικές τιμές του t ορίστηκαν για επίπεδα στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0,01$ και $\alpha=0,05$. Επειδή έχουμε $n_1=10$ και $n_2=10$ τότε $n_1+n_2 - 2 = 18$ βαθμούς ελευθερίας. Συνεπώς οι τιμές του t βρέθηκαν από τον πίνακα (βλέπε παράρτημα) που δίνει τις κριτικές τιμές του t 2,8784 και 2,1009 για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 αντίστοιχα και 18 βαθμούς ελευθερίας. Σύμφωνα με αυτές τις κριτικές τιμές, απόρριψη της υποθέσεως θα συμβάλει όταν οι τιμές του ελέγχου βρεθούν μεγαλύτερες ή ίσες με τις κριτικές τιμές 2,109 και 2,8784 για επίπεδα σημαντικότητας 0,05 και 0,01 αντίστοιχα.

Το δεύτερο κριτήριο ελέγχου που επιλεχθηκε για την εξέταση της ίδιας υποθέσεως $H_0(1)$ στηρίζεται σε μια διαφορετική στατιστική μεθοδολογία, εκείνης του κριτηρίου του Wilcoxon, που αναφέρεται στον έλεγχο των σημείων των τεταχμενων σε τάξεις κατά ζεύγη μετρήσεων.

Το κριτήριο αυτό είναι γνωστό σαν "απαραμετρικό" (nonparametric). Το κριτήριο συνδυάστηκε για τον έλεγχο των υποθέσεων μηδέν H_0 , επειδή πιθανόν να είναι περιοριστικές οι υποθέσεις που προϋποθέτει το κριτήριο t για την κανονικότητα του πληθυσμού. Είναι γνωστό ότι τα απαραμετρικά κριτήρια δεν υιοθετούν περιοριστικές υποθέσεις. Το κριτήριο Wilcoxon εφαρμόζεται όταν οι παρατηρήσεις τάσσονται κατά συγκρινόμενα ζεύγη. Η υπόθεση $H_0(1)$ σ' αυτή την περίπτωση είναι ότι οι διαφορές ανάμεσα στις μετρήσεις κατανέμονται συμμετρικά με μέσο το μηδέν. Στην περίπτωση μας, οι παρατηρήσεις αναφέρονται για μια δεδομένη επιχείρηση και για μια δεδομένη μεταβλητή και για δέκα ζεύγη αριθμών, όπου κάθε ζεύγος έχει δύο μετρήσεις: την αξία σε ιστορικές δραχμές και την αξία σε προσαρμοσμένες δραχμές. Όπως δε αναφέραμε στην υπόθεση $H_0(1)$, σκοπός μας είναι να ελέγξουμε αν οι διαφορές των ζευγών είναι στατιστικώς σημαντικές.

Για τον υπολογισμό του κριτηρίου Wilcoxon, που είναι και ο σκοπός της δεύτερης στατιστικής μεθοδολογίας για τον έλεγχο της υποθέσεως $H_0(1)$, το πρόγραμμα SAS προσερχίζει το κριτή-

ριο Wilcoxon με βάση την κανονική κατανομή, αφού κάνει την απαιτούμενη διορθωση για να δικαιολογηθεί αυτή η προσέγγιση. Επειδή ενδιαφερόμαστε να ερευνησουμε αν οι δύο πληθυσμοί είναι διαφορετικοί ή όχι και επειδή η προσέγγιση γίνεται με βάση την κανονική κατανομή, οι κριτικές τιμές του Z βρέθηκαν από πίνακα (βλ. παραρτήμα) που δίνει τις κριτικές τιμές του, 1,76 και 2,64 για επίπεδα σημαντικότητας 0,05 και 0,01 αντίστοιχα.

Η απορριψη της υποθέσεως $H_0(1)$ σύμφωνα με το κριτήριο Wilcoxon συμβαίνει όταν οι τιμές του Z είναι $Z > 1,76$ και $Z > 2,64$ για επίπεδα σημαντικότητας 0,05 και 0,01 αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα του κριτηρίου Wilcoxon για την υπόθεση $H_0(1)$ θα αναλυθούν στο κεφάλαιο VI.

Το τρίτο κριτήριο που επιλέχθηκε για τη διερεύνηση της υποθέσεως $H_0(1)$ είναι το κριτήριο της Univariate Distribution που μπορεί να αποδοθεί σαν Μονομεταβλητή Κατανομή.

Σύμφωνα με αυτή τη μεθοδολογία, υπολογίζουμε τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στις ιστορικές δροχμές τρέχουσας αθροαστικής δύναμης για κάθε έτος, για κάθε δεικτή και κάθε εταιρεία, με στόχο να ελέγξουμε αν οι διαφορές αυτές είναι διαφορετικές στατιστικά από το μηδέν.

Ουσιαστικά, η μεθοδολογία αυτή δεν είναι διαφορετική από τις άλλες, αλλά αποφασίσαμε να την εξετάσουμε για λόγους στατιστικής πληρότητας. Η βασική μεθοδολογία της Μονομεταβλητής κατανομής βασίζεται στην εξής αρχή: Υποθέτει ότι το ίδιο δείγμα έχει υποστεί δύο διαφορετικές μεταχειρίσεις και ενδιαφέρεται να πληροφορηθεί αν αυτές οι δύο διαφορετικές μεταχειρίσεις παρέχουν συμπεράσματα τα οποία είναι στατιστικά σημαντικά ή όχι.

Στην περίπτωση μας, υποθέτουμε ότι τα στοιχεία της ίδιας εταιρείας δέχονται δύο διαφορετικές μεταχειρίσεις. Κατά την πρώτη μεταχείριση τα στοιχεία δεν υφίστανται προσαρμογές στο γενικό επίπεδο τιμών, ενώ στη δεύτερη μεταχείριση τα στοιχεία είναι προσαρμοσμένα στο γενικό επίπεδο τιμών. Σκοπός μας είναι να ελέγξουμε αν η προσαρμοσμένη ή μη

μεταχείρισή δίνει στατιστικώς σημαντικά αποτελέσματα.

Σύμφωνα με τη μεθοδολογία του κριτηρίου αυτού, για να ελεγχθεί αν οι διαφορές είναι στατιστικώς σημαντικές από το μηδέν διερευνάται η διαφορά ανάμεσα στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τιμές.

Εδώ πρέπει να εξηγήσουμε τη σπουδαιότητα της μεταβλητής του T . Η μεταβλητή αυτή προκύπτει ως εξής: Παιρνουμε τις διαφορές ανάμεσα στις δύο μεταχειρίσεις και τις τακτοποιούμε κατά τάξεις, της διαφοράς λαμβανομένης κατά απόλυτη τιμή. Ακολουθως, οι τάξεις παίρνουν το ηρώσημο της διαφοράς και προσθέτουμε τις αρνητικές και θετικές τάξεις αντίστοιχα. Παιρνουμε τη διαφορά ανάμεσα στις δύο τάξεις και τη διαιρούμε δια 2. Αν οι διαφορές είναι κατανομήμενες σχεδόν ίσα, με τον ίδιο αριθμό θετικών και αρνητικών τιμών, τότε η τιμή του T είναι πολύ μικρή και μπορούμε να υποθέσουμε ότι η διαφορά δεν είναι στατικώς σημαντική. Αν, από την άλλη μεριά, η πλειοψηφία των θετικών αριθμών είναι μεγαλύτερη από των αρνητικών ή και το αντίθετο, τότε η τιμή του T είναι πολύ μεγάλη, με αποτέλεσμα να απορριπτεται η υπόθεση ότι οι διαφορές των μεταχειρίσεων κατανομονται με μέσο το μηδέν.

Οι κριτικές τιμές δίδονται αυσιαστικά από το ίδιο το πρόγραμμα το οποίο επισημαίνει την πιθανότητα να είναι η τιμή του T μεγαλύτερη του 0,05 ή μεγαλύτερη του 0,01 για επίπεδα σημαντικότητας 0,05 και 0,01 αντίστοιχα. Η απόρριψη της υποθέσεως I δίνεται για τιμές της πιθανότητας $Pr\{T\} > 0,01$ και $Pr\{T\} > 0,05$ για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα του κριτηρίου της μονομεταβλητής κατανομής θα αναλυθούν στο κεφάλαιο VI.

Δεύτερη υπόθεση: Οι τάξεις των μεταβλητών που υπολογίζονται από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων προσαρμοσμένων στο Γ.Ε.Τ. πιθανόν να διαφέρουν από τις αντίστοιχες τάξεις που υπολογίζονται από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων ιστορικού κόστους.

Οι τάξεις μπορεί να ακολουθούν την ίδια κατεύθυνση, αλλά

οι ρυθμοί των αλλαγών ή των κλίσεων πιθανόν να είναι διαφορετικοί. Κάποια από τις τάσεις μπορεί να σημαίνει βελτίωση, ενώ οι τάσεις των άλλων μεταβλητών πιθανόν να δείχνουν χειροτέρευση. Οι διαφορές στις τάσεις θα εξεταστούν με την υπόθεση μηδέν $H_0(II)$, η οποία ορίζεται ως εξής:

Δεν υπάρχουν στατιστικώς σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις τάσεις που προκύπτουν από τη μεταβλητή $Δt$ για την εταιρεία E_i , για την περίοδο των 10 χρόνων, είτε οι τάσεις υπολογίζονται από μεταβλητές ιστορικών δραχμών είτε από μεταβλητές τρέκουσων δραχμών.

Οι τάσεις για κάθε έναν από τους 23 δείκτες και μεγεθθ (μεταβλητές) για όλες τις εταιρείες θα υπολογισθούν με τη μέθοδο των ελαχίστων τετραγώνων και με τη βοήθεια του απλού γραμμικού μαθηματικού υποδείγματος $Δt = α + βt$, θα υπολογιστούν δηλαδή 46 εξισώσεις τάσεων. Οι τάσεις αυτές θα συγκριθούν 23 φορές για να ελεγχθεί η υπόθεση ($H_0 II$). Κάθε μια από τις 23 επιλεγμένες μεταβλητές θα ερευνηθούν με βάση 15 ζευγη που αναφέρονται σε τάσεις προσαρμοσμένων και ιστορικών μεταβλητών, για κάθε περιγραφή της τάσεως. Επίσης θα υπολογιστεί η εξίσωση της τάσεως για κάθε μεταβλητή κάθε εταιρείας για τα 10 έτη που εξετάζει η παρούσα έρευνα.

Για τον έλεγχο της υπόθεσεως $H_0(II)$ χρησιμοποιήθηκε το κριτήριο του Wilcoxon.

Επειδή η υπόθεση $H_0(II)$, όπως έχει ήδη διατυπωθεί στην αρχή του κεφαλαίου, εξετάζει τις διαφορές των τάσεων - αν υπάρχουν - για κάθε μια από τις μεταβλητές και για μια περίοδο 10 χρόνων, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος "των ελαχίστων τετραγώνων" για τον υπολογισμό της κλίσεως (συντελεστής $β$) της γραμμής της τάσεως. Οι συντελεστές $β$ μπορεί να αποδειχθούν ιδιαίτερα σημαντικοί αν παρουσιαστούν διαφορές στις τάσεις όταν οι μεταβλητές υπολογίζονται από ιστορικά ή από προσαρμοσμένα στοιχεία. Οι τάσεις των δεικτών και μεγεθθών από ιστορικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις μπορεί

να σημαίνουν βελτίωση ή σταθερότητα, ενώ οι τάσεις των δεικτών και μεγεθών από προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις μπορεί να σημαίνουν χειρότερηση, ή και το αντίθετο. Πιθανώς δε να υπάρχει μια όμοια τάση ανάμεσα στις μεταβλητές του ιστορικού και προσαρμοσμένου κόστους αλλά με διαφορετικούς ρυθμούς μεταβολών. Οι υπολογισμοί των δύο συντελεστών β για κάθε μεταβλητή θα γίνουν με τη χρησιμοποίηση του προγράμματος SAS.

Το κριτήριο του Wilcoxon, που επιλέχθηκε για τον έλεγχο της υπόθεσης $H_0(II)$, θα συγκρίνει τα ζεύγη των συντελεστών β για 23 δείκτες και μεγεθών για κάθε μια από τις 15 εταιρείες. Η υπόθεση $H_0(II)$ θα ελεγχθεί 23 φορές. Επειδή οι παρατηρήσεις που θα ελεγχθούν ήταν σχετικά λίγες (15), θεωρήσαμε ακόμη και όπως οι υπολογισμοί του κριτηρίου του Wilcoxon για την υπόθεση $H_0(II)$ να μη γίνουν με το πρόγραμμα SAS αλλά να υπολογιστούν σύμφωνα με τα όσα αναφέρει σχετικά η στατιστική βιβλιογραφία (βλέπε π.χ. Αθανασιάδη) για να έχουμε μια καλύτερη εικόνα της διαδικασίας που ακολουθεί το πρόγραμμα SAS.

Η διαδικασία υπολογισμού που ακολουθήθηκε είναι η εξής:

Αν x_i ονομασθούν οι συντελεστές β που προέρχονται από ιστορικά δεδομένα και y_i οι συντελεστές β που προέρχονται από προσαρμοσμένα δεδομένα. Η διαφορά για το ζεύγος i ορίζεται ως $d_i = |x_i - y_i|$. Σε κάθε d_i αποδίδουμε, θεωρώντας τα κατά απόλυτη τιμή, την τάξη που κατέχουν.

Έτσι, το μικρότερο από όλα τα d_i , κατά απόλυτη τιμή θεωρούμενο, παίρνει την τάξη 1, το αμέσως μεγαλύτερο την τάξη 2, μέχρι που φτάσαμε στην τάξη 15, όσες και οι δεκαπέντε εταιρείες του δείγματος.

Στη συνέχεια, οι τάξεις λαμβάνουν το πρόσημο της διαφοράς από την οποία προέκυψαν. Το άθροισμα όλων των τάξεων των θετικών σημείων (+), καλείται -συμβατικά- άθροισμα θετικής τάξεως, ενώ το άθροισμα όλων των τάξεων αρνητικών (-) σημείων άθροισμα αρνητικής τάξεως. Επειδή ισχύει η υπόθεση μηδέν, τα άθροισμα αυτά πρέπει, κατά προσέγγιση, να είναι

ισα. Αν οι περισσότερες των διαφορών d_i είναι θετικές και οι αρνητικές ολιγοριθμές, τότε το άθροισμα αρνητικής τάξεως θα είναι μικρό και θα απορριπτεται η υπόθεση μηδέν, υπέρ της υποθέσεως $E(d_i) > 0$ (δηλ. η μαθηματική ελπίδα των d_i θα είναι μεγαλύτερη από το μηδέν). Οι κριτικές τιμές του T βρέθηκαν 25 και 16 για επίπεδα σημαντικότητας 0,05 και 0,01 αντίστοιχα, δηλαδή η υπόθεση H_0 θα απορριπτεται για τιμές του $T > 25$ και $T > 16$ και σε επίπεδα σημαντικότητας 0,05 και 0,01 (βλέπε πίνακες στο παράρτημα).

Επιπλέον, μια επιπρόσθετη ανάλυση επιχειρήθηκε για να υπολογιστούν σε ποσοστά οι τυχόν διαφορές ανάμεσα στους δυο συντελεστές β . Η ανάλυση αυτή θα δείξει κατά πόσο οι τάσεις των εταιρειών μεταβάλλονται και ποια ήταν το μέγεθος της αντίστοιχης μεταβολής. Τα αποτελέσματα του κριτηρίου του Wilcoxon καθώς και οι σε ποσοστά αλλαγές θα παρουσιαστούν σε σχετικούς πίνακες και θα αναλυθούν στο κεφάλαιο VI.

Τρίτη υπόθεση: Μια μεταβλητή για όλες τις εταιρείες του δείγματος είναι πιθανόν να διαφέρει για κάθε εξεταζόμενο έτος. Αυτή η υπόθεση θα ελεγχθεί με την υπόθεση μηδέν H_0 (III), η οποία ορίζεται ως εξής:

Δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά μεταξύ της μεταβλητής Δp για το έτος X_n για όλες τις επιχειρήσεις του δείγματος, είτε η μεταβλητή εκφράζεται σε ιστορικές δραχμές είτε σε τρέχουσες δραχμές.

Επειδή έχουν επιλεγεί 23 δείκτες και μετέθη για χρονική περίοδο 10 χρόνων, η υπόθεση H_0 (III) θα ελεγχθεί με τη χρησιμοποίηση 230 διαφορετικών συνόλων δεδομένων. Κάθε σύνολο δεδομένων θα αποτελείται από όμοια ζεύγη δεικτών - ιστορικών και τρεχουσών δραχμών - για κάθε μια από τις 15 εταιρείες.

Για τον έλεγχο της υποθέσεως H_0 III θα εφαρμοστούν τρία στατιστικά κριτήρια.

Το κριτήριο του Student t θα χρησιμοποιηθεί για να ελέγξει την υπόθεση $H_0(III)$. Η περιγραφή του κριτηρίου αυτού έγινε στην περιγραφή του ελέγχου της υποθέσεως $H_0(I)$.

Οι κριτικές τιμές του t ορίστηκαν για επίπεδα σημαντικότητας $\alpha=0,01$ και $\alpha=0,05$ και επειδή έχουμε $n_1=15$ και $n_2=15$ το $n_1+n_2-2 = 28$ βαθμούς ελευθερίας. Οι κριτικές τιμές του t για 28 βαθμούς ελευθερίας και για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 βρέθηκαν, από τον πίνακα που δίνει τις κριτικές τιμές του t , 2,7633 και 2,0484 αντίστοιχα. Σύμφωνα με αυτές τις κριτικές τιμές του t , απόρριψη της υποθέσεως θα συμβαίνει όταν $t > 2,7633$ και $t > 2,0484$ και για $\alpha=0,01$ και $\alpha=0,05$ αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα του ελέγχου της υποθέσεως $H_0(III)$ θα παρουσιαστούν σε πίνακες και θα αναλυθούν στο Κεφάλαιο VI.

Τα κριτήρια του Wilcoxon και της Μονομεταβλητής κατανομής θα χρησιμοποιηθούν για να ελέγξουν τις απόλυτες διαφορές των παρατηρήσεων ανά ζευγή. Η περιγραφή των κριτηρίων αυτών έγινε κατά τη συζήτηση των υποθέσεων $H_0(I)$ και $H_0(II)$.

Οι κριτικές τιμές του Z για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05, για το κριτήριο του Wilcoxon βρέθηκαν από τον πίνακα κανονικής κατανομής 2,58 και 1,96 αντίστοιχα. Απόρριψη της υποθέσεως $H_0(III)$ συμβαίνει όταν $Z > 2,58$ και $Z > 1,96$ για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 αντίστοιχα.

Οι κριτικές τιμές του T για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 για το κριτήριο της Μονομεταβλητής κατανομής, βρέθηκαν 0,01 και 0,05, αντίστοιχα. Απόρριψη της υποθέσεως $H_0(III)$ θα συμβεί όταν $T > 0,01$ και $T > 0,05$.

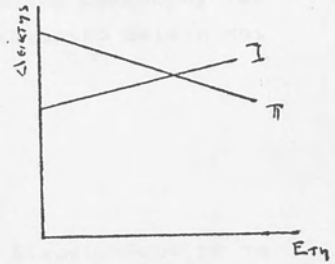
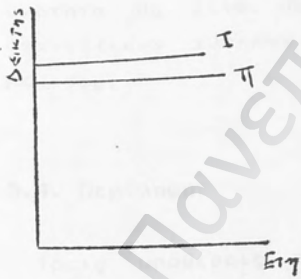
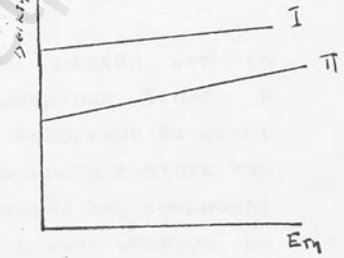
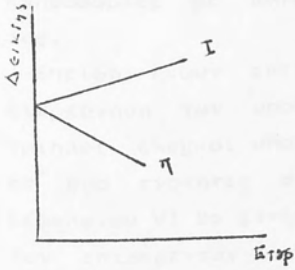
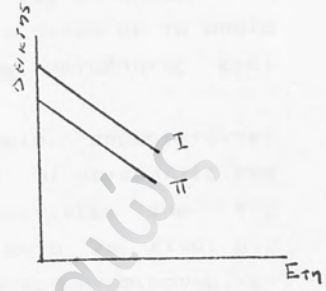
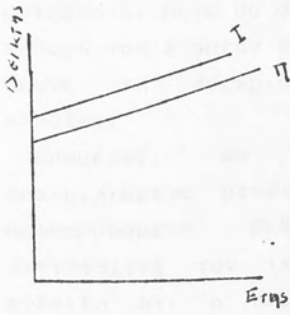
Τα αποτελέσματα του ελέγχου της υποθέσεως $H_0(III)$ με τα κριτήρια Wilcoxon και της μονομεταβλητής της κατανομής θα παρουσιαστούν σε πίνακες και θα αναλυθούν στο Κεφάλαιο VI.

5.5 Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Όταν εξετάζεται ένα συγκεκριμένο σύνολο μεταβλητών για μια συγκεκριμένη επιχείρηση (υπόθεση Ηο Ι), είναι πιθανόν να διαπιστωθεί ότι μερικές μεταβλητές ίσως είναι μεγαλύτερες ή μικρότερες από τις μεταβλητές που προέρχονται από προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Αυτό θα σήμαινε ότι ο κρήτης χρηματοοικονομικών καταστάσεων ίσως θα έχει διαφορετικές παραμέτρους σαν εισροές στη διαδικασία λήψης αποφάσεως όταν θα έχει στη διαθεσή του και χρηματοοικονομικές καταστάσεις προσαρμοσμένες στο γενικό επίπεδο τιμών.

Όταν εξετάζονται οι τάσεις της εξέλιξης των δεικτών ή των μεταβλητών που προέκυψαν από ένα σύνολο μεταβλητών για μια περίοδο 10 - χρόνων (υπόθεση Ηο ΙΙ), αναμένεται ότι μερικές από τις μεταβλητές θα παρουσιάσουν διαφορετικές τάσεις. Όταν υπολογίζονται οι συντελεστές β και των 15 επιχειρήσεων για έναν συγκεκριμένο δείκτη ή μέγεθος, τότε ίσως παρουσιαστεί μια σταθερή διαφορά ως προς την τάση.

Αν βρεθεί είτε διαφορά στην τάση ενός συγκεκριμένου δείκτη ή μέγεθους είτε μια συνεπής αλλαγή της κατευθύνσεως για όλες τις τάσεις ενός συγκεκριμένου δείκτη για μια επιχείρηση, αυτό θα ήταν μια ένδειξη ότι οι εισροές που χρησιμοποιεί ο επενδυτής στη διαδικασία λήψης αποφάσεως έχουν αλλάξει. Τα διαγράμματα που ακολουθούν δείχνουν μερικούς συνδυασμούς που μπορούν να αποκαλυφθούν.

Όταν εξετάζεται μια συγκεκριμένη μεταβλητή για όλες τις εταιρείες σε ένα έτος, η προσαρμοσμένη μεταβλητή μπορεί να είναι σταθερά μεγαλύτερη ή μικρότερη από την ιστορική μεταβλητή. Αυτό θα σήμαινε ότι ο χρήστης ίσως θα αλλάξει την εκλογή του ανάμεσα στις εταιρείες ή ότι το μέτρο με το οποίο έκανε τη σύγκριση της συγκεκριμένης μεταβλητής έχει αλλάξει.

Επομένως, αν αυτές οι υποθέσεις απορρίπτονται επανειλημμένα μέχρις ότου δείξουν ότι οι μεταβλητές από προσαρμοσμένα δεδομένα είναι διαφορετικές από τις αντίστοιχες των ιστορικών δεδομένων, αυτό θα είναι μια ένδειξη ότι η παράλληλη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην (Λ.Γ.Ε.Τ.) παρέχει διαφορετικές χρήσιμες πληροφορίες με συνέπεια να είναι αναγκαία η χρησιμοποίησή της.

Επειδή έχουν επιλεγεί 23 δείκτες και μεγέθη για τη διερεύνηση των υποθέσεων και επειδή υπάρχουν διπλοί ή τριπλοί έλεγχοι υποθέσεων, η ανάλυση των δεδομένων θα γίνει σε δύο ενότητες στο κεφάλαιο VI. Στην πρώτη ενότητα του κεφαλαίου VI θα γίνει μια συνοπτική παρουσίαση της εφαρμογής των επιλεγέντων στατιστικών ελέγχων για κάθε υπόθεση, με παράλληλη παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε πίνακες κατά υπόθεση και εφαρμοζόμενα στατιστικά κριτήρια. Στη δεύτερη ενότητα θα γίνει παρουσίαση και ερμηνεία της εφαρμογής των στατιστικών ελέγχων για κάθε χρηματοοικονομικό δείκτη και μέγεθος.

5.4. Περίληψη

Τρεις υποθέσεις έχουν επιλεγεί για να διερευνηθούν με τη Στατιστική Μεθοδολογία της Επαγωγικής Στατιστικής τυχόν διαφορές ανάμεσα σε δείκτες και μεγέθη, που έχουν υπολογιστεί αφενός από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων προσαρμοσμένων στο γενικό επίπεδο τιμών και

αφετέρου από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων ιστορικού κόστους. Τα δεδομένα των επιχειρήσεων που θα χρησιμοποιηθούν για τον έλεγχο των υποθέσεων θα επιλεγούν από δημοσιευμένο κατάλογο ΣΕΒ χρησιμοποιώντας στατιστικές μεθόδους τυχαίων αριθμών. Η προσαρμογή στις αλλαγές του γενικού επιπέδου τιμών έγινε σύμφωνα με όσα έχουν αναπτυχθεί στο τέταρτο κεφάλαιο. Οι έλεγχοι των υποθέσεων θα γίνουν με το πρόγραμμα του Institute Statistical Analysis System (SAS) ένα από τα δύο πιο αναγνωρίσιμα προγράμματα που χρησιμοποιούνται στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο   V I

ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

6.0 Εισαγωγή

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να παρουσιάσει και να αναλύσει τα αποτελέσματα από τον έλεγχο των υποθέσεων H_0 (I), H_0 (II) και H_0 (III) που ορίστηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο. Επειδή δε κάθε μία από τις τρεις υποθέσεις μηδέν ελεγχθηκε για κάθε δείκτη και μεγεθος, τα αποτελέσματα ελέγχου κάθε υποθέσεως θα αναφερθούν και θα παρουσιαστούν σε πίνακες. Στη συνέχεια, κάθε μεταβλητή θα αναλυθεί με βάση το αποτέλεσμα ελέγχου κάθε υποθέσεως.

6.1 Ελεγχοι των Υποθέσεων

Οι έλεγχοι των υποθέσεων H_0 (I), H_0 (II) και H_0 (III) που αναφέρθηκαν στο κεφάλαιο V (Μεθοδολογία της έρευνας) σκοπό έχουν να διαπιστώσουν τις διαφορές, που προκύπτουν, μεταξύ των (23) ιστορικών και (23) προσαρμοσμένων δεικτών συγκεκριμένης επιχειρήσεως διαχρονικά, καθώς και να εντοπίσουν τυχόν διαφορές μεταξύ των ιστορικών και προσαρμοσμένων δεικτών και μεγεθών όλων των εταιρειών του δείγματος, για κάθε ένα από τα δέκα έτη. Κάθε υπόθεση θα παρουσιαστεί και θα ελεγχθεί χωριστά στην ανάλυση που ακολουθεί.

6.1.1 Υπόθεση Μηδέν H_0 (I):

Η υπόθεση αυτή αναφέρθηκε σαν μηδενική υπόθεση και ήταν η εξής:

Δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά στη

μεταβλητή $\Delta\mu$, για το έτος $\chi\mu$ και την επιχείρηση $E\mu$, είτε η μεταβλητή προκύπτει από δεδομένα ιστορικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, είτε από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων προσαρμοσμένων στο Γ.Ε.Τ.

Σε περίπτωση που η υπόθεση H_0 (1) δεν γίνει δεκτή η εναλλακτική υπόθεση είναι ότι: Η μεταβλητή $\Delta\mu$, που βασίζεται σε προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, είναι στατιστικά σημαντικά διαφορετική από την αντίστοιχη μεταβλητή, η οποία βασίζεται από ιστορικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Σκοπός αυτής της υπόθεσης είναι να ελεγχθεί αν, υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα όταν αντίστοιχα δείκτη, ή το μέγεθος $\Delta\mu$ για την επιχείρηση $E\mu$, όταν ο δείκτης προκύπτει από προσαρμοσμένες και ιστορικές καταστάσεις. Πιστεύεται, ότι με τη διαδικασία αυτή θα εντοπισθούν οι τυχόν διαφορετικές επιδράσεις του πληθωρισμού στα αντίστοιχα χρηματοοικονομικά μεγέθη.

Για τον έλεγχο της υπόθεσης H_0 (1) χρησιμοποιήθηκε αφενός μεν το κριτήριο του Student για τη σύγκριση της διαφοράς των μέσων των δυο δειγμάτων -προσαρμοσμένων και ιστορικών μεταβλητών- και αφετέρου τα απαρομετρικά κριτήρια του Wilcoxon και της Μονομεταβλητής Κατανομής, για τον έλεγχο των διαφορών μεταξύ μετρήσεων που κατανομούνται συμμετρικά με μέσο το μηδέν, όταν οι παρατηρήσεις εξετάζονται κατά συγκεκριμένα ζευχή.

Από τους σχετικούς πίνακες της αντίστοιχης κατανομής (βλπε πίνακες), οι κριτικές τιμές του t είναι 2,8748 και 2,109 για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 αντίστοιχα. Απορρίψη της υπόθεσης H_0 (1) και αποδοχή της εναλλακτικής υπόθεσης συμβαίνει όταν η τιμή του t είναι $t \geq 2,8784$ και $t \geq 2,109$ για τα αντίστοιχα επίπεδα σημαντικότητας.

Όπως προαναφέρθηκε η υπόθεση H_0 (1) ελέγχθηκε για κάθε έναν από τους 23 δείκτες και μεγέθη που επιλέχσαν και για κάθε μία από τις 15 εταιρείες. Οι "απορρίψεις", ή οι "αποδοχές" της υπόθεσης H_0 (1) παρουσιάζονται στον πίνακα

(6.1). Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα 6.1 η υποθεση H_0 (I) απορρίφθηκε σε 226 περιπτώσεις σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και 264 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05, δηλαδή από τους 345 ελέγχους της υποθέσεως H_0 (I), το 65,5% των ελέγχων απορρίφθηκε σε $\alpha=0.01$ και το 76,5% σε $\alpha=0.05$.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Πίνακας 6.1
Απορρίψεων και Αποδοχών της Υποθέσεως Η₀ 1
σύμφωνα με το Κριτήριο Student t

	$\alpha=0.01$		$\alpha=0.05$	
	Απόρριψη	Αποδοχή	Απόρριψη	Αποδοχή
Πωλήσεις	15	0	15	0
Καθαρό Αποτέλεσμα	0	15	3	12
Συνολικό Ενεργητικό	14	1	15	0
Καθαρή θέση	12	3	14	1
Βραχυόριμες Υποχρεώσεις	14	1	14	1
Μακροόριμες Υποχρεώσεις	14	1	14	1
Κυκλώσαν Ενεργητικά	15	0	15	0
Κόστος Πωληθέντων	15	0	15	0
Άποθεματα	15	0	15	0
Πάγιο Ενεργητικό	14	1	15	0
Κεφάλαιο Κινήσεως	11	4	12	3
Δείκτης (α)	8	7	12	3
" (β)	12	3	14	1
" (γ)	3	12	6	9
" (δ)	13	2	14	1
" (ε)	3	12	5	10
" (στ)	12	3	13	2
" (ζ)	12	3	13	2
" (η)	8	7	10	5
" (θ)	7	8	9	6
" (ι)	2	13	2	13
" (ια)	4	11	7	8
" (ιβ)	10	5	12	3
Σύνολο απορρίψεων-αποδοχών	233	112	264	81

Για τον έλεγχο των διαφορών ανάμεσα σε μετρήσεις που καταγράφονται συμμετρικά με μέσο το μηδέν, το κριτήριο Wilcoxon για την H_0 (I) έδωσε, με βάση τους αντίστοιχους στατιστικούς πίνακες (βλέπε πίνακες), τις κριτικές τιμές του Z οι οποίες είναι 2,64 και 1,96 για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 οπίσθια.

Η υπόθεση H_0 (I) ελέγχθηκε για όλους τους δείκτες και τα μεγέθη, καθώς και για κάθε μια από τις (15) εταιρείες. Απορριψη της υποθέσεως H_0 (I) και αποδοχή της εναλλακτικής υποθέσεως συμβαίνει, όταν η τιμή του $|Z|$ είναι $|Z| > 2,64$ και $|Z| > 1,96$, για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 αντίστοιχα. Τα αποτελέσματα των ελέγχων, με βάση το κριτήριο του Wilcoxon, παρουσιάζονται στον πίνακα (6.11). Όπως απεικονίζεται στον πίνακα 6.11 η υπόθεση (H_0 I) απορρίφθηκε 205 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και 257 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05, δηλαδή από τους 345 ελέγχους της υποθέσεως (H_0 I), το 59,5% των ελέγχων απορρίφθηκε σε $\alpha=0.01$ και το 74,5% σε $\alpha=0.05$.

Πίνακας 6.11

Απορρίψεων και Αποδοχών της Υποθέσεως H_0 I
 σύμφωνα με το παραμετρικό Κριτήριο Wilcoxon

	$\alpha=0.01$		$\alpha=0.05$	
	Απορρίψη	Αποδοχή	Απορρίψη	Αποδοχή
Πωλήσεις	14	1	15	0
Καθαρό Αποτέλεσμα	0	15	3	12
Συνολικό Ενεργητικό	14	1	15	0
Καθαρή θέση	11	4	15	0
Βραχυ/μεγ. υποχρεώσεις	13	2	14	1
Μακρο/μεγ. υποχρεώσεις	13	2	14	1
Κυκλοφορούν Ενεργητικά	14	1	15	0
Κόστος Πωληθέντων	15	0	15	0
Αποθέματα	13	2	15	0
Πόζιο Ενεργητικό	12	3	14	1
Κεφάλαιο Κίνησης	10	5	12	3
Δείκτης (α)	8	7	11	4
" (β)	11	4	13	2
" (γ)	3	12	4	11
" (δ)	12	3	14	1
" (ε)	3	12	4	11
" (στ)	11	4	13	2
" (ζ)	11	4	12	3
" (η)	8	7	11	4
" (θ)	6	9	8	7
" (ι)	2	13	3	12
" (ια)	3	12	6	9
" (ιβ)	10	5	13	2
Σύνολο απορρίψεων-απο-				
δοχών	217	128	259	86

Ο έλεγχος της ίδιας υποθέσεως με το κριτήριο της Μονομεταβλητής Κατανομής, σύμφωνα με το πρόγραμμα SAS, έδωσε τα εξής αποτελέσματα. Οι κριτικές τιμές προκύπτουν από το ίδιο το πρόγραμμα, το οποίο επισημειώνει την πιθανότητα ώστε η τιμή του T να είναι μεγαλύτερη του 0,05 ή μεγαλύτερη του 0,01 για $\alpha=0,05$ και $\alpha=0,01$ αντίστοιχα. Οι απορρίψεις της υποθέσεως γίνονται για τις τιμές $|T| > 0,01$ και $|T| > 0,05$ για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 αντίστοιχα. Στον πίνακα VII εμφανίζονται οι τιμές της πιθανότητας $|T|$ που έδωσε το πρόγραμμα SAS. Τα αποτελέσματα των ελέγχων, σύμφωνα με το πιο πάνω κριτήριο, παρουσιάζονται στον πίνακα 6.III. Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα 6.III η υπόθεση (H_0) απορρίφθηκε 235 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και 276 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05, δηλαδή από τους 345 ελέγχους της υποθέσεως H_0 το 68% των ελέγχων απορρίφθηκε σε $\alpha=0,01$ και το 80% σε $\alpha=0,05$.

Πίνακας 6.111

Απορρίψεων και Αποδοχών της Υποθέσεως H_0 I
σύμφωνα με το κριτήριο της Μονομεταβλητής Κατανομής

	$\alpha=0,01$		$\alpha=0,05$	
	Απορρίψη	Αποδοχή	Απορρίψη	Αποδοχή
Πωλήσεις	15	0	15	0
Καθαρό Αποτέλεσμα	2	13	4	11
Συνολικό Ενεργητικό	15	0	15	0
Καθαρή θέση	12	3	15	0
Βραχυ/σμες Υποχρεώσεις	14	1	15	0
Μακρο/σμες Υποχρεώσεις	13	2	15	0
Κυκλ/σμων Ενεργητικά	15	0	15	0
Κόστος Πωληθέντων	15	0	15	0
Αποθεματα	15	0	15	0
Πάγια Ενεργητικά	14	1	15	0
Κεφάλαιο Κινήσεως	11	4	12	3
Δείκτης (α)	9	6	12	3
" (β)	13	2	14	1
" (γ)	4	11	7	8
" (δ)	14	1	14	1
" (ε)	4	11	6	9
" (στ)	12	3	13	2
" (ζ)	12	3	13	2
" (η)	9	6	12	3
" (θ)	9	6	9	6
" (ι)	3	12	5	10
" (ια)	6	9	8	7
" (ιβ)	13	2	14	1
Σύνολο απορρίψεων -απο-				
δοχών	249	96	278	67

6.1.2 Υπόθεση Μηδέν H_0 (II)

Η υπόθεση II ορίστηκε ως μηδενική υπόθεση και έχει ως εξής:

Δεν υπάρχουν στατιστικώς σημαντικές διαφορές μεταξύ των τάσεων που προκύπτουν από τη μεταβλητή Δπ, αναφορικά με την εταιρεία Επ, για την περίοδο των 10 ετών, είτε η μεταβλητή προκύπτει βάσει δεδομένων ιστορικών είτε βάσει δεδομένων προσαρμοσμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Στην περίπτωση που η υπόθεση H_0 (II) δεν γίνει αποδεκτή η εναλλακτική υπόθεση είναι ότι: Η τάση της μεταβλητής που προκύπτει, από τις προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι στατιστικώς σημαντική από την τάση της αντίστοιχης μεταβλητής που προκύπτει από ιστορικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Σκοπός της υποθέσεως H_0 (II) είναι να ελέγξει, αν η τάση της μεταβλητής διαχρονικά διαφέρει, όταν η μεταβλητή υπολογίζεται με βάση τις προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με τη μεταβλητή που υπολογίστηκε με βάση τις ιστορικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Υπάρχει το ενδεχόμενο η τάση από ιστορικούς δείκτες και μεξέθη, να παρουσιάζει μεγαλύτερη ερμηνευτική ικανότητα, ή σταθερότητα, ενώ η τάση από τους προσαρμοσμένους δείκτες και μεξέθη να παρουσιάζει σημαντικά μικρότερη ερμηνευτική ικανότητα ή και αντίθετα. Σχετική περιγραφή των δυνατοτήτων παρουσιάστηκαν στο κεφάλαιο V.

Για την εκτίμηση του συντελεστή β των τάσεων χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος των "ελαχίστων τετραγώνων", στην συνέχεια, ο έλεγχος της σημαντικότητας των διαφορών των συντελεστών β έγινε με τα κριτήρια του Wilcoxon.

Η κατανομή του T υπολογίστηκε και συγκρίθηκε με την αντίστοιχη κριτική τιμή του T που δίνεται από τους σχετικούς

στατιστικούς πίνακες (βλέπε Κ. Αθανασιάδη). Οι κριτικές τιμές του T βρέθηκαν να είναι 16 και 25 για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 αντίστοιχα. Απόρριψη της υποθέσεως H_0 (II) και αποδοχή της εναλλακτικής υποθέσεως συμβαίνει, όταν η τιμή του T είναι $T < 16$ και $T < 25$ για τα αντίστοιχα επίπεδα σημαντικότητας. Οι υπολογισθείσες τιμές του T , σύμφωνα με το κριτήριο Wilcoxon, παρατίθενται στο παράρτημα πινάκων (βλέπε πίνακες).

Τα αποτελέσματα των 23 ελεγχών της υποθέσεως H_0 (II), με βάση το πιο πάνω κριτήριο παρουσιάζονται στον πίνακα 6.IV που ακολουθεί. Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα 6.IV, η υπόθεση H_0 (II) απορρίφθηκε 13 φορές, σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και 5 φορές επιπλέον σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Πίνακας 6.IV
 Απορρίψεων και Αποδοχών της Υποθέσεως H_0 (II)
 με βάση το κριτήριο Wilcoxon

	Απόρριψη - Αποδοχή	
Πωλήσεις	**	
Καθαρό Αποτέλεσμα		**
Συνολικό Ενεργητικό	**	
Καθαρά Βεβαί	**	
Βραχ/σμες υποχρεώσεις	**	
Μακρ/σμες υποχρεώσεις	**	
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	**	
Κόστος Πωληθέντων	**	
Αποθεματα	**	
Ποσό Ενεργητικό	**	
Κεφάλαιο Κίνησης	*	
Δείκτης (α)	*	
" (β)	*	
" (γ)		**
" (δ)	**	
" (ε)		**
" (στ)	**	
" (ζ)	**	
" (η)	*	
" (θ)	*	
" (ι)		**
" (ια)		**
" (ιβ)	**	

** απόρριψη σε $\alpha=0,01$

* απόρριψη σε $\alpha=0,05$

Επειδή ο συντελεστής β δείχνει την κλίση της ευθείας της τάσης, καθώς επίσης και την ποσοστιαία μεταβολή του αντιταξικού δείκτη, με την υπόθεση, ότι υπάρχει γραμμική τάση, υπολογίσαμε τις ποσοστιαίες μεταβολές μεταξύ του συντελεστή β που προέκυψε από ιστορικές και προσαρμοσμένες μεταβλητές. Ένα σημαντικό ποσοστό μεταβολής σε κάθε κλίση θα παρουσίαζε μία σημαντική αλλαγή στις τάσεις. Συνοπτικά, τα αποτελέσματα των υπολογισμών και ο αριθμός των μεταβολών που ήταν μεγαλύτερες του 5%, μεγαλύτερες του 10%, μεγαλύτερες του 25% και μεγαλύτερες του 50% παρουσιάζονται στον πίνακα (6.V). Τα ποσοστά 5%, 10%, 25% και 50% επιλέχθηκαν ενδεικτικά.

Τα αποτελέσματα των μεταβολών στους συντελεστές β οι οποίοι βασίζονται σε ιστορικές και σε προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για 25 δείκτες και μεγέθη αντιταξικά και για τις 15 επιχειρήσεις είναι, ότι 328 από τις 345 μεταβολές ήταν μεγαλύτερες του 5%, 307 ήταν μεγαλύτερες του 10%, 269 του 25% και 210 του 50%, όπως προκύπτει από τον πιο κάτω πίνακα 6.V.

Πίνακας 6.V

Ποσοστά των μεταβολών (Δ) του ιστορικού συντελεστή β από τον αντίστοιχο προσαρμοσμένο, για όλες τις εταιρείες του δείγματος

	$\Delta > 5\%$	$\Delta > 10\%$	$\Delta > 25\%$	$\Delta > 50\%$
Πωλήσεις	15	15	14	11
Καθαρό Αποτέλεσμα	15	14	13	12
Συνολικό Ενεργητικό	14	13	13	12
Καθαρά Βεβαί	15	14	14	13
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	15	14	14	11
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	15	15	15	12
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	15	14	13	10
Κόστος Πωληθέντων	14	14	13	10
Αποθέματα	14	14	14	12
Πάγιο Ενεργητικό	15	15	15	13
Κεφάλαιο Κινήσεως	13	13	13	10
Δείκτης (α)	14	13	7	1
" (β)	10	5	5	2
" (γ)	15	15	12	9
" (δ)	14	13	9	6
" (ε)	15	15	15	13
" (στ)	13	13	13	12
" (ζ)	15	14	10	7
" (η)	14	11	10	7
" (θ)	14	14	11	9
" (ι)	15	13	8	6
" (ια)	14	13	9	5
" (ιβ)	15	13	9	7
Σύνολο μεταβολών	328	307	269	210

6.1.3 Υπόθεση Μηδέν H_0 (III)

Η υπόθεση III ορίστηκε ως εξής:

Δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά μεταξύ της μεταβλητής $\Delta\eta$ για το έτος $\chi\eta$ για όλο το δείγμα των επιχειρήσεων, είτε η μεταβλητή εκφράζεται σε αξίες ιστορικών δραχμών είτε σε αξίες τρεχουσών δραχμών

Σε περίπτωση που η υπόθεση H_0 (III) δεν γίνει δεκτή η εναλλακτική υπόθεση είναι ότι: Η μεταβλητή που προκύπτει από δεδομένα προσαρμοσμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι στατιστικώς σημαντική από την αντίστοιχη μεταβλητή που προκύπτει από δεδομένα ιστορικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Σκοπός αυτής της υποθέσεως ήταν να προσδιορίσει αν μια συγκεκριμένη μεταβλητή για όλες τις επιχειρήσεις μεταβάλλεται σε ένα συγκεκριμένο έτος. Θα πρέπει να τονιστεί ότι αν και ο έλεγχος της υποθέσεως αυτής προϋποθέτει δείγμα επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου, εντούτοις η υπόθεση αυτή διατυπώθηκε και εξετάστηκε. Η τυχόν διαφορά ελέγχθηκε με δυο μεθόδους, και κάθε εκτίμηση αξιολογήθηκε ξεχωριστά.

Πρώτον, το κριτήριο Student t χρησιμοποιήθηκε για να ελεχθεί η ύπαρξη στατιστικώς σημαντικής διαφοράς. Από τους σχετικούς πίνακες της αντίστοιχης κατανομής (βλέπε πίνακες) οι κριτικές τιμές του t είναι 2,7633 και 2,0484 για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 αντίστοιχα. Οι τιμές του t που προσδιορίστηκαν βάσει των δεδομένων, ιστορικών και προσαρμοσμένων, συγκρίθηκαν με τις αντίστοιχες κριτικές τιμές του t . Απόρριψη της υποθέσεως H_0 (III) και αποδοχή της εναλλακτικής συμβαίνει, όταν η τιμή του t είναι μεγαλύτερη των 2,7633 και 2,0484 για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 αντίστοιχα.

Όπως προαναφέρθηκε η υπόθεση H_0 (III) ελέγχθηκε για κάθε

έναν από τους 23 δείκτες και μεξέθθ για όλες τις εταιρείες του δείγματος και για την χρονική περίοδο των 10 ετών, δηλαδή συνολικά έγιναν 230 έλεχοι της ανωτέρω υποθέσεως.

Οι απορρίψεις ή οι αποδοχές της υποθέσεως Ho (III) απεικονίζονται στον ακόλουθο πίνακα (6.VI).

Πίνακας 6.VI
Απορρίψεις ή αποδοχές της υποθέσεως Ho (III)

Εταιρεία	Έτος	Αποδοχή	Απορρίψη
ΑΕΛ	1982	1	0
ΑΕΛ	1983	1	0
ΑΕΛ	1984	1	0
ΑΕΛ	1985	1	0
ΑΕΛ	1986	1	0
ΑΕΛ	1987	1	0
ΑΕΛ	1988	1	0
ΑΕΛ	1989	1	0
ΑΕΛ	1990	1	0
ΑΕΛ	1991	1	0
ΑΕΛ	1992	1	0
ΑΕΛ	1993	1	0
ΑΕΛ	1994	1	0
ΑΕΛ	1995	1	0
ΑΕΛ	1996	1	0
ΑΕΛ	1997	1	0
ΑΕΛ	1998	1	0
ΑΕΛ	1999	1	0
ΑΕΛ	2000	1	0
ΑΕΛ	2001	1	0
ΑΕΛ	2002	1	0
ΑΕΛ	2003	1	0
ΑΕΛ	2004	1	0
ΑΕΛ	2005	1	0
ΑΕΛ	2006	1	0
ΑΕΛ	2007	1	0
ΑΕΛ	2008	1	0
ΑΕΛ	2009	1	0
ΑΕΛ	2010	1	0
ΑΕΛ	2011	1	0
ΑΕΛ	2012	1	0
ΑΕΛ	2013	1	0
ΑΕΛ	2014	1	0
ΑΕΛ	2015	1	0
ΑΕΛ	2016	1	0
ΑΕΛ	2017	1	0
ΑΕΛ	2018	1	0
ΑΕΛ	2019	1	0
ΑΕΛ	2020	1	0
ΑΕΛ	2021	1	0
ΑΕΛ	2022	1	0
ΑΕΛ	2023	1	0
ΑΕΛ	2024	1	0
ΑΕΛ	2025	1	0
ΑΕΛ	2026	1	0
ΑΕΛ	2027	1	0
ΑΕΛ	2028	1	0
ΑΕΛ	2029	1	0
ΑΕΛ	2030	1	0

Πίνακας 6.VI
Απορρίψεων και Αποδοχών της Υποθέσεως $H_0(III)$
με βάση το Κριτήριο Student t

	$\alpha=0,01$		$\alpha=0,05$	
	Απορρίψη-Αποδοχή		Απορρίψη-Αποδοχή	
Πωλήσεις	9	1	10	0
Καθαρό Αποτέλεσμα	2	8	2	8
Συναθροιστικό Ενεργητικό	7	3	8	2
Καθαρά θέση	7	3	9	1
Βραχυ/σμες υποχρεώσεις	7	2	8	1
Μακρο/σμες υποχρεώσεις	7	2	8	1
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	8	2	9	1
Κόστος Πωληθέντων	9	1	10	0
Αποθέματα	8	2	9	1
Πάγιο Ενεργητικό	7	3	8	2
Κεφάλαια Κινήσεως	2	8	5	5
Δείκτης (α)	1	9	2	8
" (β)	6	4	8	2
" (γ)	0	10	0	10
" (δ)	6	4	7	3
" (ε)	1	9	1	9
" (στ)	4	6	6	4
" (ζ)	7	3	8	2
" (η)	5	5	6	4
" (θ)	1	9	3	7
" (ι)	1	9	1	9
" (ια)	1	9	1	9
" (ιβ)	6	4	8	2
Συνολο απορρίψεων ή αποδοχών	112	116	137	91

Όπως εμφανίζεται στον πίνακα 6.VI η υποθέση H_0 (III) απορριφθηκε 112 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και 137 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05, δηλαδή από τους 230 ελέγχους της υποθέσεως H_0 (III) το 49% των ελέγχων απορριφθηκε σε $\alpha=0,01$ και το 60% σε $\alpha=0,05$. Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι δεν αναμενόταν να διαφοροποιηθούν τα χρηματοοικονομικά μεγέθη "βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις" και "Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις" όσον αφορά στο έτος (1983) διότι τα μεγέθη αυτά στις δύο χρηματοοικονομικές καταστάσεις εκφράζονται στις ίδιες αξίες, δηλαδή σε αξίες της 31-12-1983. Το ίδιο συμβαίνει και με τους ελέγχους των άλλων στατιστικών κριτηρίων.

Δευτερον, για τον έλεγχο της ίδιας υποθέσεως χρησιμοποιήθηκε το κριτήριο του Wilcoxon και της Μονομεταβλητής Κατανομής για τον έλεγχο των διαφορών μεταξύ των μετρήσεων που καταγράφονται συμμετρικά με μέσον το μηδέν, όταν οι παρατηρήσεις εξετάζονται κατά σειρά τάξεως ζευχών.

Οι διαφορές ορίστηκαν σαν απόλυτες διαφορές των παρατηρήσεων ανά ζευχη - από δεδομένα ιστορικών και από προσαρμοσμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Σύμφωνα με το κριτήριο Wilcoxon, οι τιμές του Z , που προέκυψαν από από τα ιστορικά και προσαρμοσμένα δεδομένα (βλέπε πίνακα), συγκρίθηκαν με τις κριτικές τιμές του $Z=11,961$ και $Z=12,561$ για επίπεδα σημαντικότητας 0,05 και 0,01 αντίστοιχα, όπως εμφανίζονται στους σχετικούς στατιστικούς πίνακες της αντίστοιχης κατανομής (βλέπε πίνακες). Απόρριψη της υποθέσεως H_0 (III) και αποδοχή της εναλλακτικής υποθέσεως συμβαίνει όταν η τιμή του $|Z|$ είναι $|Z| > 2,58$ και $|Z| > 1,96$ για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 αντίστοιχα. Οι απορρίψεις ή οι αποδοχές της υποθέσεως H_0 (III) παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα (6.VII).

Πίνακας 6.VII

Απορρίψεων και Αποδοχών της Υποθέσεως $H_0(III)$
 με βάση το Κριτήριο Wilcoxon

$\alpha=0,01$ $\alpha=0,05$
 Απορρίψη-Αποδοχή   Απορρίψη-Αποδοχή

Πωλήσεις	9	1	10	0
Καθαρό Αποτέλεσμα	2	8	2	6
Συνολικό Ενεργητικό	7	3	8	2
Καθαρά Βασή	8	2	9	1
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	7	2	7	2
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	7	2	8	1
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	8	2	9	1
Κόστος Πωληθέντων	8	2	9	1
Αποθεματα	6	4	8	2
Πάγιο Ενεργητικό	7	3	8	2
Κεφάλαιο Κινήσεως	1	9	4	6
Δείκτης (α)	1	9	1	9
" (β)	6	4	8	2
" (γ)	0	10	0	10
" (δ)	6	4	7	3
" (ε)	0	10	1	9
" (στ)	4	6	6	4
" (ζ)	6	4	8	2
" (η)	4	6	6	4
" (θ)	1	9	2	8
" (ι)	0	10	0	10
" (ια)	0	10	0	10
" (ιβ)	6	4	8	2
Σύνολο απορρίψεων ή αποδοχών	104	124	130	98

Από τον πίνακα 6.VII προκύπτει ότι η υπόθεση H_0 (III) απορρίφθηκε 104 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και 130 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05. Δηλαδή από τους 228 ελέγχους το 46% αυτών απορρίφθηκε σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και το 57% σε $\alpha=0,05$ αντίστοιχα.

Σύμφωνα με το κριτήριο της Μονομεταβλητής Κατανομής, οι τιμές που έδωσε το πρόγραμμα SAS συγκρίθηκαν με τις κριτικές τιμές της πιθανότητας $|T|$ που βρέθηκαν $|T| > 0,01$ και $|T| > 0,05$ για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 αντίστοιχα. Οι τιμές της πιθανότητας $|T|$ παρατίθενται σε πίνακα (βλέπε πίνακες).

Οι απορριψεις ή οι αποδοχές της υπόθεσης H_0 (III) παρουσιάζονται στον πίνακα (6.VIII).

Πίνακας 6.VIII

Απορρίψεων και αποδοκών της Υπόθεσης $H_0(III)$
 με βάση το Κριτήριο της Μονομεταβλητής Κατανομής

	$\alpha=0,01$		$\alpha=0,05$	
	Απορρίψεις	Αποδοχές	Απορρίψεις	Αποδοχές
Πωλήσεις	10	0	10	0
Καθαρό Αποτέλεσμα	4	6	4	6
Συνολικό Ενεργητικό	8	2	9	1
Καθαρά θέση	8	2	9	1
Βραχυόριμες Υποχρεώσεις	8	1	6	1
Μακροόριμες Υποχρεώσεις	7	2	9	0
Κυκλίζουσα Ενεργητικό	8	2	9	1
Κόστος Πωληθέντων	10	0	10	0
Αποθεματα	10	0	10	0
Πάγιο Ενεργητικό	8	2	9	1
Κεφάλαιο Κίνησης	2	8	7	3
Δείκτης (α)	1	9	1	9
" (β)	10	0	10	0
" (γ)	0	10	0	10
" (δ)	6	4	8	2
" (ε)	1	9	3	7
" (στ)	4	6	7	3
" (ζ)	7	3	8	2
" (η)	9	1	9	1
" (θ)	2	8	5	5
" (ι)	2	8	2	8
" (ια)	4	6	4	6
" (ιβ)	9	1	9	1
Σύνολο απορρίψεων ή αποδοκών	137	91	160	68

Όπως παρουσιάζεται στον πίνακα 6.VIII η υπόθεση $H_0(III)$ απορρίφθηκε 137 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και 160 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05, δηλαδή από τους 230

ελέγχους της υποθέσεως $H_0(III)$ το 60% των ελέγχων απορρίφθηκε σε $\alpha=0,01$ και το 70% σε $\alpha=0,05$.

6.2 Ανάλυση των Αποτελεσμάτων.

Κάθε μια από τις τρεις πιο πάνω υποθέσεις ελέγχθηκε για κάθε μια από τις 23 μεταβλητές που επιλέχσαν. Η ανάλυση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων για κάθε δείκτη και μεγεθος δεν ακολουθεί την ίδια πιο πάνω σειρά, αλλά οι μεταβλητές ταξινομήθηκαν σε δυα βασικές ομάδες:

α. Σε χρηματοοικονομικά μεγεθη, και

β. Σε χρηματοοικονομικούς δείκτες.

Κάθε ομάδα μεταβλητών θα αναλυθεί και θα αξιολογηθεί ξεχωριστά με βάση τα αποτελέσματα των ελέγχων κάθε υποθέσεως H_0 , όπως απεικονίζονται στους πίνακες που ακολουθούν.

6.2.1 Υπόθεση Μηδέν $H_0(I)$

Για τον έλεγχο των υποθέσεων $H_0(I)$, $H_0(II)$, και $H_0(III)$ όλα τα προσαρμοσμένα και μη ποσά των χρηματοοικονομικών μεγεθών αναπροσαρμόστηκαν (rolled forward) για να εκφράσουν την ίδια αχαραστική δύναμη με εκείνη του έτους αναφοράς 31-12-83. Η αναπροσαρμογή αυτή είναι απαραίτητη για τη δυνατότητα διαχρονικής συγκρισιμότητας κάθε εταιρείας και μεταξύ όλων των εταιρειών του δείγματος. Η αναπροσαρμογή αυτή των προσαρμοσμένων και μη μεγεθών εχινε με τον ακόλουθο συντελεστή αναπροσαρμοχής:

Δείκτης τιμών καταναλωτή Δ' τριμήνου έτους αναφοράς
 Δείκτης τιμών καταναλωτή Δ' τριμήνου του έτους αναπροσαρμοχής

θα πρέπει να διευκρινιστεί, ότι τα χρηματοοικονομικά μεγεθη των "Τρεχουσών Υποχρώσεων", "Μακροπρόθεσμων

Υποχρεώσεων" και τα "Νομισματικά Στοιχεία" που περιλαμβάνονται στο χρηματοοικονομικό μέγεθος "Κυκλοφορούν Ενεργητικά", στις προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις εκφράζονται σε ιστορικά ποσά. Είναι ευνόητο, ότι αυτά τα οικονομικά μεγέθη προσαρμόστηκαν "μόνο" με τον ανωτέρω συντελεστή αναπροσαρμοχής για κάθε έτος αναπροσαρμοχής.

Όπως φαίνεται από τα δεδομένα του πίνακα 6.ΙΧ, η υπόθεση $H_0(1)$ ελεγχθηκε 165 φορές με κάθε στατιστικό κριτήριο και τα αποτελέσματα των ελέγχων ήταν ότι:

- α. Με το κριτήριο Student t το 84% των ελέγχων απορρίφθηκε σε $\alpha=0,01$ και το 89% σε $\alpha=0,05$
- β. Με το κριτήριο Wilcoxon το 78% των ελέγχων απορρίφθηκε σε $\alpha=0,01$ και το 89% σε $\alpha=0,05$
- γ. Με το κριτήριο της Μονομεταβλητής Κατανομής το 85,5% των ελέγχων απορρίφθηκε σε $\alpha=0,01$ και το 91,5% σε $\alpha=0,05$

Πίνακας 6.ΙΧ

Απορρίψεων της υποθέσεως $H_0(I)$ με βάση τα Στατιστικά Κριτήρια Student t, Wilcoxon και Μονομεταβλητής Κατανομής

Υπόθεση $H_0(I)$

Στατιστικά Κριτήρια

Οικονομικά Μεγεθή	Student t		Wilcoxon		Μονομεταβλητή Κατανομή	
	$\alpha=0,01$	$\alpha=0,05$	$\alpha=0,01$	$\alpha=0,05$	$\alpha=0,01$	$\alpha=0,05$
Πωλήσεις	15	15	14	15	15	15
Καθαρό Αποτέλεσμα	0	3	0	3	2	4
Συνολικό Ενεργητικό	14	15	14	15	15	15
Καθαρά Βέση	12	14	11	15	12	15
Βραχυ/σμες υποχρεώσεις	14	14	13	14	14	15
Μακρο/σμες υποχρεώσεις	14	14	13	14	13	15
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	15	15	14	15	15	15
Κόστος Πωληθέντων	15	15	15	15	15	15
Αποθεμάτα	15	15	13	15	15	15
Πάγια Ενεργητικό	14	15	12	14	14	15
Κεφάλαιο Κινήσεως	11	12	10	12	11	12
Σύνολο Απορρίψεων	139	147	129	147	141	151

Η απόρριψη της υποθέσεως $H_0(I)$ για όλες τις μεταβλητές, εκτός του "Καθαρό Αποτέλεσμα", υποδηλοί, ότι όταν οι προσαρμοσμένες αξίες των μεταβλητών του δείγματος συγκρίνονται για μια σειρά ετών με τις ιστορικές αξίες των αντιστοιχών μεταβλητών σε περιόδους ανέγερσης των τιμών, οι προσαρμοσμένες μεταβλητές είναι σταθερά μεγαλύτερες.

Εξ'άλλου, ο Lawrence (1975) ελέγχοντας την ίδια υπόθεση με το κριτήριο Wilcoxon είχε τα ακόλουθα αποτελέσματα σε ένα δείγμα 30 εταιρειών.

	$\alpha=0,01$		$\alpha=0,05$	
	Απορριψεις-Αποδοχές	Απορριψεις-Αποδοχές	Απορριψεις-Αποδοχές	Απορριψεις-Αποδοχές
Πωλήσεις	30	0	30	0
Καθαρό κέρδος	1	29	5	25
Συνολικό Ενεργητικό	30	0	30	0
Καθαρά θέση	30	0	30	0
Κεφάλαιο κινήσεως	28	2	30	0

Το πιο πάνω αποτέλεσμα της μελέτης φαίνεται να επιβεβαιώνονται και από τα διεθνή εμπειρικά δεδομένα.

Οι ελεγκοί της ίδιας υποθέσεως για τους χρηματοοικονομικούς δείκτες παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα (β.χ).

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Πίνακας 6.Χ

Απορρίψεων της Υποθέσεως $H_0(I)$ με βάση τα Στατιστικά Κριτήρια Student t, Wilcoxon και Μονομεταβλητής Κατανομής Υπόθεσθ $H_0(I)$

Στατιστικά Κριτήρια

Χρηματοοικονομικοί δείκτες		Student_t		Wilcoxon		Μονομεταβλητής Κατανομής	
		$\alpha=0,01$	$\alpha=0,05$	$\alpha=0,01$	$\alpha=0,05$	$\alpha=0,01$	$\alpha=0,05$
Δείκτης	(α)	8	12	8	11	9	12
"	(β)	12	14	11	13	13	14
"	(γ)	3	6	3	4	4	7
"	(δ)	13	14	12	14	14	14
"	(ε)	3	5	3	4	4	6
"	(στ)	12	13	11	13	12	13
"	(ζ)	12	13	11	12	12	13
"	(η)	8	10	8	11	9	12
"	(θ)	7	9	6	8	9	9
"	(ι)	2	2	2	1	3	5
"	(ια)	4	7	3	6	6	8
"	(ιβ)	10	12	10	13	13	14
Σύνολο Απορρίψεων		94	117	88	110	108	127

Όπως προκύπτει από τα δεδομένα του πίνακα 6.Χ η υπόθεση $H_0(I)$, για τους χρηματοοικονομικούς δείκτες, ελέγχθηκε 180 φορές με κάθε στατιστικό κριτήριο, τα δε αποτελέσματα των ελέγχων ήταν τα ακόλουθα:

α. Με το κριτήριο Student t το 52% των ελέγχων απορρίφθηκε σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και το 65% σε 0,05 αντίστοιχα.

β. Με το κριτήριο Wilcoxon το 49% των ελέγχων απορρίφθηκε σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και το 61% σε 0,05 αντίστοιχα.

γ. Με το κριτήριο της Μονομεταβλήτης Κατανομής το 60% των ελέγχων απορρίφθηκε σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και το 71% σε 0,05 αντίστοιχα.

Ο Lawrence επίσης, ελέγχοντας την ίδια υπόθεση με το κριτήριο Wilcoxon κατέληξε στα ακόλουθα αποτελέσματα σε ένα δείγμα 30 εταιρειών.

Δείκτης (α)	$\alpha=0,01$		$\alpha=0,05$	
	απορρίψεις	αποδοχές	απορρίψεις	αποδοχές
" (β)	18	12	20	10
" (γ)	29	1	29	1
" (δ)	14	16	15	15
" (ε)	29	1	29	1
" (στ)	20	10	24	6
" (ζ)	30	0	30	0
" (η)	19	11	19	11
" (θ)	29	1	29	1

Τα αποτελέσματα της μελέτης μας, σχετικά με τους χρηματοοικονομικούς δείκτες, φαίνεται να επιβεβαιώνονται και από τα διεθνή εμπειρικά δεδομένα.

2.2 Υπόθεση Μηδέν $H_0(II)$

Οι έλεγχοι της υποθέσεως $H_0(II)$ για τα χρηματοοικονομικά μεξέθθ απεικονίζονται στον επόμενον πίνακα 6.XI.

Πίνακας 6.XI

Απορρίψεων της Υποθέσεως $H_0(II)$ με βάση το
Στατιστικό Κριτήριο Wilcoxon

Υπόθεση $H_0(II)$

Στατιστικό Κριτήριο

Wilcoxon

Οικονομικά

Μεξέθθ

$\alpha=0,01$ $\alpha=0,05$

Πωλήσεις	*	*
Καθαρό Αποτέλεσμα		
Συνολικό Ενεργητικό	*	*
Καθαρά θέση	*	*
Βραχυόρες υποχρεώσεις	*	*
Μακροόρες υποχρεώσεις	*	*
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	*	*
Κόστος Πωληθέντων	*	*
Αποθέματα	*	*
Πάγιο Ενεργητικό	*	*
Κεφάλαιο Κινήσεως		*
Σύνολο Απορρίψεων	9	10

Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω πίνακα 6.XI, η υπόθεση $H_0(I)$ ελέγχθηκε 11 φορές και το 82% των των ελέγχων απορρίφθηκε σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 ενώ το 91% απορρίφθηκε σε 0,05 επίπεδο αντίστοιχα.

Η απόρριψη της υποθέσεως $H_0(II)$ για όλα τα χρηματοοικονομικά μεξέθθ, εκτός του "Καθαρό Αποτέλεσμα", σημαίνει, ότι το προσαρμοσμένος συντελεστής τάσεως β είναι σταθερά χαμηλότερος από τον αντίστοιχο ιστορικό συντελεστή,

δηλαδή ο ρυθμός αύξησης που προκύπτει από τον συντελεστή τάσεως β , των πιά πάνω μεγεθών, είναι μικρότερος από τον ρυθμό αύξησης του αντιστοιχικού ιστορικού συντελεστή.

Η αποδοχή της υποθέσεως $H_0(II)$ για το "Καθαρό Αποτέλεσμα" είναι οριακή διότι η τιμή που προέκυψε από τον έλεγχο της υποθέσεως $H_0(II)$ με το κριτήριο Wilcoxon ήταν $T=26$ και η κριτική τιμή $T=25$.

Η πρόσθετη ανάλυση, μετά τον υπολογισμό της ποσοστιαίας μεταβολής μεταξύ των δύο συντελεστών τάσεως β , των ανωτέρω 11 μεγεθών και για τις 15 εταιρείες έδειξε ότι, σε 165 ζεύγη παρατηρήσεων (βλέπε σχετικά πίνακα 6.V):

- α. Το 97% έδειξε μεταβολή μεγαλύτερη του 5%.
- β. Το 94% έδειξε μεταβολή μεγαλύτερη του 10%.
- γ. Το 91,5% έδειξε μεταβολή μεγαλύτερη του 25%.
- δ. Το 76% έδειξε μεταβολή περισσότερη του 50%.

Επίσης οι έλεγχοι της ίδιας υπόθεσης $H_0(II)$ για τους χρηματοοικονομικούς δείκτες συγκεντρώθηκαν στον επόμενο πίνακα (6.XII).

Πίνακας 6.XII

Απορρίψεων της Υπόθεσης $H_0(II)$ με Βάση το
Στατιστικό Κριτήριο Wilcoxon
Υπόθεση $H_0(II)$
Στατιστικό Κριτήριο
Wilcoxon
 $\alpha=0,01$ $\alpha=0,05$

Δείκτης (α)	*	*
" (β)	*	*
" (γ)		
" (δ)	*	*
" (ε)		
" (στ)	*	*
" (ζ)	*	*
" (η)		*
" (θ)		*
" (ι)		
" (ια)		
" (ιβ)	*	*
Σύνολο απορρίψεων	4	8

Από τον πίνακα 6.XII αποκαλύπτεται ότι, η υπόθεση $H_0(II)$ ελεγχθηκε 12 φορές και το 33% των ελέγχων απορρίφθηκε σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 ενώ το 67% απορρίφθηκε σε 0.05 επίπεδο σημαντικότητας.

Η πρόσθετη ανάλυση, μετά τον υπολογισμό της ποσοστιαίας μεταβολής μεταξύ των δυο συντελεστών τάσεως β , των πιά πάνω 12 χρηματοοικονομικών δεικτών και για τις 15 εταιρείες παρουσίασε ότι σε 180 ζεύγη παρατηρήσεων (βλέπε σχετικά πίνακα 6.V):

- Το 93% εμφανίζει μεταβολή μεγαλύτερη του 5%.
- Το 84% εμφανίζει μεταβολή μεγαλύτερη του 10%.
- Το 66% εμφανίζει μεταβολή μεγαλύτερη του 25%.
- Το 47% εμφανίζει μεταβολή μεγαλύτερη του 50%.

Πίνακας 6.1111

Αποτελέσματα της υποθέσεως H₀(1) με βάση το κριτήριο Student's t, Μίλιονη και Παναγιώτου (2009)

Συνολικά 10.1111

Συνολικά 10.1111

Συνολικά 10.1111

Συνολικά 10.1111

Φαινόμενο	Συνολικά 10.1111	Συνολικά 10.1111	Συνολικά 10.1111	Συνολικά 10.1111	Συνολικά 10.1111
Μελέτη	10	10	10	10	10
Μελέτη	10	10	10	10	10
Στατιστική ανάλυση	10	10	10	10	10
Στατιστική ανάλυση	10	10	10	10	10
Καθαρά βιβλίο	10	10	10	10	10
Εφαρμογές υπολογιστών	10	10	10	10	10
Μικροεφαρμογές υπολογιστών	10	10	10	10	10
Κυκλοφορούν Έγγραφο	10	10	10	10	10
Καταταξιολογήσεις	10	10	10	10	10
Παράδειγμα	10	10	10	10	10
Παράδειγμα	10	10	10	10	10
Καταταξιολογήσεις	10	10	10	10	10
Συνολικά 10.1111	73	50	70	84	62

Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα του πίνακα 6.1111, η υποθέση H₀(1) απορρίπτεται με βάση το κριτήριο Student's t, Μίλιονη και Παναγιώτου (2009).

Επομένως, το κριτήριο Student's t απορρίπτεται με βάση το κριτήριο Student's t, Μίλιονη και Παναγιώτου (2009).

Επομένως, το κριτήριο Student's t απορρίπτεται με βάση το κριτήριο Student's t, Μίλιονη και Παναγιώτου (2009).

6.2.3 Υπόθεση $H_0(III)$

Οι έλεγχοι της υποθέσεως $H_0(III)$ για τα χρηματοοικονομικά μεξέθη παρουσιάζονται και με τα τρία στατιστικά κριτήρια στον πίνακα 6.XIII), που ακολουθεί.

Πίνακας 6.XIII

Απορρίψεων της Υποθέσεως $H_0(III)$ με βάση τα Στατιστικά Κριτήρια Student t, Wilcoxon και Μονομεταβλητής Κατανομής

Υπόθεση $H_0(III)$

Στατιστικά Κριτήρια

Student t Wilcoxon Μονομεταβλητής

Οικονομικά Μεξέθη	Student t		Wilcoxon		Μονομεταβλητής Κατανομής	
	$\alpha=0,01$	$\alpha=0,05$	$\alpha=0,01$	$\alpha=0,05$	$\alpha=0,01$	$\alpha=0,05$
Πωλήσεις	9	10	9	10	10	10
Καθαρά Ηλεκτράσιμα	2	2	2	2	4	4
Συνολικά Ενεργητικά	7	8	7	8	8	9
Καθαρά θέση	7	9	8	9	8	9
Βραχυρομες Υποχρεώσεις	7	8	7	7	8	8
Μακρορομες Υποχρεώσεις	7	8	7	8	7	9
Κυκλοφορούν Ενεργητικά	8	9	8	9	8	9
Κόστος Πωληθέντων	9	10	8	9	10	10
Αποθεματα	8	9	6	8	10	10
Πάχιο Ενεργητικό	7	8	7	8	8	9
Κεφάλαιο Κινήσεως	2	5	1	4	2	7
Σύνολο Απορρίψεων	73	86	70	84	82	94

Όπως προκύπτει από τα δεδομένα του πίνακος 6.XIII, η υπόθεση $H_0(III)$ ελέγχθηκε 110 φορές με κάθε στατιστικό κριτήριο, τα αποτελέσματα δε των ελέγχων ήταν ότι:

α. Με το κριτήριο Student t το 68% των ελέγχων απορρίφθηκε σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και το 76% σε $\alpha=0,05$ αντιστοίχα.

β. Με το κριτήριο Wilcoxon το 65% απορρίφθηκε σε επίπεδο

σημαντικότητας 0,01 και το 78% σε $\alpha=0,05$ επίπεδο αντιστοίχα.

δ. Με το κριτήριο της Μονομεταβλητής Κατανομής το 74,5% ελεγχών απορρίφθηκε σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και το 85,5% σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05.

Η απόρριψη της υποθέσεως $H_0(III)$ για τα περισσότερα έτη της ερευνώμενης χρονικής περιόδου σημαίνει, ότι τα προσαρμοσμένα χρηματοοικονομικά μεγέθη είναι σταθερά υψηλότερα σε σχέση με τα αντίστοιχα ιστορικά.

Οι ελεγχοί της ίδιας υποθέσεως $H_0(III)$ για τους χρηματοοικονομικούς δείκτες δίδονται και με τα τρία στατιστικά κριτήρια στον ακόλουθο πίνακα (6.XIV).

Πίνακας 6.XIV

Απορρίψεων της Υποθέσεως $H_0(III)$ με βάση τα Στατιστικά Κριτήρια Student t, Wilcoxon και Μονομεταβλητής Κατανομής

υπόθεση $H_0(III)$

Στατιστικά Κριτήρια

Student t Wilcoxon Μονομεταβλητής

Κατανομής

Χρηματοοικονομικοί δείκτες

$\alpha=0,01$ $\alpha=0,05$ $\alpha=0,01$ $\alpha=0,05$ $\alpha=0,01$ $\alpha=0,05$

Δείκτης	(α)	1	2	1	1	1	1
"	(β)	6	8	6	8	10	10
"	(γ)	0	0	0	0	0	0
"	(δ)	6	7	6	7	6	8
"	(ε)	1	1	0	1	1	3
"	(στ)	4	6	4	6	4	7
"	(ζ)	7	8	6	8	7	8
"	(η)	5	6	4	6	9	9
"	(θ)	1	3	1	2	2	5
"	(ι)	1	1	0	0	2	2
"	(ια)	1	1	0	0	4	4
"	(ιβ)	6	8	6	8	9	9
Σύνολο Απορρίψεων		39	51	34	46	55	66

Στον ανωτέρω πίνακα 6.ΧΙV εμφανίζεται ότι, η υπόθεση $H_0(III)$ ελέγχθηκε 120 φορές με κάθε στατιστικό κριτήριο και τα αποτελέσματα των ελέγχων ήταν τα ακόλουθα:

α. Με το κριτήριο Student t το 32,5% των ελέγχων απορρίφθηκε σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και το 46% σε $\alpha=0,05$ αντίστοιχα.

β. Με το κριτήριο Wilcoxon το 28% των ελέγχων απορρίφθηκε σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και 38% σε $\alpha=0,05$ αντίστοιχα.

γ. Με το κριτήριο της μονομεταβλητής κατανομής το 46% των ελέγχων απορρίφθηκε σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και το 55% σε $\alpha=0,05$ αντίστοιχα.

6.4 Περίληψη

Η ανάλυση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων των τριών υποθέσεων μηδέν $H_0(I)$, $H_0(II)$, και $H_0(III)$ για καθένα από τα 23 χρηματοοικονομικά μεθέθ και δείκτες και για όλες τις εταιρείες του δείγματος έδειξε ότι:

1. Για την εναλλακτική υπόθεση της υποθέσεως μηδέν $H_0(I)$ τα χρηματοοικονομικά μεθέθ και οι δείκτες που υπολογίστηκαν από προσαρμοσμένα δεδομένα στο Γ.Ε.Τ είναι στατιστικώς σημαντικά διαφορετικά από τα αντίστοιχα ιστορικά κατά 699 φορές από το σύνολο των 1035 ελέγχων σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και 801 φορές σε $\alpha=0,05$ αντίστοιχα.

2. Για την εναλλακτική υπόθεση της υποθέσεως μηδέν $H_0(II)$ οι τάσεις που προέκυψαν από προσαρμοσμένα δεδομένα είναι στατιστικώς σημαντικά διαφορετικές από τις αντίστοιχες ενδείξεις των ιστορικών δεδομένων σε 13 περιπτώσεις και για σύνολο 23 ελέγχων σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και σε 18 περιπτώσεις σε $\alpha=0,05$ αντίστοιχα.

3. Αναφορικά με την εναλλακτική προσέχισή της υποθέσεως μηδέν $H_0(III)$ τα χρηματοοικονομικά μεθέθ και οι δείκτες που προέκυψαν από προσαρμοσμένα δεδομένα στο Γ.Ε.Τ ,για όλες τις

εταιρείες του δείγματος και για χρονική περίοδο 10 ετών, είναι στατιστικώς διαφορετικά σημαντικώς από τα αντίστοιχα ιστορικά 353 φορές σε σύνολο 664 ελέγχων και σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 και 427 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05.

Η ανασκόπηση των σχετικών πινάκων που παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο αποκαλύπτει τα ακόλουθα:

α. Όλα τα χρηματοοικονομικά μεξέθη, εκτός του μεξέθου "Καθαρά Αποτέλεσμα", διαφέρουν στατιστικώς σημαντικά, ως αποτέλεσμα των προσαρμογών τους στο Γ.Ε.Τ, για τις υποθέσεις $H_0(I, II)$ (βλέπε σχετικά πίνακες 6.Ιλ, 6.ΧΙ).

β. Όλα τα χρηματοοικονομικά μεξέθη, εκτός από τα μεξέθη "Καθαρά Αποτέλεσμα" και "Κεφάλαιο Κινήσεως", διαφέρουν στατιστικώς σημαντικά για ολόκληρη σχεδόν τη χρονική περίοδο, ως αποτέλεσμα των προσαρμογών τους στο Γ.Ε.Τ, για την υπόθεση $H_0(III)$ (βλέπε σχετικά πίνακα 6.ΧΙΙΙ).

γ. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες, σε αντίθεση με τα χρηματοοικονομικά μεξέθη, φαίνεται ότι επηρεάζονται λιγότερο όταν προσαρμόζονται στο Γ.Ε.Τ. Συγκεκριμένα επτά χρηματοοικονομικοί δείκτες σε σύνολο 12 είναι στατιστικώς σημαντικά διαφορετικοί, ως αποτέλεσμα των προσαρμογών τους στο Γ.Ε.Τ, για την υπόθεση $H_0(I)$.

Αντίθετα οι δείκτες:

- (α) "περιθώριο κέρδους επί των πωλήσεων" ή "καθαρή αποδοτικότητα των πωλήσεων (ΚΚ/Π)",
  - (β) "αποδοτικότητας επενδυμένων κεφαλαίων (ΚΚ/ΣΕ)",
  - (γ) "κυκλοφοριακής ταχύτητας του κεφαλαίου κινήσεως (Π/Κεφ.Κίν.)" και
  - (δ) "ρευστότητας συνολικού ενεργητικού (Κεφ.Κίν./ΣΕ)"
- εμφανίζονται στατιστικώς σημαντικά διαφορετικοί για πολύ μικρό αριθμό εταιρειών (βλέπε σχετικά πίνακα 6.Χ).

δ. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες:

- (ε) "κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού (Π/ΣΕ)",
- (στ) "αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων ή καθαρός θέσεως (ΚΚ/ΚΒ)",

- (ζ) "δανειακής επιβάρυνσης" και
 (ιβ) "συμμετοχής του ίδιου κεφαλαίου στο συνολικό ενεργητικό (ΚΒ/ΣΕ)"

δείχνουν στατιστικώς σημαντικά διαφορετικοί, ως αποτέλεσμα των προσαρμογών στο Γ.Ε.Τ, σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01.

Ενώ σε επίπεδο σημαντικότητας 0,05 διαφέρουν στατιστικώς σημαντικά οκτώ δείκτες σε σύνολο δώδεκα, εκτός των δεικτών:

(α) "περιθώρια κέρδους επί των πωλήσεων ή καθορής αποδοτικότητας των πωλήσεων",

(ε) "αποδοτικότητας επενδυμένων κεφαλαίων",

(ι) "κυκλοφοριακής ταχύτητας κεφαλαίου κίνησης και

(ια) "ρευσιμότητας συνολικού ενεργητικού"

για την υπόθεση $H_0(II)$. (βλ. σχετικά πίνακα σ.λΙΙ).

Ε. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες:

(β) "κυκλοφοριακής ρευστότητας",

(δ) "κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού",

(ζ) "δανειακής επιβάρυνσης",

(η) "μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης του απασχολημένου μακροπρόθεσμου κεφαλαίου" και

(ια) "συμμετοχής του ίδιου κεφαλαίου στο συνολικό ενεργητικό",

παρουσιάζονται στατιστικώς σημαντικά διαφορετικοί, ως αποτέλεσμα των προσαρμογών τους στο Γ.Ε.Τ σε επίπεδο σημαντικότητας 0,01 καθώς επίσης και ο δείκτης (στ) αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων σε $\alpha=0,05$, για την $H_0(III)$.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο VII

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

7.0 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό εκτίθενται τα αποτελέσματα των στατιστικών ελέγχων των υποθέσεων, με περίληψη των αποτελεσμάτων για τα χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες, και ακολουθούν τα συμπεράσματα της έρευνας καθώς και η αξιολόγηση της μελέτης, κλείνει δε με ορισμένες προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

7.1 Στόχοι της Έρευνας

Όπως έχει αναφερθεί, βασικός σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να εξετάσει και να αξιολογήσει, με βάση συγκεκριμένα δεδομένα, τις διαφοροποιητικές επιδράσεις του πληθωρισμού σε βασικές χρηματοοικονομικές μεταβλητές (οικονομικά μεγέθη και δείκτες) που απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και στηρίζονται αφενός μεν στις αρχές της λοχιστικής του ιστορικού κόστους και αφετέρου στις αρχές της λοχιστικής του Γενικού Επιπέδου Τιμών.

Ειδικότερα καταβλήθηκε προσπάθεια να απαντηθούν τα εξής βασικά ερωτήματα:

1. Εάν και σε ποιά έκταση διαφοροποιούνται τα βασικά οικονομικά μεγέθη και οι χρηματοοικονομικοί δείκτες των οικονομικών μονάδων με την υιοθέτηση της λοχιστικής Γενικού Επιπέδου Τιμών.

2. Εάν προκύπτουν σημαντικές διαφορές των δεικτών και των μεγεθων που προσαρμόστηκαν στο Γ.Ε.Τ. σε αντιπαραβολή με τους αντιστοιχους δείκτες και τα μεγέθη του ιστορικού κόστους όλων των επιχειρήσεων ως σύνολο για κάθε εξεταζόμενο

έτος και χώριστά για κάθε επιχείρηση.

3. Οι διαφοροποιήσεις που τυχόν παρουσιάζονται στα βασικά οικονομικά μεγέθη και τους χρηματοοικονομικούς δείκτες –συμβατικούς και προσαρμοσμένους – παρατηρούνται και στις διαχρονικές τάσεις των ίδιων μεγεθών και δεικτών;

4. Κατά πόσο υπάρχουν περιθώρια ή δυνατότητες ανάπτυξης των τρεχουσών μεθόδων προσαρμογής των χρηματοοικονομικών καταστάσεων;

5. Σε ποιά έκταση διαφοροποιείται ο έλεγχος σημαντικότητας των στατιστικών υποθέσεων στην περίπτωση που χρησιμοποιείται η κατανομή δειγματοληψίας του Student t έναντι του απαμετρικού κριτηρίου Wilcoxon;

Συγκεκριμένα, διατυπώθηκε μια νέα μεθοδολογία υπολογισμού των αποτελεσμάτων του Γενικού Επιπέδου Τιμών. Η προτεινόμενη μέθοδος αποκαλύπτει τις επιδράσεις του πληθωρισμού στα νομισματικά στοιχεία του ισολασισμού με παράλληλο υπολογισμό και παρουσίαση της προσαρμοσμένης καταστάσεως αποτελεσμάτων κρήσεως. Με βάση τους στατιστικούς ελέγχους των υποθέσεων που υιοθετήθηκαν στη μελέτη, τεκμηριώθηκε η άποψη ότι πράγματι τα χρηματοοικονομικά μεγέθη στο σύνολό τους καθώς και ένα σημαντικό μέρος από τους δείκτες που προέκυψαν από χρηματοοικονομικές καταστάσεις προσαρμοσμένες στο Γ.Ε.Τ. Διαφέρουν στατιστικώς σημαντικά από τα αντίστοιχα μεγέθη και τους δείκτες που προέκυψαν από χρηματοοικονομικές καταστάσεις ιστορικού κόστους.

7.2 Αποτελέσματα Ελέγχου των Στατιστικών Υποθέσεων

Για τον έλεγχο της στατιστικής σημαντικότητας των χρηματοοικονομικών μεγεθών και δεικτών τέθηκαν τρεις βασικές υποθέσεις. Σκοπός των ελέγχων είναι η διαπίστωση των τυχόν διαφορών μεταξύ ιστορικών και προσαρμοσμένων μεταβλητών και συνεπώς η ανίχνευση των διαφοροποιητικών επιδράσεων του πληθωρισμού.

Συγκεκριμένα η υπόθεση $H_0(I)$ τεύθηκε για τον έλεγχο των διαφορών για κάθε εταιρεία και για τη χρονική περίοδο των 10 ετών είτε ως εξής:

Δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά στη μεταβλητή $\Delta\eta$ για το έτος $\lambda\eta$ και την εταιρεία $E\eta$, είτε η μεταβλητή υπολογίζεται από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων λοχιστικής ιστορικού κόστους, είτε από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων προσαρμοσμένων στο Γ.Ε.Τ.

Τρία στατιστικά κριτήρια - Student t, Wilcoxon και Μονομεταβλητής Κατανομής - χρησιμοποιήθηκαν για να ελεγχθεί η πιο πάνω υπόθεση. Η υπόθεση $H_0(I)$ ελεγχθηκε για κάθε μία από τις 15 εταιρείες και για κάθε μία από τις (23) μεταβλητές, δηλαδή συνολικά 345 φορές. Οι απορρίψεις της μηδενικής υποθέσεως σύμφωνα με τα αποτελέσματα των τριών κριτηρίων για επίπεδα σημαντικότητας 0,01 και 0,05 ήταν:

	$\alpha=0,01$	$\alpha=0,05$
	<u>Απορρίψεις</u>	<u>Απορρίψεις</u>
Κριτήριο Student t	233	264
Κριτήριο Wilcoxon	217	259
Κριτήριο Μονομεταβλητής Κατανομής	249	278

Η υπόθεση $H_0(II)$ που υιοθετήθηκε για τον έλεγχο τυχόν διαφορών στις τάσεις κάθε δείκτη ή μετρήσου για κάθε εταιρεία και για χρονική περίοδο 10 ετών, ήταν η ακόλουθη:

Δεν υπάρχουν στατιστικώς σημαντικές διαφορές μεταξύ των τάσεων που προκύπτουν από τη μεταβλητή $\Delta\eta$ για την εταιρεία $E\eta$, για περίοδο 10 ετών, είτε οι τάσεις υπολογίζονται από μεταβλητές εκφρασμένες σε ιστορικές αξίες είτε από μεταβλητές εκφρασμένες σε τρέχουσες αξίες.

Για τον υπολογισμό της κλίσεως (συντελεστής β) της ευθείας της τάσεως χρησιμοποιήθηκε η Στατιστική μέθοδος των ελαχίστων τετραγώνων. Ο συντελεστής β υπολογίστηκε, για κάθε δείκτη και εταιρεία, με δεδομένα προσαρμοσμένων και ιστορικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Το κριτήριο του Wilcoxon εφαρμόστηκε στο συντελεστή β για κάθε δείκτη ή μεγεθος. Υπήρξαν 15 σειρές παρατηρήσεων (μία σειρά για κάθε επιχείρηση) και για κάθε δείκτη, κάθε σειρά εκτίμησε τον συντελεστή β από προσαρμοσμένα και από ιστορικά δεδομένα. Η υπόθεση $H_0(II)$ για την τυχόν ύπαρξη διαφοράς ελέγχθηκε 23 φορές (μία για κάθε δείκτη). Η υπόθεση αυτή απορρίφθηκε δεκα τρεις φορές για επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,01$, και πέντε φορές για $\alpha=0,05$ αντίστοιχα.

Η υπόθεση $H_0(III)$ που τέθηκε για τον έλεγχο των διαφορών σε δείκτες ή μεγεθη για όλες τις εταιρείες και για κάθε έτος της εξεταζόμενης περιόδου, διατυπώθηκε ως εξής:

Δεν υπάρχει στατιστικώς σημαντική διαφορά μεταξύ της μεταβλητής $\Delta\eta$ για το έτος $\chi\eta$ για όλο το δείγμα, ασκέτως αν η μεταβλητή εκφράζεται σε ιστορικές αξίες είτε σε τρέχουσες αξίες.

Τρία στατιστικά κριτήρια χρησιμοποιήθηκαν - Student t, Wilcoxon και Μονομεταβλητής κατανομής - για να ελεγχθούν τυχόν μεταβολές σε κάθε ένα από τα 10 έτη. Το κριτήριο Student t εφαρμόστηκε 230 φορές (23 δείκτες για 10 χρόνια) και με βάση αυτό απορρίφθηκε η πιο πάνω υπόθεση $H_0(III)$ 112 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,01$ και 137 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,05$. Επίσης το κριτήριο Wilcoxon εφαρμόστηκε 230 φορές, με αποτέλεσμα η υπόθεση μηδέν να απορριφθεί 104 φορές σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,01$ και 130 φορές σε επίπεδο $\alpha=0,05$. Το κριτήριο της Μονομεταβλητής κατανομής εφαρμόστηκε 230 φορές, με αποτέλεσμα η υπόθεση μηδέν να απορριφθεί 137 φορές σε $\alpha=0,01$ και 160 φορές σε $\alpha=0,05$.

7.3 Περίληψη των Αποτελεσμάτων για τα Χρηματοοικονομικά Μεγεθή και τους Δείκτες

Κάθε μια από τις τρεις υποθέσεις που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα αυτού του κεφαλαίου, ελέγχθηκε για κάθε χρηματοοικονομικό μέγεθος και δείκτη, για κάθε εταιρεία του δείγματος και για χρονική περίοδο 10 ετών. Τα αποτελέσματα των στατιστικών ελέγχων κάθε μεταβλητής έχουν ως ακολούθως:

Οι προσαρμοσμένες πωλήσεις ήταν σταθερά υψηλότερες από τις ιστορικές πωλήσεις, ενώ ο προσαρμοσμένος συντελεστής τάσεως β των πωλήσεων, υπήρξε σταθερά χαμηλότερος από τον αντίστοιχο ιστορικό συντελεστή. Έτσι οι προσαρμοσμένες τάσεις παρουσίασαν μικρότερος ρυθμός αύξησης από τις αντίστοιχες ιστορικές τάσεις (βλέπε διάγραμμα II). Οι ποσοστιαίες μεταβολές ανάμεσα στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τάσεις υπήρξαν σημαντικές.

Το καθαρό αποτέλεσμα που προέκυψε από τις προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις δεν έδειξε συνεπή αλλαγή κατεύθυνσης, όταν εξετάσθηκε ως προς κάθε εταιρεία για την περίοδο των 10 χρόνων. Επίσης, όταν όλα τα μεγεθή εξετάστηκαν αναφορικά με όλες τις εταιρείες και για κάθε χρόνο, δεν παρουσιάστηκε συνεπής αλλαγή κατεύθυνσης. Αντίθετα ο προσαρμοσμένος συντελεστής β , υπήρξε σταθερά χαμηλότερος από τον αντίστοιχο ιστορικό, δείχνοντας έτσι μεγαλύτερο ρυθμό μείωσης σε σχέση με τον αντίστοιχο ιστορικό συντελεστή β (βλέπε διάγραμμα III). Ουσιώδεις υπήρξαν οι ποσοστιαίες μεταβολές των τάσεων τόσο των ιστορικών όσο και των προσαρμοσμένων.

Για επιπρόσθετη ανάλυση των δεδομένων για σκοπούς σύγκρισης του ιστορικού με το προσαρμοσμένο αποτέλεσμα αποκάλυψε ότι για την περίοδο 1974-1981 οι περισσότερες εταιρείες του δείγματος εμφάνισαν προσαρμοσμένο αποτέλεσμα μεγαλύτερο από ιστορικό, ενώ για την περίοδο 1982-1983 συνέβη το αντίθετο

(βλέπε σχετικά σε παράρτημα πίνακα Νο XV).

Θα πρέπει να τονιστεί ότι στη διαμόρφωση του προσαρμοσμένου αποτελέσματος σημαντική επίδραση είχαν εκτός των αποσβέσεων και τα αποτελέσματα του Γ.Ε.Τ τα οποία, στην περίπτωση μας, έδειξαν σημαντικά μεγάλα κέρδη. Τα αποτελέσματα αυτά, όπως και στην περίπτωση της έρευνας των Sidney & Weil (1975), επέδρασαν σημαντικά στην τελική διαμόρφωση των προσαρμοσμένων αποτελεσμάτων. Σχετικά με το ύψος των αποτελεσμάτων του Γ.Ε.Τ και της επίδρασής των στο τελικό προσαρμοσμένο αποτέλεσμα, καθώς και τους προσαρμοσμένους τόκους που κατέβαλαν οι εταιρείες σε σύγκριση με τα αποτελέσματα του Γ.Ε.Τ παρουσιάζονται στα διαγράμματα Νο XXV-IXXX καθώς και στα ιστογράμματα Νο II-XII για τις εταιρείες Α, Β και Γ.

Το προσαρμοσμένο συνολικό ενεργητικό υπήρξε σταθερά υψηλότερο από το αντίστοιχο ιστορικό. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β υπήρξε σταθερά μικρότερος από τον ιστορικό συντελεστή β, δείχνοντας έτσι μικρότερους ρυθμούς αυξήσεως από τον αντίστοιχο ιστορικό (βλέπε διαγράμμα IV). Οι ποσοστιαίες μεταβολές των ιστορικών και προσαρμοσμένων τάσεων στην περίπτωση αυτή, όπως και στην προηγούμενη υπήρξαν ουσιώδεις.

Η καθαρή θέση από προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις εμφανίστηκε σταθερά υψηλότερη από την καθαρή θέση των ιστορικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β υπήρξε μικρότερος από τον αντίστοιχο ιστορικό συντελεστή, δείχνοντας έτσι μειωτική τάση της καθαρής θέσεως έναντι αυξητικής τάσεως της αντίστοιχης ιστορικής καθαρής θέσεως (βλέπε διαγράμμα V). Οι ποσοστιαίες αλλαγές εξ'άλλου τόσο των ιστορικών όσο και των προσαρμοσμένων τάσεων ήταν σημαντικές.

Οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις που τροποποιήθηκαν προκειμένου να εκφράσουν δραχμές αγοραστικής δύναμης της 31.12.83 εμφανίστηκαν σταθερά υψηλότερες από τις αντίστοιχες ιστορικές ενδείξεις. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β υπήρξε

σταθερά χαμηλότερος του αντίστοιχου ιστορικού, υποδηλώνοντας έτσι μικρότερους ρυθμούς αύξησης σε σχέση με τον αντίστοιχο ιστορικό συντελεστή β (βλέπε διάγραμμα VI). Οι ποσοστιαίες μεταβολές στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τάσεις υπήρξαν ουσιώδεις.

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που προσαρμόστηκαν για να εκφράζουν δραχμές αχαραστικής δύναμης της 31.12.83 υπήρξαν σταθερά υψηλότερες από τις αντίστοιχες ιστορικές ενδείξεις. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β υπήρξε σταθερά χαμηλότερος του ιστορικού συντελεστή β , δείχνοντας έτσι μικρότερη αύξηση από τον αντίστοιχο ιστορικό συντελεστή β (βλέπε διάγραμμα VII). Οι ποσοστιαίες αλλαγές μεταξύ των ιστορικών και προσαρμοσμένων τάσεων υπήρξαν ουσιώδεις.

Το προσαρμοσμένο κυκλοφορούν ενεργητικό παρέμεινε σταθερά μεγαλύτερο από το αντίστοιχο ιστορικό. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β ήταν σταθερά χαμηλότερος του αντίστοιχου ιστορικού συντελεστή β , παρουσιάζοντας έτσι μικρότερους ρυθμούς αύξησης σε σχέση με τον αντίστοιχο ιστορικό συντελεστή β (βλέπε διάγραμμα VIII). Οι ποσοστιαίες αλλαγές ανάμεσα στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τάσεις υπήρξαν ουσιώδεις.

Το κόστος πωληθέντων των προσαρμοσμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων υπήρξε σταθερά υψηλότερο από το αντίστοιχο ιστορικό. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β υπήρξε σταθερά χαμηλότερος του αντίστοιχου ιστορικού, υποδηλώνοντας μικρότερη τάση αύξησης σε σχέση με την αυξητική τάση του αντίστοιχου ιστορικού συντελεστή β (βλέπε διάγραμμα IX). Οι ποσοστιαίες αλλαγές στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τάσεις ήταν και στην περίπτωση αυτή ουσιώδεις.

Η αξία των αποθεμάτων που προέκυψε από προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ήταν πάντα σταθερά υψηλότερη από την αξία αποθεμάτων η οποία προσδιορίστηκε με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β υπήρξε σταθερά χαμηλότερος του ιστορικού συντελεστή β , δείχνοντας έτσι μειωτική τάση από την τάση του αντίστοιχου

ιστορικού συντελεστή β (βλέπε διάγραμμα XI). Οι ποσοστιαίες αλλαγές μεταξύ των ιστορικών και προσαρμοσμένων τάσεων υπήρξαν ουσιώδεις.

Το προσαρμοσμένο πάσιο ενεργητικό διαμορφώθηκε σε υψηλότερα επίπεδα από την αντίστοιχη ιστορική ένδειξη. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β υπήρξε χαμηλότερος του ιστορικού συντελεστή β , δείχνοντας έτσι σχετική αύξηση σε σύγκριση με αύξηση του αντίστοιχου ιστορικού β (βλέπε διάγραμμα XI). Οι ποσοστιαίες αλλαγές ανάμεσα στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τάσεις υπήρξαν σημαντικές.

Το προσαρμοσμένο κεφάλαιο κινήσεως μετά την αναπροσαρμογή του σχηματίστηκε σε υψηλότερα επίπεδα από τις αντίστοιχες ενδείξεις προ της προσαρμογής για τα περισσότερα έτη. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β υπήρξε σταθερό χαμηλότερος από τον ιστορικό συντελεστή β , δείχνοντας έτσι σημαντικό μειωτική τάση έναντι του αντίστοιχου ιστορικού (βλέπε διάγραμμα XII). Ουσιώδεις τέλος υπήρξαν επίσης οι ποσοστιαίες αλλαγές των ιστορικών και προσαρμοσμένων τάσεων.

Δείκτης Α: Κυκλοφορίας Αποθεμάτων (κόστος πωληθέντων: μέσος όρος αποθεμάτων αρχής και τέλους περιόδου). Ο προσαρμοσμένος δείκτης (Α) δεν ήταν σταθερά ανώτερος ή και κατώτερος από τον αντίστοιχο ιστορικό δείκτη (Α). Ο προσαρμοσμένος συντελεστής τάσεως β του δείκτη (Α) εξ' άλλου παρουσίασε σημαντικά μικρότερες αυξητικές τάσεις σε σχέση με τις τάσεις του ιστορικού συντελεστή τάσεως β του ίδιου δείκτη. Οι ποσοστιαίες μεταβολές των ιστορικών και προσαρμοσμένων τάσεων υπήρξαν μεγαλύτερες από 10 % για 13 από τις εταιρείες (διάγραμμα XIII).

Δείκτης Β: Κυκλοφορίας ταχυτήτας (κυκλοφορούν ενεργητικό-βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις). Ο δείκτης (Β) όπως προέκυψε μετά την αναπροσαρμογή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων διαμορφώθηκε σε υψηλότερα επίπεδα τα πρώτα έτη (1974-1979) από τον αντίστοιχο ιστορικό δείκτη (Β) που προήλθε από ιστορικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, ενώ τα

επόμενα έτη (1980-1984) εμφανίζεται σε καμψότερα επίπεδα σε σχέση με τον αντίστοιχο ιστορικό δείκτη (B). Η προσαρμοσμένη συντελεστής τάσης β του δείκτη (B) έδειξε σταθερή κατεύθυνση μεταξύ των εταιρειών (βλέπε διαγράμμα XIV). Διαφορές επίσης παρατηρήθηκαν και στις ποσοστιαίες μεταβολές των προσαρμοσμένων έναντι των ιστορικών τάσεων.

Δείκτης Γ. Περιθώριου κέρδους στις πωλήσεις (καθαρό αποτέλεσμα: πωλήσεις). Παρουσίασε μια σταθερή πορεία σε σχέση με τον ιστορικό δείκτη (Γ). Επίσης ο προσαρμοσμένος συντελεστής β του δείκτη (Γ) δεν έδειξε σημαντική αλλαγή κατεύθυνσης στην κλίση της ευθείας της τάσης από την αντίστοιχη τάση του ιστορικού συντελεστή β του δείκτη (Γ), αν και οι ποσοστιαίες αλλαγές ανάμεσα στις προσαρμοσμένες και ιστορικές τάσεις ήταν για 12 εταιρείες περισσότερο από το 25% (διαγράμμα XV).

Δείκτης Δ. Κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού (πωλήσεις: συνολικό ενεργητικό). Η προσαρμοσμένος δείκτης (Δ) ήταν καμψότερος από τον αντίστοιχο ιστορικό δείκτη. Η προσαρμοσμένος συντελεστής β του δείκτη (Δ) δεν παρουσίασε διαφορά από τον ιστορικό συντελεστή β του αντίστοιχου δείκτη (Δ) (διαγράμμα XVI). Οι ποσοστιαίες αλλαγές ανάμεσα στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τάσεις υπήρξαν σημαντικές.

Δείκτης Ε. Αποδοτικότητα επενδυμένων κεφαλαίων (καθαρό κέρδος: συνολικό ενεργητικό). Ο δείκτης (E) ο οποίος προήλθε αφενός μεν, από δεδομένα χρηματοοικονομικών καταστάσεων προσαρμοσμένων στις αλλαγές του Γενικού Επίπεδου Τιμών αφετέρου δε, από δεδομένα των αντίστοιχων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ιστορικού κόστους, έδειξε ότι οι τάσεις και των δύο δεικτών (προσαρμοσμένων και ιστορικών) είναι μειωτικές αλλά η τάση του προσαρμοσμένου δείκτη (E) εμφανίζεται σημαντικά μεγαλύτερη από την τάση του αντίστοιχου ιστορικού δείκτη (διαγράμμα XVII).

Δείκτης ΣΤ. Αποδοτικότητα ίδιων κεφαλαίων (καθαρό κέρδος: καθαρά θέση). Ο προσαρμοσμένος δείκτης (ΣΤ) ο οποίος προέκυψε από προσαρμοσμένα μεγέθη στο Γενικό Επίπεδο τιμών

εμφανίστηκε να είναι μικρότερος από τον αντίστοιχο ιστορικό δείκτη ο οποίος προήλθε από ιστορικά μετρήθη. Η τάση του προσαρμοσμένου συντελεστή β του δείκτη (ΣΤ) είναι σταθερά αρνητική, ενώ η τάση του αντίστοιχου συντελεστή β του ιστορικού δείκτη (ΣΤ) είναι σταθερά αυξητική (διάγραμμα XVIIII). Οι ποσοστιαίες αλλαγές ανάμεσα στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τάσεις υπήρξαν ουσιώδεις.

Δείκτης Σ. Δανειακής επιβάρυνσης (συνολο υποχρεώσεων: συνολο ενεργητικού). Ο δείκτης (Σ) που υπολογίστηκε από προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις υπήρξε μικρότερος από το δείκτη που υπολογίστηκε από αντίστοιχες ιστορικές. Δεν παρανοιάστηκε σημαντική διάφορα στις δύο συγκρινόμενες τάσεις (διάγραμμα XIX). Οι ποσοστιαίες αλλαγές ανάμεσα στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τάσεις υπήρξαν ουσιώδεις.

Δείκτης Η. Μακροπρόθεσμος χρηματοδότησως συνολικού απασχλημένου μακροπρόθεσμου κεφαλαίου (μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις: μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις + καθαρά βεσπ.). Ο προσαρμοσμένος δείκτης (Η) εμφανίστηκε σταθερά χαμηλότερος από τον αντίστοιχο ιστορικό δείκτη για το 2/3 των εταιρειών που περιλαμβάνονται στην έρευνα. Για τις υπολοίπες εταιρείες δεν παρατηρήθηκε μια σταθερή κατευθυντήρια αλλαγή. Όταν οι δείκτες εξετάστηκαν για όλες τις εταιρείες για κάθε χρόνο, υπήρξε μια σταθερή αλλαγή για τα περισσότερα χρόνια. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β του δείκτη (η) δεν εμφάνισε σταθερή κατευθυντήρια αλλαγή της ευθείας της τάσεως, από τον συντελεστή β του ιστορικού δείκτη, αν και οι ποσοστιαίες μεταβολές των ιστορικών και προσαρμοσμένων τάσεων υπήρξαν ουσιώδεις (διάγραμμα XX).

Δείκτης Θ. Κυκλοφοριακής ταχύτητας παχίων (Πωλήσεις: παχία ενεργητικό). Ο προσαρμοσμένος δείκτης υπήρξε χαμηλότερος για το 1/2 περίπου των εταιρειών που εξετάστηκαν. Οι υπολοίπες εταιρείες δεν έδειξαν μια σταθερή αλλαγή κατευθύνσεως. Η εξέταση της πορείας των δεικτών, έτος με έτος, για όλες τις εταιρείες έδειξε ότι για το μεγαλύτερο

δυσάστημα α προσαρμοσμένος δείκτης (B) σχεδόν ταυτίζεται με τον αντίστοιχο ιστορικό δείκτη και διαφοροποιείται σημαντικά μετά το 1981. Η τάση του προσαρμοσμένου δείκτη παρουσίασε σταθερή ανοδική πορεία ενώ ο ιστορικός δείκτης διαχρονικά ήταν σταθερός. Οι ποσοστιαίες αλλαγές ανάμεσα στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τάσεις υπήρξαν σημαντικές.

Δείκτης I κυκλοφοριακής ταχύτητας κεφαλαίου κινήσεως (υπώλησεις: κεφάλαιο κινήσεως). Ο προσαρμοσμένος δείκτης (I) δεν παρουσίασε μια σταθερή πορεία. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β υπήρξε υψηλότερος από τον ιστορικό. Αυτό συνεπάγεται είτε μεγάλη αύξηση είτε μικρότερη μείωση. Οι ποσοστιαίες αλλαγές ανάμεσα στις ιστορικές και τις προσαρμοσμένες τάσεις είναι σημαντικές.

Δείκτης IA κυκλοφοριακής ρευστότητας ενεργητικού (κεφάλαιο κινήσεως: συνολικό ενεργητικό). Ο δείκτης που υπολογίστηκε από προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις δεν παρουσίασε σημαντική διαφορά, εκτός των ετών 1979 και 1980. Οι τάσεις είναι σχεδόν παράλληλες με ελαφρά ανοδική κλίση. Οι ποσοστιαίες αλλαγές ανάμεσα στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τάσεις ήταν για 9 εταιρείες περισσότερο από 25 %.

Δείκτης IB Συμμετοχής του ίδιου κεφαλαίου στο ενεργητικό (καθαρά θέση: συνολικό ενεργητικό). Ο δείκτης (IB) όταν προέκυψε από προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ήταν σταθερά υψηλότερος από τον δείκτη που προέκυψε από αντίστοιχες ιστορικές ενδείξεις. Ο προσαρμοσμένος συντελεστής β του δείκτη (IB) υπήρξε σταθερά υψηλότερος του ιστορικού συντελεστή β του αντίστοιχου δείκτη (IB), υποδηλώνοντας έτσι μικρότερους ρυθμούς μείωσης σε σχέση με το συντελεστή β του αντίστοιχου ιστορικού δείκτη (βλέπε διάγραμμα XI). Οι ποσοστιαίες αλλαγές ανάμεσα στις ιστορικές και προσαρμοσμένες τάσεις υπήρξαν ουσιώδεις.

7.4 Συμπεράσματα της Μελέτης και Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα.

Η χρησιμοποίηση πολλών στατιστικών κριτηρίων, κάθε ένα από τα οποία βασίζεται σε διαφορετικές υποθέσεις αναφορικά με τη μορφή της κατανομής του γεννητούρα πληθυσμού για τον έλεγχο των υποθέσεων και η επεξεργασία και ανάλυση των εμπειρικών δεδομένων, βεβαιώνουν κατά επιστημονικό τρόπο τα συμπεράσματα τα οποία κατά την διάρκεια της περιόδου 1974-1983 ήταν τα ακόλουθα:

α. Τα μεξέθη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που προσαρμόστηκαν στις αλλαγές του Γενικού Επιπέδου Τιμών βρέθηκαν να διαφέρουν στατιστικά σημαντικά από τα αντίστοιχα των ιστορικών καταστάσεων, εκτός του μεξέθους του "καθάρου αποτελέσματος", και

β. Οι χρηματοοικονομικοί δείκτες που προέκυψαν από προσαρμοσμένα δεδομένα έδειξαν να διαφέρουν στατιστικά σημαντικά από τους αντίστοιχους ιστορικούς για ένα σημαντικό αριθμό δεικτών, εκτός των δεικτών που αναφέρονται στην "απόδοση των πωλήσεων", "απόδοση του συνολικού ενεργητικού", "κυκλοφοριακής ταχύτητας κεφαλαίου κινήσεως" και "ρευστότητας του ενεργητικού".

Αυτές οι στατιστικές σημαντικές διαφορές που προκύπτουν από την διαφοροποίηση που ασκεί ο πληθωρισμός στις αντίστοιχες μεταβλητές είναι δυνατόν, αλλοιώνοντας τα σχετικά μεξέθη να επηρεάσουν διαφορετικά τους υπεύθυνους για τη λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων.

Ειδικότερα παρατηρείται σημαντική διαφοροποίηση σε περιπτώσεις που γίνονται διαχρονικές συγκρίσεις των αντίστοιχων μεταβλητών μεταξύ μιας εταιρείας ή και μεταξύ εταιρειών για μια χρονική περίοδο ή και για διαφορετικές χρονικές περιόδους.

Τα πιο πάνω συμπεράσματα της μελέτης τεκμηριώνουν την άποψη ότι η Λογιστική του Γενικού Επιπέδου Τιμών παρέχει

πληροφορίες που δεν εκφράζονται μέσω της Δοχιστικής του Ιστορικού Κόστους.

Επομένως, θα μπορούσε να προταθεί σαν βασικό συμπέρασμα, ότι οι προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις στο Γ.Ε.Τ μπορούν να αποδειχθούν χρήσιμα μέσα ασκήσεως χρηματοοικονομικής διοικήσεως. Βεβαίως δεν αποτελούν "θεραπεία για όλα", αλλά ως συμπληρωματικές καταστάσεις προσφέρουν ένα χρήσιμοτατο μέσο για αποτελεσματικότερη λήψη αποφάσεων.

Ιο σημαντικότερο θα είναι να εξασφαλιστεί η υιοθέτηση τέτοιων συμπληρωματικών καταστάσεων από μεγάλες βιομηχανικές εταιρείες ώστε οι προσαρμοχές στο γενικό επίπεδο τιμών να μην παραμείνουν απλώς ακαδημαϊκή υπόθεση.

Πιστεύεται, εξάλλου, ότι η ερευνητική αυτή προσπάθεια συνέβαλε στην παρουσίαση, την κατανόηση, την ανάλυση και αξιολόγηση του προβλήματος των επιδράσεων του πληθωρισμού στα χρηματοοικονομικά μεγέθη των οικονομικών μονάδων, όπως απεικονίζονται στις ιστορικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Επίσης, το εμπειρικό μέρος της έρευνας που αφορούσε την ανάλυση των 23 μεταβλητών για 15 εταιρείες και για χρονική περίοδο 10 ετών, τεκμηρίωσε, με βάση την επιστημονική μεθοδολογία της Επαγωγικής Στατιστικής, την άποψη ότι ο πληθωρισμός κατά κανόνα επιδρά στατιστικώς σημαντικά σε πολλά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες.

Η έρευνα αυτή εκτός από την πιο πάνω συμβολή, βοηθάει στη βελτίωση της υφιστάμενης μεθοδολογίας προσαρμοχής των χρηματοοικονομικών καταστάσεων από την άποψη της μείωσης της πιθανότητας υπαλοχιστικών λαθών κατά τη διαδικασία της προσαρμοχής και της δυνατότητας υπολογισμού των "Αποτελεσμάτων Γ.Ε.Τ." ταυτόχρονα με το "καθαρό προσαρμοσμένο καθαρό αποτέλεσμα" σύμφωνα με την αναπτυχθείσα στο κεφάλαιο (IV.6) μεθοδολογία.

Η γενικότερη συμβολή της έρευνας συνοψίζεται στις ακόλουθες περιοχές:

1. Στην παρουσίαση της διεθνούς αντιμετώπισης των επιπτώσεων του πληθωρισμού στα χρηματοοικονομικά μεγέθη όπως εκφράζονται από την λογιστική του Ιστορικού κόστους.

2. Στην παρουσίαση μιας ολοκληρωμένης μορφής θεωρητικής εκφράσεως των απόψεων σχετικά με τη λογιστική του Πληθωρισμού και ειδικότερα της Λ.Γ.Ε.Τ., καθώς και στην παρουσίαση των σημαντικότερων εμπειρικών μελετών.

3. Στον έλεγχο των διαφοροποιητικών επιδράσεων, από εμπειρικής πλευράς, με βάση δεδομένα που αφορούν την ελληνική πραγματικότητα.

Ειδικότερα τα θέματα της παρούσας διατριβής εκπονείται για πρώτη φορά στη χώρα μας και σε σύγκριση με αντίστοιχες άλλων χωρών πλεονεκτεί στο μέγεθος του δείγματος, στην εξεταζόμενη χρονική περίοδο και στον αριθμό των χρησιμοπωληθέντων στατιστικών κριτηρίων.

Τα ειδικότερα συμπεράσματα της παρούσας μελέτης θα μπορούσαν να συνοψισθούν στα εξής:

1. Ο υπολογισμός των απορροσών, με βάση τη Λ.Γ.Ε.Τ., παρέχει την δυνατότητα στην οικονομική μονάδα σωστότερου προσδιορισμού του οικονομικού αποτελέσματος. Συνέπεια αυτού είναι, αφενός μεν η απαλλαγή από την φορολογία σημαντικής αγοραστικής δύναμης και αφετέρου η αποφυγή διανομής πλάσματικών κερδών, με επακόλουθο τη δυνατότητα αντικατάστασης των στοιχείων του ενεργητικού ή την αποκατάστασή και τη συνέχιση του παραγωγικού δυναμικού της οικονομικής μονάδας.

2. Η διανομή "πλάσματικών κερδών" έχει ως συνέπεια πιθανόν, να καταλήξει ακόμη και στη διανομή των ιδίων κεφαλαίων.

3. Οι αναλυτές χρηματοοικονομικών καταστάσεων προσαρμοσμένων στο Γ.Ε.Τ θα μπορούν να πάρουν καλλίτερες πληροφορίες για την πραγματική οικονομική κατάσταση της εταιρείας, με συνέπεια ορθολογικότερες αποφάσεις π.χ. δανειοδοτήσεις, επενδυτικά και εξωχωρικά κίνητρα, αξιολόγησή και πράξη επενδυτικών προγραμμάτων.

4. Η ευαισθητοποίηση των διοικούντων τις οικονομικές μονάδες στις ανεπιθύμητες επιδράσεις του πληθωρισμού που προκύπτουν από τις συγκρίσεις των δύο διαφορετικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων (ιστορικών - προσαρμοσμένων), πιθανόν να συντελέσει σε αποτελεσματικότερες και "σωστότερες" αποφάσεις σχετικά με την αξιολόγηση των παραγωγικών πόρων της οικονομικής μονάδας.

5. Η ρεαλιστικότερη απεικόνιση των κερδών που προκύπτει με την Α.Γ.Ε.Ι πιστεύεται επίσης ότι θα παράσχει πιο αντικειμενική πληροφόρηση στους εργαζόμενους και θα μπορούσε να τεθεί ως βάση για τυχόν διαπραγματεύσεις αυτών των αμοιβών των εργαζομένων.

6. Από την πλευρά του κρατικού φορέα, πιστεύεται επίσης ότι θα επιτευχθεί εξοχίωση του επενδυτικού και φορολογικού πλαισίου με την υιοθέτηση της συμπληρωματικής δημοσίευσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τη Α.Γ.Ε.Ι, τουλάχιστον για τις οικονομικές μονάδες για τις οποίες απαιτείται η συμπλήρωση πληροφοριακών στοιχείων από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Σε πρώτη φάση και στο πλαίσιο της σωστής παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης των οικονομικών μονάδων θα μπορούσε η ίδια η Τράπεζα της Ελλάδος να συντάσσει τις προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και να τις αξιολογεί και στη συνέχεια να πληροφορεί τόσο τις ίδιες τις οικονομικές μονάδες, όσο και τα λοιπά πιστωτικά ιδρύματα.

Επειδή αυτή η έρευνα χρησιμοποίησε 15 εταιρείες χωρίς να προσπαθήσει να ομαδοποιήσει αυτές με βάση τους βιομηχανικούς κλάδους, το μέγεθος του ενεργητικού, του καθαρού αποτελέσματος, τη δομή του ενεργητικού ή των ιδίων κεφαλαίων υπάρχουν αρκετές προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

1. Η ίδια μελέτη μπορεί να επαναληφθεί σε επιχειρήσεις ενός κλάδου.

2. Οι εργασίες του Beaver, Horrigan, Westerdant, Deakin, O'Connor και άλλων που ασχολήθηκαν με υποδείγματα προβλέψεως θα μπορούσαν να επαναληφθούν με ιστορικά και προσαρμοσμένα

δεδομένα της ελληνικής πραγματικότητας για να διαπιστωθεί αν οι προσαρμοσμένες πληροφορίες καλλίτερου την αξιοπιστία των υποδειχμάτων πρόβλεψης.

3. Είναι ανάγκη να γίνει μια μελέτη που να ερευνά αν οι χρήστες χρηματοοικονομικών καταστάσεων μεταβάλλουν την απόφαση τους από την χρησιμοποίηση προσαρμοσμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στις αλλαγές του Γ.Ε.Τ., και τι επίδραση έχουν οι τυχόν διαφορετικές αποφάσεις στην επιχείρηση.

4. Μια συγκριτική μελέτη μπορεί να γίνει με την χρησιμοποίηση δείκτη ειδικών τιμών για τα πάγια στοιχεία για να ελεγχθεί η τυχόν ποσοστιαία διαφορά στην αξία των παγίων στοιχείων και στο καθαρό αποτέλεσμα από τις αντίστοιχες αξίες που υπολογιστάκαν με το δείκτη τιμών καταναλωτή.

5. Μια συγκριτική μελέτη μπορεί να γίνει για μια επιχείρηση με την χρησιμοποίηση αφενός μεν του Ειδικού Οικονομικού δείκτη της επιχείρησης (καλάθι της επιχείρησης) και αφετέρου του δείκτη Τιμών Καταναλωτή για την προσαρμογή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ώστε να ερευνηθεί αν ο Οικονομικός δείκτης της επιχείρησης παρέχει καλλίτερες πληροφορίες από εκείνες του δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α
ΠΙΝΑΚΕΣ

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Πίνακας Νο 1
 Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (1982=100)

1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
17,7	20,3	29,4	33,6	37,6	42,7	49,0	60,6	76,1	92,19	109,3
19,5	26,0	29,5	33,7	37,4	42,4	49,0	60,7	76,9	91,91	111,3
20,1	26,8	30,6	34,7	38,4	43,6	50,6	62,6	78,7	94,91	116,1
20,4	27,1	30,9	35,1	39,2	44,4	51,7	64,5	80,2	97,71	117,5
20,9	27,5	31,0	35,4	39,6	44,8	52,2	65,3	81,2	99,01	119,8
21,4	27,8	31,1	35,7	39,8	45,2	52,8	67,0	82,6	101,51	120,3
21,1	27,8	30,8	35,2	39,7	44,6	53,5	66,6	82,2	101,01	119,7
21,2	27,2	30,5	34,7	39,2	43,9	53,0	65,9	81,6	99,61	119,5
22,4	28,0	31,8	35,8	40,3	45,1	54,5	67,8	85,1	102,31	123,3
23,5	28,4	32,6	36,4	41,2	45,9	56,0	69,6	87,3	104,71	126,3
24,9	28,7	33,1	36,9	41,7	46,5	57,0	72,0	89,1	106,91	128,3
25,6	29,0	33,6	37,5	42,3	47,2	59,9	74,3	91,0	108,41	130,3
21,7	27,6	31,2	35,4	39,7	44,7	53,2	66,4	82,7	100,0	120,3

Πίνακας Νο II

Δείκτης Γενικού Επιπέδου Τιμών περιόδου 1968-1983
Με βάση το δείκτη τιμών καταναλωτή (1982=100)

* Β Τριμ *	* Δ Τριμ *	* Μ-0 *	* Δείκτης * Προσαρμογής *	* Δείκτης * * Rolling *	* Δείκτης * Προσ/ης Μερ/των *
* 15.700 *	* 15.680 *	* 16.600 *	* 0.944 *	* 0.600 *	* 0.998 *
* 16.000 *	* 16.070 *	* 17.000 *	* 0.945 *	* 1.024 *	* 1.004 *
* 16.600 *	* 16.610 *	* 17.500 *	* 0.949 *	* 1.033 *	* 1.000 *
* 18.200 *	* 17.070 *	* 18.000 *	* 0.948 *	* 1.027 *	* 0.937 *
* 18.900 *	* 18.090 *	* 18.800 *	* 0.962 *	* 1.059 *	* 0.957 *
* 21.000 *	* 24.660 *	* 21.700 *	* 1.136 *	* 1.363 *	* 1.174 *
* 27.500 *	* 28.700 *	* 27.600 *	* 1.039 *	* 1.163 *	* 1.043 *
* 31.000 *	* 33.100 *	* 31.200 *	* 1.060 *	* 1.153 *	* 1.067 *
* 35.400 *	* 36.930 *	* 35.400 *	* 1.043 *	* 1.115 *	* 1.043 *
* 39.500 *	* 41.730 *	* 39.700 *	* 1.051 *	* 1.129 *	* 1.056 *
* 44.800 *	* 46.530 *	* 44.700 *	* 1.040 *	* 1.115 *	* 1.038 *
* 52.200 *	* 57.630 *	* 53.200 *	* 1.083 *	* 1.238 *	* 1.104 *
* 65.600 *	* 71.560 *	* 66.400 *	* 1.077 *	* 1.241 *	* 1.090 *
* 81.300 *	* 89.130 *	* 82.700 *	* 1.077 *	* 1.245 *	* 1.096 *
* 99.400 *	* 106.660 *	* 100.000 *	* 1.066 *	* 1.196 *	* 1.073 *
* 141.100 *	* 128.330 *	* 120.200 *	* 1.067 *	* 1.203 *	* 0.909 *

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία

Πίνακας Νο III

Βιομηχανικές επιχειρήσεις κατά κλάδο που περιλαμβάνονται στην μελέτη

Κλάδος	Αριθμός
1. Χαλυβουργίας	1
2. Κλωστοϋφαντουργίας	3
3. Τροφίμων	3
4. Χημικές	1
5. Τσιμεντων	2
6. Ξυλείας	1
7. Καπνού	2
8. Ζύθου και οίνων	2

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Πίνακας Νο IV

Δείκτες μετατροπής των προσαρμοσμένων
 χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε δραχμές
 αγοραστικής δυνάμεως της (31.12.83).

	Δείκτης μετατροπής
1	4,47*
2	3,86
3	3,47
4	3,08
5	2,76
6	2,23
7	1,79
8	1,44
9	1,2
10	1.

Δείκτης τιμών καταναλωτή Δ' τριμ. 1983

Δείκτης τιμών καταναλωτή Δ' τριμ. 1974

Πίνακας Νο V

Χρηματοοικονομικοί δείκτες και μεξέθη που επελέχθησαν

- α. Χρηματοοικονομικά Μεξέθη**
1. Πωλήσεις (Π)
  2. Καθαρό αποτέλεσμα (μετά την αφαίρεση φόρων) (Κ.Α)
  3. Συνολικό ενεργητικό (Σ.Ε)
  4. Καθαρά θέση (Κ.Θ)
  5. Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (Β.Υ)
  6. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις (Μ.Υ)
  7. Κυκλοφορούν ενεργητικό (Κ.Ε)
  8. Κόστος πωληθέντων (Κ.Π)
  9. Αποθεμάτα (Α)
  10. Παχία ενεργητικό (Π.Ε)
  11. Κεφάλαιο κινήσεως (Κ.Κ)
- β. Χρηματοοικονομικοί Δείκτες**
12. (α) Κυκλοφορίας αποθεμάτων ΚΕ/ΒΥ
  13. (β) Ρευστότητας (ΚΠ/Μέσος όρος αποθεμάτων)
  14. (γ) Περιθωρίου κέρδους στις πωλήσεις (ΚΚ:Π)
  15. (δ) Κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού (Π/ΣΕ)
  16. (ε) Αποδοτικότητας επενδεδυμένων κεφαλαίων 14x15 (ΚΚ/ΣΕ)
  17. (στ) Αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων (ΚΚ/ΚΘ)
  18. (ζ) Δανειακής επιβάρυνσεως (ΣΥ/ΣΕ)
  19. (η) Μακρ/σμης χρηματοδοτήσεως συνολικού απασχολούμενου μακρ/σμου κεφαλαίου (ΜΥ/ΜΥ+ΚΒ)
  20. (θ) Κυκλοφοριακής ταχύτητας παχίων (Π/ΠΕ)
  21. (ι) Κυκλοφοριακής ταχύτητας κεφαλαίου κινήσεως (Π/Κεφ.Κιν.)
  22. (ια) Κυκλοφοριακής ρευστότητας ενεργητικού (Κεφ.Κιν./ΣΕ)
  23. (ιβ) Συμετοχής ιδίων κεφαλαίων στο συνολικό ενεργητικό (ΚΘ/ΣΕ)

Πίνακας Νο VI
Τιμές του t του κριτηρίου Student t
για την $H_0(I)$

(Α). Για το χρονοσειρονομικό Μεξέθυ

	(Π)	(Κ.Α)	(Σ.Ε)	(Κ.Θ)	(Β.Υ)	(Μ.Υ)	(Κ.Ε)	(Κ.Π)	(Θ)	(Π.Ε)	(Κ.Β)
Α	4,981	0,899	6,056	7,716	2,946	2,975	4,925	5,495	4,488	6,506	7,776
Β	3,670	1,768	5,114	2,588	4,482	6,387	4,791	4,412	5,946	2,976	3,194
Γ	3,569	1,787	2,935	14,934	3,343	3,169	3,748	4,779	2,974	2,931	2,910
Δ	4,188	1,182	5,981	17,725	2,915	5,097	3,441	4,653	3,203	7,499	2,978
Ε	3,888	2,285	7,202	11,709	3,378	2,960	6,305	5,006	5,937	7,554	3,022
ΕΤ	6,527	2,176	5,080	5,838	3,211	5,397	7,970	4,690	3,600	2,273	4,162
Ζ	6,135	0,835	4,841	1,559	4,656	2,957	4,953	6,719	3,717	2,955	2,934
Η	5,337	2,423	3,345	7,773	2,912	3,053	3,289	5,514	3,939	3,271	2,943
Θ	5,891	0,699	2,787	3,692	3,256	1,953	3,792	5,864	5,875	2,966	2,949
Ι	2,938	0,863	2,958	2,781	1,221	2,998	3,991	2,954	2,942	3,094	2,447
ΙΑ	4,737	1,200	7,436	14,438	5,121	4,708	6,378	4,782	5,877	7,764	2,970
ΙΒ	3,905	1,120	7,188	7,388	5,673	3,501	3,025	4,618	3,436	8,339	0,416
ΙΓ	5,628	1,224	11,485	27,201	3,404	3,040	5,796	6,434	5,301	16,350	0,404
ΙΔ	5,235	1,267	12,242	26,019	5,052	3,295	6,370	6,320	5,498	14,235	0,343
ΙΕ	5,770	0,728	17,620	9,043	6,117	3,178	5,823	6,614	4,520	9,140	3,034

απόρριψη για $\alpha=0,01$ όταν $t > 2,8784$

απόρριψη για $\alpha=0,05$ όταν $t > 2,1009$

συνέχεια πίνακος σε επόμενη σελίδα.

Ο πίνακας είναι από προηγούμενη σελίδα.

(B). Για τους χρηματοοικονομικούς δείκτες

	(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(στ)	(ζ)	(η)	(θ)	(ι)	(κ)	(λ)
	2,996	3,987	4,858	3,957	5,238	5,403	3,519	0,498	0,446	0,418	2,973	2,920
	3,057	3,967	3,487	3,745	2,905	3,925	3,322	2,789	1,010	1,093	2,666	0,332
	3,431	3,914	2,476	3,575	0,008	2,918	3,417	3,040	1,293	0,294	2,906	3,417
	3,208	3,888	0,212	3,513	0,723	3,946	5,024	6,476	3,016	2,978	2,295	5,024
	0,142	3,368	3,531	3,834	0,916	2,981	3,480	2,945	3,001	0,832	2,983	5,484
	3,293	3,280	2,213	1,171	0,862	3,659	3,330	0,686	0,859	0,326	2,986	2,639
	2,532	3,341	0,765	3,983	0,704	0,166	0,285	0,348	0,869	0,306	0,476	0,285
	3,223	3,911	1,433	3,706	1,313	2,906	2,772	2,940	2,946	0,469	0,697	3,305
	2,940	3,286	2,289	2,192	0,982	3,294	0,216	0,178	2,308	0,109	2,588	0,217
	2,123	2,945	0,337	2,985	0,370	2,375	2,952	0,242	0,487	0,635	0,282	2,252
	2,927	2,993	1,012	2,991	2,624	3,342	3,474	3,366	2,995	0,917	0,446	3,546
	0,193	2,170	0,946	4,351	1,345	3,972	5,108	4,431	2,524	0,641	0,171	5,108
	0,020	0,046	0,847	3,499	0,868	0,041	3,555	2,92	3,030	2,962	0,090	3,555
	2,491	2,225	1,163	3,236	2,995	4,427	4,454	3,254	3,030	0,861	0,657	4,454
	2,143	2,954	1,011	3,589	2,795	3,133	8,779	2,183	3,043	0,660	0,153	8,779

πάρριψη για $\alpha=0,01$ όταν $t > 2,8784$

πάρριψη για $\alpha=0,05$ όταν $t > 2,1009$

Πένετα πίνακας από προηγούμενη σελίδα

Για τους χρηματοοικονομικούς δείκτες

(α)	(β)	(α)	(β)	(ε)	(στ)	(ζ)	(η)	(θ)	(ι)	(α)	(β)
.0001	.0001	.0002	.0008	.0003	.0001	.0004	.0208	.564	.0117	.0785	.008
.0580	.0001	.0006	.1550	.0118	.0005	.683	.428	.336	.238	.025	.083
.0005	.0073	.3461	.0001	.989	.0004	.0001	.0001	.0001	.717	.0002	.0001
.0005	.0001	.7450	.0005	.287	.0003	.0001	.0001	.0001	.0009	.103	.0001
.0001	.0001	.0290	.0003	.112	.0005	.0001	.0002	.0001	.523	.0004	.0001
.0006	.0001	.0411	.0007	.169	.0004	.0009	.0007	.263	.124	.0004	.0109
.4070	.0002	.4170	.0005	.452	.915	.743	.674	.157	.016	.0326	.743
.0750	.3620	.0142	.0001	.0007	.0007	.043	.036	.0001	.0003	.464	.0004
.0004	.0004	.0001	.0003	.0001	.0001	.0003	.0103	.188	.309	.232	.0004
.2330	.0003	.476	.0008	.3020	.029	.0002	.327	.0582	.0364	.0004	.0002
.0001	.0005	.172	.0004	.1140	.0004	.0001	.0001	.0001	.415	.0004	.0001
.0008	.0001	.307	.0001	.1540	.0004	.0001	.0001	.0001	.590	.108	.0005
.0210	.0005	.360	.0005	.3640	.984	.0004	.0002	.0008	.188	.795	.0004
.0005	.0001	.0004	.0004	.0003	.0001	.0003	.0001	.0007	.536	.0005	.0003
.0621	.0001	.199	.0003	.0408	.0001	.0001	.0001	.0004	.107	.228	.0004

άρριψη για $\alpha=0,01$, όταν $|T| < 0,001$

άρριψη για $\alpha=0,05$, όταν $|T| < 0,05$

Πίνακας Νο VIII
 Τιμές του T του κριτηρίου Wilcoxon
 για την $H_0(1)$

(8). Για τα χρηματοοικονομικά θέματα

(H)	(Κ.Α)	(Σ.Ε)	(Κ.Θ)	(Β.Υ)	(Μ.Υ)	(Κ.Ε)	(Κ.Π)	(Α)	(Π.Ε)	(Κ.Κ)
0,0002	0,5205	0,0003	0,0003	0,0004	0,0007	0,0007	0,0001	0,0003	0,0004	0,0002
0,0003	0,1620	0,0008	0,037	0,0009	0,0003	0,0002	0,0008	0,0003	0,0511	0,0007
0,0003	0,0113	0,0003	0,0002	0,0005	0,0003	0,0008	0,0003	0,0003	0,0007	0,969
0,0008	0,0452	0,0004	0,0002	0,0342	0,0001	0,0008	0,0002	0,021	0,0002	0,677
0,0006	0,0539	0,0002	0,0002	0,0005	0,0587	0,0002	0,0003	0,0002	0,0002	0,0007
0,0004	0,1212	0,0003	0,0004	0,0004	0,0002	0,0003	0,0002	0,0008	0,0008	0,0003
0,0004	0,273	0,0003	0,0028	0,0003	0,0007	0,0008	0,0003	0,0008	0,0008	0,0004
0,0005	0,0312	0,0040	0,0002	0,0005	0,0004	0,0003	0,0005	0,0006	0,0003	0,0079
0,0003	0,623	0,0006	0,0028	0,0002	0,004	0,0002	0,0004	0,0003	0,089	0,0003
0,0010	0,5205	0,0008	0,046	0,096	0,0005	0,0452	0,0003	0,041	0,037	0,0008
Α 0,0007	0,273	0,0002	0,0002	0,0007	0,0002	0,0003	0,0005	0,0006	0,0002	0,0006
Β 0,0009	0,909	0,0003	0,0002	0,0002	0,0008	0,0007	0,0007	0,0003	0,0002	0,0098
Γ 0,0002	0,121	0,0002	0,0002	0,0001	0,0008	0,0003	0,0002	0,0003	0,0002	0,0004
Δ 0,0008	0,0539	0,0002	0,0002	0,0007	0,0009	0,0004	0,0004	0,0007	0,0002	0,781
Ε 0,0004	0,8501	0,0002	0,0002	0,0004	0,0007	0,0003	0,0003	0,0003	0,0002	0,0009

πάρριψη για 0,01, όταν $|Z| > 2,58$ ή η πιθανότητα $> |Z| = 0,001$

πάρριψη για 0,05, όταν $|Z| > 1,96$ ή η πιθανότητα $> |Z| = 0,05$

συνεχία πίνακος σε επόμενη σελίδα

Μελέτη πίνακος από προηγούμενη σελίδα

(Β). Για τους χρηματοοικονομικούς δείκτες

(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(στ)	(ζ)	(η)	(θ)	(ι)	(ια)	(ιβ)
.0006	.0005	.0008	.0008	.0004	.0003	.1612	.0047	.0041	.6232	.969	.1620
.0007	.0004	.0009	.0051	.0009	.0005	.969	.909	.969	.0007	.520	.969
.0005	.0001	.5205	.0008	.969	.0005	.0002	.0008	.241	.623	.0005	.0001
.0004	.0003	.791	.0006	.667	.0004	.0008	.0006	.0004	.520	.623	.0008
.0007	.0004	.212	.0005	.344	.0032	.0006	.1041	.0005	.909	.733	.0004
.006	.0002	.427	.850	.570	.7913	.0009	.007	.791	.424	.0007	.003
.929	.007	.241	.003	.307	.0042	.0037	.632	.676	.0005	.006	.008
.929	.850	.002	.0002	.241	.0008	.0007	.0003	.0023	.570	.705	.0003
.0004	.0008	.307	.0006	.241	.0007	.733	.732	.909	.969	.909	.0091
.008	.0001	.791	.0007	.850	.909	.0009	.0007	.623	.002	.0009	.0005
.0005	.0005	.307	.0003	.002	.0006	.0008	.0009	.0006	.909	.009	.0007
.009	.002	.344	.0005	.344	.0008	.0006	.0001	.1405	.733	.733	.0006
.977	.677	.0009	.0007	.1212	.0009	.0001	.0008	.0006	.623	.733	.0009
.0008	.0006	.241	.0004	.0008	.0008	.0002	.0006	.0006	.850	.007	.0002
.926	.0007	.344	.0006	.1405	.0007	.0002	.0052	.0009	.5205	.8501	.00002

Πάρριψη για 0,01, όταν $|Z| > 2,58$ ή η πιθανότητα $> |Z| = 0,001$

Πάρριψη για 0,05, όταν $|Z| > 1,96$ ή η πιθανότητα $> |Z| = 0,05$

Πανεπιστήμιο Γαλιφάκης

Πίνακας Νο IX
 Τιμές του T του κριτηρίου Wilcoxon
 για την $H_0(II)$

	Τιμές_I
Πωλήσεις	0
Καθαρό Αποτέλεσμα	29
Συνολικό Ενεργητικό	3
Καθαρά Βέση	15
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	15
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	9
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	2
Κόστος Πωληθέντων	1
Αποθεματα	0
Πάγιο Ενεργητικό	13
Κεφάλαιο Κίνησης	22
Δείκτης (α)	23
" (β)	17
" (γ)	38
" (δ)	12
" (ε)	33
" (στ)	15
" (ζ)	14
" (η)	22
" (θ)	23
" (ι)	55
" (ια)	34
" (ιβ)	15

Παράρτημα για $\alpha=0,01$, όταν $T < 16$

Παράρτημα για $\alpha=0,05$, όταν $T < 25$

Πίνακας Νο X

Τιμές της Πιθανότητας ITI του κριτηρίου της Μονομεταβλητής
Κατανομής για την Η₀(III)

	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
(Π)	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001
(Κ.Α)	0,0003	0,0001	0,0001	0,767	0,515	0,0750	0,0009	0,108	0,817	0,0947
(Κ.Β)	0,0001	0,0001	0,0001	0,0002	0,0008	0,0005	0,0007	0,0004	0,0158	0,150
(Σ.Ε)	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0003	0,0002	0,0004	0,0005	0,0252	0,150
(Β.Υ)	0,0003	0,0001	0,0002	0,0002	0,0003	0,0002	0,0005	0,0004	0,022	-
(Κ.Υ)	0,0003	0,0007	0,0006	0,0009	0,0003	0,0008	0,0001	0,0074	0,0300	-
(Κ.Ε)	0,0001	0,0004	0,0001	0,0001	0,0008	0,0008	0,0008	0,0006	0,0211	0,0883
(Κ.Π)	0,0006	0,0001	0,0007	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0002	0,0009
(Η)	0,0005	0,0008	0,0006	0,0007	0,0002	0,0008	0,0008	0,0007	0,0009	0,0004
(Π.Ε)	0,0005	0,0009	0,0008	0,0006	0,0005	0,0003	0,0004	0,0008	0,0507	0,0099
(Κ.Κ)	0,0009	0,0576	0,0119	0,0324	0,0346	0,0009	0,0299	0,0124	0,0516	0,0880
(Δ. α)	0,0001	0,0511	0,604	0,201	0,287	0,772	0,526	0,820	0,768	0,286
(Δ. β)	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0004	0,0004	0,0007	0,0009	0,004	0,0001
(Δ. γ)	0,92	0,5422	0,664	0,245	0,0509	0,803	0,317	0,924	0,462	0,239
(Δ. δ)	0,0001	0,0001	0,0005	0,0005	0,0008	0,284	0,0008	0,0490	0,041	0,680
(Δ. ε)	0,85	0,7904	0,947	0,0792	0,0008	0,202	0,692	0,365	0,0372	0,0483
(Δ. στ)	0,0004	0,0067	0,866	0,005	0,0003	0,0006	0,738	0,040	0,662	0,049
(Δ. ζ)	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0004	0,0001	0,0044	0,250	0,396
(Δ. η)	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0006	0,0003	0,0003	0,0005	0,678
(Δ. θ)	0,0001	0,0004	0,0017	0,0033	0,0295	0,383	0,291	0,541	0,358	0,233
(Δ. ι)	0,0008	0,124	0,348	0,0881	0,0788	0,452	0,120	0,547	0,514	0,0009
(Δ. ια)	0,0579	0,0004	0,648	0,246	0,147	0,0002	0,0001	0,0001	0,645	0,289
(Δ. ιβ)	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0004	0,0001	0,0003	0,0004	0,397

άρριψη για $\alpha=0,01$, όταν $|T| < 0,001$

άρριψη για $\alpha=0,05$, όταν $|T| < 0,05$

Πίνακας Νο XI

Τιμές του $|Z|$ της πιθανότητας του κριτηρίου
Wilcoxon για την $H_0(III)$

	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
0	0,0001	0,0000	0,0000	0,0003	0,0001	0,0006	0,0005	0,0007	0,0009	0,046
0,1	0,0564	0,046	0,011	0,455	0,533	0,245	0,0745	0,835	0,097	0,198
0,2	0,0004	0,0000	0,0000	0,0000	0,0001	0,0007	0,0006	0,0009	0,034	0,340
0,3	0,0000	0,0001	0,0003	0,0004	0,0002	0,0004	0,0021	0,0009	0,245	0,740
0,4	0,0001	0,0001	0,0008	0,0008	0,0002	0,0601	0,0008	0,0008	0,229	-
0,5	0,0004	0,0002	0,0002	0,0005	0,0006	0,0004	0,0009	0,0401	0,506	-
0,6	0,0003	0,0006	0,0004	0,0007	0,0008	0,0005	0,0007	0,0006	0,0361	0,740
0,7	0,0000	0,0001	0,0000	0,0001	0,0005	0,0001	0,0008	0,0001	0,0342	0,299
0,8	0,0014	0,0008	0,0009	0,0005	0,0001	0,0007	0,0006	0,146	0,0194	0,618
0,9	0,0003	0,0006	0,0007	0,0005	0,0005	0,0279	0,0007	0,0009	0,0340	0,933
1,0	0,0001	0,0030	0,005	0,383	0,708	0,002	0,430	0,618	1,000	0,708
1,1	0,0001	0,901	0,966	0,771	0,868	0,966	1,0000	0,966	0,933	0,933
1,2	0,0004	0,0005	0,0003	0,0001	0,0492	0,0008	0,0007	0,0035	1,000	0,648
1,3	0,618	0,430	0,868	0,506	0,262	0,663	0,803	1,000	0,68	0,171
1,4	0,043	0,0007	0,0005	0,0004	0,0002	0,0006	0,589	0,480	0,0008	0,933
1,5	0,043	0,2017	0,1505	0,542	0,574	0,647	1,000	0,648	0,2468	0,146
1,6	0,678	0,0004	0,0263	0,0007	0,0003	0,0006	0,561	0,406	0,3400	0,002
1,7	0,029	0,0005	0,0001	0,0006	0,0004	0,0008	0,0009	0,062	0,0035	0,262
1,8	0,533	0,0004	0,0003	0,213	0,0026	0,0351	0,0005	0,0006	0,340	0,618
1,9	0,648	0,589	0,0008	0,455	0,045	0,506	0,480	0,0430	0,533	0,862
2,0	0,101	0,130	0,205	0,383	0,708	0,102	0,430	0,618	1,000	0,708
2,1	0,835	0,648	0,835	0,663	0,708	1,000	0,933	1,000	0,835	0,618
2,2	0,0008	0,0004	0,0082	0,0007	0,031	0,0003	0,0006	0,0007	0,862	0,648

Αρριψη για $\alpha=0,01$, όταν $|Z| > 2,58$ ή πιθανότητα $|Z| = 0,001$
 Αρριψη για $\alpha=0,05$, όταν $|Z| > 1,96$ ή πιθανότητα $|Z| = 0,05$

Πίνακας Νο XII
Τιμές του t του κριτηρίου Student t
για την H_0 (III)

	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Δ)	3,52	4,3	3,98	3,98	3,54	3,03	2,79	2,81	2,845	2,27
Δ.Α)	2,016	2,85	2,83	0,26	0,49	1,48	2,02	1,12	0,173	0,048
Δ.Β)	4,70	4,86	4,64	2,85	3,35	2,81	2,97	2,36	2,51	1,58
Δ.Ε)	4,19	3,97	3,71	3,44	3,05	2,91	2,85	2,26	2,57	0,33
Δ.Υ)	3,71	3,67	3,33	3,15	2,84	2,89	2,92	0,76	2,18	-
Δ.Υ)	2,80	2,89	2,95	2,84	3,04	2,95	3,18	0,67	2,31	-
Δ.Ε)	4,10	3,34	3,64	3,30	2,96	2,92	2,80	2,152	3,073	0,16
Δ.Π)	3,39	4,0	3,29	3,95	3,52	3,07	2,92	2,85	2,95	2,70
Δ	3,58	2,83	3,075	2,83	2,99	2,87	2,96	3,27	2,42	2,20
Δ.Ε)	3,52	3,16	2,84	2,79	2,89	2,99	2,88	2,32	0,90	0,39
Δ.Κ)	2,94	2,78	2,26	2,53	2,42	2,07	1,09	0,90	1,10	0,21
Δ.α)	4,46	0,06	0,014	0,08	0,056	2,71	0,04	0,018	0,32	0,18
Δ.β)	2,95	2,78	2,98	2,83	2,79	2,89	2,44	0,58	2,21	0,76
Δ.δ)	0,06	0,41	0,21	0,78	1,09	0,17	0,50	0,055	0,51	0,63
Δ.δ)	2,79	2,85	2,81	2,83	2,91	2,94	2,24	0,31	2,24	0,13
Δ.ε)	0,13	0,13	0,032	1,32	2,81	1,24	0,10	0,31	1,20	1,007
Δ.στ)	2,12	0,40	0,088	2,83	2,54	2,79	2,85	0,38	0,28	2,82
Δ.ζ)	2,21	2,85	2,78	2,92	2,84	2,80	2,93	3,07	1,074	0,59
Δ.η)	2,82	2,79	2,77	2,79	2,80	2,83	2,14	1,22	1,20	0,20
Δ.θ)	2,75	2,86	2,60	0,56	0,43	0,64	0,11	0,19	0,49	1,22
Δ.ι)	2,86	0,86	1,28	0,81	0,51	0,82	1,23	0,74	0,75	0,58
Δ.ια)	2,79	0,09	0,16	0,29	0,11	0,30	0,51	0,51	0,34	0,27
Δ.ιβ)	3,01	2,83	2,74	3,09	2,82	2,45	2,93	3,10	2,03	1,39

μόρρρψη για $\alpha=0,01$, όταν $t > 2,763$

μόρρρψη για $\alpha=0,05$, όταν $t > 2,048$

Πίνακας Νο XIII
Τιμές του T του κριτηρίου Wilcoxon

Τιμές του T σημαντικές στα
ηλιο-κάτω-επιπέδη

N*	$\alpha=0,05$	$\alpha=0,02$	$\alpha=0,01$
6	0	-	-
7	2	0	-
8	4	2	-
9	6	3	2
10	8	5	3
11	11	7	5
12	14	10	7
13	17	13	10
14	21	16	13
15	25	20	16
16	30	24	20
17	35	28	23
18	40	33	28
19	46	38	32
20	52	43	38
21	59	49	43
22	66	56	49
23	73	62	55
24	81	69	61
25	89	77	65

Αριθμός παρατηρήσεων

Δρ. Κ. Αθανασιάδης, Στατιστική σελ. 219

Πίνακας Νο XIV

Προσαρμοσμένα αποτελέσματα, αποτελέσματα Γ.Ε.Τ, συνολικά προσαρμοσμένα αποτελέσματα, προσαρμοσμένοι τόκοι και ιστορικά αποτελέσματα των εταιρειών Α, Β και Γ για τη χρονική περίοδο 1974-1983. (Τα προσαρμοσμένα ποσά έχουν αναπροσαρμοσθεί για να εκφράζουν δραχμές αχαρστικής δυνάμεως της 31.12.83).

Εταιρεία Α

	1974	1975	1976	1977	1978
προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία	107066	56835	160449	45538	119030
κέρδος ή ζημία Γ.Ε.Τ.	71269	59616	85683	59339	39341
θαρό προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία	178355	116451	216132	104677	158371
και	94840	111678	97458	95387	78017
ιστορικά κέρδος ή ζημία	53865	40868	75259	54432	92195

Εταιρεία Β

προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία	(119581)	(555403)	41071	(252384)	(518822)
κέρδος ή ζημία Γ.Ε.Τ.	(250723)	319118	223079	233193	193059
θαρό προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία	(370304)	(236285)	264150	(19191)	(325763)
και	177727	299943	257387	253931	289888
ιστορικά κέρδος ή ζημία	18974	71982	73194	111222	(73248)

Εταιρεία Γ

προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία	432218	(227562)	(22048)	18132	(328374)
κέρδος ή ζημία Γ.Ε.Τ.	547016	792944	1043106	1327095	1110568
θαρό προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία	979234	565382	1021058	1345227	182194
και	195062	176850	141149	313997	1001770
ιστορικά κέρδος ή ζημία	163000	62000	154000	334000	280000

συνέχεια πίνακος σε επόμενη σελίδα

Περίληψη πίνακος Νο XIV

Εταιρεία Α

	1979	1980	1981	1982	1983
προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία	22581	2302	(256308)	(148294)	(242708)
κόστος ή ζημία Γ.Ε.Τ.	76433	156643	260777	144218	153156
θερὰ προσαρμοσμένους κέρδος ή ζημία	99014	158945	(4469)	(4076)	89552
και	105566	156828	211452	161785	219806
τορτικό κέρδος ή ζημία	112896	141738	121947	187306	244605

Εταιρεία Β

	1979	1980	1981	1982	1983
προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία	(181560)	(379348)	(689450)	(407730)	(575181)
κόστος ή ζημία Γ.Ε.Τ.	417995	578870	547095	315282	263897
θερὰ προσαρμοσμένους κέρδος ή ζημία	236435	199322	(142355)	92448	311264
και	387334	538276	576808	412909	327496
τορτικό κέρδος ή ζημία	95254	124663	143184	129859	187102

Εταιρεία Γ

	1979	1980	1981	1982	1983
προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία	(570258)	(889252)	(692332)	(2238150)	(5524167)
κόστος ή ζημία Γ.Ε.Τ.	781831	1823430	2461143	2967662	4333980
θερὰ προσαρμοσμένους κέρδος ή ζημία	211573	934178	176881	729512	(1190187)
και	939470	1068018	1046844	127798	2343132
τορτικό κέρδος ή ζημία	520000	520000	630000	344000	(1263000)

Τα προσαρμοσμένα ποσά πολλαπλασιάστηκαν με τους αντίστοιχους δείκτες του παραρτήματος Ε δια να δείχνουν δραχμές τις αυτής αραραστικής σείας (31.12.83).

Πίνακας, XV

Συγκρίσεις των Διαφορών του καθαρού Αποτελέσματος
(Ιστορικού - Προσαρμοσμένου)

Ετος	ΚΕπ* > ΚΕι* (Αύξηση)	ΚΕπ* < ΚΕι* (Μείωση)	Δ.Τ.Κ*	
			Ετησιος Μέσος όρος	Ποσοστό αλλαγής
1974	12	3	27,6	27,2%
1975	13	2	31,2	13,0%
1976	13	2	35,4	13,9%
1977	11	4	35,7	12,1%
1978	11	4	44,7	12,6%
1979	10	5	53,2	19,6%
1980	13	2	66,4	24,8%
1981	9	6	82,7	24,5%
1982	3	12	100,0	17,2%
1983	2	13	120,2	20,2%

* ΚΕπ = καθαρό αποτέλεσμα από προσαρμοσμένες καταστάσεις
 ΚΕι = καθαρό αποτέλεσμα από ιστορικές καταστάσεις
 Δ.Τ.Κ = δείκτης τιμών καταναλωτή

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΚΙΧΤΗΡΙΑΣ
ΝΟΜΟΣ 1567 - 1986

DRS

1.00
0.80
0.60
0.40
0.20
0.00

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

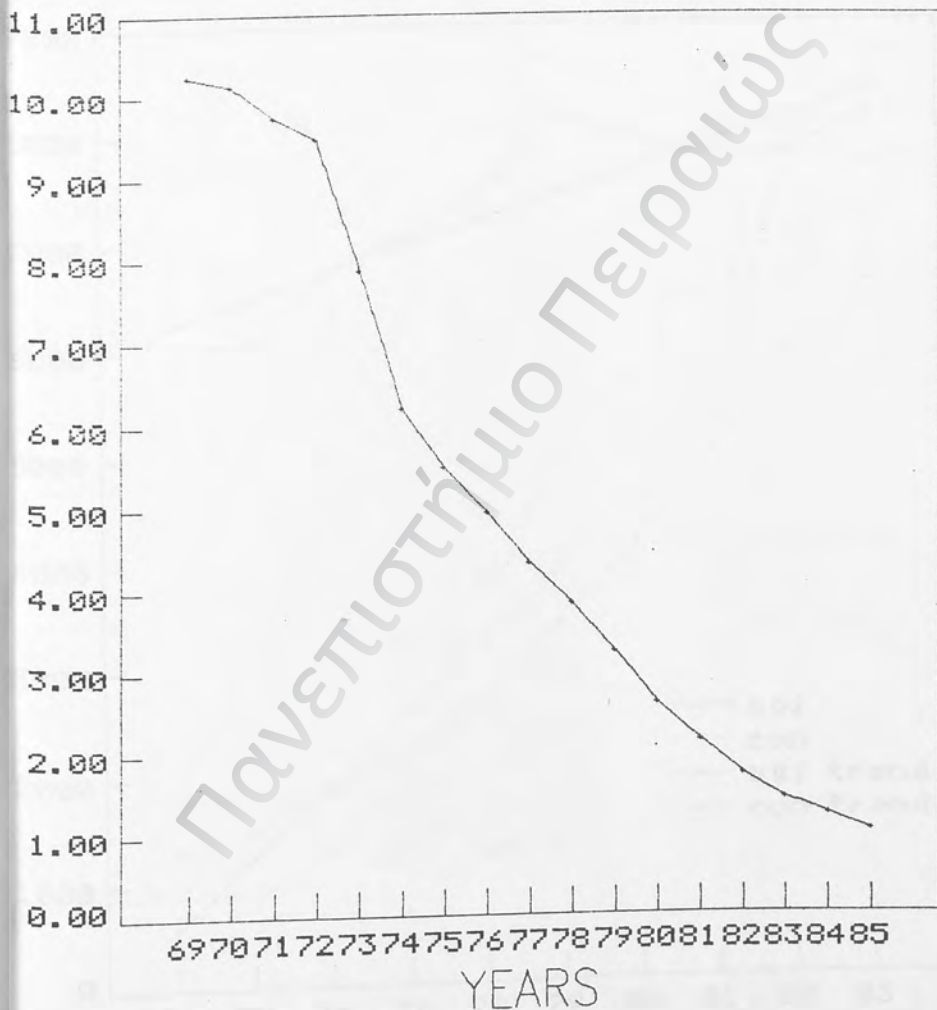
69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85

YEARS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Ι

Πτώση της αγοραστικής δύναμης της δραχμής στην
περίοδο 1969 - 1985

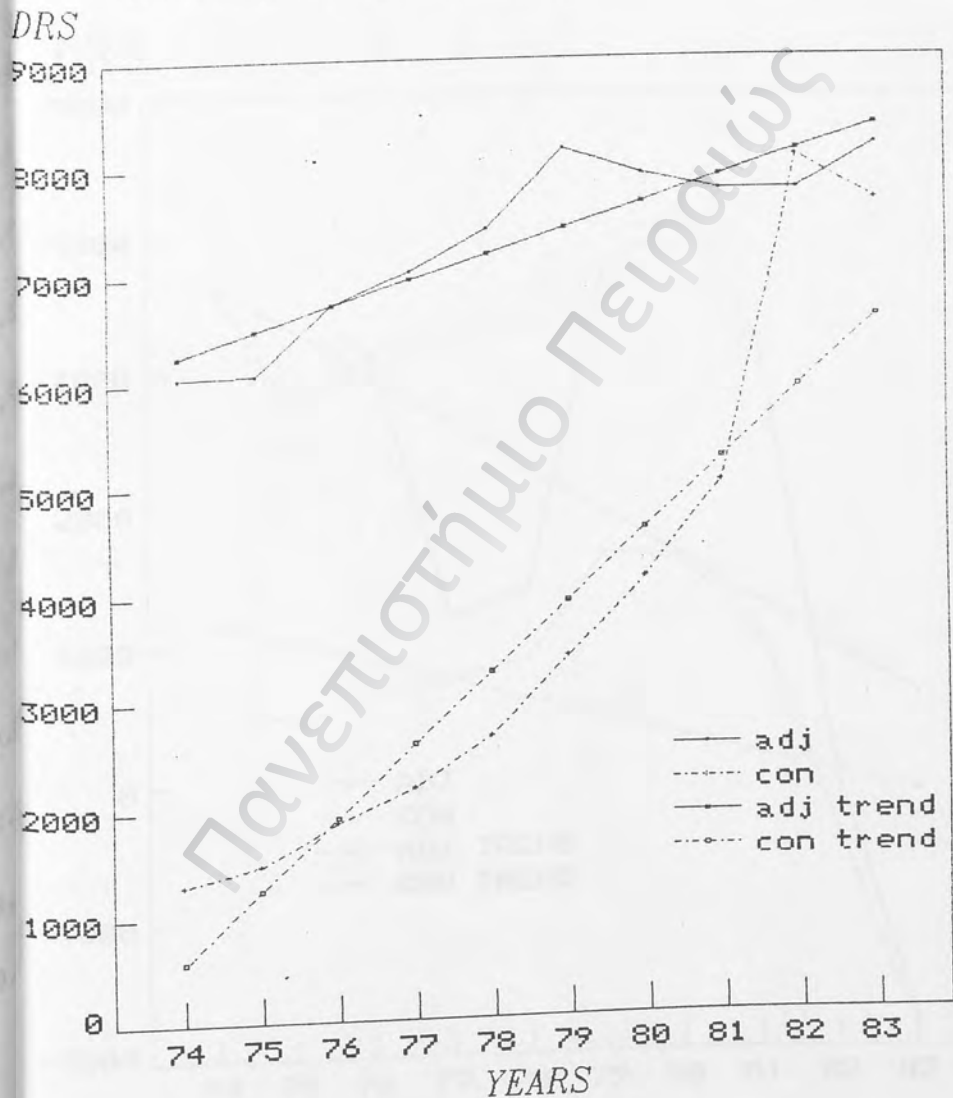
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΙΙ

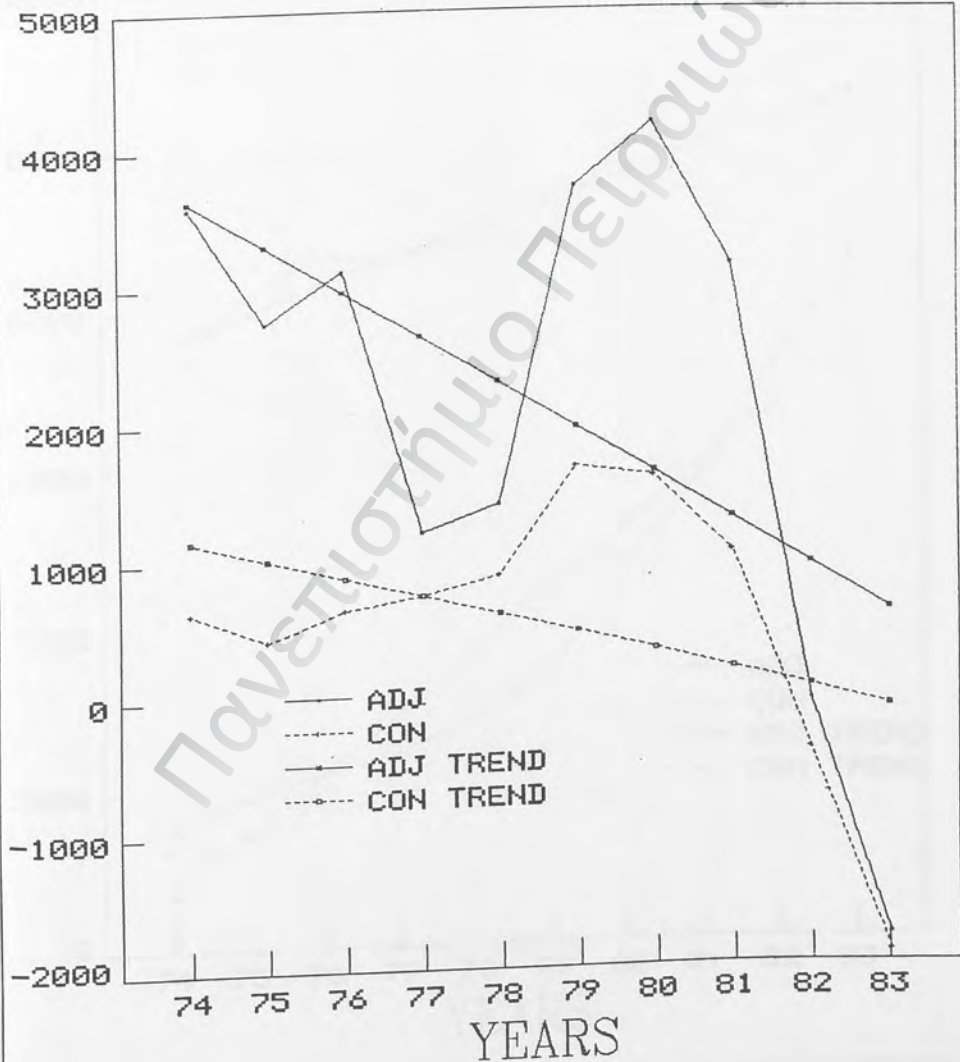
Εξέλιξη των πωλήσεων της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτών μέσω από ευθεία τάσεων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΙΙΙ

Εξέλιξη του καθαρού αποτελέσματος της περιόδου 1974-1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ IV

Εξέλιξη του συνολικού ενεργητικού της περιόδου
1974-1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

DRS

12000

10000

8000

6000

4000

2000

0

74

75

76

77

78

79

80

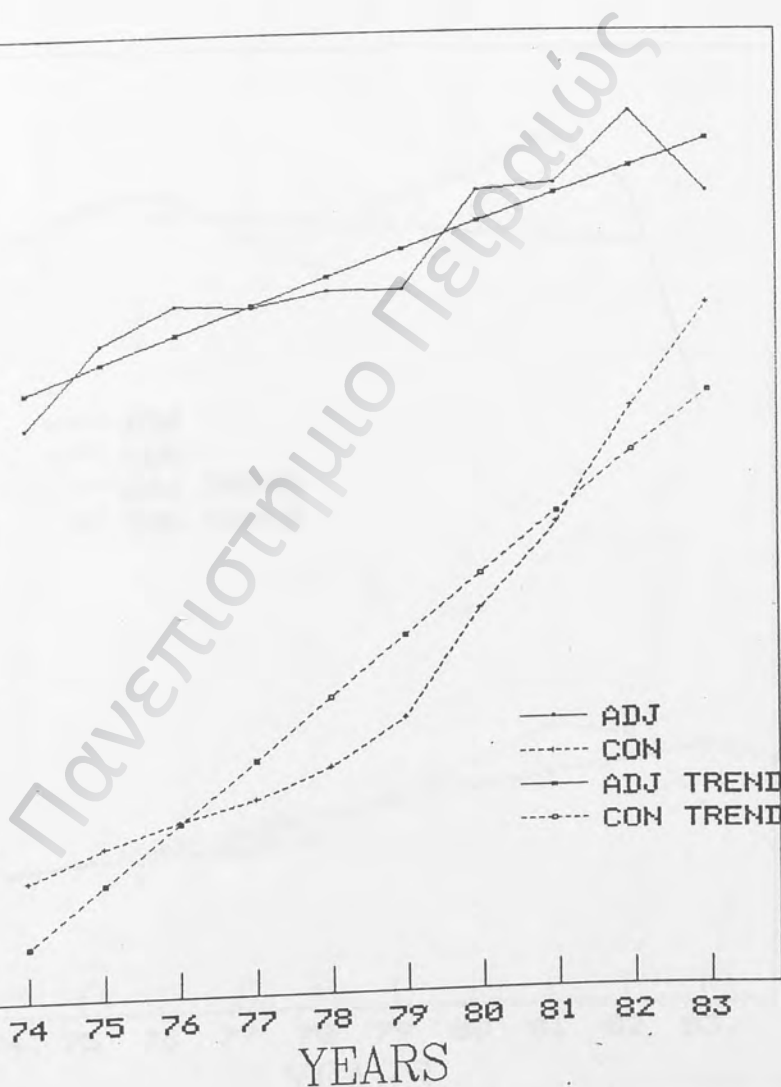
81

82

83

YEARS

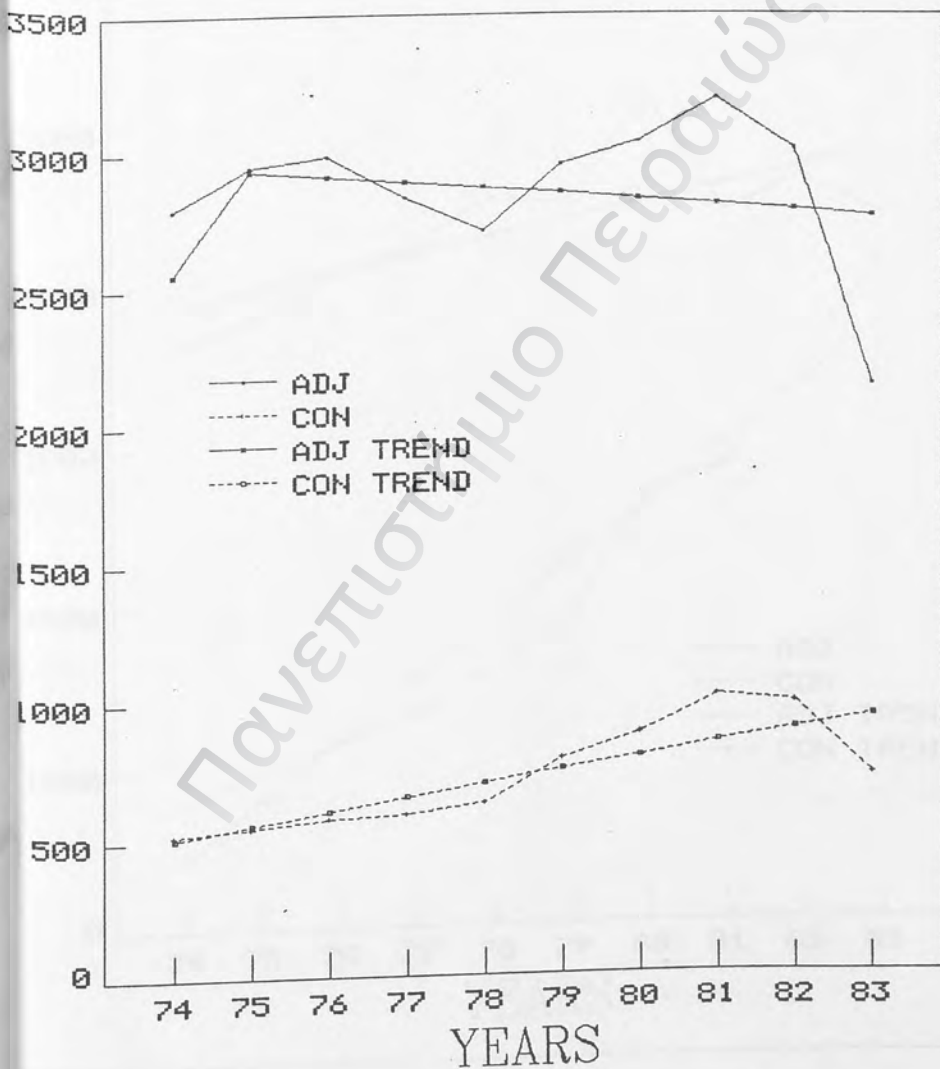
- ADJ
- - - CON
- ADJ TREND
- - - CON TREND

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ V

Εξέλιξη της καθαρής θέσεως της περιόδου 1974 - 1983
και η τάση αυτής μέσα από ευθεία τάσεως.

DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ VI

Εξέλιξη του κυκλοφορούντος ενεργητικού της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

DRS

6000

5000

4000

3000

2000

1000

0

74

75

76

77

78

79

80

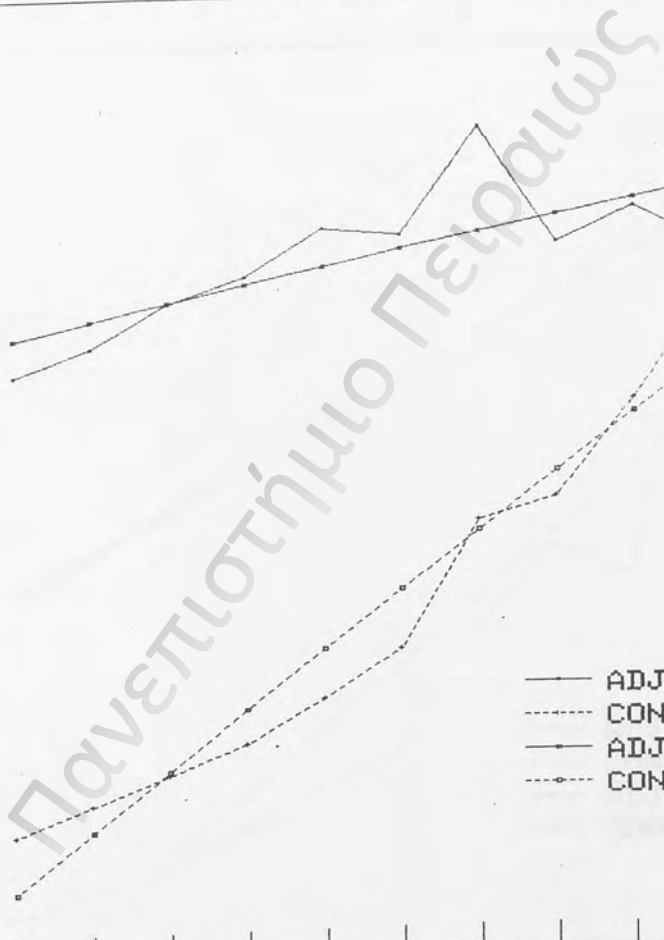
81

82

83

YEARS

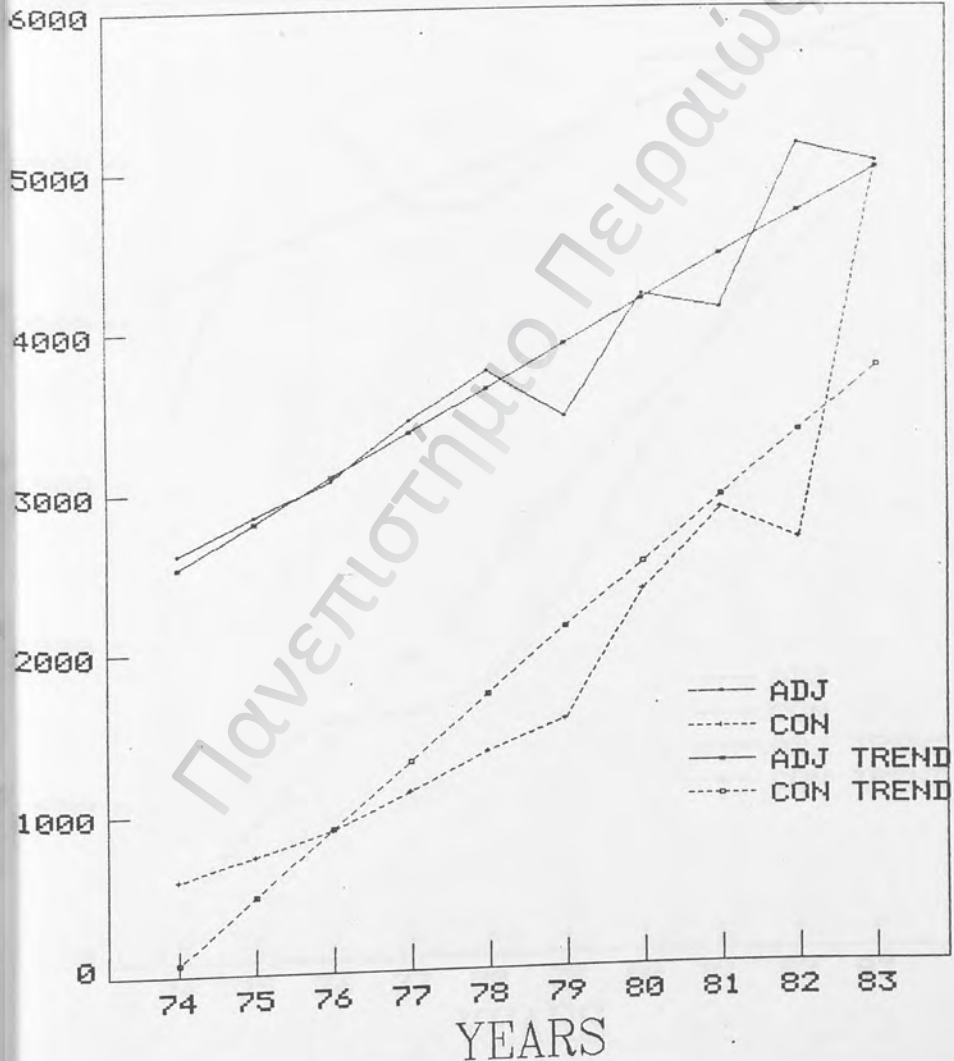
- ADJ
- - - CON
- ADJ TREND
- - -•- - CON TREND

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ VII

Εξέλιξη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της περιόδου
1974 - 1983 και η τάση αυτών μέσα από ευθεία τάσεως.

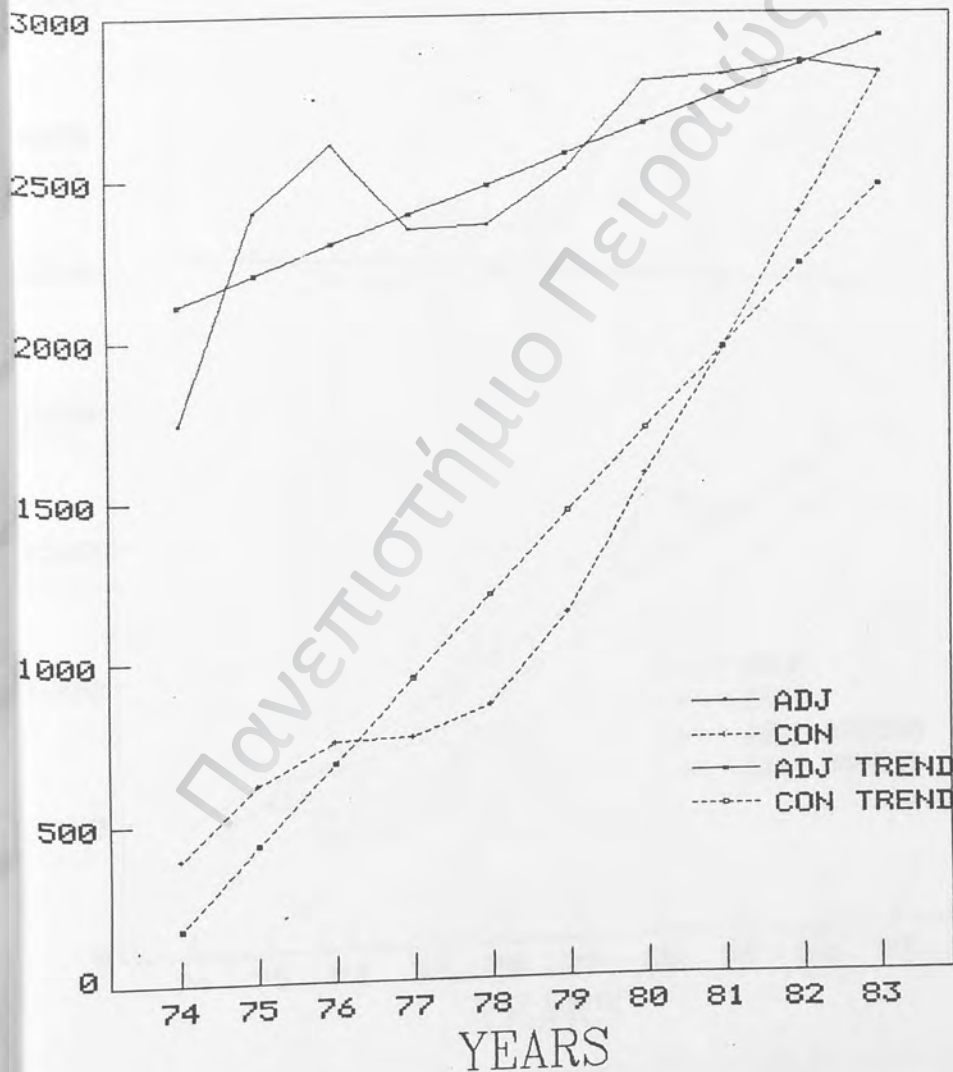
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ VIII

Εξέλιξη των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της περιόδου
1974 - 1983 και η τάση αυτών μέσα από ευθεία τάσεις.

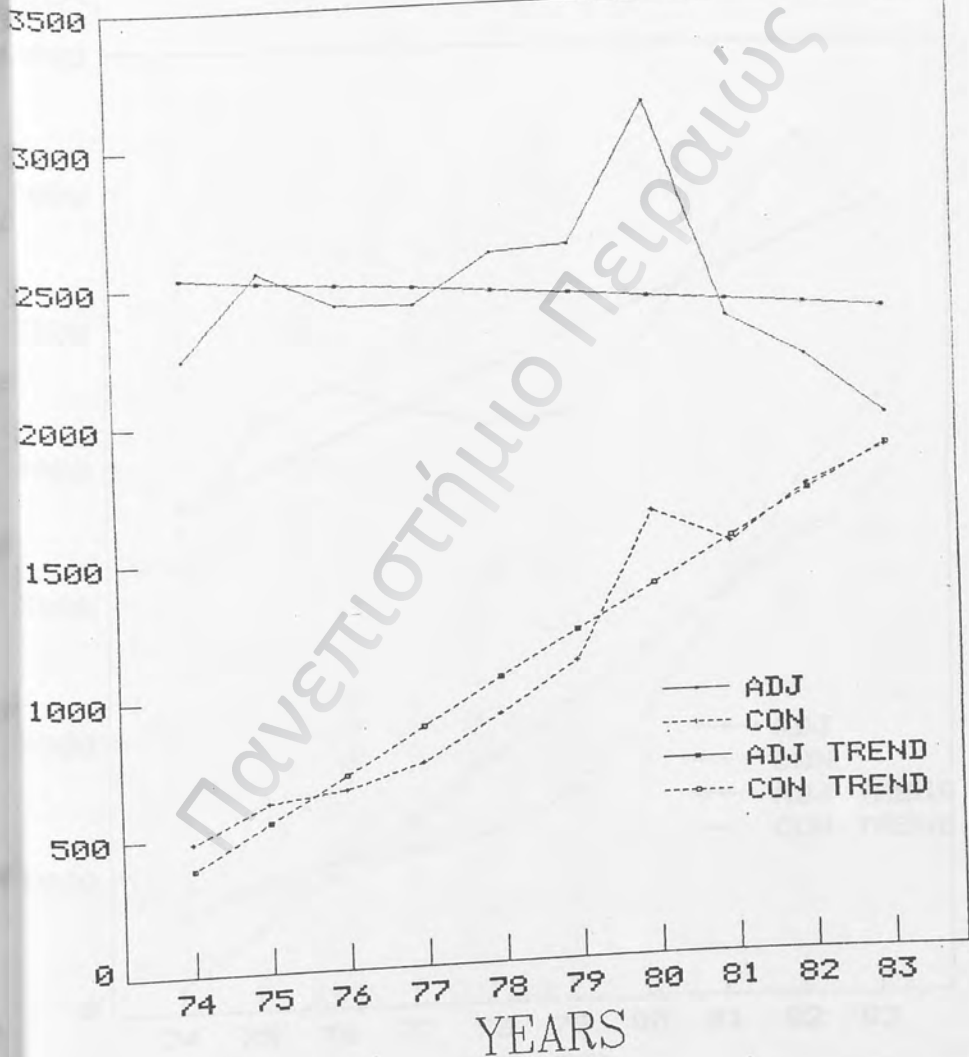
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ X

ΕΞΕΛΙΞΗ των αποθεμάτων της περιόδου 1974 - 1983 και
η τάση αυτών μέσα από ευθεία τάσεως.

DRS

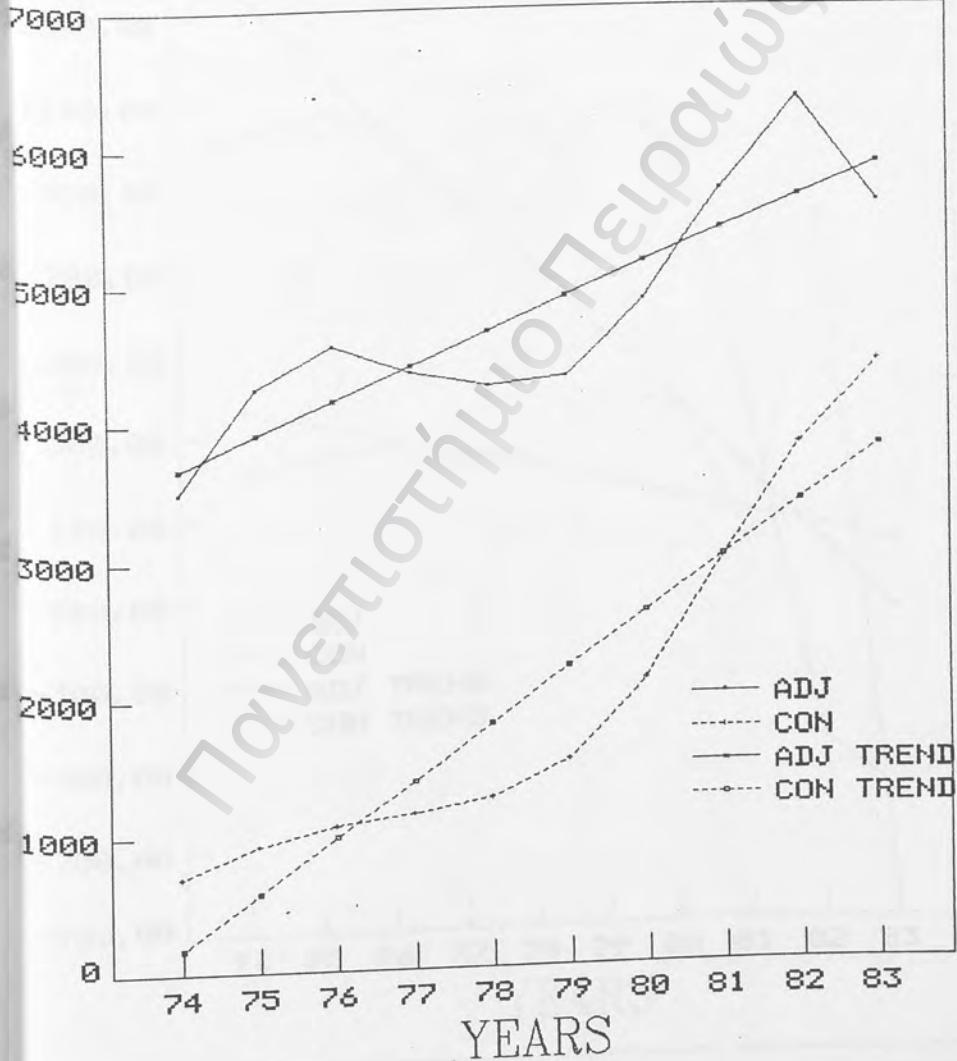

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XI

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΑΧΙΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1974 - 1983 ΚΑΙ Η ΤΑΣΗ ΑΥΤΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΥΘΕΙΑ ΤΑΣΕΩΣ.

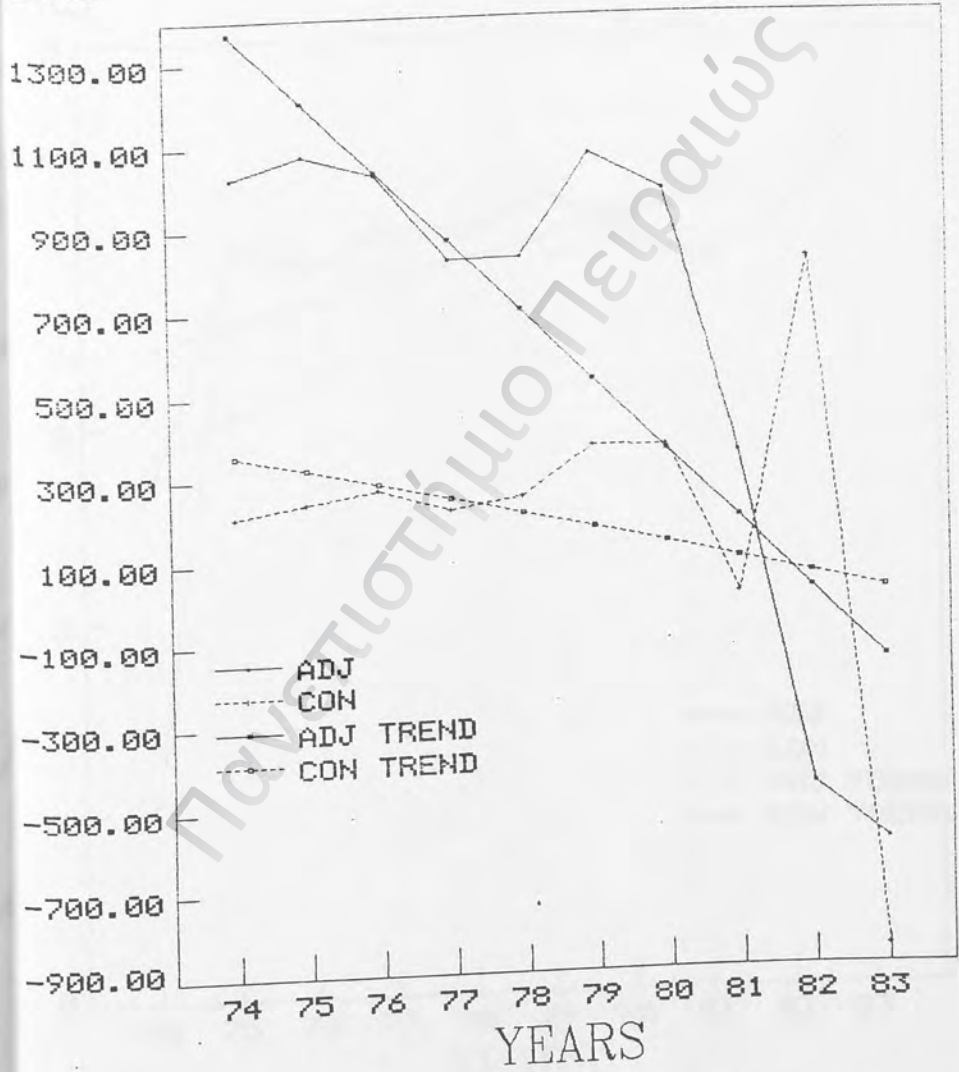
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XII

ΕΞΕΛΙΞΗ του κεφαλαίου κινήσεως της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

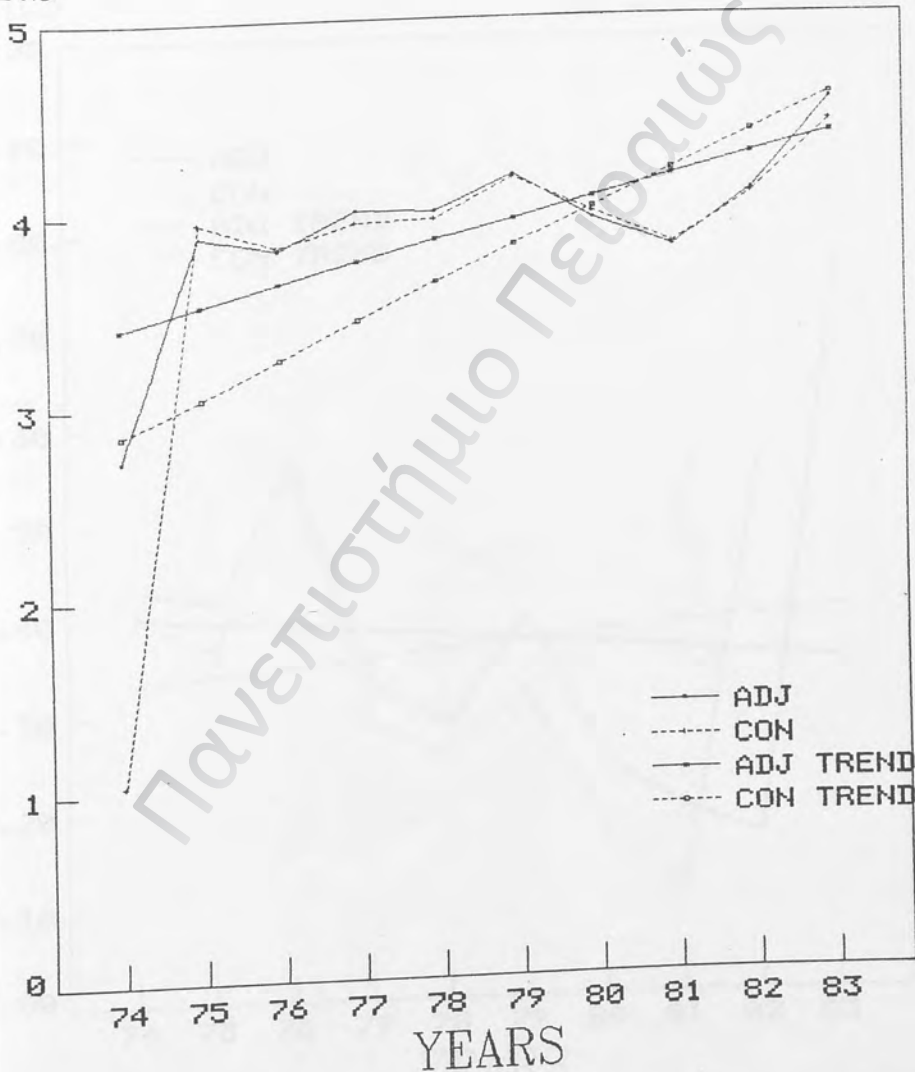
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XIII

Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφορίας των αποθεμάτων της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτών μέσα από ευθεία τάσεως.

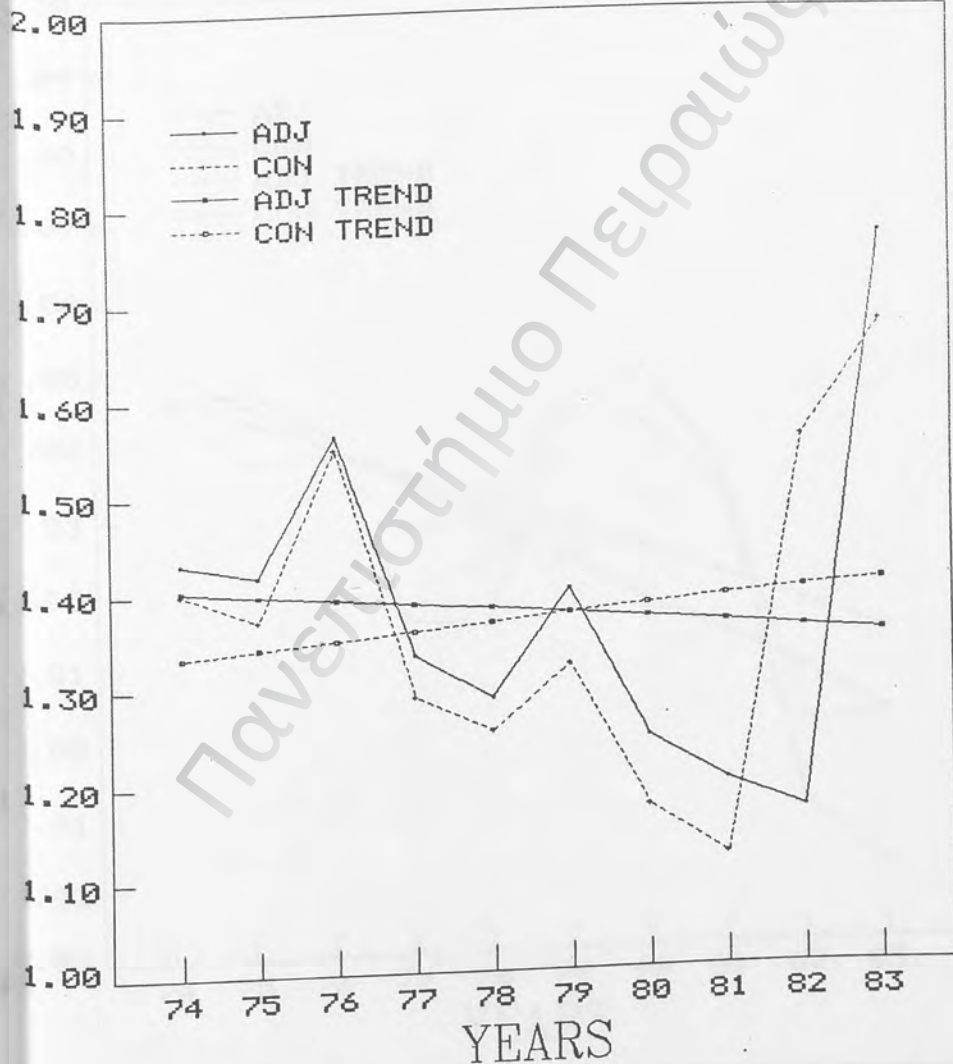
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XIV

ΕΞΕΛΙΞΗ του δείκτη ρευστότητας της περιόδου 1974
-1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

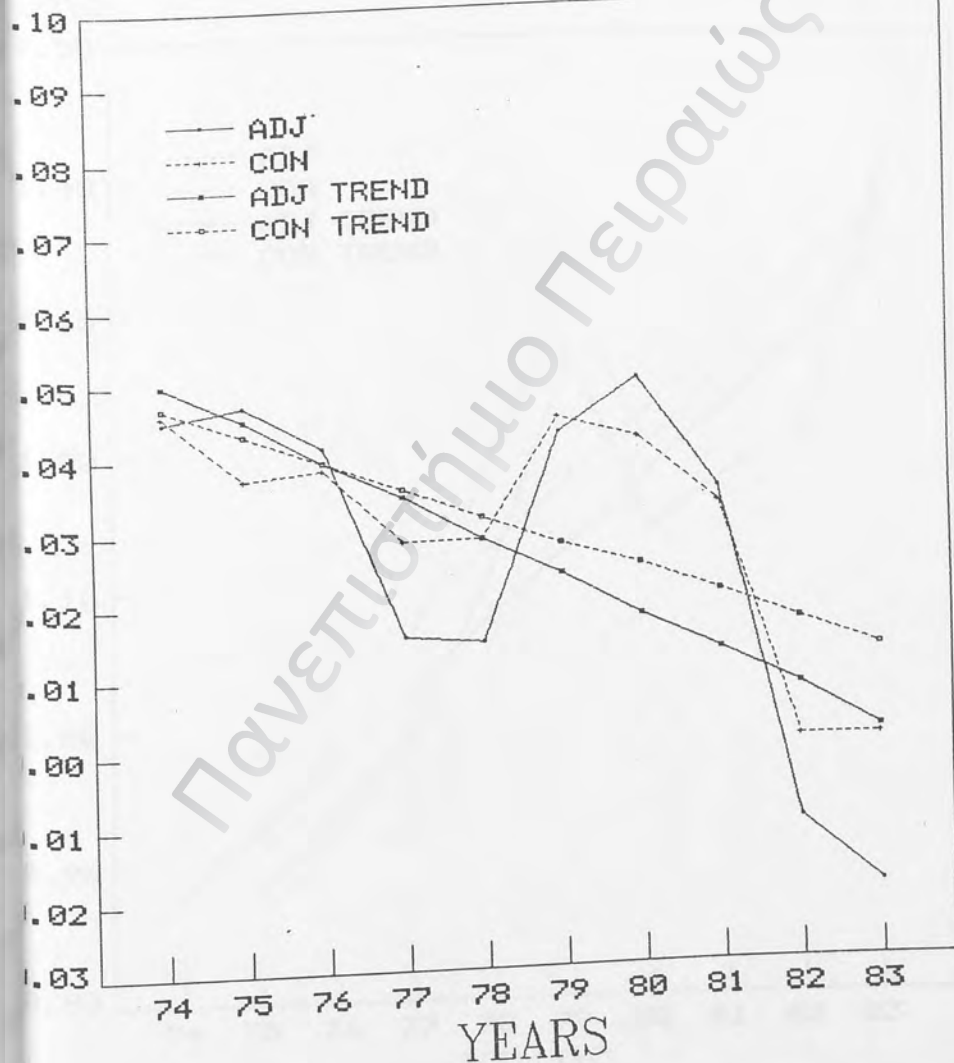
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XV

Εξέλιξη του δείκτη περιθωρίου κέρδους στις πωλήσεις της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

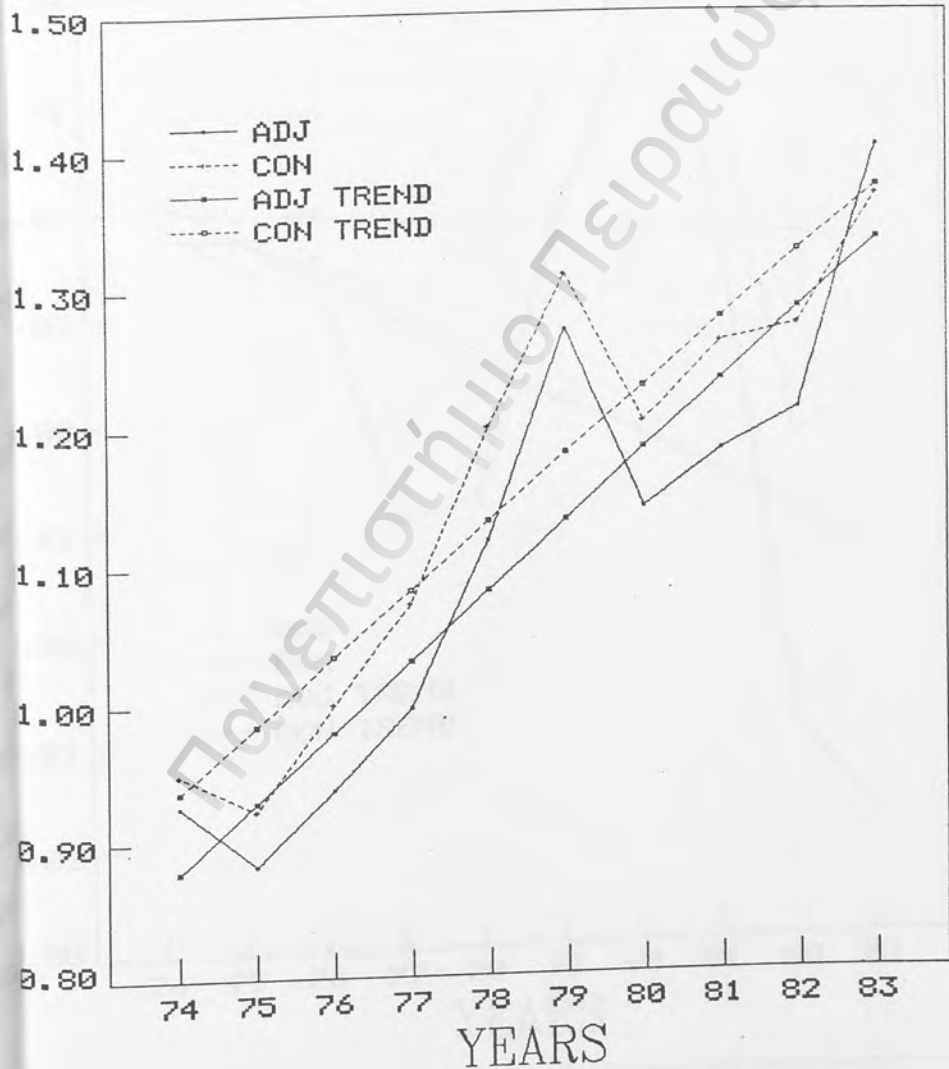
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧVI

Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας ενεργητικού της περιόδου 1974 -1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

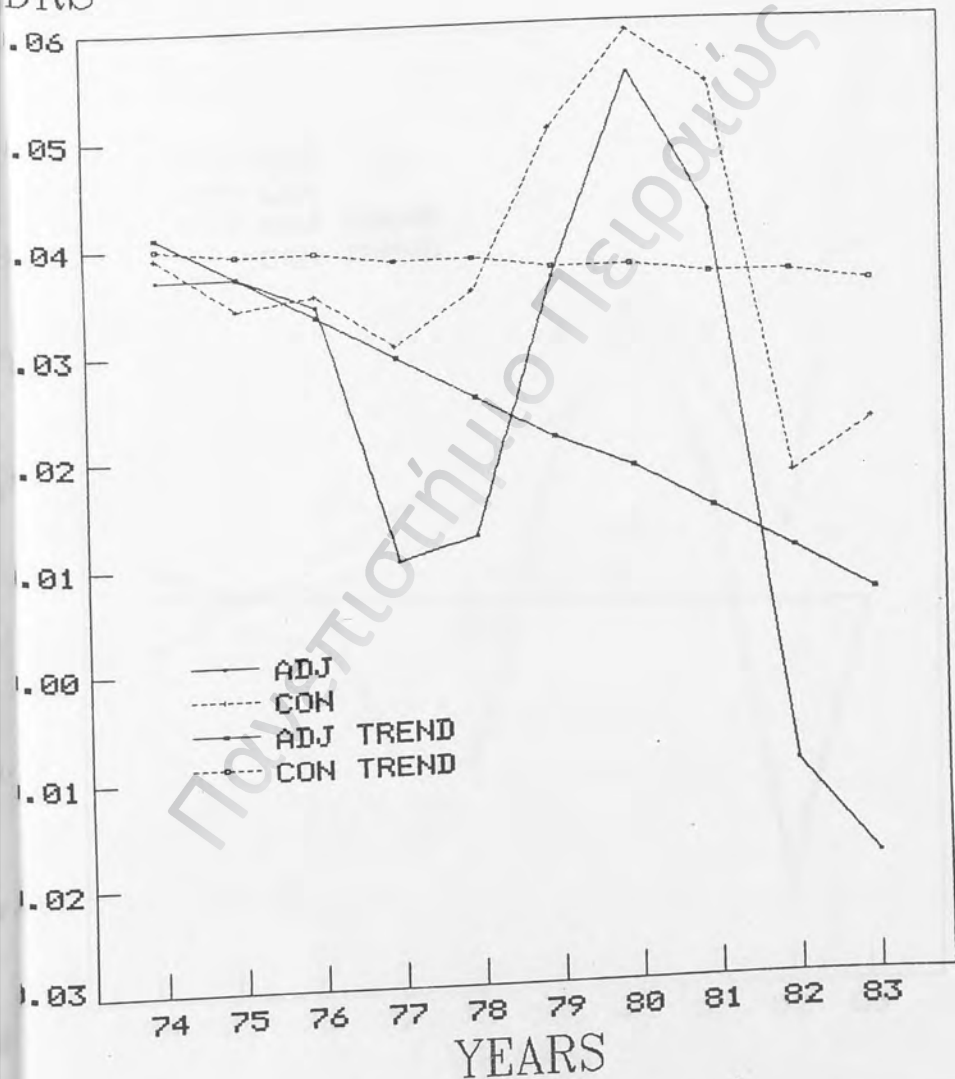
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XVII

Εξέλιξη του δείκτη αποδοτικότητας επενδεδυμένων κεφαλαίων της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

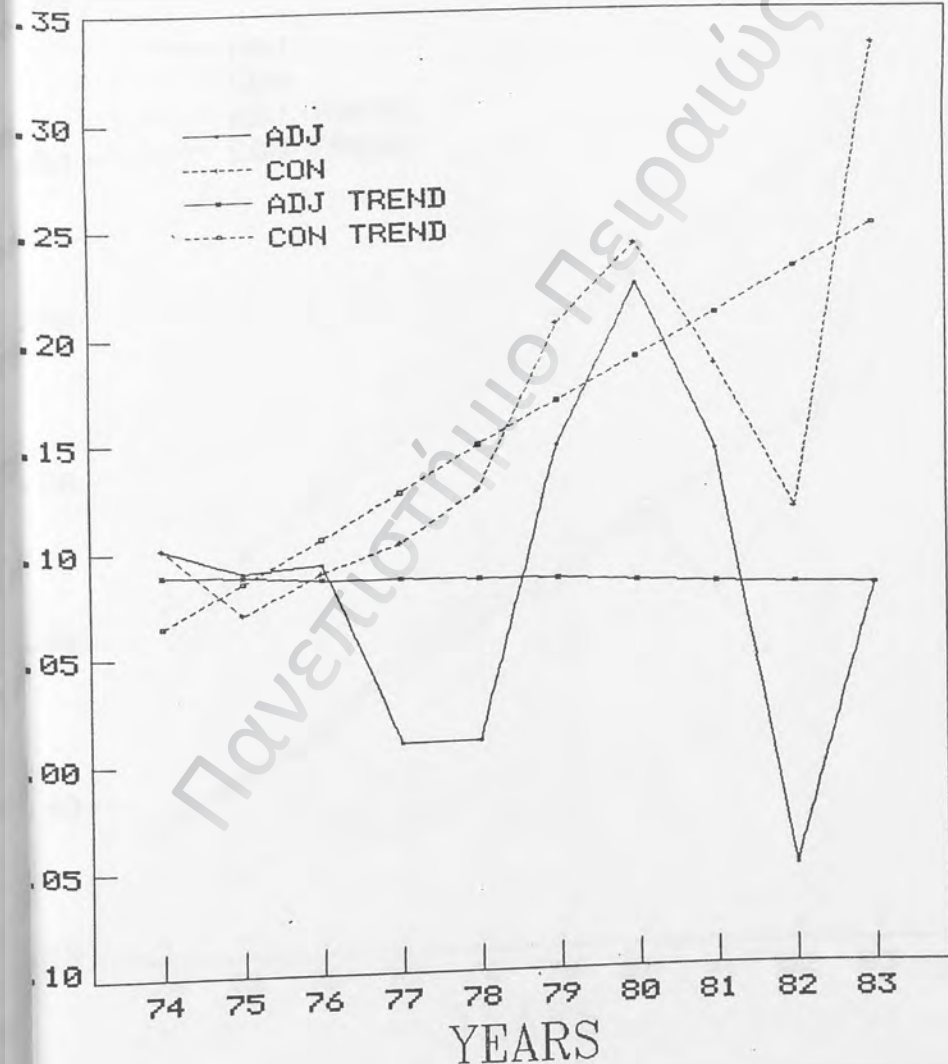
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XVIII

Εξέλιξη του δείκτη αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τρέσης

DRS

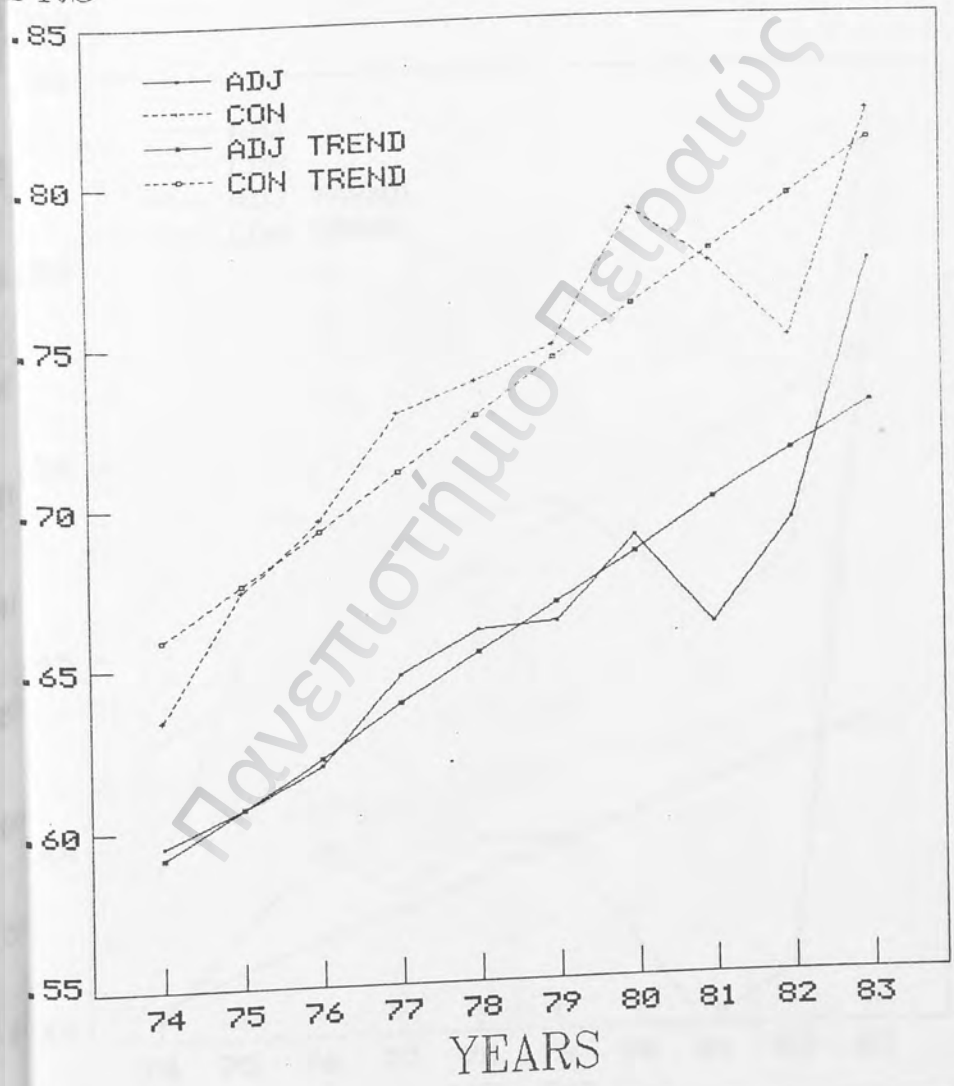

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΙΧΧ

Εξέλιξη του δείκτη θανατικής επιβαρύνσεως της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

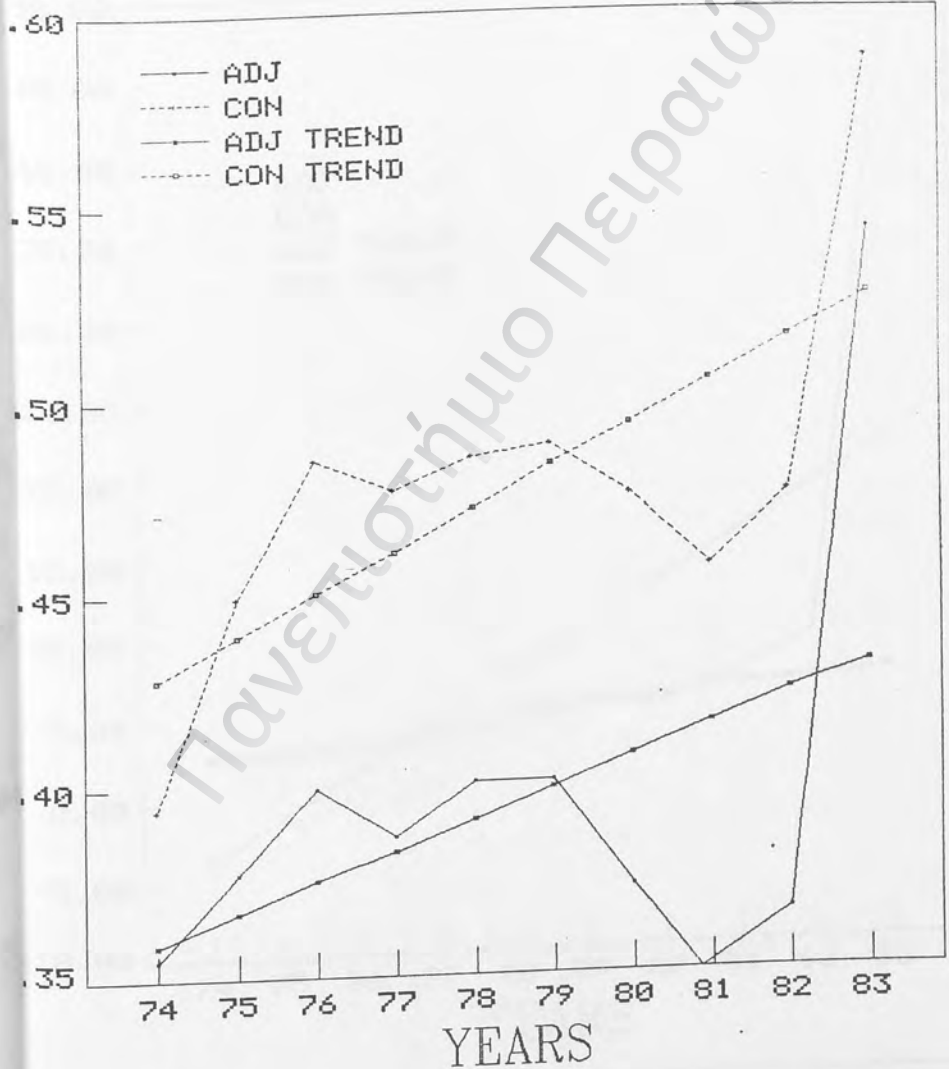
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XX

Εξέλιξη του δείκτη μακροπρόθεσμης χρηματοδοτήσεως συνολικού απασχολούμενου μακροπρόθεσμου κεφαλαίου της περιόδου 1974 -1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXI

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΠΑΧΙΩΝ
 ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1974 - 1983 ΚΑΙ Η ΤΑΣΗ ΑΥΤΟΥ ΜΕΣΑ
 ΑΠΟ ΕΥΘΕΙΑ ΤΑΣΕΩΣ.

DRS

50.00

45.00

40.00

35.00

30.00

25.00

20.00

15.00

10.00

5.00

0.00

-5.00

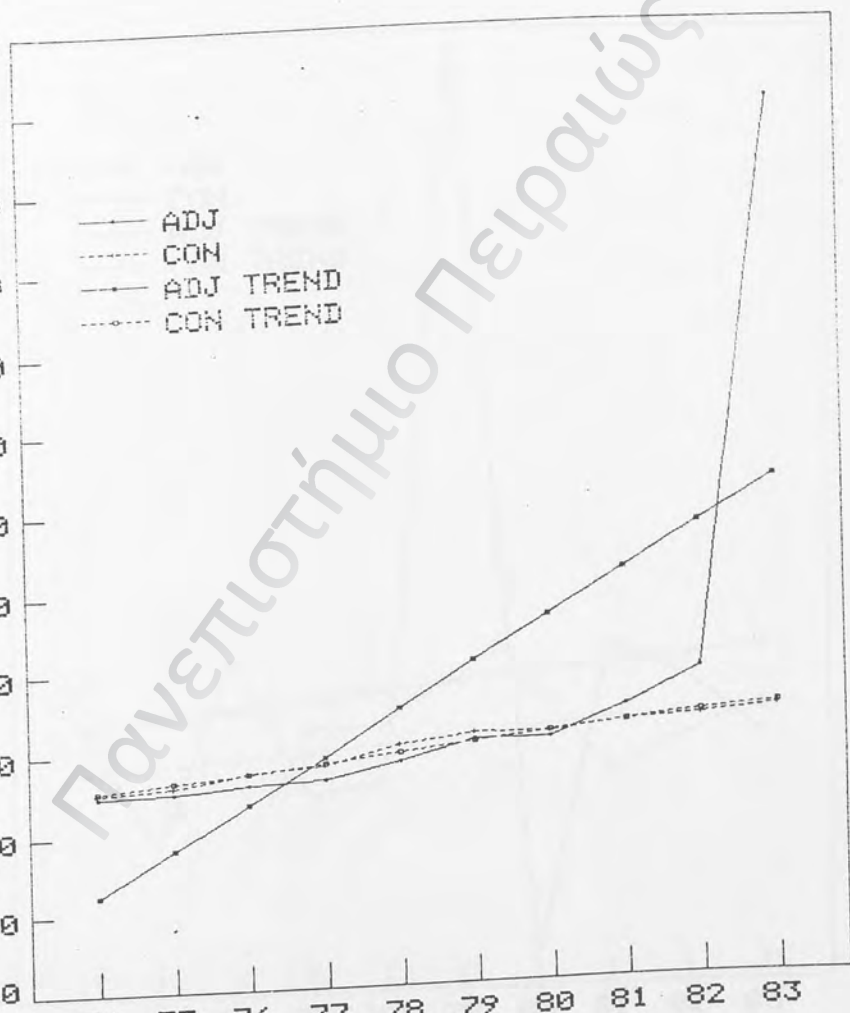
-10.00

— ADJ
 - - - CON
 —•— ADJ TREND
 - - -•- CON TREND

74 75 76 77 78 79 80 81 82 83

YEARS

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXII

Εξέλιξη του δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας κεφαλαίου
κινήσεως της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα
από ευθεία τάσεως.

DRS

90.00

70.00

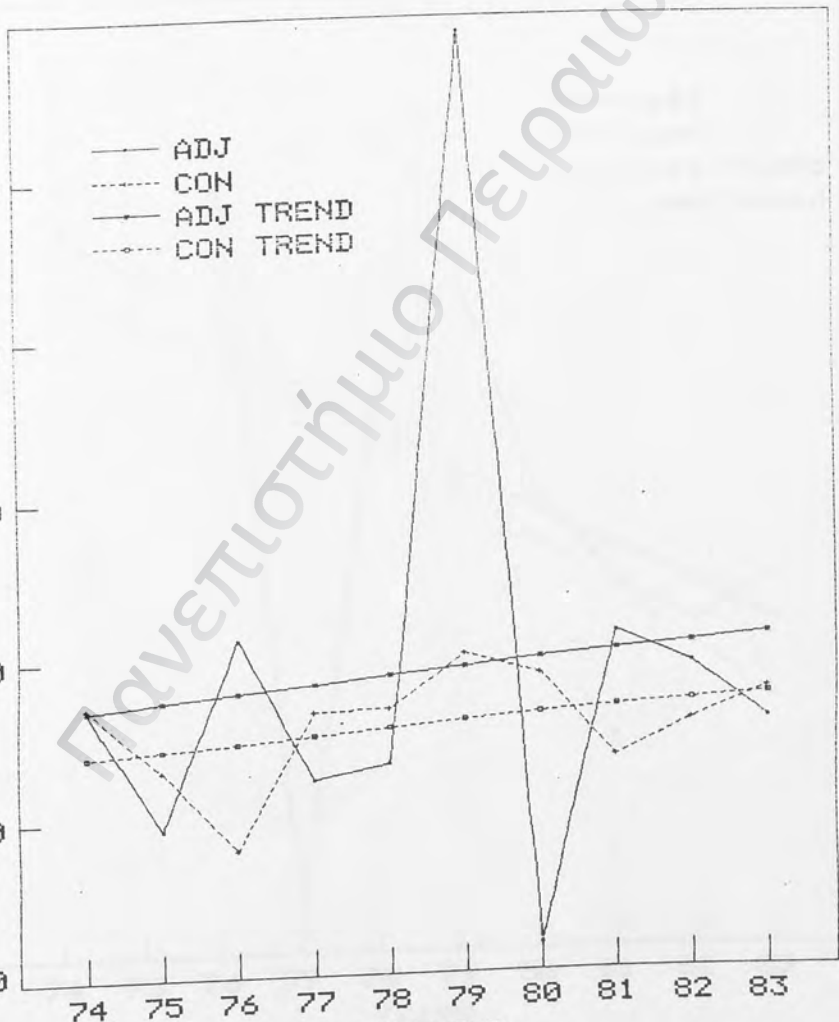
50.00

30.00

10.00

10.00

30.00

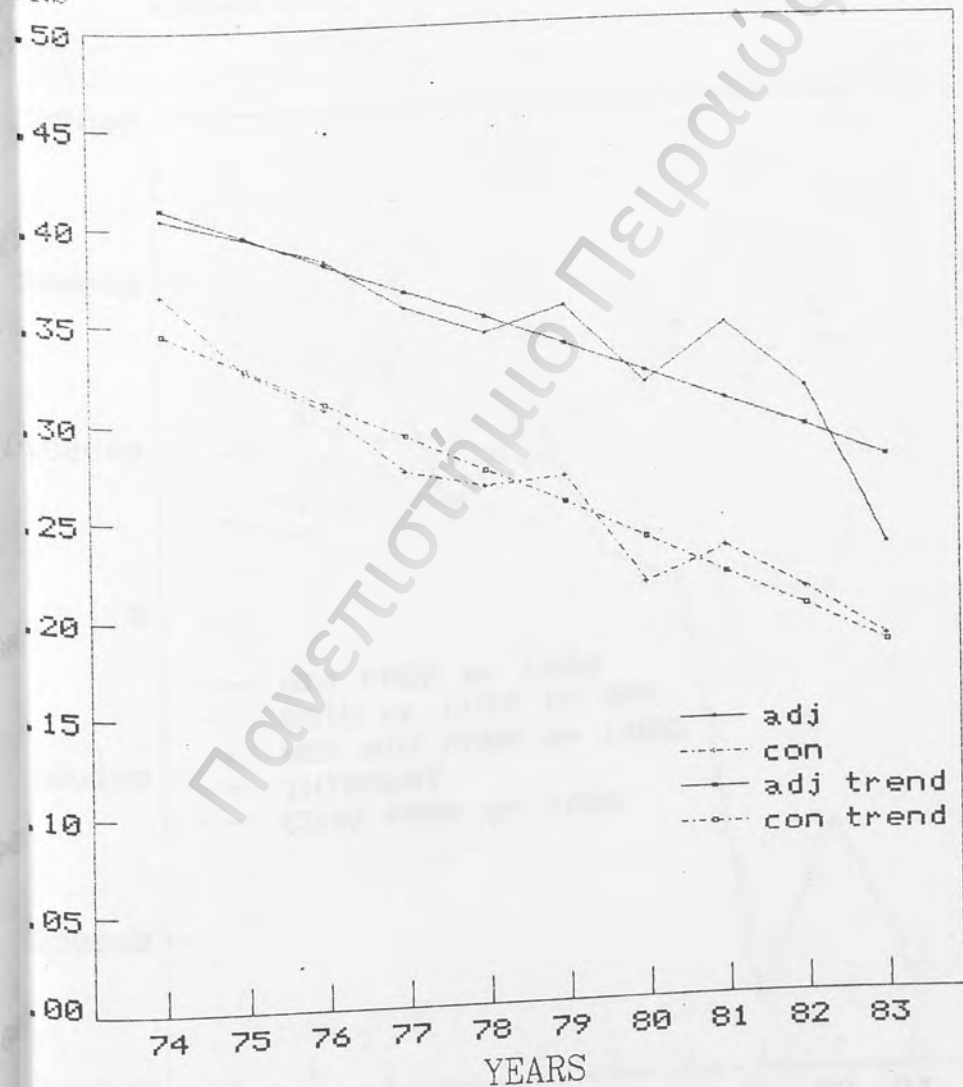

YEARS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXIV

Εξέλιξη του δείκτη συμμετοχής ιδίων κεφαλαίων στο συνολικό ενεργητικό της περιόδου 1974 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

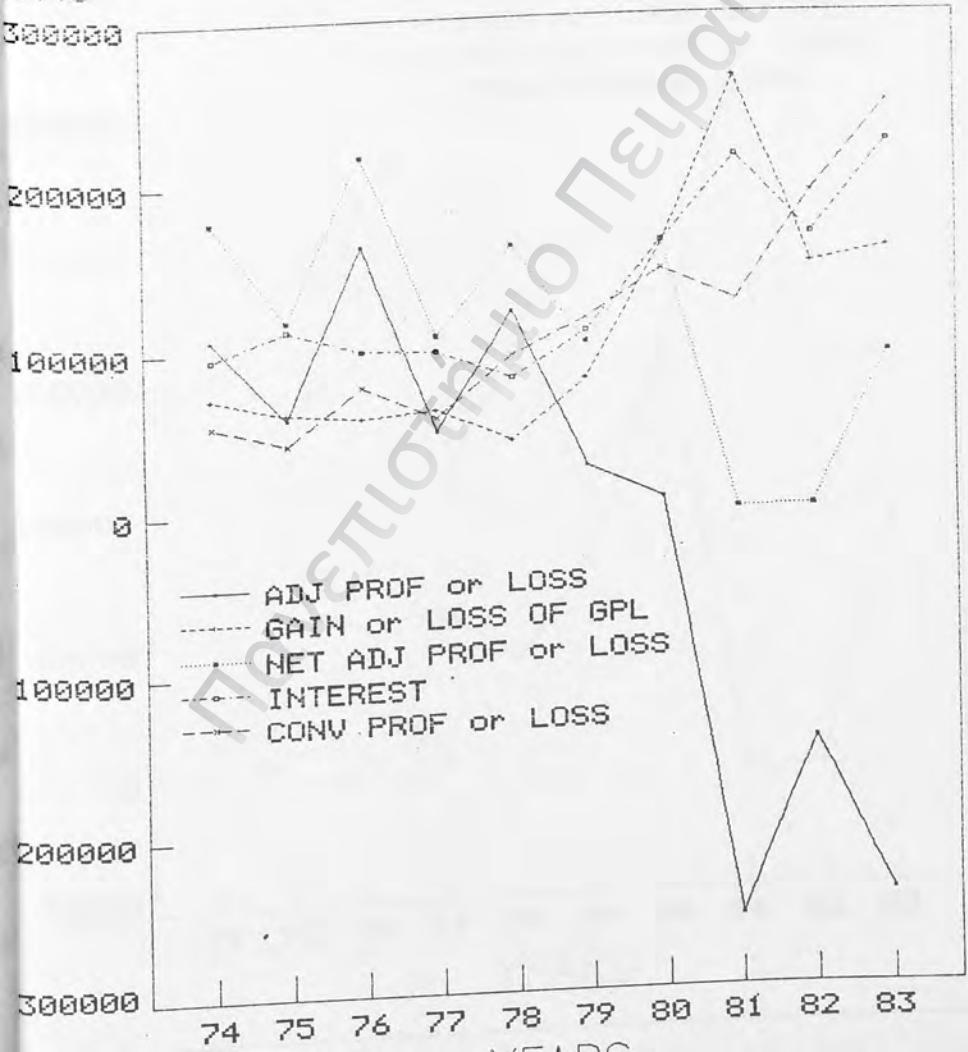
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXV

Εξέλιξη του καθαρού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ, του συνολικού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Α

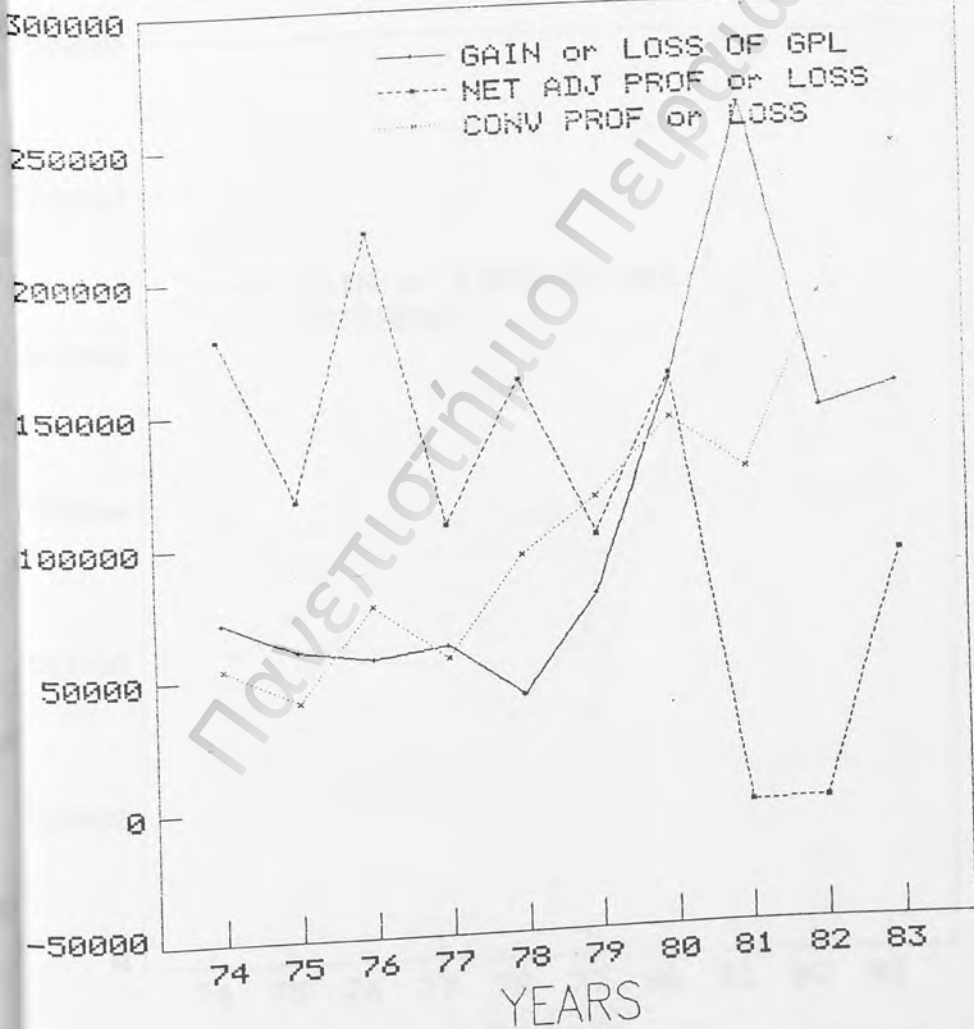
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXVI

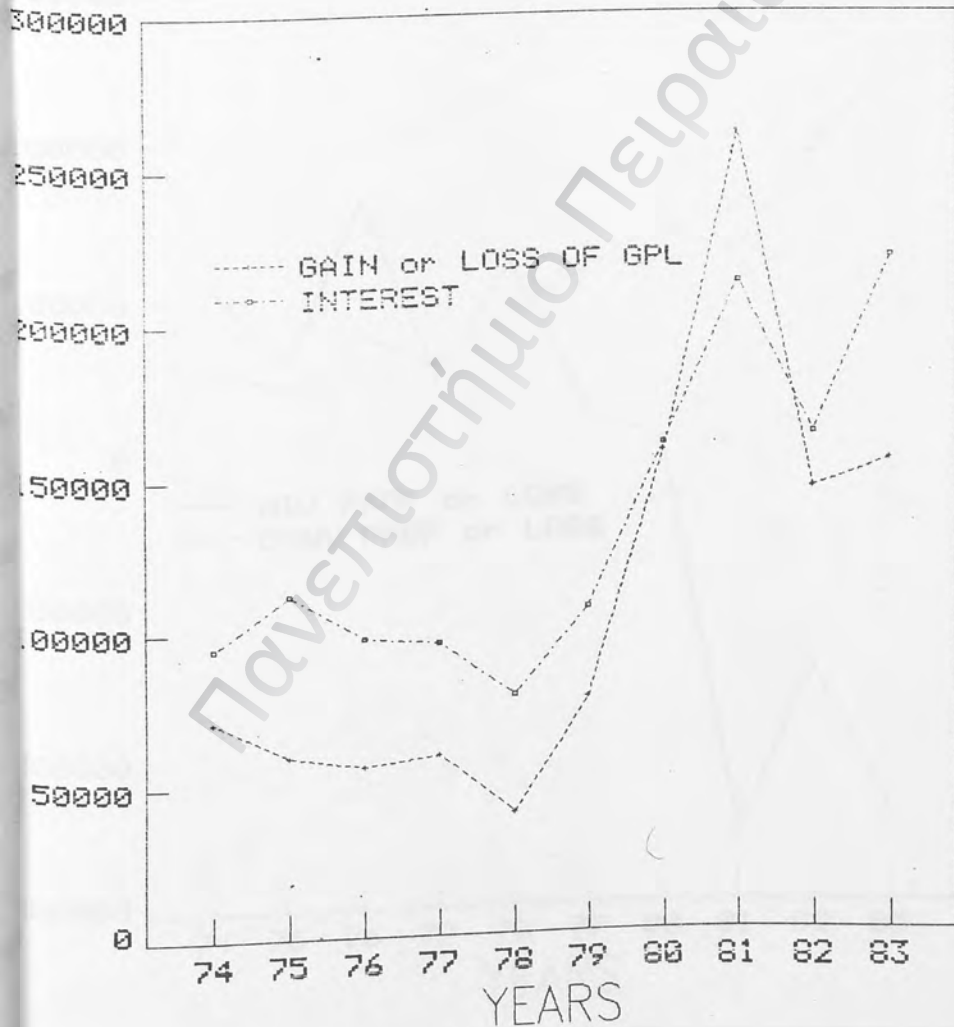
Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ., του καθαρού προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Α.

DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXVII

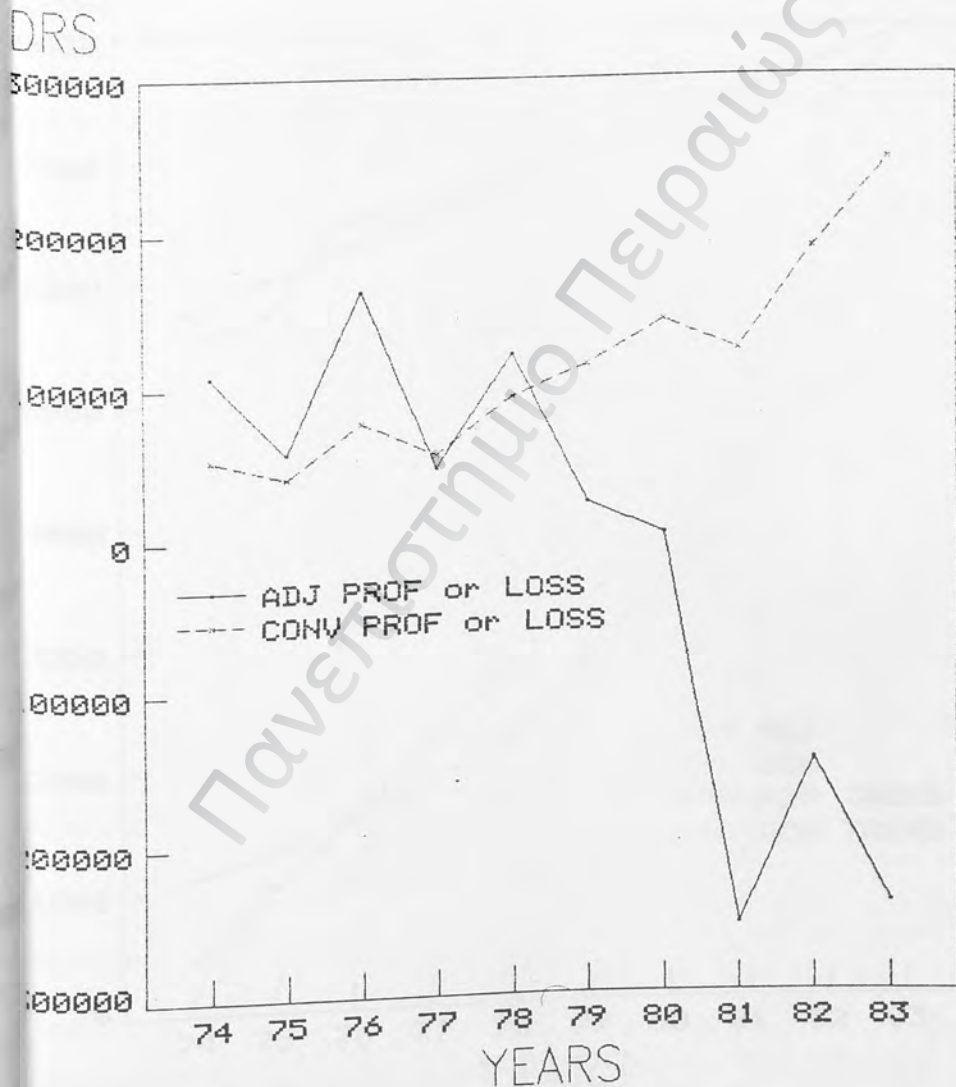
Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ και των τόκων της
περιόδου 1974 -1983 για την εταιρεία Α

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXVIII

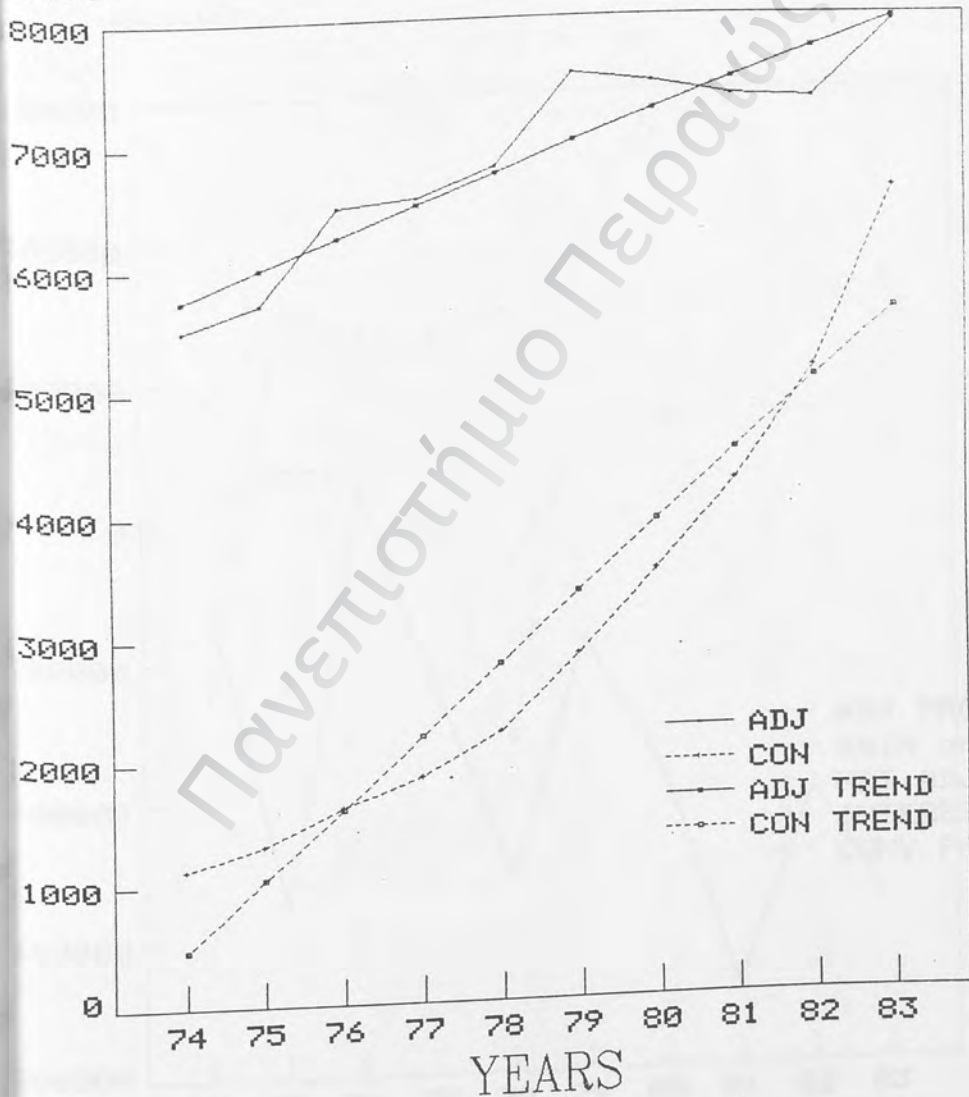
Εξέλιξη του προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Α

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΙΧ

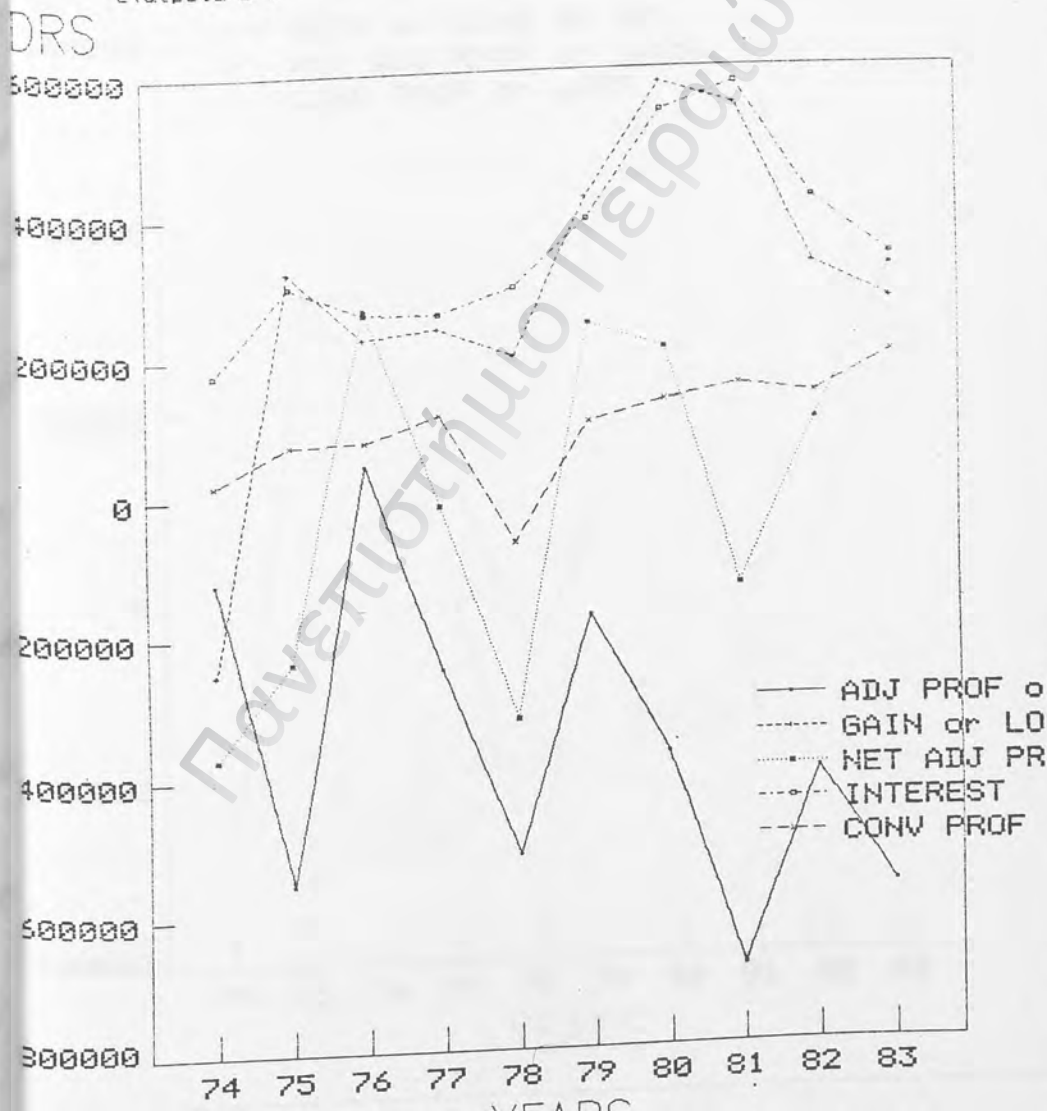
Εξέλιξη του κόστους των πωληθέντων της περιόδου 1974
 - 1983 και η τάση αυτού μέσα από ευθεία τάσεως.

DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΙΧΧΧ

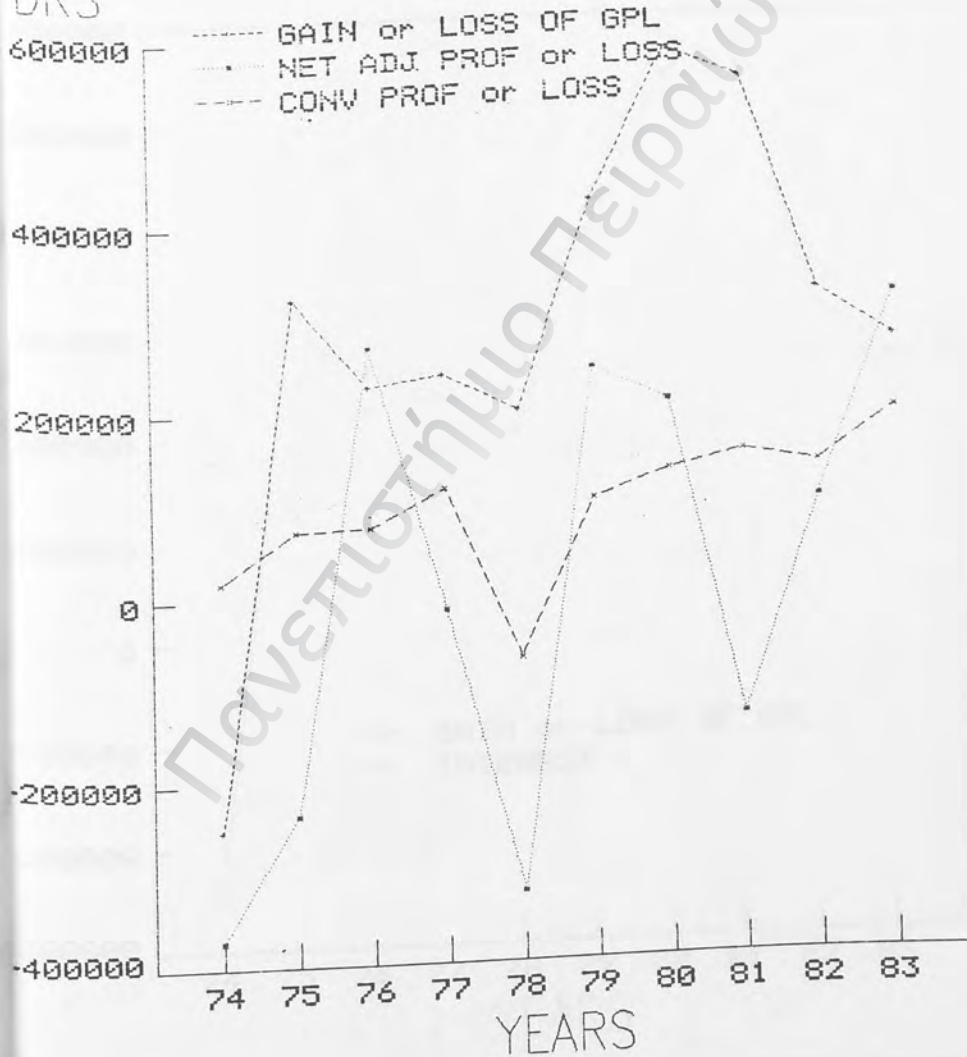
Εξέλιξη του καθαρού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ., του συνολικού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Β.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXX

Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ , του καθαρού προσαρμοσμένου και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Β .

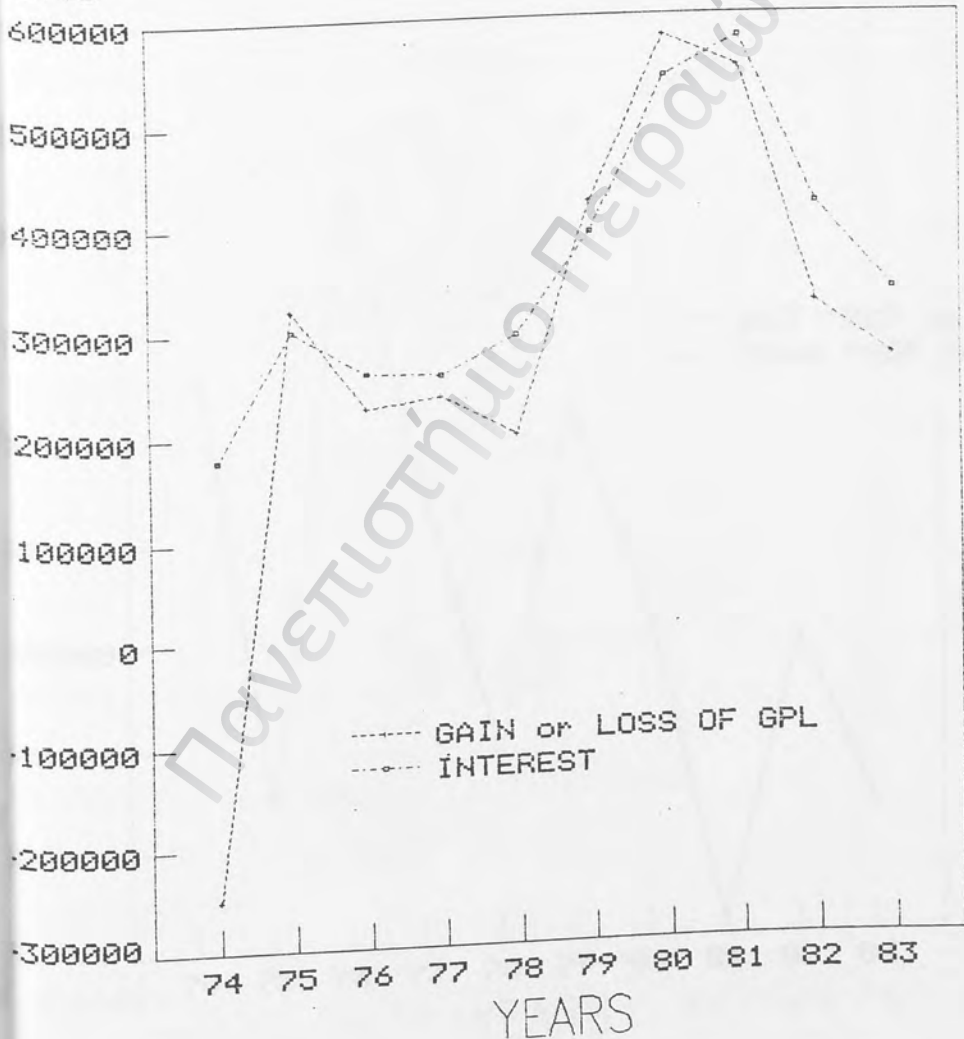
DRS

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXXI

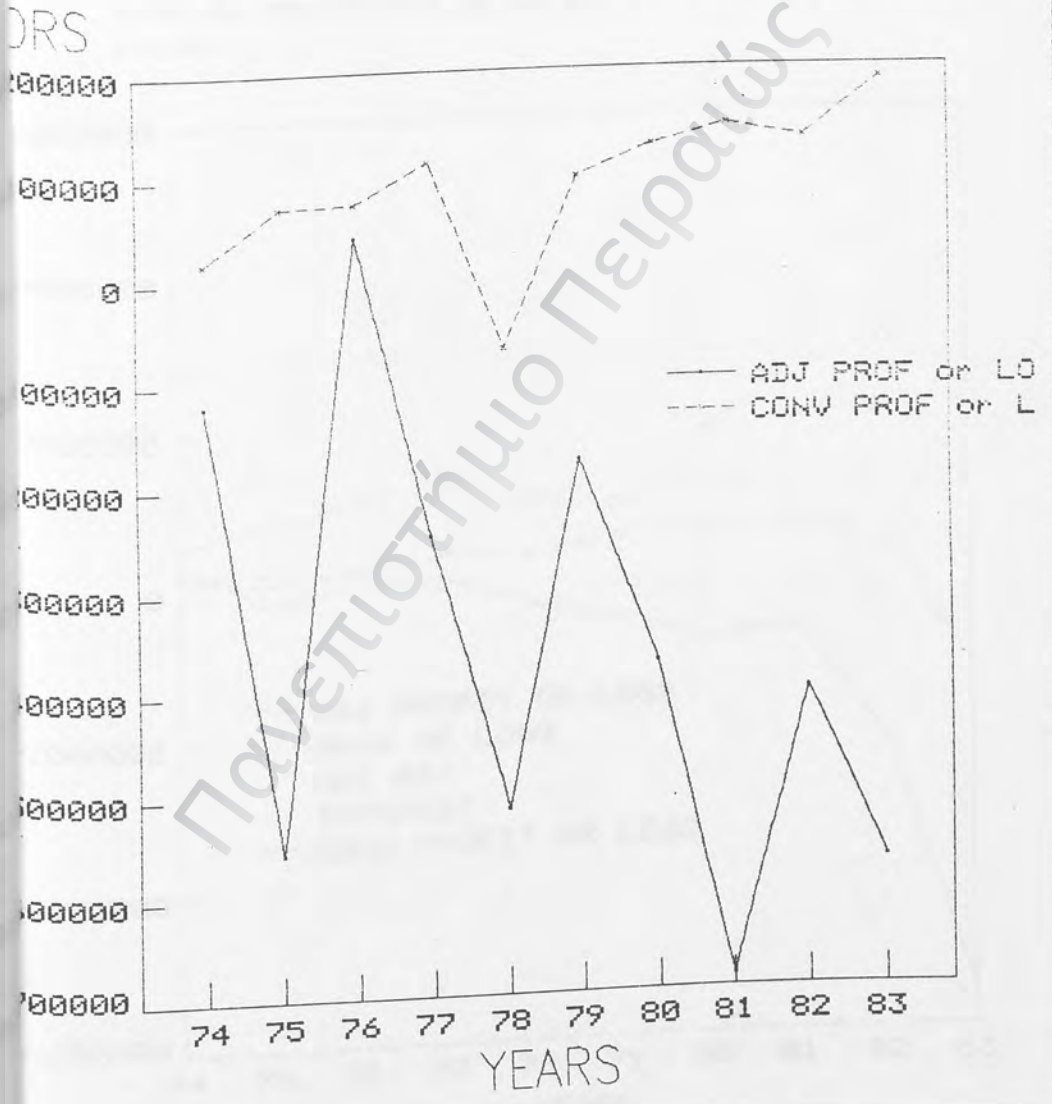
Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ και των τόκων της περιόδου 1974 -1983 για την εταιρεία Β .

DRS

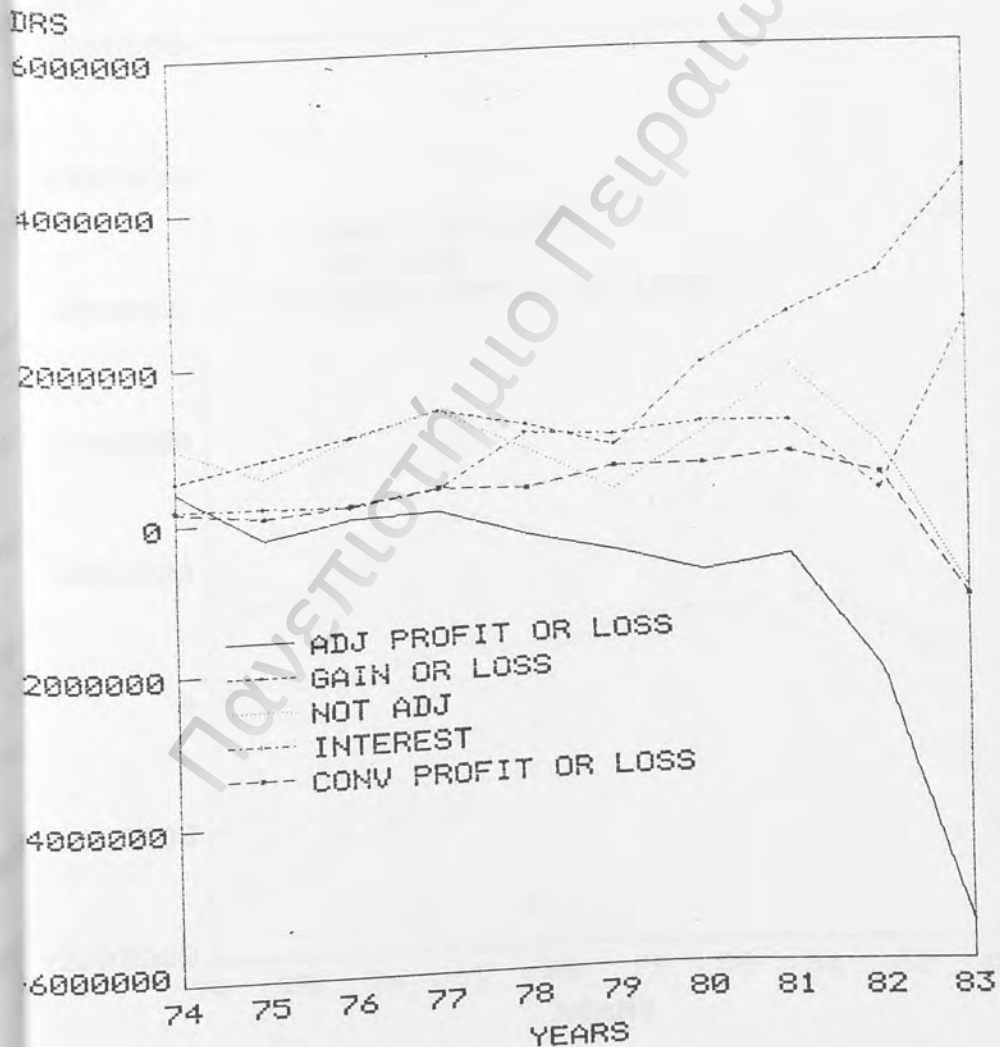
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXXII

Εξέλιξη του προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 -1983 για την εταιρεία Β.

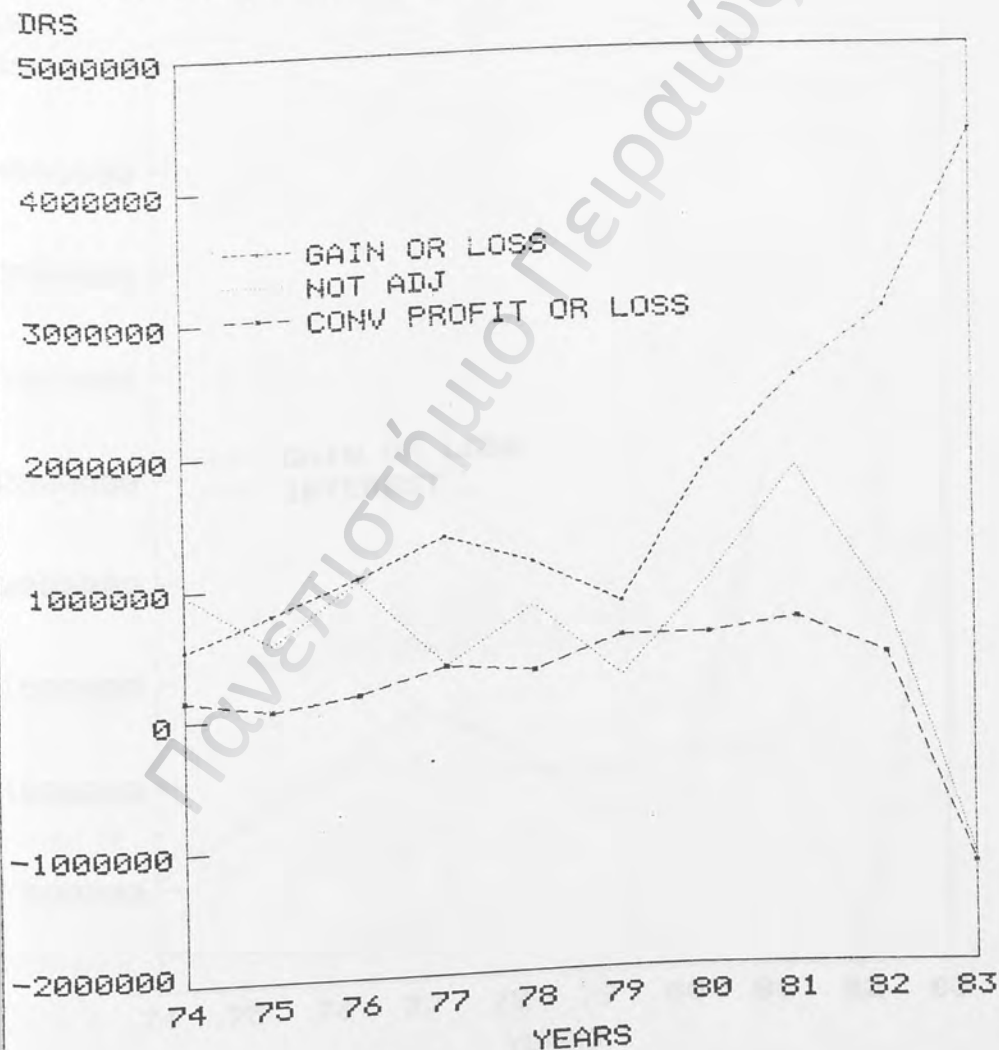
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXXIII

Εξέλιξη του καθαρού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ, του συνολικού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 -1983 για την εταιρεία Γ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXXIV

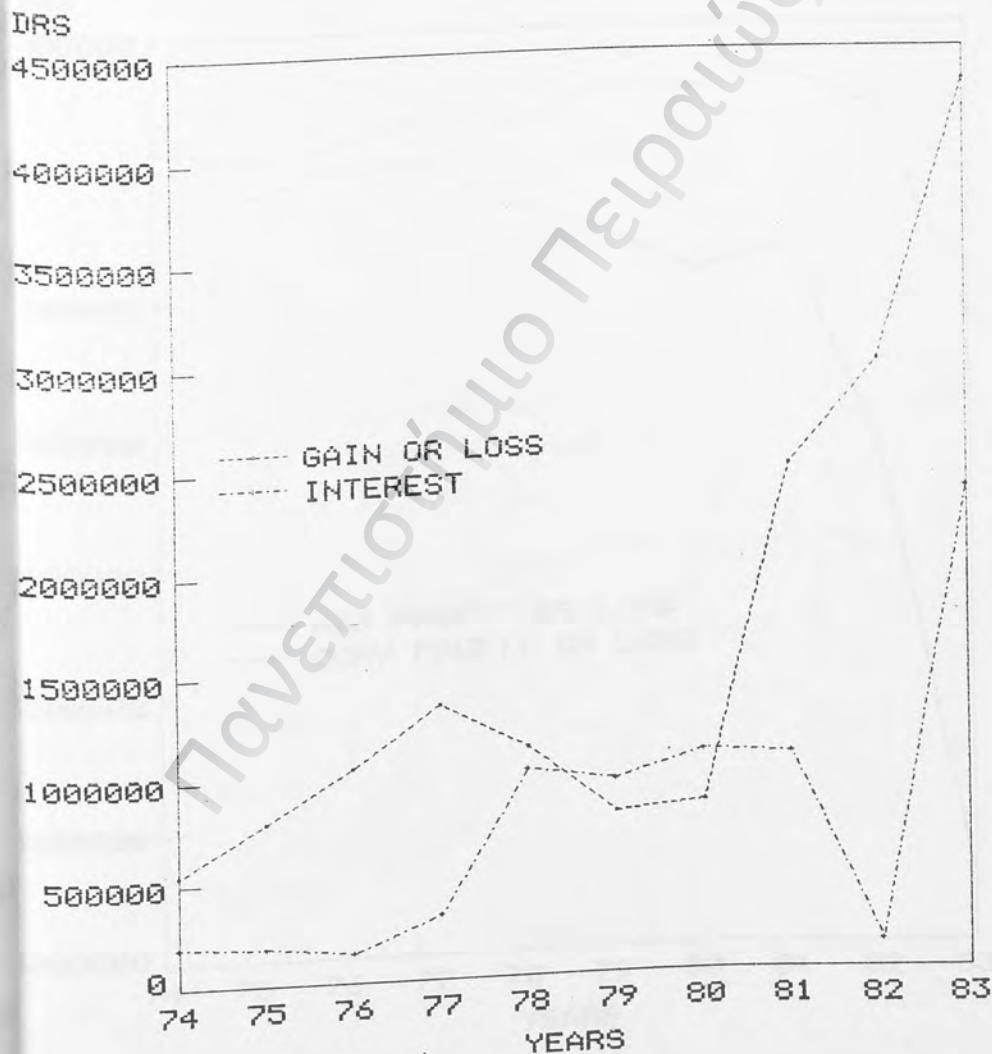
Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ., του καθαρού προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 -1983 για την εταιρεία Γ.

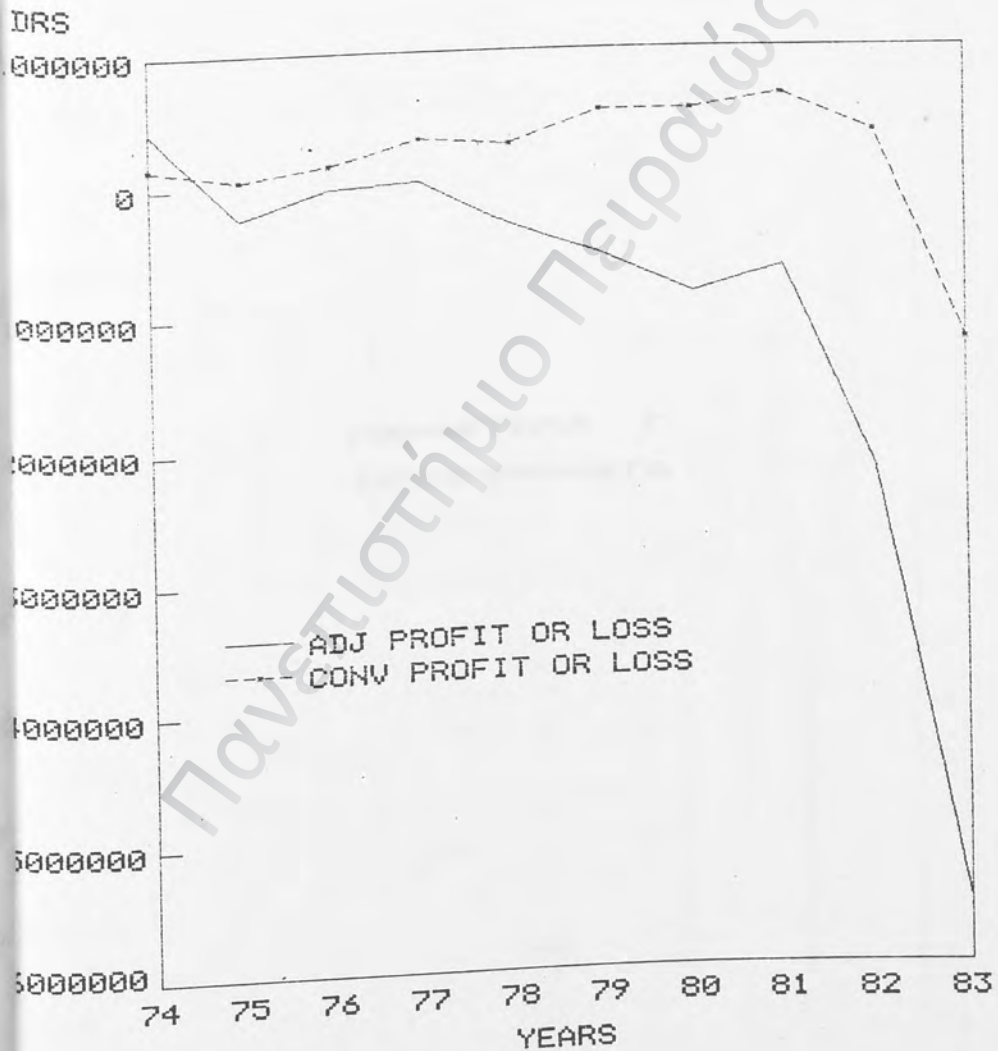
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXXV

Εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ. και των τόκων της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Γ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ XXXVI

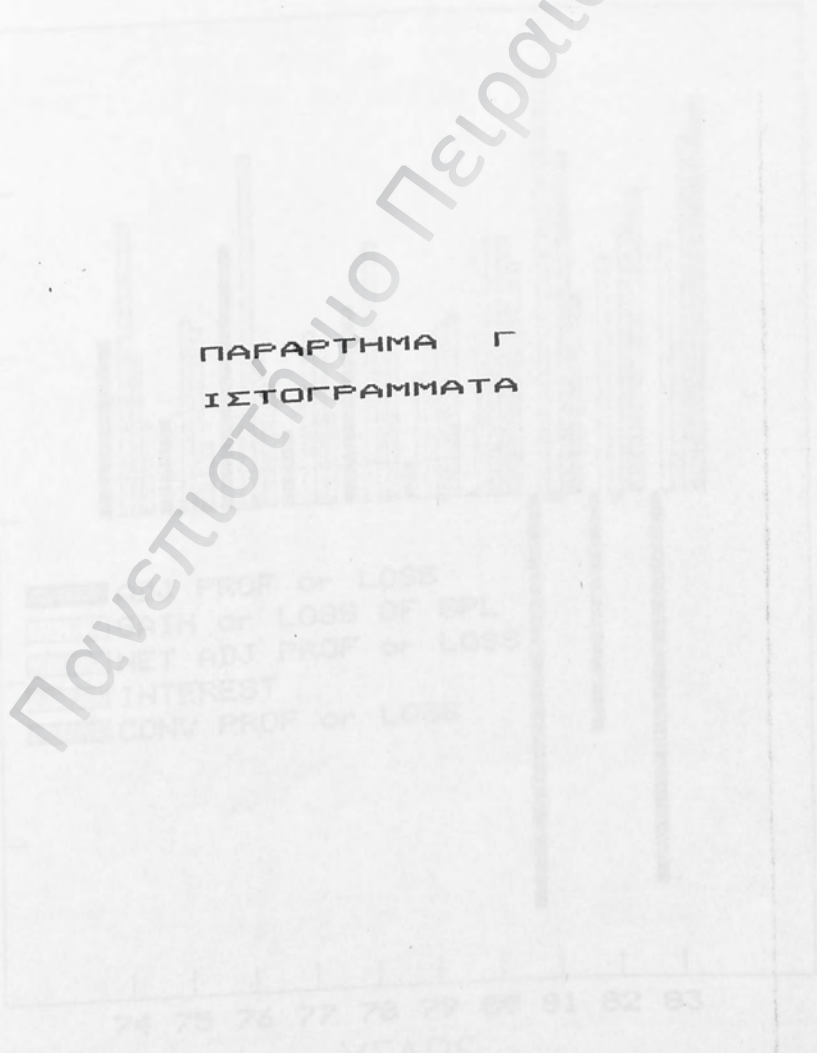
Εξέλιξη του προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 -1983 για την εταιρεία Γ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η ΚΕΛΛΑΝΕΝ ΟΜΟΛΟΓΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΕΧ 1993. Η ΚΕΛΛΑΝΕΝ ΟΜΟΛΟΓΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΕΧ 1993. Η ΚΕΛΛΑΝΕΝ ΟΜΟΛΟΓΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΕΧ 1993.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ
ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

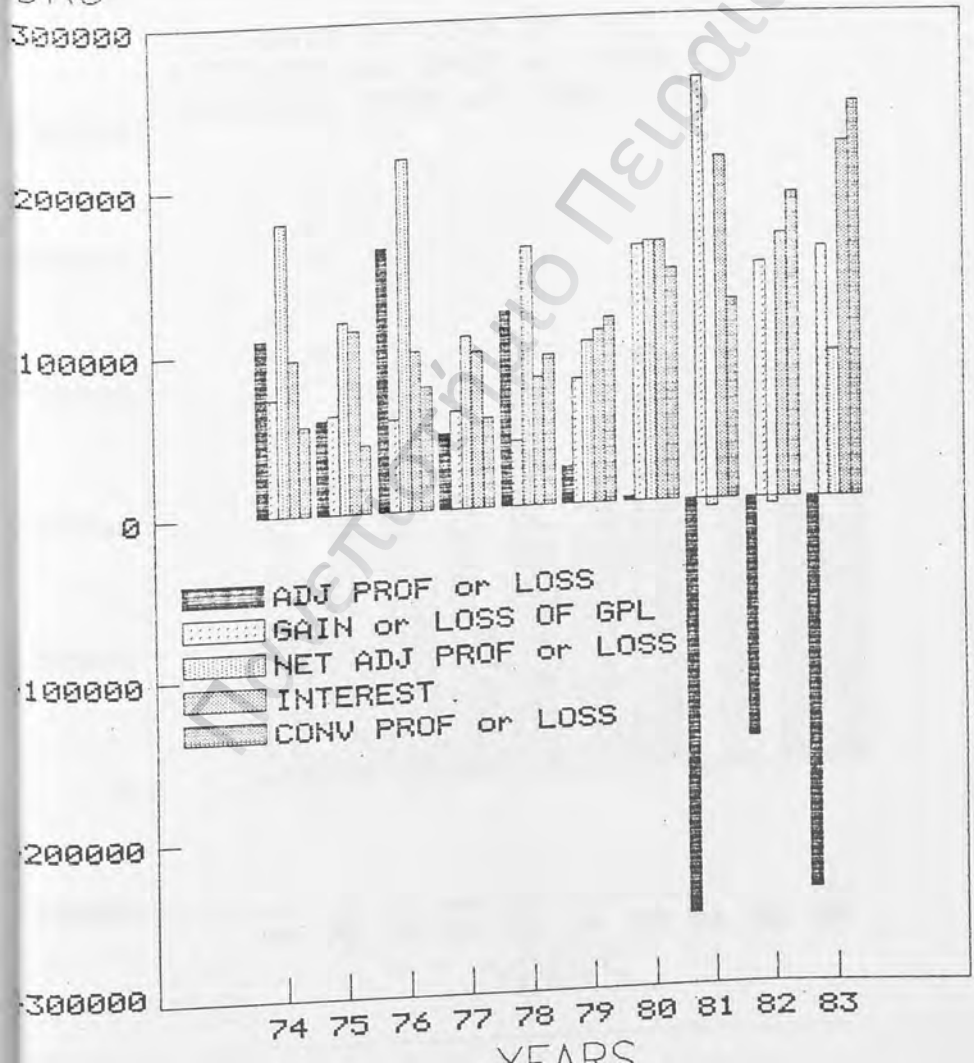

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ Ι

Η εξέλιξη του καθαρού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ., του συνολικού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Α

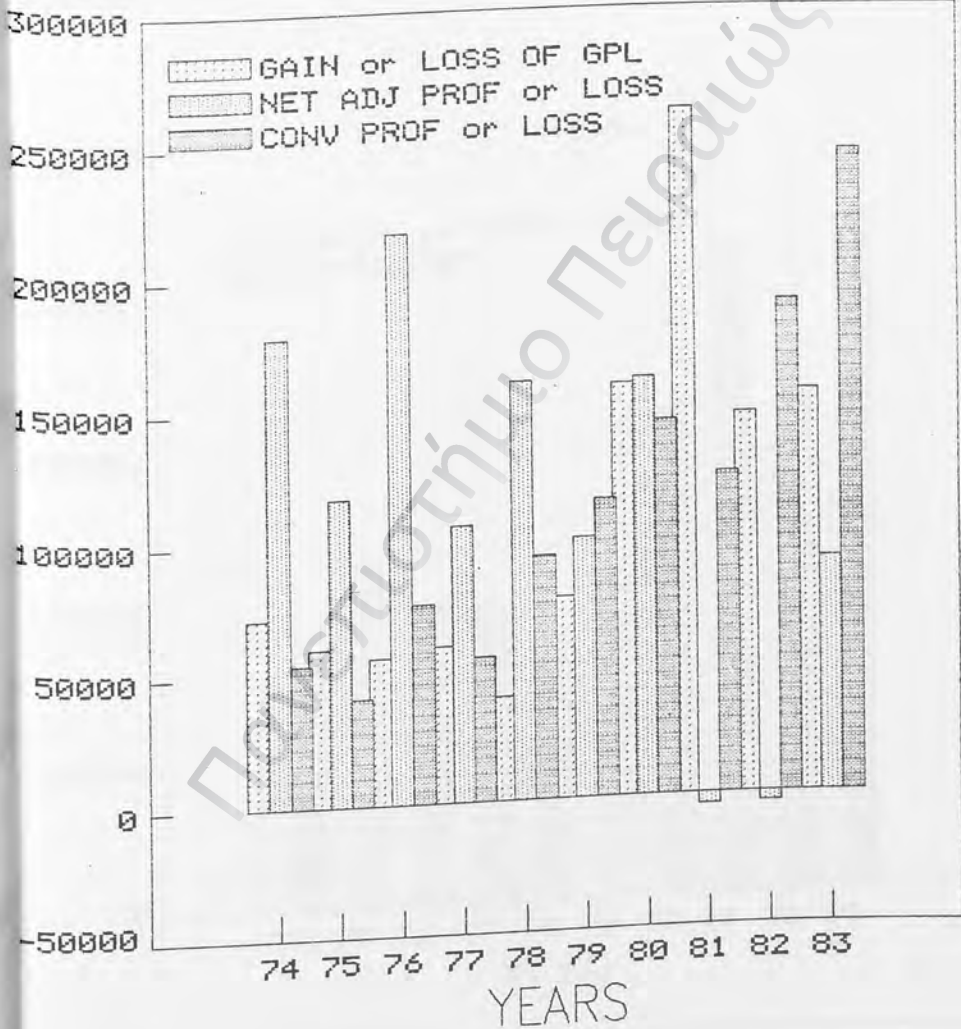
DRS

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ ΙΙ

Η εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ , του καθαρού προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Α

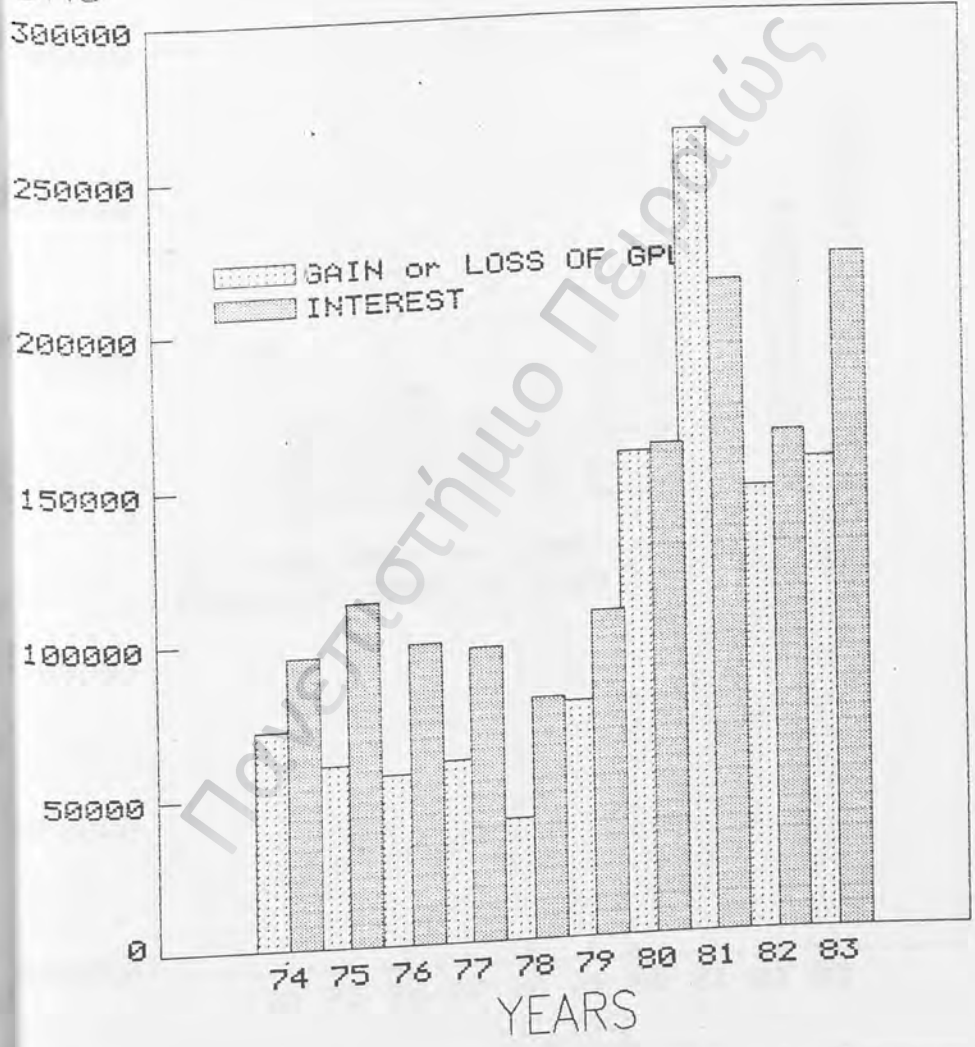
DRS

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ ΙΙΙ

Η εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ και των τόκων της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Α

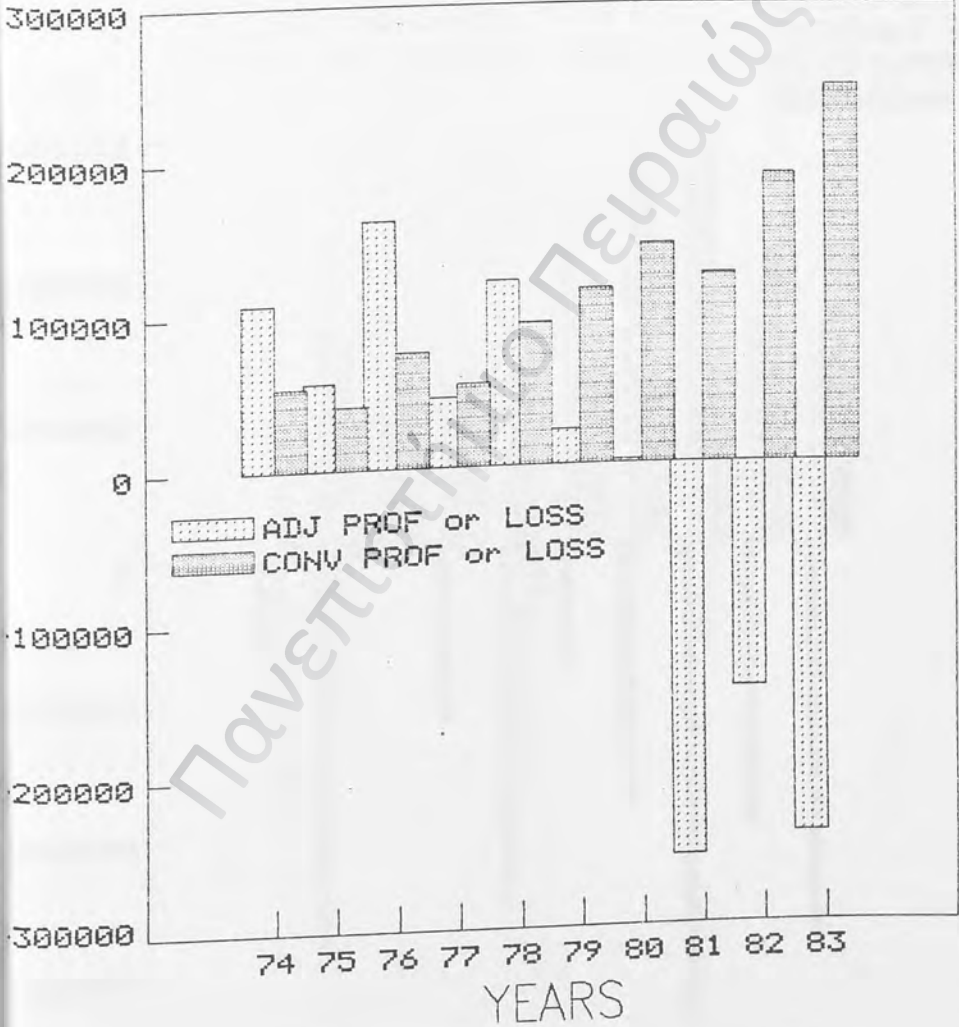
DRS

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ IV

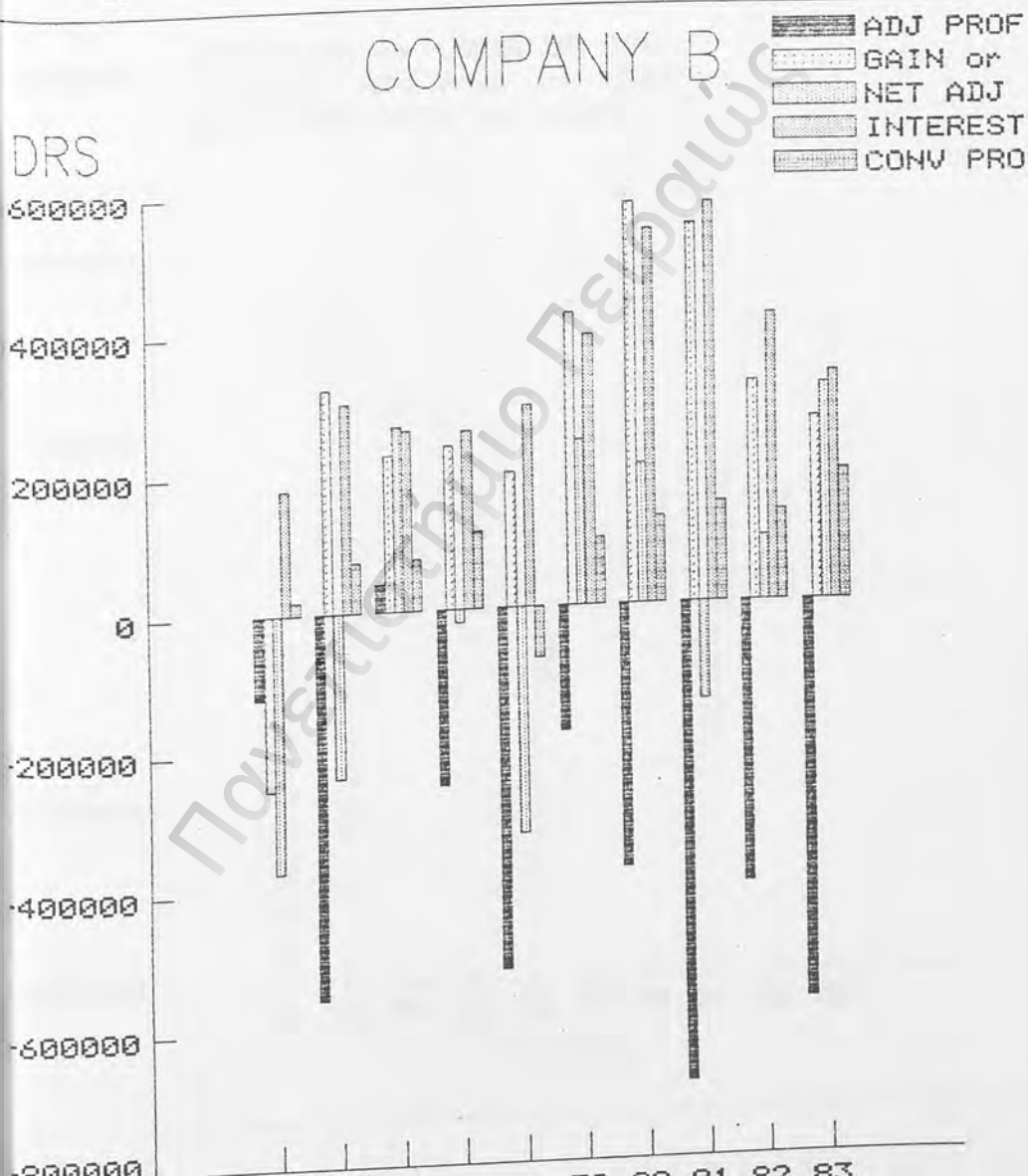
Η εξέλιξη του προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Α

DRS

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ V

Η εξέλιξη του καθαρού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ., του συνολικού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 -1983 για την εταιρεία Β.

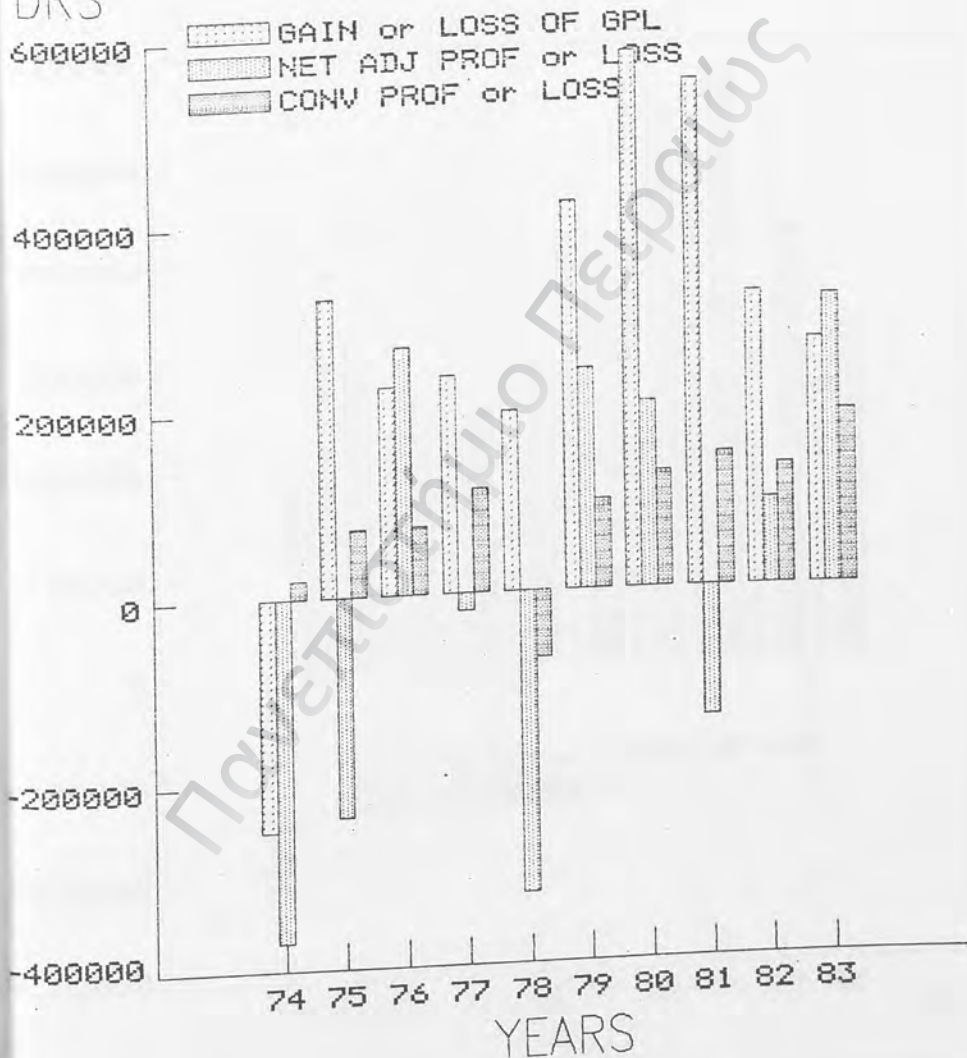

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ VI

Η εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ , του καθαρού προσαρμοσμένου και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Β.

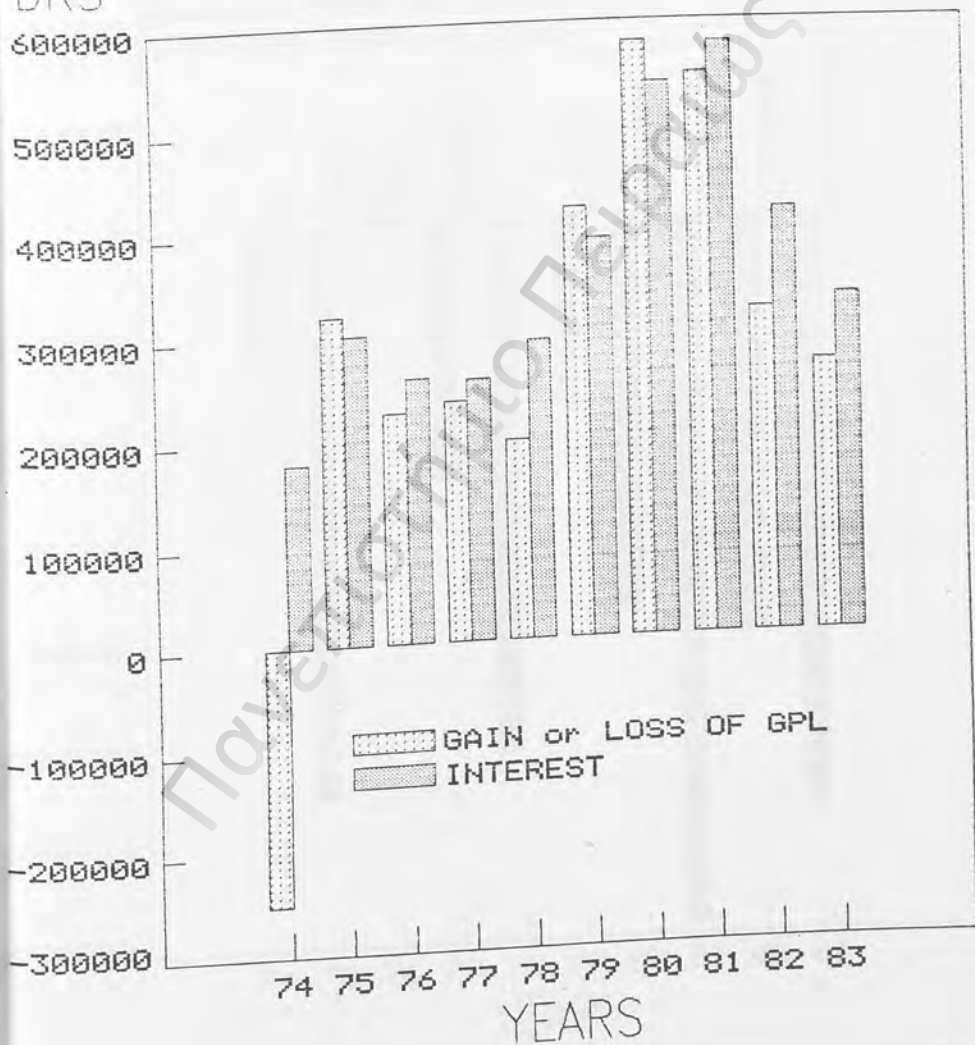
DRS

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ VII

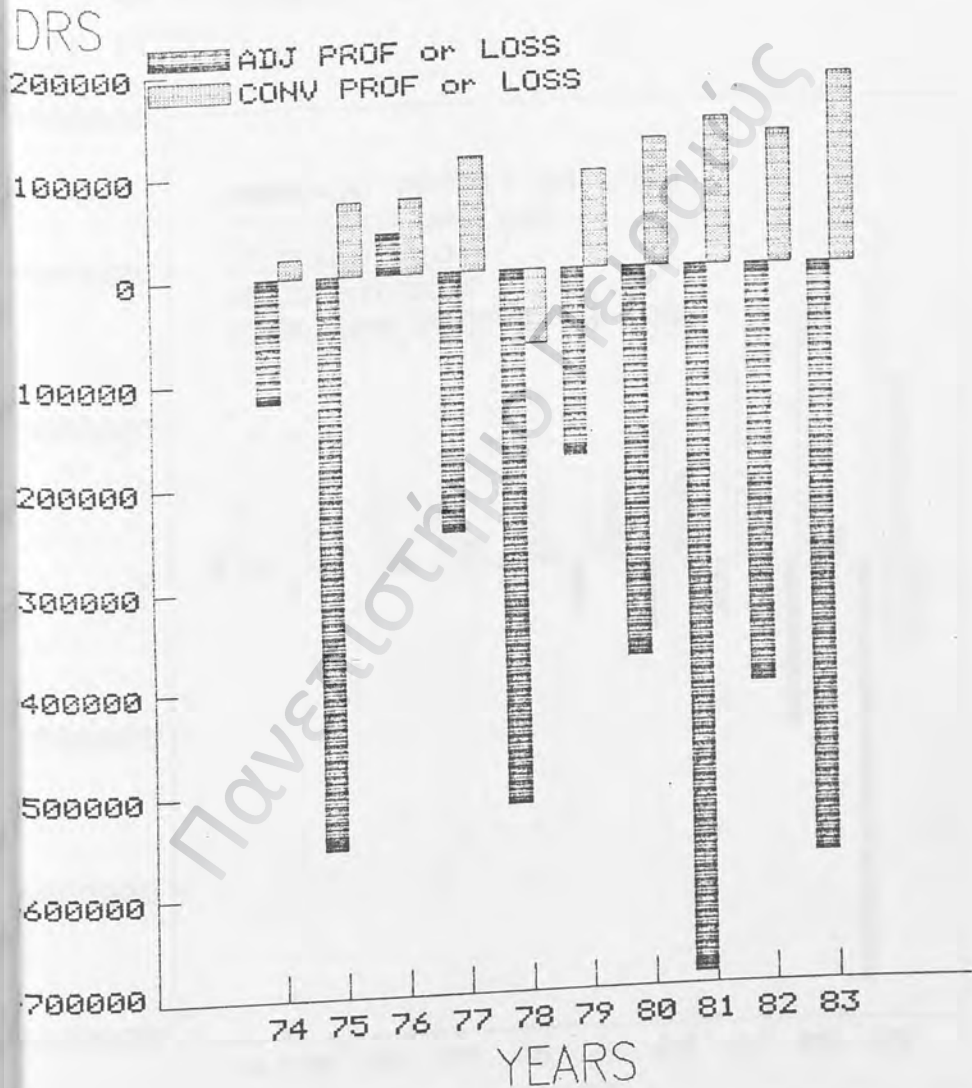
Η εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ. και των τόκων της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Β.

DRS

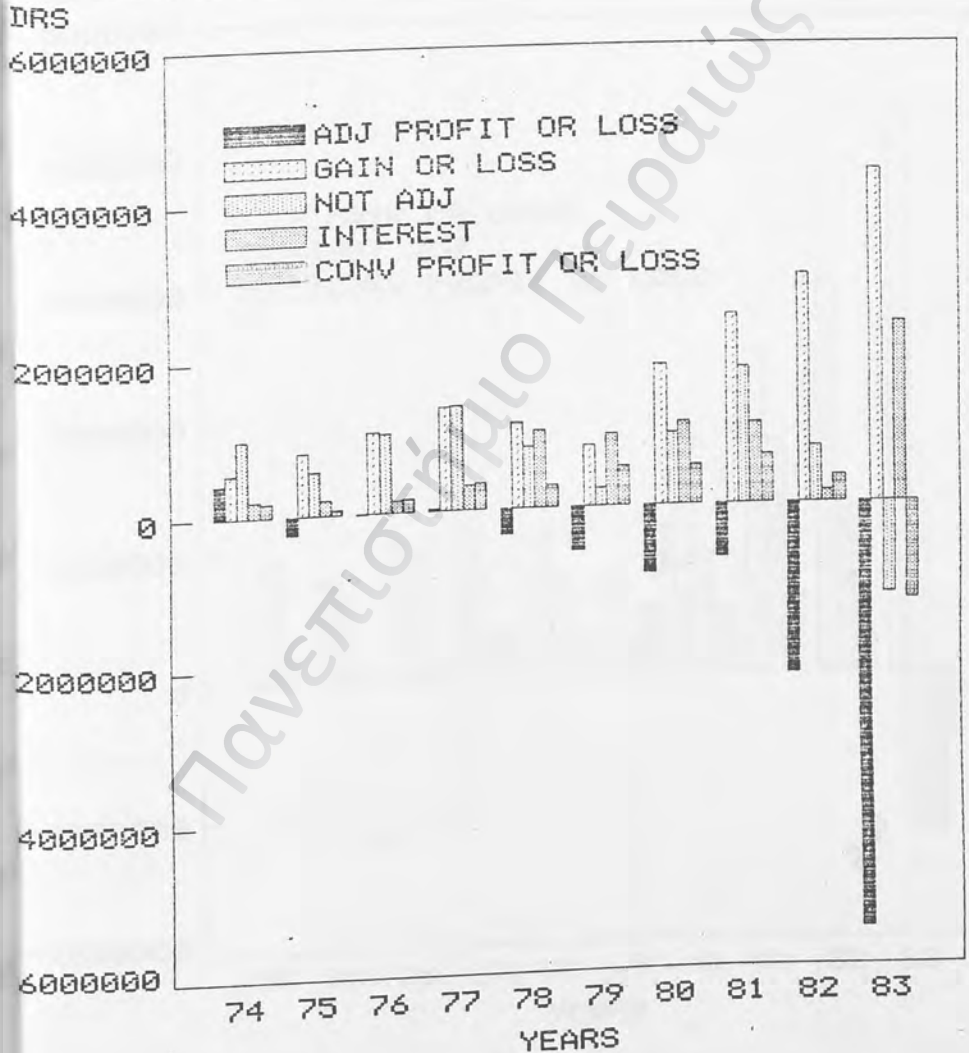
ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ VIII

Η εξέλιξη του προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 -1983 για την εταιρεία Β.

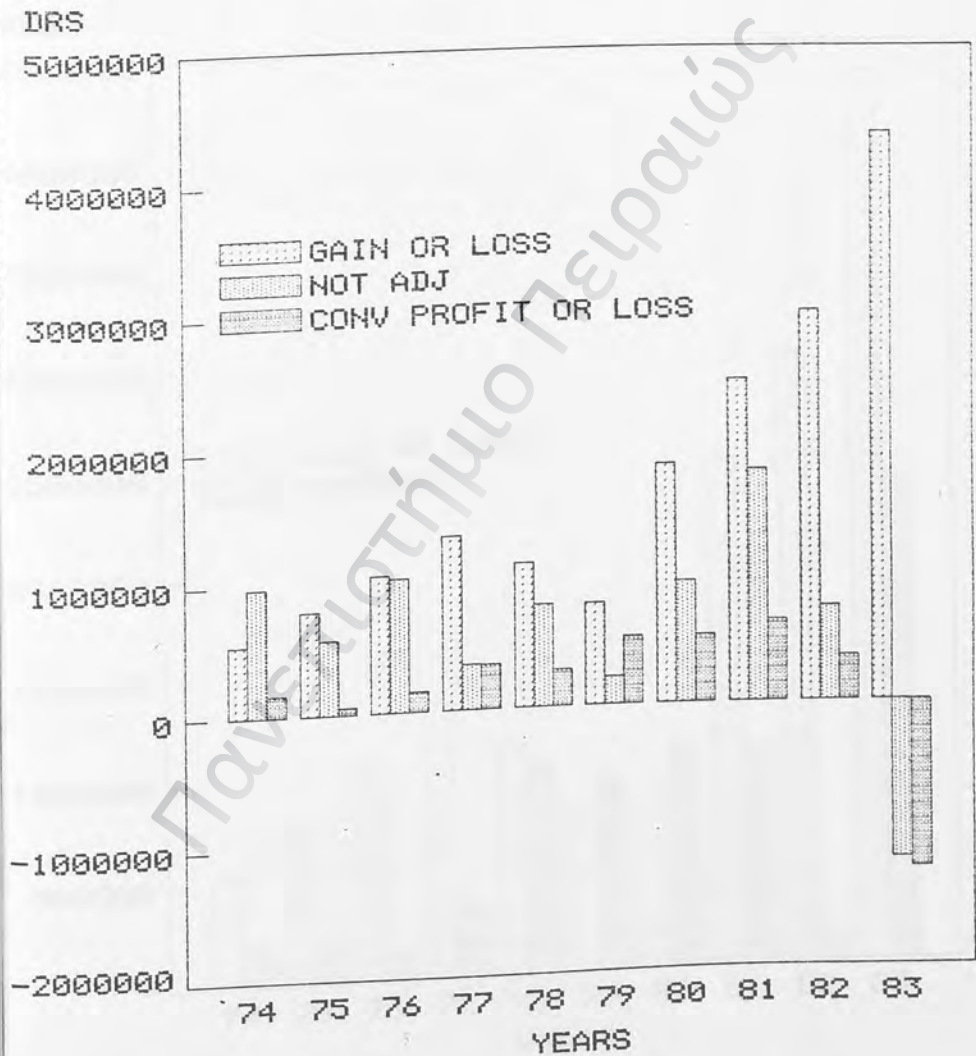
ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ ΙΧ

Η εξέλιξη του καθαρού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ, του συνολικού προσαρμοσμένου αποτελέσματος, των προσαρμοσμένων τόκων και του ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Γ.

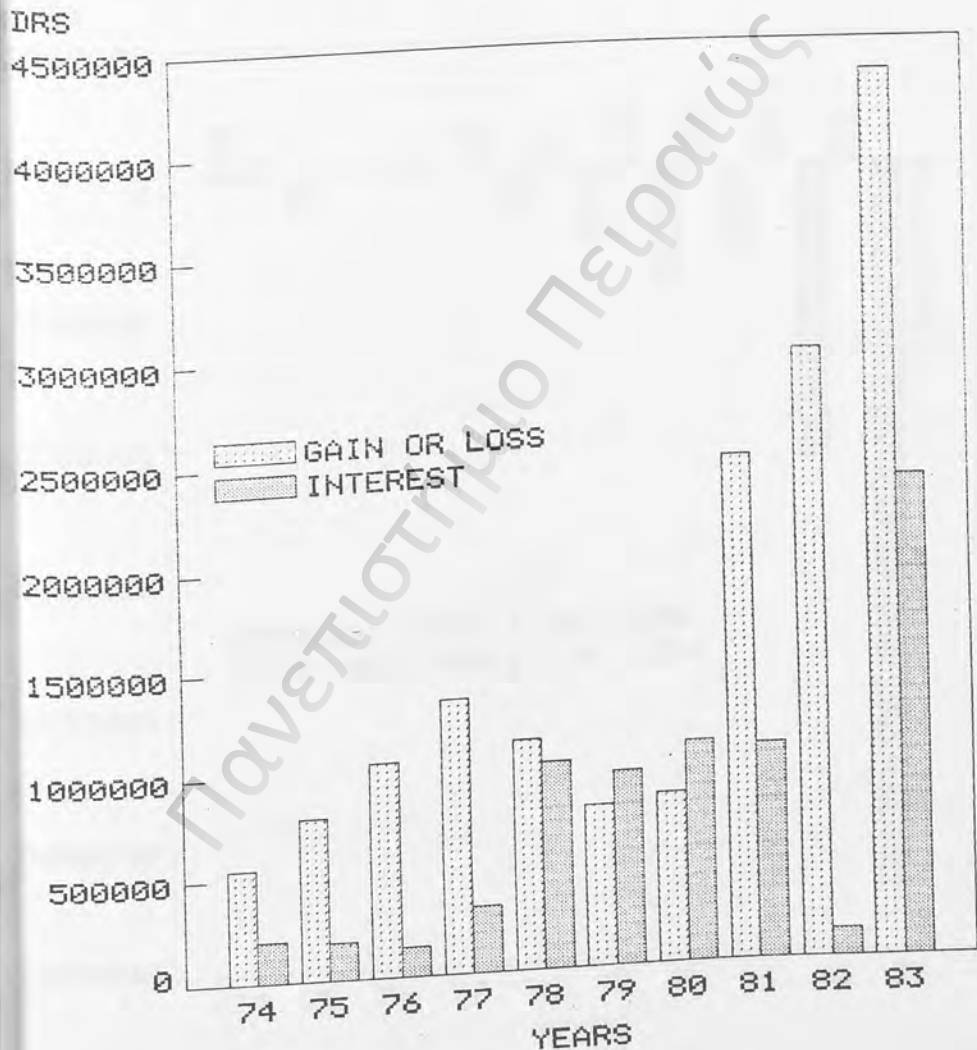
ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ Χ

Η εξέλιξη του αποτελέσματος του Γ.Ε.Τ., του καθαρού προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Γ.

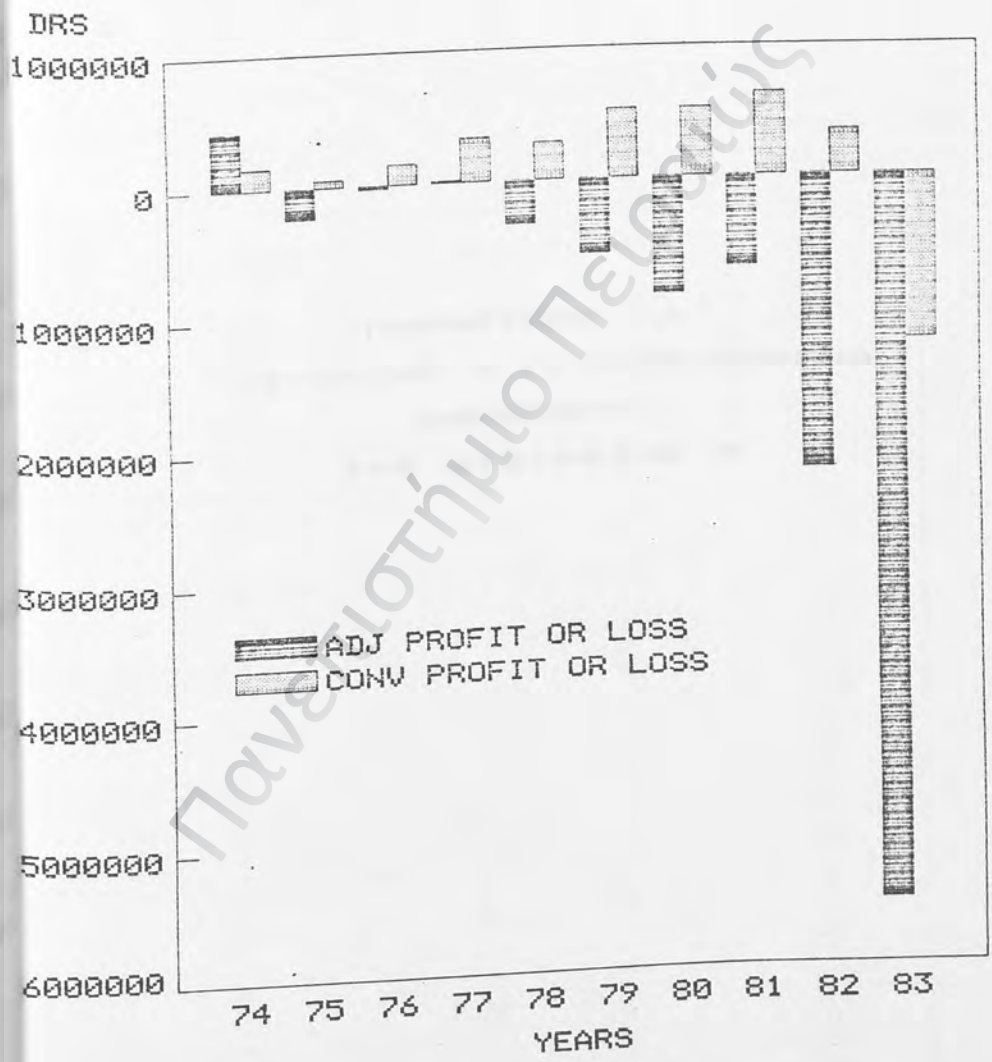
ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ ΧΙ

Η εξέλιξη του αποτελέσματος Γ.Ε.Τ. και των τόκων της περιόδου 1974 -1983 για την εταιρεία Γ.

ΙΣΤΟΓΡΑΜΜΑ XII

Η εξέλιξη του προσαρμοσμένου και ιστορικού αποτελέσματος της περιόδου 1974 - 1983 για την εταιρεία Γ.
 ..page

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΚΑΤΑΣΤΑΤΑ
 31/12/1974 - 31/12/1975
 της Εταιρείας Β

Κατάσταση Γενικά Χρημάτων κατά την 31/12/74
 σύμφωνα με τον Κανονισμό 11.12.74 του Ν. 157

Περιγραφή	31/12/74		31/12/75		Ποσοστό στο 31/12/75
	Επίσημο	Υπολογιστικό	Επίσημο	Υπολογιστικό	
Κεφάλαιο	10000	10000	10000	10000	100%
Αποθεματικό	10000	10000	10000	10000	100%
Απομεινόμενα	10000	10000	10000	10000	100%
Σύνολο	30000	30000	30000	30000	100%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ
ΙΣΤΟΡΙΚΑ - ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΑ
ΔΕΔΟΜΕΝΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ Β

Κατάσταση κερδών και ζημιών κατά την 31/12/74
 σύμφωνα με τον Κανονισμό 11.12.74 του Ν. 157

Περιγραφή	31/12/74		31/12/75	
	Επίσημο	Υπολογιστικό	Επίσημο	Υπολογιστικό
Κέρδη προ φόρων	10000	10000	10000	10000
Φόροι	1000	1000	1000	1000
Κέρδη μετά φόρων	9000	9000	9000	9000
Απομεινόμενα	10000	10000	10000	10000
Σύνολο	19000	19000	19000	19000

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Χρηματοοικονομική Κατάσταση
έτους 1/1/1974 - 31/12/1974
της Εταιρείας Β

Κατάσταση Γενικού Επιπέδου τιμών 1974
Φύλλο επεξεργασίας Ισολογισμών 31.12.73 και 31.12.74

	Ιστορικές δραχμές				Προσαρμοσμένες δραχμές αγοραστικής δύναμης 31.12.74			
	12/31/73	12/31/74	Ετήσιες	Υπολογισμοί	12/31/73	12/31/74	Ετήσιες	Υπολογισμοί
	Μεταβολές			X *	Π **	Μεταβολές		
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων	(284553)	(536473)	(251920)	(251920)	(330935)	(536473)	(205538)	(205538)
Αποθεμάτα	297839	514985	217146	685720	468574	346387	535069	188682
Συμμετοχές	3000	3000	—	—	3489	3489	—	712463
Αποκτήσεις παγίων		127629				132607	132607	132607
Πάγια στοιχεία	522701	522701	127629	127629	607901	607901	—	
Αποσβεσθέντα πάγια	(164543)	(241431)	(76888)		76888	(191364)	(280784)	(89420)
Σύνολο	374444	394111	15967		435478	461809	26331	
Μεταχικό κεφάλαιο	15000	15000			17445	17445		56090
Αδιανέμητα κέρδη	359444	375411	15967	3007	18974	418033	444364	26331
Σύνολο	374444	390411	15967	564436	564436	435478	461809	26331
								642539
								642539

* X: Σημαίνει χρησιμοποιήσεις νομισματικών στοιχείων

** Π: Σημαίνει πηγές νομισματικών στοιχείων

Πίνακας

Κατάσταση κερδών και ζημιών Γενικού Επιπέδου τιμών έτους 1974

	Ιστορικές δραχμές		Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δρχ 31/12/74	
	(284553)		(330935)	
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής				
Συν: Πηγές Νομισματικών στοιχείων				
Πωλήσεις	679473		705972	
Άλλα έσοδα	13289	692762	13807	719779
Σύνολο		408209		388844
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων				
Αποκτήσεις Αποθεμάτων	685720		712463	
Αποκτήσεις Παγίων	127629		132607	
Πληρωμές Μερισμάτων	3007		3007	
Έξοδα Διοίκησης και πώλησης	90058		93570	
Τόκοι	38268		39760	
Φόροι	—	944682	—	981407

Καθαρή Νομισματική θέση προσαρμοσμένη σε δραχμές της 31/12/74

(388844-981407)

(592563)

Καθαρή Νομισματική θέση σε ιστορικές δραχμές της 31.12.74

(536473)

(536473)

Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών

56090

συνέχεια από προηγούμενη σελίδα

Κατάσταση κέρδων και ζημιών Γενικού Επιπέδου Τιμών Έτους 1974
σύμφωνα με νέα προτεινόμενη τεχνική

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/74	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/74	Διαφορές Κ ή Ζ
Καθαρό κέρδος	18974	89420			
Αποσβέσεις	76888	523781			
Κόστος πωληθέντων	468574	613201			
		586449	564436	586449	22013 ^z
Καθαρό προσαρμοσμένα κέρδος ή ζημία	564436 × 1,034	(26752)			
Άλλες πηγές					
Σύνολο			564436	586449	22013 ^z
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων			685720	712463	26743 ^κ
Αποκτήσεις Αποθεμάτων			127629	132607	4978 ^κ
Αποκτήσεις Παγίων			3007	3007	—
Πληρωμές Μερισμάτων			816356	848077	31721 ^κ
Ετήσια μεταβολή Νομισματικών στοιχείων			(251920)	(261628)	9708 ^κ
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής			(284553)	(330935)	46382 ^κ
			536473	592563	56090 ^κ
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών			56090		
			536473	536473	

Πίνακας
Λογαριασμός Εκμετάλλευσης 1974
Προσαρμοσμένος σε δραχμές 31/12/74

Πωλήσεις	705972
Μείον: κόστος πωληθέντων	523781
Αποσβέσεις	89420
Μικτό περιθώριο (κέρδος)	92771
Μείον: Έξοδα πώλησης, και διάθεσης	93570
Τόκοι	39760
Φόροι	—
Συν ή μείον: άλλα έσοδα ή ζημιές	13807
Προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος ή ζημία	(26752)

Χρηματοοικονομική Κατάσταση
 έτους 1/11/1975 - 31-12-1975
 της εταιρείας Β

Κατάσταση Γενικού Επιπέδου τιμών 1975
 Φύλλο επεξεργασίας Ισολογισμών 31.12.74 και 31.12.75

	Ιστορικές δραχμές			Προσαρμοσμένες δραχμές αγοραστικής δύναμης 31.12.74						
	12/31/74	12/31/75	Ετήσιες Μεταβολές	Υπολογισμοί		12/31/74	12/31/75	Ετήσιες	Υπολογισμοί	
				X *	Π **				X *	Π **
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων	(536473)	(539401)	(2928)	(2928)		(618553)	(539401)	79152	79152	
Αποθετήματα	514985	403500	(111485)	530182	641667	593778	427710	(166068)	561993	728061
Αμμοχόρες	3000	3000	—	—	—	4029	4029	—	—	—
Αποκτήσεις παγίων		109552	109552	109552			116136	116136	116136	116136
Ελάγια στοιχεία	650330	650330	—	—		853806	853806	—	—	—
Αποβιβασθέντα πάγια	(241431)	318099	(72312)	—		509316	448088	61228	—	—
Σύνολο	390411	318099	(72312)			509316	448088	61228		
Μετοχικό κεφάλαιο	15000	15000	—			20114	20114	—		82247
Αδιανέμητα κέρδη	375411	303099	(72312)	330	(71982)	489202	427974	(61228)	330	(143145)
Σύνολο	390411	318099	72312	637136	637136	509316	448088	(61228)	757611	757611

X: Σημαίνει χρησιμοποίησεις νομισματικών στοιχείων
 * Π: Σημαίνει πηγές νομισματικών στοιχείων

Πίνακας
 Κατάσταση κερδών και ζημιών Γενικού Επιπέδου τιμών έτους 1975

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δρχ 31/12/75
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής έτους	(536473)	(618553)
Συν. Πηγές Νομισματικών στοιχείων		
Πωλήσεις	830493	880323
Άλλα έσοδα	(15083)	(15988)
Σύνολο	278937	245782
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων		
Αποκτήσεις Αποθεμάτων	530512	562323
Αποκτήσεις Παγίων	109552	116136
Έξοδα Διοίκησης και πώλησης	105345	111666
Γόκοι	72929	77305
Σύνολο	818338	867430
Καθαρή Νομισματική θέση προσαρμοσμένη σε δραχμές της 31/12/74		(621648)
245782-867430)		
Καθαρή Νομισματική θέση σε ιστορικές δραχμές της 31.12.75	(539401)	(539401)
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών		82247

συνέχεια από προηγούμενη σελίδα

Κατάσταση κέρδων και ζημιών Γενικού Επιπέδου Τιμών Έτους 1975
σύμφωνα με νέα προτεινόμενη τεχνική

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/75	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/75	Διαφορές Κ ή Ζ
Καθαρό κέρδος	(71982)	90448			
Αποσβέσεις	67451	728061			
Κόστος πωληθέντων	641667				
		818509			
	637136 X 1,06	675364	637136	675364	38228 ^z
Καθαρό προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία		(143145)			
Άλλες πηγές					
Σύνολο			637136	675364	38228 ^z
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων			530512	562323	31811 ^κ
Αποκτήσεις Αποθεμάτων			109552	116136	6584 ^κ
Αποκτήσεις Παγίων			639734	678459	38395 ^κ
Ετήσια μεταβολή Νομισματικών στοιχείων			(2928)	(3095)	167 ^κ
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής			(536473)	(618553)	82080 ^κ
			(539401)	(621648)	82247 ^κ
				82247	
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών			539401	539401	

Πίνακας

Λογαριασμός Εκμετάλλευσης 1975
Προσαρμοσμένος σε δραχμές 31/12/75

Παλήσεις	880323
Μείον: κόστος πωληθέντων	728061
Αποσβέσεις	90448
Μείον: Έξοδα πώλησης, και διάθεσης	111666
Τόκοι	73305
Φόροι	
Συν ή μείον: άλλα έσοδα ή ζημιές	(15988)
Προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος ή ζημία	(143145)

Χρηματοοικονομική Κατάσταση
έτους 1/1/1976 - 31/12/1976
της εταιρείας Β

Κατάσταση Γενικού Επιπέδου τιμών 1976
Φύλλο επεξεργασίας Ισολογισμών 31.12.75 και 31.12.76

	Ιστορικές δραχμές				Προσαρμοσμένες δραχμές αγοραστικής δύναμης 31.12.76			
	12/31/75	12/31/76	Ετήσιες Μεταβολές	Υπολογισμοί	12/31/75	12/31/76	Ετήσιες Μεταβολές	Υπολογισμοί
				X * Π **				X * Π **
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων	(539401)	(593098)	(53697)	(53697)	(601432)	(593098)	8334	8334
Αποθεμάτια	403500	514732	111232	833519	4492	536865	86962	869360
Συμμετοχές	3000	3000	—	—	4492	4492	—	—
Αποκτήσεις παγίων		92869	92869	92869		96862	96862	96862
Πάγια στοιχεία	759882	759882	—	—	1081485	1081485	—	—
Αποσβεσθέντα πάγια	(308882)	(387292)	(78410)	78410	(461824)	(579058)	(117234)	117234
Σύνολο	318099	486580	168481		472624	644035	171411	
Μετοχικό κεφάλαιο	15000	15000	—		22427	22427	—	64288
Αδιανέμητα κέρδη	303099	375093	71994	1200	450197	525121	74924	1200
Σύνολο	318099	486580	168481	1012352	472624	644035	171411	1114217

* X: Σημαίνει χρησιμοποιήσεις νομισματικών στοιχείων

** Π: Σημαίνει πηγές νομισματικών στοιχείων

Πίνακας
Κατάσταση κερδών και ζημιών Γενικού Επιπέδου τιμών έτους 1976

	Ιστορικές δραχμές		Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δρχ 31/12/76	
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής		(539401)		(601432)
Συν: Πηγές Νομισματικών στοιχείων				
Πωλήσεις	1041658		1086447	
Άλλα έσοδα	1631	1043289	1701	1088150
Σύνολο		503888		486718
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων				
Αποκτήσεις Αποθεμάτων	833519		869360	
Αποκτήσεις Παγίων	92869		96862	
Έξοδα Διοίκησης και πώλησης	97433		101623	
Τόκοι	71117		74175	
Φόροι	848		884	
Μερίσματα	1200		1200	

Καθαρή Νομισματική θέση
προσαρμοσμένη σε δραχμές της
31/12/76

(486718-1144104)

(657386)

Καθαρή Νομισματική θέση σε
ιστορικές δραχμές της 31.12.76

(593098)

(593098)

Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών

64288

συνέχεια από προηγούμενη σελίδα

Κατάσταση κέρδων και ζημιών Γενικού Επιπέδου Τιμών Έτους 1976
σύμφωνα με νέα προτεινόμενη τεχνική

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/76	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/76	Διαφορές Κ ή Ζ
Καθαρό κέρδος	73194				
Αποσβέσεις	78410	117234			
Κόστος πωληθέντων	722287	782398			
		899632			
	873891 × 1,043	911468	873891	911468	37577 ^z
Καθαρό προσαρμοσμένα κέρδος ή ζημία		11836			
Άλλες πηγές					
Σύνολο			873891	911468	37577 ^z
Μείον: Χρησιμοποίησεις Νομισματικών στοιχείων					
Αποκτήσεις Αποθεμάτων			833519	869360	35841 ^k
Αποκτήσεις Παγίων			92869	96862	3993 ^k
Πληρωμές Μερισμάτων			1200	1200	—
Σύνολο			927588	967422	39834 ^k
Ετήσια μεταβολή Νομισματικών στοιχείων			(53697)	(55954)	2257 ^k
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής			(539401)	(601432)	62031 ^k
			(593098)	(657386)	64288 ^k
			64288		
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών			593098	593098	

Πίνακας
Λογαριασμός Εκμετάλλευσης 1976
Προσαρμοσμένος σε δραχμές 31/12/76

Πωλήσεις	1086449
Μείον: κόστος πωληθέντων	782398
Αποσβέσεις	117234
Μείον: Έξοδα πώλησης, και διάθεσης	101623
Τόκοι	74175
Φόροι	884
Συν ή μείον: άλλα έσοδα ή ζημιές	1701
Προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος ή ζημία	11836

Χρηματοοικονομική Κατάσταση
έτους 1/1/1977 - 31/12/1977
της εταιρεία Β

Κατάσταση Γενικού Επιπέδου τιμών 1977
Φύλλο επεξεργασίας Ισολογισμών 31.12.76 και 31.12.77

	Ιστορικές δραχμές				Προσαρμοσμένες δραχμές αγοραστικής δύναμης 31.12.77				
	12/31/76	12/31/77	Ετήσιες	Υπολογισμοί	12/31/76	12/31/77	Ετήσιες	Υπολογισμοί	
			Μεταβολές	X *	Π **	Μεταβολές		X *	Π **
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων	(593098)	(621725)	(28627)	(28627)	(669608)	(621725)	47883	47883	
Αποθέματα	514732	531655	16923	1004738	987815	581132	558769	(22363)	1055980
Συμμετοχές	3000	—	(3000)	(3000)		5071	—	(5071)	(5071)
Αποκτήσεις στοιχείων		103382	103382	103382			108654	108654	108654
Πάγια στοιχεία	852751	852751	—			1330354	1330354	—	
Αποσβεσθέντα πάγια	(387292)	(471414)	(84122)		84122	(653756)	(795756)	(142000)	142000
Σύνολο	390093	394649	4556			593193	580296	(12897)	
Μετοχικό κεφάλαιο	15000	15000	—			25320	25320		75712
Αδιανέμητα κέρδη	375093	375093	4556	6666	11222	567873	554976	(12897)	6666
Σύνολο	390093	394649	4556	1083159	1083150	593193	580296	(128971)	1214112

* X: Σημαίνει χρησιμοποίησεις νομισματικών στοιχείων

** Π: Σημαίνει πηγές νομισματικών στοιχείων

Πίνακας

Κατάσταση κερδών και ζημιών Γενικού Επιπέδου τιμών έτους 1977

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δρχ 31/12/76
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής	(593098)	(669608)
Συν: Πηγές Νομισματικών στοιχείων		
Πωλήσεις	1296191	1362297
Πωλήσεις Μετοχών	3000	5071
Άλλα έσοδα	654	687
Σύνολο	706747	698447
Μείον: Χρησιμοποίησεις Νομισματικών στοιχείων		
Αποκτήσεις Αποθεμάτων	1004738	1055980
Αποκτήσεις Παγίων	103382	108654
Μερίσματα	6666	6666
Έξοδα Διοίκησης και πώλησης	121969	128289
Τόκοι	78444	82445
Φόροι	13273	13950
	1328472	1395884

Καθαρή Νομισματική θέση προσαρμοσμένη σε δραχμές της 31/12/77
(698447-1395884)

(697437)

Καθαρή Νομισματική θέση σε ιστορικές δραχμές της 31.12.77

(621725)

(622725)

Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών

75712

συνέχεια από προηγούμενη σελίδα

Κατάσταση κέρδων και ζημιών Γενικού Επιπέδου Τιμών Έτους 1977
σύμφωνα με νέα προτεινόμενη τεχνική

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/77	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/77	Διαφορές Κ ή Ζ
Καθαρό κέρδος	11222	142000			
Αποσβέσεις	84122	1078343			
Κόστος πωληθέντων	987815	1220344			
	1083159 × 1,051	1138400	1083159	1138400	55241 ^z
Καθαρό προσαρμοσμένα κέρδος ή ζημία		(81943)			
Άλλες πηγές			3000	5071	2071 ^z
Σύνολο			1086159	1143471	57312 ^z
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων			1004738	1055980	51242 ^k
Αποκτήσεις Αποθεμάτων			103382	108654	5272 ^k
Αποκτήσεις Παγίων			6666	6666	—
Πληρωμές Μερισμάτων			1114786	1171300	56514 ^k
Σύνολο			(28627)	(669608)	76510 ^k
Ετήσια μεταβολή Νομισματικών στοιχείων			(593098)	(697437)	76510 ^k
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής			(621725)	(697437)	75712 ^k
			75712		
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών			621725	621725	

Πίνακας
Λογαριασμός Εκμετάλλευσης 1977
Προσαρμοσμένος σε δραχμές 31/12/77

Πωλήσεις	1362297
Μείον: κόστος πωληθέντων	1078343
Αποσβέσεις	142000
Μικτό περιθώριο (κέρδος)	141954
Μείον: Έξοδα πώλησης, και διάθεσης	128189
Τόκοι	82445
Φόροι	13950
Συν ή μείον: άλλα έσοδα ή ζημιές	687
Προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος ή ζημία	(81943)

Χρηματοοικονομική Κατάσταση
έτους 1/1/1978 - 31/12/1978
της εταιρείας Β

Κατάσταση Γενικού Επιπέδου τιμών 1978
Φύλλο επεξεργασίας Ισολογισμών 31.12.77 και 31.12.78

	Ιστορικές δραχμές				Προσαρμοσμένες δραχμές αγοραστικής δύναμης 31.12.78					
	12/31/77	12/31/78	Ετήσιες Μεταβολές	Υπολογισμοί		12/31/77	12/31/78	Ετήσιες Μεταβολές	Υπολογισμοί	
				Χ *	Π **				Χ *	Π **
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων	(621725)	(583006)	38719	38719		(693223)	(583006)	110217	110217	
Αποθέματα	531655	422516	(109139)	1044824	1153963	592795	439417	(153378)	1086617	1239995
Συμμετοχές	—	5000	5000	5000			5200	5200	5200	
Αποκτήσεις παγίων	—	77582	77592	77582			80685	80685	80685	
Πάγια στοιχεία	956133	956133	—			1604494	1604494			160754
Αποβλαβθέντα πάγια	(471414)	(556824)	(85410)		85410	(887268)	(1048022)	(160754)		
Σύνολο	394649	321401	(73248)			616798	498768	(118030)		
Μετοχικό κεφάλαιο	15000	15000	—			28232	28232			69949
Αδιανέμητα κέρδη	379649	306401	(73248)		(73248)	588566	470536	(118030)		(187979)
Σύνολο	394649	321401	(73248)	1166125	1166125	616798	498768	(118030)	1282719	1282719

* Χ: Σημάνει χρησιμοποίησεις νομισματικών στοιχείων

** Π: Σημάνει πηγές νομισματικών στοιχείων

Κατάσταση κερδών και ζημιών Γενικού Επιπέδου τιμών έτους 1978

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δρχ 31/12/78 (693223)
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής	(621725)	
Συν: Πηγές Νομισματικών στοιχείων		1478595
Πωλήσεις	1421726	1479313
Άλλα έσοδα	690	718
Σύνολο	800691	786090
Μείον: Χρησιμοποίησεις Νομισματικών στοιχείων		1086617
Αποκτήσεις Αποθεμάτων	1044824	80685
Αποκτήσεις Παγίων	77582	5200
Αποκτήσεις Μετοχών	5000	141551
Έξοδα Διοίκησης και πώλησης	136107	105032
Τόκοι	100992	19960
Φόροι	19192	1439045

Καθαρή Νομισματική θέση προσαρμοσμένη σε δραχμές της 31/12/78 (786090-1439045)

(653955)

Καθαρή Νομισματική θέση σε ιστορικές δραχμές της 31.12.78

(583006)

(583006)

Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών

69949

συνέχεια από προηγούμενη σελίδα

Κατάσταση κέρδων και ζημιών Γενικού Επιπέδου Τιμών Έτους 1978
σύμφωνα με νέα προτεινόμενη τεχνική

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/76	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/76	Διαφορές Κ ή Ζ
Καθαρό κέρδος	(73248)				
Αποσβέσεις	85416	160754			
Κόστος πωληθέντων	1153963	1239995			
		1400749			
	1166125 × 1,04	1212770	1166125	1212770	46645 ^Λ
Καθαρό προσαρμοσμένα κέρδος ή ζημία		(187979)			
Άλλες πηγές					
Σύνολο			1166125	1044824	41793 ^α
Μειών: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων					
Αποκτήσεις Αποθεμάτων			1044824	1086617	41793 ^α
Αποκτήσεις Παγίων			77582	80685	3103 ^α
Πληρωμές Μερισμάτων					
Σύνολο			1127406	1172502	45096 ^α
Ετήσια μεταβολή Νομισματικών στοιχείων			38719	40268	1549 ^Λ
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής			(621725)	(693223)	71498 ^α
			(583006)	(652955)	69949 ^α
			69949		
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών			583006	583006	

Πίνακας

Λογαριασμός Εκμετάλλευσης 1976
Προσαρμοσμένος σε δραχμές 31/12/76

Πωλήσεις	1478595
Μειών: κόστος πωληθέντων	1239995
Αποσβέσεις	160754
Μικτό περιθώριο (κέρδος)	77846
Μειών: Έξοδα πώλησης, και διάθεσης	141551
Τόκοι	105032
Φόροι	19960
Συν ή μειών: άλλα έσοδα ή ζημιές	718
Προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος ή ζημία	(187979)

Χρηματοοικονομική Κατάσταση
έτους 1/1/1979 - 31/12/1979
της εταιρείας Β

Κατάσταση Γενικού Επιπέδου τιμών 1979
Φύλλο επεξεργασίας Ισολογισμών 31.12.78 και 31.12.79

	Ιστορικές δραχμές				Προσαρμοσμένες δραχμές αγοραστικής δύναμης 31.12.79			
	12/31/78	12/31/79	Ετήσιες	Υπολογισμοί	12/31/78	12/31/79	Ετήσιες	Υπολογισμοί
			Μεταβολές	Χ * Π **			Μεταβολές	Χ * Π **
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων	(583006)	(1176279)	(593273)	(593273)	(721761)	(1176279)	(454518)	(454518)
Συμμετοχές	5000	5000	—	—	6438	6438	—	—
Αποθέματα	422516	700064	277548	1832135	523075	758169	235094	1984202
Αποκτήσεις παγίων		499946	499946	499946		541442	541442	541442
Αποσβεσθέντα πάγια	(556824)	(652483)	(95659)	—	95659	(1297451)	(1520136)	(222685)
Σύνολο	321401	409963	88562	—	195480	294813	99333	—
Μετοχικό κεφάλαιο	15000	15000	—	—	34951	34951	—	187442
Αδιανέμητα κέρδη	306401	394963	88562	6692	95254	160529	259862	99333
Σύνολο	321401	409963	88562	1745500	1745500	195480	294813	99333
								2077818
								2077818

* Χ: Σημάνει χρησιμοποίησεις νομισματικών στοιχείων

** Π: Σημάνει πηγές νομισματικών στοιχείων

Πίνακας
Κατάσταση κερδών και ζημιών Γενικού Επιπέδου τιμών έτους 1979

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δρχ 31/12/79
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής	(583006)	(721761)
Ευν: Πηγές Νομισματικών στοιχείων		
Πωλήσεις	2093858	—
Άλλα έσοδα	4216	2272214
Σύνολο	1515068	1550453
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων		
Αποκτήσεις Αποθεμάτων	1832135	1984202
Αποκτήσεις Παγίων	499946	541442
Μερίσματα	6692	6692
Έξοδα Διοίκησης και πώλησης	170988	185180
Τόκοι	160402	173715
Φόροι	21184	22943
Καθαρή Νομισματική θέση προσαρμοσμένη σε δραχμές της 31/12/79	(11550453-2914174)	(1363721)
Καθαρή Νομισματική θέση σε ιστορικές δραχμές της 31.12.79	(1176279)	(1176274)
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών		187442

συνέχεια από προηγούμενη σελίδα.

Κατάσταση κέρδων και ζημιών Γενικού Επιπέδου Τιμών Έτους 1979
σύμφωνα με νέα προτεινόμενη τεχνική

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/79	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/79	Διαφορές Κ ή Ζ
Καθαρό κέρδος	95254				
Αποσβέσεις	95659	1749108			
Κόστος πωληθέντων	1554587	1749108			
		1971793			
	1745500 × 1,083	1890376	1745500	1890376	144876 ^z
		(81417)			
Καθαρά προσαρμοσμένα κέρδος ή ζημία					
Άλλες πηγές					
Σύνολο			1745500	1890376	144876 ^κ
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων					
Αποκτήσεις Αποθεμάτων			1832135	1985202	152067 ^κ
Αποκτήσεις Παγίων			499946	541442	42496 ^κ
Πληρωμές Μερισμάτων			6692	6692	—
Σύνολο			2338773	2532336	193563 ^κ
Ετήσια μεταβολή Νομισματικών στοιχείων			(593273)	(641900)	48687 ^κ
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής			(583006)	(721761)	138755 ^κ
			(1176279)	(1363721)	187442 ^κ
			187442		
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών			1176279	1176279	

Πίνακας
Λογαριασμός Εκμετάλλευσης 1979
Προσαρμοσμένος σε δραχμές 31/12/79

Πωλήσεις	2267648
Μείον: κόστος πωληθέντων	1749108
Αποσβέσεις	222685
Μικτό περιθώριο (κέρδος)	15314
Μείον: Έξοδα πώλησης, και διάθεσης	185180
Τόκοι	173715
Φόροι	7629
Συν ή μείον: άλλα έσοδα ή ζημιές	4566
Προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος ή ζημία	(81417)

Χρηματοοικονομική Κατάσταση
έτους 1/1/1980 - 31/12/1980
της εταιρείας Β

Κατάσταση Γενικού Επιπέδου τιμών 1980
Φύλλο επεξεργασίας Ισολογισμών 31.12.79 και 31.12.80

	Ιστορικές δραχμές				Προσαρμοσμένες δραχμές αγοραστικής δύναμης 31.12.80					
	12/31/79	12/31/80	Ετήσιες Μεταβολές	Υπολογισμοί		12/31/79	12/31/80	Ετήσιες Μεταβολές	Υπολογισμοί	
				X *	Π **				X *	Π **
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων	(1176279)	(1698737)	(522458)	(5222458)		(1459762)	(1698737)	(238975)	(238975)	
Συμμετοχές	5000	4170	(830)	(830)		7990	6664	(1326)	(4326)	
Αποθέματα	700064	1050103	35003	2098653	1748614	868779	1130961	262182	2260249	1998067
Πάγια στοιχεία	1533661	1533661	—	444255		2763237	2763237	—	—	
Αποκτήσεις παγίων		444255	444255	444255		478462	475462	478462	478462	
Αποσβεσθέντα πάγια	(652483)	(798826)	(146343)		146343	(1886489)	(2275479)	(388990)		388990
Σύνολο	409963	534626	124667			293755	405108	111353		
Μετοχικό κεφάλαιο	15000	15000	—			43374	43374			3232279
Αδιανέμητα κέρδη	394963	519626	124663	124663		250381	3613734	111353	(211926)	
Σύνολο	409963	534626	124663	2019620	2019620	293755	405108	111353	2498410	2498410

* X: Σημαίνει χρησιμοποίησεις νομισματικών στοιχείων

** Π: Σημαίνει πηγές νομισματικών στοιχείων

Πίνακας

Κατάσταση κέρδων και ζημιών Γενικού Επιπέδου Τιμών Έτους 1980
σύμφωνα με νέα προτεινόμενη τεχνική

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/80	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/80	Διαφορές Κ ή Ζ
Καθαρό κέρδος	124663	388900			
Αποσβέσεις	146343	1998067			
Κόστος πωληθέντων	1748614	2387057			
	2019620 × 1,077	2175132	2019620	2175131	155511 ^z
Καθαρό προσαρμοσμένα κέρδος ή ζημία		(211926)			
Άλλες πηγές			830	1326	496 ^z
Σύνολο			2020450	2176457	156007 ^κ
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων			2098653	2260249	161596 ^κ
Αποκτήσεις Αποθεμάτων			444255	478462	34207 ^κ
Αποκτήσεις Παγίων			2542908	2738711	195803 ^κ
Σύνολο					
Ετήσια μεταβολή Νομισματικών στοιχείων	(522458)	(562254)			39796 ^κ
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής	(1176279)	(1459762)			283483 ^κ
	(1698737)	4022016			323279 ^κ
		3232279			
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών			1698737	1698737	

συνέχεια από προηγούμενη σελίδα

Πίνακας
Λογαριασμός Εκμετάλλευσης 1980
Προσαρμοσμένος σε δραχμές 31/12/80

Πωλήσεις	2721479
Μείον: κόστος πωληθέντων	1998067
Αποσβέσεις	388990
Μικτό περιθώριο (κέρδος)	
Μείον: Έξοδα πώλησης, και διάθεσης	237980
Τόκοι	300713
Συν ή μείον: άλλα έσοδα ή ζημιές	(7655)
Προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος ή ζημία	<u><u>(211926)</u></u>

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Χρηματοοικονομική Κατάσταση
έτους 1/1/1981 - 31/12/1981
της εταιρείας Β

Κατάσταση Γενικού Επιπέδου τιμών 1981
Φύλλο επεξεργασίας Ισολογισμών 31.12.80 και 31.12.81

	Ιστορικές δραχμές				Προσαρμοσμένες δραχμές αγοραστικής δύναμης 31.12.81			
	12/31/80	12/31/81	Υπολογισμοί		12/31/80	12/31/81	Υπολογισμοί	
		Ετήσιες Μεταβολές	X *	Π **		Ετήσιες Μεταβολές	X *	Π **
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων	(1698737)	(1227774)	470963	470963	(2114928)	(1227774)	887154	887154
Συμμετοχές	4170	4170	—	—	8270	8270	—	—
Αποθέματα	1050103	1059994	9891	2002876	1307378	1141614	(165764)	2157097
Πάγια στοιχεία	1977916	1977961	—	—	4035915	4035915	—	—
Αποκτήσεις παγίων		144264	144264	144264		155372	155372	155372
Αποσβεσθέντα πάγια	(798826)	(979785)	(180959)	—	180959	(3484441)	(651470)	—
Σύνολο	534626	978785	444159	—	403664	628956	225292	651470
Μετοχικό κεφάλαιο	15000	315975	300975	300975	54000	378150	324150	—
Αδιανέμητα κέρδη	519626	662810	143184	143184	349664	250806	(98858)	324150
Σύνολο	534626	978785	444159	2618103	403664	628956	225292	3119623

* Χ: Σημαίνει χρησιμοποιήσεις νομισματικών στοιχείων

** Π: Σημαίνει πηγές νομισματικών στοιχείων

Πίνακας
Κατάσταση κερδών και ζημιών Γενικού Επιπέδου τιμών έτους 1979

	Ιστορικές δραχμές		Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχ 31/12/81	
	(1698737)		(2114928)	
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής				
Συν: Πηγές Νομισματικών στοιχείων				
Πωλήσεις	2979525	3208948		
Άλλα έσοδα	6843	2972682	7370	3201578
Συν: Αυξήσεις Μετοχικού Κεφαλαίου		1273945		1086650
		300975		324150
Σύνολο		1574920		1410800
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων				
Αποκτήσεις Αποθεμάτων	2002876	2157097		
Αποκτήσεις Παγίων	144264	155372		
Έξοδα Διοίκησης και πώλησης	265834	286303		
Τόκοι	371923	400561		
Φόροι	17797	2802694	19168	3018501

Καθαρή Νομισματική θέση
προσαρμοσμένη σε δραχμές της
31/12/81

(1607701)

(1410800-3018501)

Καθαρή Νομισματική θέση σε
ιστορικές δραχμές της 31.12.81

(1227774)

(1227774)

Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών

379927

συνέχεια από προηγούμενη σελίδα.

Κατάσταση κέρδων και ζημιών Γενικού Επιπέδου Τιμών Έτους 1981
σύμφωνα με νέα προτεινόμενη τεχνική

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/81	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/81	Διαφορές Κ ή Ζ
Καθαρό κέρδος	143184	651470			
Αποσβέσεις	180959	2322861			
Κόστος πωληθέντων	1992585	2974331			
	2317128 × 1,077	2495546	2317128	2495546	178418 ^L
Καθαρό προσαρμοσμένα κέρδος ή ζημία		(478785)			
Άλλες πηγές			300975	324150	23175 ^L
Σύνολο			2618103	2819696	201593 ^L
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων					
Αποκτήσεις Αποθεμάτων			2002876	2157097	154221 ^G
Αποκτήσεις Παγίων			144264	155372	11108 ^G
Σύνολο			2147140	2312469	165329 ^G
Ετήσια μεταβολή Νομισματικών στοιχείων			(470963)	(507227)	36264 ^L
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής			(1698737)	(2114928)	416191 ^G
			(1227774)	1607701	379927 ^G
				379927	
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών			1227774	1227774	

Πίνακας
Λογαριασμός Εκμετάλλευσης 1981
Προσαρμοσμένος σε δραχμές 31/12/81

Πωλήσεις	1322861
Μείον: κόστος πωληθέντων	2322861
Αποσβέσεις	651470
Μικτό περιθώριο (κέρδος)	234617
Μείον: Έξοδα πώλησης, και διάθεσης	286303
Τόκοι	400561
Φόροι	19168
Συν ή μείον: άλλα έσοδα ή ζημιές	(7370)
Προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος ή ζημία	(478785)

Χρηματοοικονομική Κατάσταση
έτους 1/1/1982 - 31/12/1982
της εταιρείας Β

Κατάσταση Γενικού Επιπέδου τιμών 1982
Φύλλο επεξεργασίας Ισολογισμών 31.12.81 και 31.12.82

	Ιστορικές δραχμές			Προσαρμοσμένες δραχμές αγοραστικής δύναμης 31.12.82						
	12/31/81	12/31/82	Ετήσιες Μεταβολές	Υπολογισμοί		12/31/81	12/31/82	Ετήσιες Μεταβολές	Υπολογισμοί	
				X *	Π **				X *	Π **
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων	(1227774)	(1264239)	(36465)	(36465)		(1468418)	(1264239)	204179	204179	
Συμτοχές	4170	—	(4170)	(4170)		9891	—	(9891)	(9891)	
Αποθέματα	1059994	1266567	206573	3342875	3136302	1267753	1350160	82407	3563505	3481098
Πάγια στοιχεία	2122180	2122180	—			5012779	5012779	—		
Αποκτήσεις παγίων		193304	193304	193304			231192	231192	231192	
Αποβεσθέντα πάγια	(979785)	(1209168)	(229383)		224383	(4167391)	(4752318)	(584927)		584927
Σύνολο	978785	1108644	129859			654614	577574	(77040)		
Μετοχικό κεφάλαιο	315975	1108644	—			452267	452267			
Αδιανέμητα κέρδη	662810	792669	129859		4438249	129859	202347	125307	(77040)	77040 (339775) 262735
Σύνολο	978785	1108644	129859	3495544	3495544	654614	577574	(77040)	4244265	4244265

* X: Σημαίνει χρησιμοποιήσεις νομισματικών στοιχείων

** Π: Σημαίνει πηγές νομισματικών στοιχείων

Πίνακας
Κατάσταση κέρδων και ζημιών Γενικού Επιπέδου Τιμών Έτους 1982
σύμφωνα με νέα προτεινόμενη τεχνική

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/82	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/82	Διαφορές Κ ή Ζ
Καθαρό κέρδος	129859				
Αποβέσεις	229383	3481098			
Κόστος πωληθέντων	3136302	3481098			
	3495544 × 1,066	4066025	3495544	3726200	230706 ^z
		3726250			
		(339775)			
Καθαρό προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία					
Άλλες πηγές			4170	9891	5721 ^z
Σύνολο			3499714	3736141	236427 ^z
Μείον: Χρησιμοποιήσεις Νομισματικών στοιχείων					
Αποκτήσεις Αποθεμάτων		3342875		3563505	220630 ^κ
Αποκτήσεις Παγίων		193304		231192	37888 ^κ
Σύνολο			3536179	3794697	2585518 ^κ
Ετήσια μεταβολή Νομισματικών στοιχείων		(36465)		(58556)	22091 ^κ
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής	(1227774)	(1264239)		(1468418)	240644 ^κ
				1526974	262735 ^κ
				262735	
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών			1264239	1264239	

συνέχεια από προηγούμενη σελίδα

Πίνακας
Λογαριασμός Εκμετάλλευσης 1982
Προσαρμοσμένος σε δραχμές 31/12/82

Πωλήσεις	4544308
Μειον: κόστος πωληθέντων	3481098
Αποσβέσεις	584927
Μικτό περιθώριο (κέρδος)	478283
Μειον: Έξοδα πώλησης, και διάθεσης	431030
Τόκοι	344092
Φόροι	33877
Συν ή μείον: άλλα έσοδα ή ζημιές	(9060)
Προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος ή ζημία	<u>(339775)</u>

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Χρηματοοικονομική Κατάσταση
έτους 1/1/1983 - 31/12/1983
της εταιρείας Β

Κατάσταση Γενικού Επιπέδου τιμών 1983
Φύλλο επεξεργασίας Ισολογισμών 31.12.82 και 31.12.83

	Ιστορικές δραχμές			Προσαρμοσμένες δραχμές αγοραστικής δύναμης 31.12.83						
	12/31/82	12/31/83	Ετήσιες Μεταβολές	Υπολογισμοί		12/31/82	12/31/83	Ετήσιες Μεταβολές	Υπολογισμοί	
				X *	Π **				X *	Π **
Καθαρή θέση νομισματικών στοιχείων	(1264237)	(1372553)	(108314)	(108314)		(1520880)	(1372553)	148327	148327	
Αποθέματα	1266567	1539287	272270	4573793	4301073	1523680	1642419	118739	4880237	4761498
Πάγια στοιχεία	2315484	2315484				6308497	6308497	—		
Αποσβεσθέντα πάγια	(1209168)	(1566749)	357581		357581	(5717039)	(6701124)	(984085)		984085
Αποκτήσεις παγίων		380277	380277	380277			405755	405755	405744	
Σύνολο	1108644	1295746	187102			594258	282994	(311264)		
Μετοχικό κεφάλαιο	315975	315975	—			544077	544077			263897
Αδιανέμητα κέρδη	792669	979771	187102	187102	50181	(260183)	(311264)			(575161)
Σύνολο	1108644	1295746	187102	4845756	4845756	594258	282994	(311264)	5434319	5434319

* X: Σημαίνει χρησιμοποίησεις νομισματικών στοιχείων

** Π: Σημαίνει πηγές νομισματικών στοιχείων

Πίνακας
Κατάσταση κερδών και ζημιών Γενικού Επιπέδου τιμών έτους 1983

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δρχ 31/12/83
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής	(1264239)	(1520880)
Συν: Πηγές Νομισματικών στοιχείων		
Πωλήσεις	5718065	6101175
Άλλα έσοδα	10737	11456
Σύνολο	4464563	6112631
Μείον: Χρησιμοποίησεις Νομισματικών στοιχείων		
Αποκτήσεις Αποθεμάτων	4573793	4880237
Αποκτήσεις Παγίων	380277	405755
Έξοδα Διοίκησης και πώλησης	554215	591347
Τόκοι	306932	327496
Φόροι	21899	23366
	5837116	6228201

Καθαρή Νομισματική θέση προσαρμοσμένη σε δραχμές της 31/12/83
(4591751-6228201)

(1636450)

Καθαρή Νομισματική θέση σε ιστορικές δραχμές της 31.12.83

(1372553)

(1372553)

Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών

263897

συνεχέει από προηγούμενη σελίδα.

Κατάσταση κέρδων και ζημιών Γενικού Επιπέδου Τιμών Έτους 1983
σύμφωνα με νέα προτεινόμενη τεχνική

	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/83	Ιστορικές δραχμές	Ιστορικές δραχμές προσαρμοσμένες σε δραχμές 31/12/83	Διαφορές Κ ή Ζ
Καθαρό κέρδος	187102	4761498			
Αποσβέσεις	357581	4761498			
Κόστος πωληθέντων	4301073				
		5745583			
	4845756 × 1,077	5170422	4845756	5170422	324666 ^z
Καθαρό προσαρμοσμένο κέρδος ή ζημία		(575161)			
Άλλες πηγές					
Σύνολο			4845756	5170422	324666 ^z
Μείον: Χρησιμοκοιήσεις Νομισματικών στοιχείων					
Αποκτήσεις Αποθεμάτων			4573793	4880237	306444 ^a
Αποκτήσεις Παγίων			380277	405755	25478 ^a
Σύνολο			4954070	5285992	331922 ^a
Ετήσια μεταβολή Νομισματικών στοιχείων			(108314)	(115570)	7256 ^a
Καθαρή Νομισματική θέση αρχής			(1264239)	(1520880)	256641 ^a
			(1372553)	(1636450)	263897 ^a
Κέρδη Γενικού Επιπέδου Τιμών					
			1372553	1372552	

Πίνακας
Λογαριασμός Εκμετάλλευσης 1983
Προσαρμοσμένος σε δραχμές 31/12/83

Πωλήσεις	6101175
Μείον: κόστος πωληθέντων	4761498
Αποσβέσεις	984085
Μικτό περιθώριο (κέρδος)	355592
Μείον: Έξοδα πώλησης, και διάθεσης	591347
Τόκοι	327496
Φόροι	23366
Συν ή μείον: άλλα έσοδα ή ζημιές	11456
Προσαρμοσμένο καθαρό κέρδος ή ζημία	(575161)

Προσαρμοσμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις
 περιόδου 1973 - 1983 της εταιρείας Β αναπροσαρμοσμένες
 σε βραχμές αγοραστικής δυνάμεις της 31-12-83.

	31/12/74	31/12/75	31/12/76	31/12/77	31/12/78	31/12/79	31/12/80	31/12/81	31/12/82	31/12/83
Καθαρή Νομισματική Θέση	(2398034)	(209286)	(2058050)	(1914913)	(1609096)	(2623102)	(3040739)	(1767995)	(1517087)	(1372553)
Αποθέματα	2391758	1659515	1862921	1721008	1212791	1690717	2024420	1643924	1620192	1642419
Συμμετοχές	15596	15632	15587	—	14352	14357	11928	11909	—	—
Πάγιο Ενεργητικό	3310070	3763375	4088864	4432145	4651094	4965364	5802641	6035453	6292765	6714252
Αποσβεσθέν Πάγιο	(1255104)	(1607065)	(2009331)	(2450928)	(2892541)	(3389903)	(4073107)	(5017595)	(5702781)	(6701124)
Σύνολο	2064286	1738581	1899991	1787312	1642904	657433	725143	905696	693089	282994
Μετοχικό Κεφάλαιο	77979	78042	77821	77986	77921	77941	77639	544536	542721	544077
Αδιανέμητα Κέρδη	1986307	1660539	1822170	1709326	1298679	579492	647504	361160	150368	(261083)
Καθαρή θέση	2064286	1738581	1899991	1787312	1376600	657433	725143	905696	693089	282994
Πωλήσεις	3155695	3415653	3769978	4195875	4080922	5056855	4871447	4620885	5453170	6101175
Μείον:										
Κόστος Πωληθέντων	2341301	2824877	2714921	3321296	3422386	3900511	3576540	3344920	4177318	4761498
Αποσβέσεις	399707	350938	406802	437360	443681	496587	696292	938117	701912	984085
Μικτό Περιθώριο (κέρδος)	414687	239838	648255	437219	214855	659757	598615	337848	573940	355592
Μείον: Έξοδα										
Δοίκησης και Διάθεσης	418258	433264	352632	394822	390681	412951	425984	412276	517236	591347
Τόκοι	177727	299943	257387	253931	289888	387384	538276	576808	412909	327496
Καθαρό λειτουργικό κέρδος ή ζημιά	(181298)	(493369)	38236	(211534)	(465714)	(140578)	(365645)	651236	(356205)	(563251)
Συν ή μείον: Άλλα έσοδα ή ζημιές	61717	(62034)	5902	2116	1982	10182	(13703)	(10613)	(10872)	11456
Καθαρό κέρδος ή ζημιά προ φόρου	(119581)	(555403)	44138	(209418)	(463732)	(130396)	(379348)	(661849)	(367077)	(551795)
Φόροι	—	—	3067	42966	55090	51164	—	27601	40653	23366
Καθαρό κέρδος ή ζημιά Συν ή μείον: Κέρδος ή ζημιά γενικής αγοραστικής δύναμης	(119581)	(555403)	41071	(252384)	(518822)	(181560)	(379348)	(689450)	(407730)	(575161)
Καθαρό κέρδος ή ζημιά	250723	319118	223079	233193	193059	417995	578670	547095	315282	263897
	131142	(236285)	264150	(19191)	(325763)	236436	199322	(142355)	(92448)	(3112264)

Ν. ΣΑΡΑΝΤΙΔΗΣ

... (faint text) ...
... (faint text) ...
... (faint text) ...

... (faint text) ...
... (faint text) ...

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

... (faint text) ...

... (faint text) ...

... (faint text) ...

... (faint text) ...

... (faint text) ...

... (faint text) ...

... (faint text) ...

... (faint text) ...

... (faint text) ...

... (faint text) ...

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Ελληνική

- Βενανσιόπουλος, Παν. (1982), "Περίληψη παχίων στοιχείων και μεθοδοί παρουσιάσεως της οικονομικής καταστάσεως της Επιχειρήσεως με συνθήκες Πληθωρισμού", Ινστιτούτο Οικονομικής Διοικήσεως της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως Επιχειρήσεων, (Μόλιος), Αθήνα, σελ. 41-52.
- Βασιλάτου - Βενανσιούλου, Ελλη. (1983), "Ασκήσεις Αναλύσεως και Κριτικής Διερευνήσεως Λογιστικών Καταστάσεων," τρίτη έκδοση, Αθήνα.
- Ινστιτούτο Οικονομικής Διοικήσεως της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως των Επιχειρήσεων, (1982), " Πληθωρισμός και Οικονομικότης των Επιχειρήσεων", Αθήνα.
- Καφουσης, Γεωργ. (1987), "Ανάλυση και Κριτική Διερεύνηση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων", Αθήνα.
- Νασούρ, Χρήστος. (1984), "Βασικές Λογιστικές Αρχές", Θεσσαλονίκη.
- Παπαδημητρίου, Δημ. (1966), "Σύγχρονος Λογιστική", τόμ. II, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
- Παπαναστασάτος, Αν. (1975), "Νέαι Κατευθύνσεις εις την θεωρητικήν Βεβαίωσιν της Λογιστικής", Διδακτορική Διατριβή, Α.Β.Σ.Θ., σελ. 171-177.
- Σακέλης, Εμμ., (1983), "Λογιστική Πληθωρισμού", Αθήνα.
- Σαρρέντης, Βασ. (1982), "Επιχειρησιακό εισόδημα και εισόδημα

εξ αναπροσαρμογής", Ινστιτούτο Οικονομικής Διοικήσεως της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως Επιχειρήσεων, (Μάιος), Αθήνα.

Σοφειντής, Βασ. (1986), "Ενιαία Λογιστική ΙV", Πειραιάς.

Φιλιππάτος, Γεωργ. και Αθανασόπουλος Παν. (1985), "Εισαγωγή στη Χρηματοοικονομική Διοικητική", εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.

Χρυσόκερης, Ι. (1979), "Λογιστική Πληθωρισμού", εκδόσεις Κορομπερόπουλος, Πειραιάς.

B. Ξένα

Accounting Principles Board (1967), Financial Statements Statements Restated for General Price - Level Changes. AFB Statement No 3 (New York: AICPA, (June) p. 8, par.25.

Accounting Principles Board, Status of Accounting Research Bulletin-APB Opinion No 6 (New York : American Institute of Certified Public Accountants, October 1965) pp.4-42.

Accounting Research Committee, Accounting for Changes in the General Purchasing Power of Money. (Toronto: Canadian Institute of Chartered Accountants, July 1975), p.12.

Accounting Research Division, Reporting the Financial Effects of Price-Level Changes - Accounting Research Study No 6: (New York: AICPA, 1963), p.13, p.29.

Accounting Standards Steering Committee, Provisional Statement of Standard Accounting Practice No 7. Accounting for Changes in the Purchasing Power of Money. (London: HMSO, May 1974).

Accounting Standards Steering Committee, "The Corporate Report," (London, 1975), pp. 80 - 81.

Accounting Steering Group (Horperth Committee), Exposure Draft 18 - Current Cost Accounting. (London, 1976).

Accounting Standards Committee, (1977), " Inflation Accounting - an Interim Recommendation," (London, Nov. 1977).

American Institute of Certified Public Accountants (1961), Accounting Research and Terminology Bulletins (Final ed; New York: AICPA, 1961 pp.68-69.

American Institute of Certified Public Accountants, (1972), Accounting Trends and Techniques in Published Corporate Annual Reports, 27th edition (New York: AICPA, 1972).

American Institute of Certified Public Accountants, (1981), Accounting Trends and Techniques, (New York: AICPA, 1981).

Andersen Arthur and Co (1975), " The Brazilian Method of Indexing and Accounting for Inflation", (May), p. 7, 8, 12, 17.

Arkin, Herbert (1963), "Handbook of Sampling for Auditing and Accounting," Vol.I, New York: MacGraw - Hill, p.

294.

- Baran, A., Lakonishok, J. and Ofer, A. (1980), "The Information Content of General Price - Level Adjusted Earnings: Some Empirical Evidence," *The Accounting Review*, Vol. LV. No 1 (Jan.), pp. 22- 34.
- Baxter, Will. (1975), "Accounting Values and Inflation" , (Publ.by McGraw - Hill Book Company (UK) Ltd).
- Baumann, D.R (1980), " Critical Analysis of FASB No 33, " Master's thesis, Pace University, (May)
- Beaver, William, (1968a), " Alternative Accounting Measures as Predictors of Failure," *Accounting Review* ", 43 (Jan.), pp.113 -122.
- Beaver, William. (1968), " Financial Ratios as Predictors of Failure, " *Empirical Research in Accounting : Selected Studies* (Chicago: University of Chicago), pp. 71-127.
- Beaver, William. (1968b), " Market Prices, Financial Ratios and the Predictions of Failure " *Journal of Accounting Research*, pp. 179-184.
- Beikaoui, Ahmed. (1981), "Accounting Theory" New York, Haccourt Jaranovich, Inc., p. 194, 196, pp. 142 - 143.
- Bell, Albert (1953), " Fixed Assets and Current Costs," *Accounting Review*, V28 (Jan.), pp.44 - 53.
- Bierman, Harold (1971), " Discounted Cash Flows, Price Level Adjustments and Expectations, " *The Accounting Review*, (Oct), pp. 693 - 699.

- Boyd Virgil F. (1956), " Adjusting Financial Statements for Changes in the Value of the Dollar," (Dissertation, Northwestern University, June).
- British -American Tobacco Industries Limited, (1969), Report and Accounts, p. 19.
- Burton, John (1975), "Inflation Accounting." The Journal of Accountancy, Febr. pp.680 -71.
- Chambers, R. J. (1965), " Towards a General Theory of Accounting," (Adelaide Australia:University, 1961), pp.223-27.
- Chambers, R.J. (1966) Accounting, Evaluation and Economic Behavior (Englewood Cliffs, N.J. Prentice-Hall), p. 196.
- Chambers R.J. (1975), " NOD, COB and PuPU:See How Inflation Teases" The Journal of Accountancy, (Sept.), pp.56 - 62.
- Comer, R. W. (1975), " Brazilian Price - Level Accounting, " Accounting Review, (Oct.), pp.41-48.
- Corbin, Don. (1955), "A Case Study of Price Level Adjustments," Accounting Review, V. 30 (April), pp. 268 - 281.
- Coudeket, A. (1969), " An Application of Replacement Value Theory," The Journal of Accountancy, Vol 110, No1, (July), pp. 39 - 40.
- Cox, J.S. (1974), "The Effects of Inflation upon Depreciable Assets - A Field Study," Dissertation, University of

Pittsburgh.

Davidson, S. and Weil, R. (1975), " Impact of Inflation Accounting on 1974 Earnings," *Financial Analysts Journal*, (Sept.), pp.42 - 54.

Deakin, Edwards. (1972), " A Discriminate Analysis of Predictors of Business Failure, " *Journal of Accounting Research*, 10 (Spring), pp. 167-179.

Dyer, Jack (1973), " A Search for Objective Materiality Norm in Accounting and Auditing." *Unpublished doctoral dissertation, University of Kentucky.*

Dyckman, T.R. (1969), "Investment Analysis and General Price -Level Statement Studies in Accounting Research No I" (Evanston : American Accounting Association).

Economist, (1974), " How Brazil Showed the Way, " (April 27), pp. 82-83.

Ernst and Ernst Staff, (1975), "Price - Level Accounting: Financial Reporting Developments." Cleveland: (Aug.), p 1 Ernst and Whinney. (1976), " Accounting Under Inflationary Conditions".

Financial Accounting Standards Board (1974a), FASB Discussion Memorandum - in analysis of issues related to Reporting the Effects of General Price - Level Changes in Financial Statements," (Stamford: Financial Accounting Standards Board) p.1.

Financial Accounting Standards Board (1974b), Exposure Draft, Financial Reporting in Units of of General Purchasing Power. (New York: FASB, Dec.), par.30.

- Financial Accounting Standards Board (1979), *Statement of Financial Accounting Standards No 33. Financial Reporting and Changing Prices* (September), par. 27, 29, 34, 35, 47.
- Financial Accounting Standards Board (1984), *Financial Reporting and Changing Prices: Elimination of Certain Disclosures*, *Statement of Financial Accounting Standards No 82*, (November).
- Forbes, (1980), *Living off Capital* (Nov. 10) p. 232.
- Guest Keen and Nettelfields Ltd, (1976), *Report and Accounts*, p.19.
- Gustafson, George. (1970), "Status of Accounting Research Study No 1 and 3, " *JofA*, (Mar.), p. 58.
- Haines, Walter. (1961), "Money, Prices and Policy," (McGraw - Hill Book Co, Inc.), p. 24.
- Halm, George (1961), "Economics of Money and Banking," (Rev. ed. Richard D. Irwin, Inc.), p.5.
- Hendriksen, Eldon. (1970), "Accounting Theory" , (Rev.ed. Richard D. Irwin, Inc.), chapt. 7.
- Holzer, H.P, and Schonfeld, H. M, (1963), "The French Approach to the Post - War Price Level Problem," *The Accounting Review*, Vol. XXXVIII, No 2 (April), pp. 381-387.
- Hillison, Will. (1969), "Empirical Investigation of General Purchasing Power Adjustments on Earnings per Share and the Movement of Security Prices," *Journal of Accounting Research*, Vol. 17 No 1, (Spring), pp. 60-72.

- Hobbs and Moore, (1977), **Financial Accounting**, South - Western Publishing Co., Cincinnati Ohio.
- Horrigan, James. (1965), " Some Empirical Bases of Financial Ratio Analysis," **The Accounting Review**, 40 (July), pp. 558 - 68.
- Horrigan, James. (1966), " Determination of Long Term Credit Standing with Financial Ratios, " **Empirical Research in Accounting: Selected Studies** (Chicago:University of Chicago) pp. 44-70.
- Horrigan, James. (1968), " A Short History of Financial Ratio Analysis," **The Accounting Review**, 43 (April), pp.284-294.
- Hollander, E. (1957), " The Effects of Price - Level Changes on Inter - Industry Comparisons of Income," Unpublished Dissertation, Dept. of Economics, University of Pittsburgh.
- Ijiri, Yuji (1967), **The Foundation of Accounting Measurement**. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, Inc.
- Jones, Ralph. (1956), "Effects of Price Level Changes on Business Income, Capital and Taxes," Evanston: (American Accounting Assotiation) pp.9-42.
- Jones, Ralph. (1955), " Price-Level Changes and Financial Financial Statements - Case Studies of Four Companies" (Evanston:American Accounting Association), pp. 1 - 10.
- Jones, Ralph. (1949), " Effect of Inflation on Capital and Profits The Record of Nine Steel companies," **Journal of**

Accountancy V. 87, (Jan.), pp. 9-27.

- Kieso and Weygandt, (1984), "Intermediate Accounting" four Edition p. 1136, 1151-1153, 1142-1143, 1162.
- Kintzelle (1975), " Price - Level Adjustements in Electric Utility Statements", Public Utilities Fortnightly (Febr.), pp. 30-33.
- Kirkman, Patrick R. "Accounting Under Inflationary Conditions," London, George Allen and Unwin, Ltd., p. 210, 216, 224.
- Lafferty, Michel. (1975), " Accounting in Europe," Cambridge, Woodhead -Faulkner, Ltd. (In Association with National Westminster Bank), p. 51, p. 61.
- Lawrence, D. (1976), "The Effects of Price-Level Adjustements upon Selected Financial Ratios," Dissertation, University of Kentucky.
- Luce, D., Bush, R. Galanter, E. (1963), Handbook of Mathematical Psychology, (New York: John Wiley and Sons, Inc., p.4.
- Mann, Everett (1967), "Inflation and Accounting in Brazil," The Journal of Accounting, (Nov.), pp. 49-53.
- Marcil, M. (1979), " Replacement Cost Accounting: Progress or Regression?, "Management Accounting, (Febr.)
- Mason, Perry. (1966), " Price - Level Chages and Financial Statements - Basic Concepts and Methods" (Evanston: American Accounting Association), p.12.

- Mason, Perry (1956), " Price-Level Changes and Financial Statements - Basic Concepts and Methods " (Columbus, Ohio: American Accounting Association,) pp. 9-11.
- Mattessich, Rich. (1964), " Accounting and Analytical Methods " R.Irvin Inc. Homewood, Illinois.
- Mautz, R.k.(1970), " Basic Concepts of Accounting," Chapt.1 in Sidney Davinson, Editor in-Chief, Handbook of Modern Accounting (New York: McGraw-Hill Book Company, Inc.), p.7.
- May, George. (1949), " Business Income and Price Levels, An Accounting Study," (July 1), p. 42.
- McKenzie Patrick, B. (1970) " The Relative Usefulness to Investors of Price-Level Adjusted Statements:An Empirical Study" Unpublished, doctoral dissertation: Michigan State University, pp.120-124.
- McRae, T.W (1982), " Η προσαρμογή των λογαριασμών λόγω πληθωρισμού, Η εμπειρία στο Ηνωμένο Βασίλειο" Ινστιτούτο Οικονομικής Διοικήσεως της Ελληνικής Εταιρείας Διοικήσεως των Επιχειρήσεων, σελ. 53 - 62.
- Miller, Elwood. (1978) " Whats Wrong with Price Level Accounting," Harvard Business Review (Nov. -Dec.), p.113.
- Moonitz, Maurice. (1961), " The Basic Postulates of Accounting " Accounting Research Study No 1 New York, N.Y.: American Institute of Certified Public Accountants, p.50.
- Muis, Jule.(1975), " Current Value Accounting in the

- Netherlands: Fact or Fiction? ",The Accountants Magazine, Vol. LXXIX, No. 832, pp. 377-379.
- Murdock, Brock (1986), " The Information Content of FAS 33 Returns of Equity". The Accounting Review Vol. LXI, No 2 (April), pp.273-287.
- Nordhaus Will. (1974), " The Falling Share of Profits," Brooking Papers on Economic Activity.
- Norton, C. and Smith, R. (1979), " A Comparison of General Price - Level and Historical Cost Financial Statements in the prediction of Bankruptcy." The Accounting Review, Vol. LIV, No 1 (Jan.), pp. 72-87.
- Norton, C. and Smith, R. (1980), " A Comparison of General Price - Level and Historical Cost Financial Statements in the Prediction of Bankruptcy: Replay," The Accounting Review, Vol. LV, No 3 (July), pp. 516-521.
- O'Conner, Mel.(1973), " Usefulness of Financial Ratios to Investors," The Accounting Review, 48 (April), pp. 339-352.
- Faton, Will. (1920), " Depreciation, Appreciation and Productive Capacity, Observations on Inflation from an Accounting Stance".
- Petersen, R. (1971), " An Examination of Effects of Changes in the General Price - Level on Published Financial Statements," Dissertation, University of Washington, (May).
- Petersen, R. (1975), " A Portofolio Analysis of General Price - Level Restatement," The Accounting Review, 50

(July), pp. 525-532.

Pomeranz, Felix. (1979), "Reporting the Effects of Inflation: An Accountant's View." 1979, Board of Trustees of the University of Illinois, pp. 149-161.

Revsine, L and Weygandt, J (1974), "Accounting for Inflation Inflation: The Controversy." The Journal of Accountancy, (October), pp.72-78.

Rosen, L.S. (1972), "Current Value Accounting and Price Level Restatements," (Toronto: The Canadian Institute of Chartered Accountants), p. 8.

Rosenfield, Paul. (1969), "Accounting for Inflation- A Field Test", The Journal of Accountancy, 127 (June), pp. 45-50.

Rosenfield, Paul. (1972) "The Confusion Between General Price -Level Restatement and Current Value Accounting", The Journal of Accountancy, (Oct.), pp.63-68.

Rosenfield, Paul. (1975a), "Current Replacement Value Accounting - A Dead End," The Journal of Accountancy, (Sept.), pp. 63-73.

Rosenfield, Paul. (1975b), GPP Accounting - Relevance and Inter-pretability," The Journal of Accountancy (Aug.), pp. 52-57.

Rosenfield, Paul. (1971), General Price - Level Accounting and Foreign Operations." The Journal of Accountancy, (Febr.), pp.58-65.

Rufus W, Kell. W and Bedford N. (1970), editorial

- consultants, "Accountants' Handbook" (New York: The Ronald Press Company), Section 18, p. 28.
- Sanders, Thomas. (1952), "Inflation and Accounting," *Harvard Business Review*, V.30, (May-June), pp.50 - 56.
- Securities and Exchange Commission, (1976), *Accounting Series Release No 190*.
- Solomon, Ira and Beck, P. (1980), "A Comparison of General Price - Level and Historical Cost Financial Statements in the Prediction of Bankruptcy: A Comment," *The Accounting Review*, Vol. LXI, No 2 (July), pp.511-515.
- Sprouse, Robert T. and Maurice Montiz. (1962), "A Tentative set of Broad Accounting Principles for Business Enterprises," *Accounting Research Study No3*. (New York: AICPA).
- Sterling, Robert. (1975), "Relevant Financial Reporting in an Age of Price Changes," *Journal of Accountancy*, (Febr.), pp. 42-51.
- Stevens, S. (1946), "On the Theory of Scale and Measurement," *Science*, 103 (Jan.-June), pp.677-681.
- Strain, W.J. (1977), "Inflation and Taxation": *World Development*. *Canadian Tax Source* (Jan./Feb.), pp. 44-45.
- Sweeney, Henry (1936), "Stabilized Accounting," (rpt. New York: Holt 1964), p. 20 - 23
- The Institute of Chartered Accountants in England and Wales, (19xx), *Recommendation No 12, "Rising Price Levels*

in Relation to Accounts,"(London) The Institute of Chartered Accountants in England and Wales, Statement of Standard Accounting No 16, Current Cost Accounting (London, 1980), par. 1 - 6, 27, 32 - 53.

The Rouse Company, (1976), Annual Report for the Year Ended Ended May 31.

The United States Congress, Joint Committee on the Economic Report, Subcommittee on Profits, 80th Congress, 2d Session, Corporate Profits, (Washington: Government Printing Office, 1949), p.3.

Thomas, Anthony. (1977), " The Matthews Committee Report on Inflation and Taxation in Australia and the Implementation of Various Recommendation" .The Arthur Andersen Chronicle Vol. 37 No 1, (Jan.), p. 49.

Thomas, R. M. (Editor), (1975), " Research: Accounting for Inflation in Australia,"CA Magazine, Vol. 107, No 9, (Sept.), p.69

Tierney, Cecilia. (1963), " Price -Level Adjustments-Problems in Perspective " The Journal of Accountancy, (Nov.), pp. 56-60.

Vickery, Don. (1970), "Is Accounting A Measurement Discirline ?" The Accounting Review, 45 (Oct.), pp.731-742.

Volten, Hank. (1976), " Research: Accounting Developments in the Netherlands."CA Magazine,6 (Nov.), pp. 54-57.

Welsch. Glen, Zlatkovich Ch. and Arch. White. (1972) "Intermediate Accounting " Homewood, Illinois: Rich.D.Irwin, Inc., pp. 910-912.

Westerdahl, W.E. (1961), "Comparing the Company with its Industry by Ratios," NAA Bulletin, 43 (November), pp. 29-42.

Weston, J, Brigham, Eug. (1986), "Βασικές Αρχές της Χρηματοοικονομικής Διαχείρισης και Πολιτικής", εκδ. Παράδοση

Williams, J. Stanga, k. Holder, W. (1984), "Intermediate Accounting " Harcourt Brace Jovanovich, Inc.

Unilever Limited, (1976), Reports and Accounts, p.59.

United States Bureau of Foreign And Domestic Commerce,
Department of Commerce Survey of Current Business,
July 1951, 1952, 1953.

Πανεπιστήμιο Περραιφών